

Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BIAŁYMSTOKU
STATISTICAL OFFICE
IN BIAŁYSTOK

Statistical Yearbook Podlaskie Voivodship

2012

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO   *OF STATISTICAL OFFICE*
W BIAŁYMSTOKU   *IN BIAŁYSTOK*

PRZEWODNICZĄCY   *PRESIDENT*

Ewa Kamińska-Gawryluk

REDAKTOR GŁÓWNY   *EDITOR-IN-CHIEF*

Anna Szeszko

CZŁONKOWIE   *MEMBERS*

Anna Bachanek-Komarowska, Krystyna Falkowska, Wiesława Kamińska,
Agata Kawałko, Joanna Mojsa, Dorota Wyszowska

Opracowanie publikacji   *Preparation of the publication*

Zespół pracowników   *Workers*
Urzędu Statystycznego w Białymstoku   *of Statistical Office in Białystok*

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła
When publishing SO data please indicate source

PREFACE

Statistical Office in Białystok is pleased to present the thirteenth edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship. The publication contains wide set of information characterizing the living standard of population and the condition of the region economy. There is also included the table presenting the voivodship against the background of the country. Data in the territorial division are published in a separate publication, titled "Podlaskie Voivodship 2012 – Subregions, Powiats, Gminas". The Yearbook is a statistical representation of Podlasie in 2011, however, taking into account the usefulness of the information for the dynamic comparisons, some data were presented in relation to the years 2000–2010.

This edition of the Yearbook covers the results of the National Population and Housing Census conducted in 2011 with respect to:

- population actually living according to sex, de facto marital status, educational level, place of birth and citizenship, national-ethnic identities, the main source of maintenance and economic activity,*
- dwelling stocks, of which average useful floor area and the number of rooms in dwelling, installation fittings of dwellings and their structure by type of ownership.*

Simultaneously, the size and structure of the population for 2010 were verified according to the results of the National Population and Housing Census 2011.

Presenting the latest edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship, I would like to sincerely thank all those individuals and institutions for providing information and suggestions that contribute to improving contents of its subsequent editions.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, December 2012

SPIS RZECZY

Przedmowa .....
Spis tablic .....
Spis map i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2011 r. ....
II. Ważniejsze dane o województwie (2000–2011) .....

DZIAŁY

I. Geografia. Meteorologia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność. Wyznania religijne .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania .....
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna .....
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport i łączność .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

<i>Preface</i>	3–4
<i>List of tables</i>	6–17
<i>List of maps and graphs</i>	18
<i>Symbols. Abbreviations</i>	19–20
<i>General notes</i>	21–25

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2011</i>	26–31
<i>Major data on the voivodship (2000–2011)</i>	32–51

CHAPTERS

<i>Geography. Meteorology</i>	52–53
<i>Environmental protection</i>	54–78
<i>Administrative division and local self- government</i>	79–83
<i>Public safety. Justice</i>	84–87
<i>Population. Religious denominations</i>	88–113
<i>Labour market</i>	114–146
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	147–155
<i>Household budgets</i>	156–161
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	162–173
<i>Education</i>	174–197
<i>Health care and social welfare</i>	198–209
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	210–220
<i>Science and technology. Information society</i> ..	221–230
<i>Prices</i>	231–234
<i>Agriculture and forestry</i>	235–261
<i>Industry and construction</i>	262–273
<i>Transport and communications</i>	274–279
<i>Trade and catering</i>	280–284
<i>Finances of enterprises</i>	285–297
<i>Public finance</i>	298–303
<i>Investments. Fixed assets</i>	304–314
<i>Regional accounts</i>	315–318
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	319–325

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

Tablica Table	Strona Page
------------------	----------------

DZIAŁ I. GEOGRAFIA. METEOROLOGIA

Położenie geograficzne województwa	
Powierzchnia i granice w 2011 r.	
Układ pionowy powierzchni	
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2010, 2011)	

CHAPTER I. GEOGRAPHY. METEOROLOGY

<i>Geographic location of the voivodship .....</i>	1	52
<i>Area and borders in 2011 .....</i>	2	52
<i>Elevations .....</i>	3	53
<i>Meteorological data (2000, 2005, 2010, 2011) ..</i>	4	53

DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne	
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2010, 2011, 2012)	
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2000, 2005, 2010, 2011)	
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2010, 2011)	
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2010, 2011)	
Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w 2011 r.	
Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód jezior w 2011 r.	
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2011 r.	
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2010, 2011)	
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2011)	
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2011)	
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2010, 2011)	
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2010, 2011)	
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2010, 2011)	
Odpady według rodzajów w 2011 r.	
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2010, 2011)	
Parki narodowe (2000, 2005, 2010, 2011)	
Rezerваты przyrody (2000, 2005, 2010, 2011) ...	
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2010, 2011)	
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2010, 2011)	
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2010, 2011)	

CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION

<i>General notes .....</i>	x	54
<i>Geodesic status and use of voivodship land (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (5)	61
<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	2 (6)	62
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (7)	62
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (8)	63
<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (9)	63
<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling fish ponds (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	6 (10)	64
<i>Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and status of uniform water bodies of rivers in 2011 .....</i>	7 (11)	65
<i>Classification of ecological status, chemical status and status of uniform water bodies of lakes in 2011 .....</i>	8 (12)	68
<i>Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2011 ....</i>	9 (13)	68
<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	10 (14)	69
<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	11 (15)	69
<i>Waste water treatment plants (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	12 (16)	70
<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	13 (17)	70
<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	14 (18)	71
<i>Generated and accumulated waste and its landfill areas (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	15 (19)	72
<i>Waste by type in 2011 .....</i>	16 (20)	73
<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	17 (21)	73
<i>National parks (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	18 (22)	74
<i>Nature reserves (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	19 (23)	74
<i>Landscape parks (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	20 (24)	75
<i>Nature monuments (2000, 2005, 2010, 2011) ...</i>	21 (25)	75
<i>Rates and receipts from payments and fines to the special purpose ecological funds (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	22 (26)	76

	Tablica Table	Strona Page
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2011)	<i>Directions of financing of Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2011) .....</i>	23 (27) 76
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Outlays on fixed assets on environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011] .....</i>	24 (28) 77
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	25 (29) 78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 79
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Administrative units of the voivodship (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	1 (30) 80
Gminy w 2011 r.	<i>Gminas in 2011 .....</i>	2 (31) 81
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2011 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2011 ....</i>	3 (32) 81
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2011 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2011 .....</i>	4 (33) 82
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011)	<i>Paid employment, wages and salaries in public administration (2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (34) 83
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 84
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Registered activity of the State Fire Department (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	1 (35) 85
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	2 (36) 86
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wybranych rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings by selected type of crime (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (37) 86
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	4 (38) 87
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes pursued by public prosecution (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (39) 87
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 88
Ludność na podstawie bilansów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Population based on balances (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	1 (40) 92
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	2 (41) 93
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (42) 94
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status on the basis of the censuses (2002, 2011) .....</i>	4 (43) 95
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisów na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Population aged 13 and more by educational level on the basis of the censuses (2002, 2011) .....</i>	5 (44) 96
Ludność według głównego źródła utrzymania na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Population by main source of maintenance on the basis of the censuses (2002, 2011) .....</i>	6 (45) 96
Ludność według płci i kraju urodzenia na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Population by sex and country of birth on the basis of the censuses (2002, 2011) .....</i>	7 (46) 97

	Tablica Table	Strona Page
Ludność z obywatelstwem niepolskim według płci i kraju obywatelstwa na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Population by sex and country of citizenship on the basis of the censuses (2002, 2011) ...</i>	8 (47) 98
Ludność według obywatelstwa na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Population by citizenship on the basis of the censuses (2002, 2011) .....</i>	9 (48) 98
Ludność według identyfikacji narodowo-etnicznych w 2011 r.	<i>Population by national-ethnic identities in 2011</i>	10 (49) 98
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2011)</i>	11 (50) 99
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2011)</i>	12 (51) 99
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	13 (52) 100
Mażeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011) .....</i>	14 (53) 100
Mażeństwa zawarte w 2011 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2011 by age of bridegrooms and brides .....</i>	15 (54) 101
Mażeństwa zawarte w 2011 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2011 by previous marital status of bridegrooms and brides .....</i>	16 (55) 102
Mażeństwa wyznaniowe zawarte w 2011 r.	<i>Church or religious marriages contracted in 2011</i>	17 (56) 102
Rozwody w 2011 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2011 .....</i>	18 (57) 103
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011) .....</i>	19 (58) 104
Urodzenia (2005, 2010, 2011)	<i>Births (2005, 2010, 2011) .....</i>	20 (59) 104
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011) .....</i>	21 (60) 104
Plodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	22 (61) 105
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2011)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2011) .....</i>	23 (62) 106
Zgony według przyczyn (2005, 2009, 2010)	<i>Deaths by causes (2005, 2009, 2010) .....</i>	24 (63) 107
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2011)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2011)</i>	25 (64) 108
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2009, 2010)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2009, 2010) .....</i>	26 (65) 108
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Suicides registered by the Police (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	27 (66) 109
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	28 (67) 109
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011)</i>	29 (68) 110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011) ....</i>	30 (69) 110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011) .....</i>	31 (70) 111
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011) .....</i>	32 (71) 112
Niektóre wyznania religijne w 2011 r.	<i>Selected religious denominations in 2011 .....</i>	33 (72) 112
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 114
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age in 2011 .....</i>	1 (73) 123
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level in 2011 .....</i>	2 (74) 124
Pracujący	Employment	
Pracujący (2005, 2010, 2011)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (75) 125
Pracujący wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2010 r.	<i>Persons employed exclusively or mainly in agricultural holdings in June 2010 .....</i>	4 (76) 126

	Tablica Table	Strona Page
Pracujący według statusu zatrudnienia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Employed persons by employment status (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (77) 126
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011) ...</i>	6 (78) 128
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Full- and part-time paid employees (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	7 (79) 129
Przyjęcia do pracy (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Hires (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	8 (80) 130
Zwolnienia z pracy (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Terminations (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	9 (81) 131
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>School leavers starting work for the first time (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	10 (82) 133
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane (2010, 2011)	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job (2010, 2011) .....</i>	11 (83) 135
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2010, 2011) ...	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	12 (84) 136
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	13 (85) 136
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	14 (86) 137
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	15 (87) 138
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Expenditure of Labour Fund (2005, 2010, 2011) ..</i>	16 (88) 139
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2000, 2005, 2010, 2011] .....</i>	17 (89) 139
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011]	<i>Contact – Mode of Injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011] .....</i>	18 (90) 140
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	19 (91) 142
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons working in hazardous conditions (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	20 (92) 143
Choroby zawodowe (2000, 2005, 2010, 2011) ...	<i>Occupational diseases (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	21 (93) 144
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	22 (94) 144
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2000, 2005, 2010, 2011) ..</i>	23 (95) 146
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 147
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto (2010, 2011)	<i>Gross wages and salaries (2010, 2011) .....</i>	1 (96) 149
Wynagrodzenia brutto według sekcji (2010, 2011)	<i>Gross wages and salaries by sections (2010, 2011) .....</i>	2 (97) 150
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (98) 152
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries by sections (2005, 2010, 2011) .....</i>	4 (99) 153
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Retirees and pensioners (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (100) 154
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	6 (101) 155

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 156
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011)	Households (2005, 2010, 2011)	1 (102) 159
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Average monthly available income per capita in households (2005, 2010, 2011)	2 (103) 160
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Average monthly expenditure per capita in households (2005, 2010, 2011)	3 (104) 160
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households (2005, 2010, 2011)	4 (105) 161
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011)	5 (106) 161
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes	x 162
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2010, 2011)	Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (107) 166
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2010, 2011)	Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (108) 166
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2010, 2011)	3 (109) 167
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011)	House-heating (2005, 2010, 2011)	4 (110) 167
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011)	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2010, 2011)	5 (111) 168
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2010, 2011)	Urban transport (2000, 2005, 2010, 2011)	6 (112) 168
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2011)	Municipal waste and liquid waste (2005, 2010, 2011)	7 (113) 169
Tereny zielone w miastach (2000, 2005, 2010, 2011)	Green belts in urban areas (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (114) 169
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów (2002, 2011)	Dwelling stocks on the basis of the censuses (2002, 2011)	9 (115) 170
Struktura mieszkań według powierzchni użytkowej na podstawie spisów (2002, 2011)	Structure of dwellings by useful floor area on the basis of the censuses (2002, 2011) ...	10 (116) 170
Struktura mieszkań według liczby izb na podstawie spisów (2002, 2011)	Structure of dwellings by number of rooms on the basis of the censuses (2002, 2011) ...	11 (117) 170
Mieszkania wyposażone w instalacje na podstawie spisów (2002, 2011)	Dwellings fitted with installations on the basis of the censuses (2002, 2011)	12 (118) 171
Struktura mieszkań według stosunków własnościowych w 2011 r.	Structure of dwellings by type of ownership in 2011	13 (119) 171
Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2010, 2011)	Dwellings completed (2000, 2005, 2010, 2011)	14 (120) 172
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2010, 2011)	Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2010, 2011)	15 (121) 173
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 174
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	Education by level (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	1 (122) 178
Szkoły według organów prowadzących w roku szkolnym 2011/12	Schools by school governing authority in 2011/12 school year	2 (123) 180
Współczynnik skolarzacji brutto (2005/06, 2010/11, 2011/12)	Gross enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2011/12)	3 (124) 181

	Tablica Table	Strona Page
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2011/12	<i>Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2011/12 school year</i>	4 (125) 181
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2010/11, 2011/12)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2010/11, 2011/12)</i>	5 (126) 182
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2010/11, 2011/12)	<i>Students studying foreign languages in schools for adults (2010/11, 2011/12)</i>	6 (127) 183
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2009/2010, 2010/11, 2011/12)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12)</i>	7 (128) 183
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres as well as reformation and education centres for the delinquents (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	8 (129) 184
Wychowanie pozaszkolne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Extracurricular education (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (130) 185
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży oraz szkół policealnych (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Boarding schools and dormitories of schools for children and youth as well as post-secondary schools (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	10 (131) 185
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	11 (132) 186
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	12 (133) 186
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	13 (134) 187
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	14 (135) 187
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	15 (136) 188
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]</i>	16 (137) 189
Licea ogólnokształcące i uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>General secondary and supplementary general secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	17 (138) 189
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	18 (139) 190
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]</i>	19 (140) 190
Technika i technika uzupełniające dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Technical secondary and supplementary technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	20 (141) 191
Uczniowie i absolwenci techników i techników uzupełniających dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of technical and supplementary technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]</i>	21 (142) 191
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	22 (143) 192
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) według form kształcenia [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) by type of education [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	23 (144) 192

	Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12] .....</i>	24 (145) 193
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	25 (146) 193
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	26 (147) 194
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11) .....</i>	27 (148) 195
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	28 (149) 196
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Schools for adults (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	29 (150) 196
Wychowanie przedszkolne (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Pre-primary education (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	30 (151) 197
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 198
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Medical personnel (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	1 (152) 201
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	2 (153) 202
Służba medycyny pracy (2009, 2010)	<i>Occupational medicine service (2009, 2010) .....</i>	3 (154) 202
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	4 (155) 203
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>General hospitals (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (156) 203
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2011) .....</i>	6 (157) 204
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	7 (158) 205
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	8 (159) 205
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	9 (160) 206
Żłobki (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Nurseries (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	10 (161) 207
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2010, 2011)	<i>Care and education centres for children and young people (2005, 2010, 2011) .....</i>	11 (162) 207
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Foster families (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	12 (163) 208
Placówki pomocy społecznej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Social welfare facilities (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	13 (164) 208
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Social assistance benefits (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	14 (165) 209
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 210
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2010, 2011] .....</i>	1 (166) 212
Muzea (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Museums (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	2 (167) 212
Galerie sztuki (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Art galleries (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (168) 213
Teatry i instytucje muzyczne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Theatres and music institutions (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	4 (169) 213
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2003, 2005, 2009, 2011)	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres (2003, 2005, 2009, 2011) .....</i>	5 (170) 213
Kina stałe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	6 (171) 214
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	7 (172) 214

	Tablica Table	Strona Page
Turystyka		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (173)	215
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (174)	217
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2010, 2011)	10 (175)	218
Sport		
Kluby sportowe (2000, 2006, 2008, 2010)	11 (176)	219
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2010 r.	12 (177)	219
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	221
Nauka i technika		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (178)	224
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011)	2 (179)	224
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	3 (180)	225
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	4 (181)	225
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2010, 2011)	5 (182)	226
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle w 2011 r. (ceny bieżące)	6 (183)	226
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2011 r.	7 (184)	227
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle w 2011 r.	8 (185)	228
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (186)	229
Spółeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet (2010, 2011)	10 (187)	230
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne (2010, 2011) ..	11 (188)	230
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	231
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (189)	232
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (190)	232
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	3 (191)	234
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2010, 2011)	4 (192)	234
Tourism		
Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (173)	215
Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (174)	217
Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2010, 2011)	10 (175)	218
Sport		
Sports clubs (2000, 2006, 2008, 2010)	11 (176)	219
Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2010	12 (177)	219
CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
General notes	x	221
Science and technology		
Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (178)	224
Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2011)	2 (179)	224
Gross domestic expenditure on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]	3 (180)	225
Current expenditure on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]	4 (181)	225
Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2010, 2011)	5 (182)	226
Expenditure on innovation activity in industry in 2011 (current prices)	6 (183)	226
Net revenues from sales of new or significantly improved products in industrial enterprises in 2011	7 (184)	227
Means of automating production processes in industry in 2011	8 (185)	228
Domestic patents and utility models (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (186)	229
Information society		
Enterprises using Internet (2010, 2011)	10 (187)	230
Enterprises using selected ICT systems (2010, 2011)	11 (188)	230
CHAPTER XIV. PRICES		
General notes	x	231
Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (189)	232
Retail prices of selected goods and services (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (190)	232
Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2010, 2011)	3 (191)	234
Average marketplace prices received by farmers (2000, 2005, 2010, 2011)	4 (192)	234

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 235
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (193) 240
Nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w 2009/10 r.	<i>Labour input in agricultural holdings in 2009/10</i>	2 (194) 241
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Agricultural land by land type (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (195) 242
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	4 (196) 242
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i> ...	5 (197) 243
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Sown area (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	6 (198) 245
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Selected crop production and yields (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (199) 246
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	8 (200) 247
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (201) 248
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area, production and yields of fruit bushes and berry fruit (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	10 (202) 249
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	11 (203) 250
Drób (2005, 2010, 2011)	<i>Poultry (2005, 2010, 2011)</i>	12 (204) 252
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (205) 252
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	14 (206) 253
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2010, 2011) ..	<i>Production of milk and eggs (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	15 (207) 253
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	16 (208) 254
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Agricultural tractors (2000, 2005, 2009, 2010)</i> ...	17 (209) 254
Ciągniki oraz wybrane maszyny i urządzenia rolnicze (2002, 2010)	<i>Agricultural tractors and selected agricultural machines and equipment (2002, 2010)</i>	18 (210) 255
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2009/10, 2010/11)	<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2009/10, 2010/11)</i>	19 (211) 255
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	20 (212) 256
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	21 (213) 257
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	22 (214) 258
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Forest land (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	23 (215) 259
Odnawienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Renewals, afforestation and other forest breeding work (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	24 (216) 260
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2010, 2011) ...	<i>Removals (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	25 (217) 261
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Plantings and removals from plantings (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	26 (218) 261

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 262
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2005, 2010, 2011)	Basic data on industry (2005, 2010, 2011)	1 (219) 264
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2011)	Sold production of industry (2005, 2010, 2011) ..	2 (220) 264
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011]	3 (221) 266
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2010, 2011)	Production of major products (2000, 2005, 2010, 2011)	4 (222) 266
Przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2011)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2011)	5 (223) 267
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2011]	6 (224) 269
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011]	7 (225) 269
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2010, 2011)	Buildings completed (2000, 2005, 2010, 2011) ..	8 (226) 271
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2010, 2011)	Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (227) 272
Przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2011)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2010, 2011)	10 (228) 273
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 274
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2010, 2011)	Railway lines operated (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (229) 276
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2010, 2011)	Hard surface public roads (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (230) 276
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2010, 2011)	Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2010, 2011)	3 (231) 277
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2010, 2011)	Regular bus lines (2000, 2005, 2010, 2011)	4 (232) 277
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2010, 2011)	Road transport for hire or reward (2000, 2005, 2010, 2011)	5 (233) 278
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2010, 2011)	Road accidents (2000, 2005, 2010, 2011)	6 (234) 278
Łączność	Communications	
Ważniejsze dane o łączności (2000, 2005, 2010, 2011)	Major communications data (2000, 2005, 2010, 2011)	7 (235) 279
Abonenci telefoniczni oraz aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2010, 2011)	Telephone subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (236) 279
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	General notes	x 280
Sprzedaż detaliczna (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	Retail sales (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]	1 (237) 282
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	Retail sales of goods (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]	2 (238) 282

		Tablica Table	Strona Page
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Wholesale of goods in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011] .....</i>	3 (239)	283
Sklepy i stacje paliw (2005, 2010, 2011)	<i>Shops and petrol stations (2005, 2010, 2011) ...</i>	4 (240)	283
Gastronomia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Catering (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (241)	283
Magazyny handlowe (2000, 2005, 2006, 2009)	<i>Trade warehouses (2000, 2005, 2006, 2009) ....</i>	6 (242)	284
Targowiska (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Marketplaces (2000, 2005, 2010, 2011) .....</i>	7 (243)	284
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	285
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2011) .....</i>	1 (244)	288
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2011)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2011) .....</i>	2 (245)	289
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2011) .....</i>	3 (246)	290
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2011) .....</i>	4 (247)	291
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2011) .....</i>	5 (248)	292
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	<i>Equity capital (fund) of enterprises (2005, 2010, 2011) .....</i>	6 (249)	294
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	<i>Initial (share) capital of enterprises (2005, 2010, 2011) .....</i>	7 (250)	295
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2011) .....</i>	8 (251)	296
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	298
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2010, 2011) ...</i>	1 (252)	300
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2011 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2011 .....</i>	2 (253)	301
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2010, 2011) ...</i>	3 (254)	302
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2011 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2011 .....</i>	4 (255)	303
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	304
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2011] .....</i>	1 (256)	307
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices) [2005, 2010, 2011] ..</i>	2 (257)	308
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011] .....</i>	3 (258)	309
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government entities and establishments (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011] .....</i>	4 (259)	310

	Tablica Table	Strona Page
Środki trwałe		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011]	5 (260)	311
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2010, 2011]	6 (261)	312
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2010, 2011]	7 (262)	313
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (263)	314
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	x	315
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	1 (264)	317
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	2 (265)	318
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2009, 2010)	3 (266)	318
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	x	319
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	1 (267)	320
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	2 (268)	321
Przedsiębiorstwa państwowe zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	3 (269)	321
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	4 (270)	321
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	5 (271)	322
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2000, 2005, 2010, 2011)	6 (272)	322
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2010, 2011)	7 (273)	323
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (274)	325

SPIS MAP I WYKRESÓW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**Strona
Page

Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2011 r.	<i>Administrative division of Podlaskie Voivodship in 2011</i>	68
Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Structure of industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	69
Komunalne oczyszczalnie ścieków i ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000–2011)	<i>Municipal waste water treatment plants and population using waste water treatment plants (2000–2011)</i>	69
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Waste (excluding municipal waste) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	69
Ludność według płci i wieku w 2011 r.	<i>Population by sex and age in 2011</i>	94
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Non-working age population per 100 persons of working age (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	95
Ruch naturalny ludności (1995–2011)	<i>Vital statistics (1995–2011)</i>	95
Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia na podstawie spisów (2002, 2011) ...	<i>Activity rate and employment rate on the basis of the censuses (2002, 2011)</i>	124
Struktura pracujących według sektorów własności (2005, 2010, 2011)	<i>Structure of employed persons by ownership sectors (2005, 2010, 2011)</i>	124
Struktura pracujących według sekcji w 2011 r.	<i>Structure of employed persons by sections in 2011</i>	124
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 r.	<i>Structure of registered unemployed persons in 2011</i>	125
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2005, 2011)	<i>Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from average wages and salaries in the voivodship (2005, 2011)</i>	152
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkańców na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Dwellings fitted with installations in % of total dwellings on the basis of the censuses (2002, 2011)</i>	153
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa (2000, 2005, 2010, 2011) ..	<i>Structure of dwellings completed by forms of construction (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	153
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2011/12	<i>Education by level in 2011/12 school year</i>	192
Struktura studentów szkół wyższych według typów szkół w roku akademickim 2011/12	<i>Structure of students of higher education institutions by type of schools in 2011/12 academic year</i>	193
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	193
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2011 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2011</i>	244
Struktura towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) w 2010 r.	<i>Structure of market agricultural output (constant prices) in 2010</i>	244
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Livestock per 100 ha of agricultural land (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	245
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Structure of construction and assembly production by divisions (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	245
Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Telephone main line per 1000 population (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	245
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania ...	<i>Institutional sectors and their relationships</i>	318
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process</i>	319

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero:	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05; <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit;</i>
	(0,00)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,005. <i>magnitude not zero, but less than 0,005 of a unit.</i>
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 24. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 24.</i>
Znak	#	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)		-	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= million <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty = <i>zloty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz.	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ml	= mililitr <i>millilitre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>		

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW	= kilowat <i>kilowatt</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	prof.	= profesor
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	<i>Rev.</i>	= <i>revision</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	str.	= strona
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	ozn.	= tak zwany
r.	= rok	ust.	= ustęp
ceg <i>brick</i>	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych = <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
t/r <i>t/y</i>	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	NSP	= Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	NFI <i>NIF</i>	= narodowe fundusze inwestycyjne = <i>national investment funds</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	NFZ	= Narodowy Fundusz Zdrowia
im.	= imię	ZWRSP	= Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa
itd.	= i tak dalej	APSST	= <i>Agricultural Property Stock of the State Treasury</i>
itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>	NACE	= <i>Statistical Classification of Economic Activities in the European Community</i>
mgr	= magister	PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności
m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>	ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
		EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
		ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
		UN	= <i>United Nations</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te spowodowały brak porównywalności danych również przy niezmienionych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 Jan 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 Dec 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007 / NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004 / NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

As an additional grouping, the item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” and “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), ownership of local self-government entities as well as “mixed ownership” with a predominance of the capital (property) of public sector entities,
- private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of the capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorzadowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale gospodarki narodowej według sekcji, działów i grup PKD oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and – unless otherwise indicated – includes entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data by NACE sections, divisions and groups as well as institutional sectors are compiled, unless otherwise indicated, using the so-called enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

7. Apart from NACE Rev. 2, among the more important classifications according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 Jul 2010 by the regulation of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 Apr 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) with later amendments, replacing the classification valid until 30 Jun 2010;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 Jan 2009 by the regulation of the Council of Ministers, dated 29 Oct 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), in place of the PKWiU classification used until 31 Dec 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption of products (goods and services) in the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 Jan 2000 by the regulation of the Council of Ministers, dated 30 Dec 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 Jan 2000 by the regulation of the Council of Ministers, dated 30 Dec 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem liczby ludności dla lat 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 88). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium kraju, województwa.

9. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji oraz wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię cen bazowej.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to the administrative division in a given period, excluding the number of population for years 2000 and 2001, which was given according to the administrative division as of 31 Dec 2002 (see general notes to the chapter "Population. Religious denominations", item 1 on page 88). The term "urban area" is understood as an area located within the administrative borders of these units, while "rural area" – as the remaining territory of the country, voivodship.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (including trade entities) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers on buses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.*

11. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than those presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – were calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. *In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the number of population as of 31 Dec was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production, consumption) – as of 30 Jun.*

U w a g a. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Taką samą zasadę zastosowano przy prezentacji danych dotyczących stanu i struktury ludności.

W niektórych przypadkach dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje za ostatni prezentowany rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Note. For calculations, it was assumed to use the number of calculated – unless otherwise indicated – for 2000–2009 on the basis of the National Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of the National Population and Housing Census 2011. The same principle was applied in the presentation of data on the size and structure of the population.

In some cases data for 2010 have been changed in comparison with those published in the previous edition of the Yearbook.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information for the last year is presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIEDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2

**sekcje
sections**

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

skrót
abbreviationpełna nazwa
full namePOLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2 (cont.)sekcje (dok.)
sections (cont.)

Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy
divisions

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R.

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII <i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 Dec</i>				
Powierzchnia ogólna w km ²	312679	20187	6,5	<i>Total area in km²</i>
Powiaty	314	14	4,5	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	65	3	4,6	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2479	118	4,8	<i>Gminas</i>
Miasta	908	40	4,4	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	52744	3763	7,1	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	40540	3289	8,1	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3143	111	3,5	<i>Municipal waste water treatment plants^a (as of 31 Dec)</i>
w tym: biologiczne	2261	78	3,4	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	827	32	3,9	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t:				<i>Emission of industrial air pollutants by plants especially noxious in thous. t:</i>
pyłowych	57,5	1,0	1,7	<i>particulates</i>
gazowych	220928,0	1646,1	0,7	<i>gaseous</i>
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^b wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	123524,1	707,6	0,6	<i>Waste (excluding municipal waste)^b generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^c (w ciągu roku) w tys. t	9827,6	252,1	2,6	<i>Municipal waste collected^c (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe ^d (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets^d (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>on environmental protection:</i>
w milionach złotych	12158,2	246,0	2,0	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,0	3,8	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>on water management:</i>
w milionach złotych	3136,2	76,5	2,4	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,2	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE <i>PUBLIC SAFETY</i>				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1159554	25588	2,2	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	301	213	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę w %	68,7	70,3	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 58. c Dane szacunkowe. d Według lokalizacji inwestycji.

a Working on sewerage system. b See general notes to the chapter "Environmental protection", item 8 on page 58. c Estimated data. d By investment location.

I. **WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)**
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
LUDNOŚĆ <i>POPULATION</i>				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38538,4	1201,0	3,1	<i>Population (as of 31 Dec) in thous.</i>
miasta	23385,8	724,0	3,1	<i>urban areas</i>
wieś	15152,6	477,0	3,1	<i>rural areas</i>
w tym kobiety	19883,9	614,9	3,1	<i>of which females</i>
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	59	x	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 Dec)</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,8	57,0	x	<i>Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 Dec)</i>
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,3	-0,4	x	<i>Natural increase per 1000 population</i>
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,1	-1,6	x	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA <i>LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES</i>				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13911,2	403,1	2,9	<i>Employed persons^a (as of 31 Dec) in thous.</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3403,51	3002,37	88,2	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1982,7	65,9	3,3	<i>Registered unemployed persons (as of 31 Dec) in thous.</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,5	14,1	x	<i>Registered unemployment rate (as of 31 Dec) in %</i>
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA <i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				<i>Network (as of 31 Dec) in km:</i>
wodociągowej rozdzielczej	278300,4	12585,7	4,5	<i>water-line distribution</i>
kanalizacyjnej ^b	117745,6	2857,7	2,4	<i>sewerage^b</i>
gazowej	135121,3	1396,4	1,0	<i>gas-line</i>
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				<i>Dwelling stocks^c (as of 31 Dec):</i>
mieszkania w tys.	13495,4	421,0	3,1	<i>dwelling in thous.</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	70,2	73,4	x	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,76	3,99	x	<i>average number of rooms in a dwelling</i>
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	131,0	4,4	3,4	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,4	3,7	x	<i>dwelling</i>
izby	14,8	16,0	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	364,1	381,1	x	<i>usable floor space of dwellings in m²</i>

a Według faktycznego miejsca pracy; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe. b Sieć rozdzielcza i kolektory. c Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III.

a By actual workplace; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data. b Distribution network and collectors. c Data of the National Population and Housing Census as of 31 Mar.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a – as of the beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2187,2	66,0	3,0	<i>primary</i>
gimnazjach	1210,0	39,0	3,2	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	10,4	0,4	3,4	<i>special upper secondary job-training</i>
zasadniczych zawodowych	210,9	4,8	2,3	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	606,1	22,4	3,7	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących	2,4	0,1	2,9	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych	26,6	0,8	2,8	<i>specialized secondary</i>
technikach	528,8	19,1	3,6	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	3,2	0,1	2,8	<i>supplementary technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^c	12,7	0,4	3,3	<i>general art^c</i>
policealnych	330,6	16,2	4,9	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				<i>Children in pre-primary education establishments^d:</i>
w tysiącach	1160,5	33,5	2,9	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ...	708	686	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 Dec

Pracownicy medyczni ^e :				<i>Medical personnel^e:</i>
lekarze	80358	2888	3,6	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12797	546	4,3	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^f	186566	6169	3,3	<i>nurses^f</i>
Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej	19151	700	3,7	<i>Out-patient health care institutions</i>
Szpitala ogólne	814	31	3,8	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^g w tys.	180606	5699	3,2	<i>Beds in general hospitals^g in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne	11713	349	3,0	<i>Public pharmacies</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 na str. 174. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. e Łącznie z lekarzami i pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy; pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. g Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków.

a See general notes to the chapter "Education", item 1 on page 174. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Leading to professional certification. d In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points. e Including interns – doctors and nurses; working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. f Including Masters of Nursing. g Including beds and incubators for infants.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
KULTURA. TURYSTYKA <i>CULTURE. TOURISM</i>				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8290	247	3,0	<i>Public libraries (including branches; as of 31 Dec)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	132534,2	4663,3	3,5	<i>Public library collections (including branches; as of 31 Dec) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	777	27	3,5	<i>Museums with branches (as of 31 Dec)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	24917,9	410,3	1,6	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	14	3,1	<i>Fixed cinemas (as of 31 Dec)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	39616,3	828,8	2,1	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	606,2	11,0	1,8	<i>Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 Jul)</i>
korzystający z noclegów	21476,6	473,6	2,2	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO <i>AGRICULTURE AND FORESTRY</i>				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14780,2	1036,0	7,0	<i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thous. ha</i>
pod zasiewami ^a	10576,0	605,4	5,7	<i>sown area^a</i>
grunty ugorowane	468,4	18,5	4,0	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe	390,4	5,6	1,4	<i>permanent crops</i>
w tym sady	362,1	4,5	1,2	<i>of which orchards</i>
łąki i pastwiska	3291,0	404,4	12,3	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				<i>Sown area (as of June) in thous. ha:</i>
zboża	7803,0	473,7	6,1	<i>cereals</i>
ziemniaki	406,4	17,6	4,3	<i>potatoes</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża	26767,4	1244,9	4,7	<i>cereals</i>
ziemniaki	9361,8	355,1	3,8	<i>potatoes</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	34,3	26,3	76,7	<i>cereals</i>
ziemniaki	230	202	87,8	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9143,3	617,3	6,8	<i>Forest area (as of 31 Dec) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO <i>INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	1137372,8	19206,5	1,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	29522	15979	54,1	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^b (current prices):</i>
w milionach złotych	182194,2	3684,8	2,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4729	3066	64,8	<i>per capita in zł</i>

^a Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop for ploughing (green fertilizers). ^b Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 Dec</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km w tym o nawierzchni ulepszonej w %	280400,5 91,9	12319,2 90,2	4,4 x	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane w tys. szt.:				<i>Registered cars in thous. units:</i>
osobowe	18125,5	491,8	2,7	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	3130,7	82,0	2,6	<i>lorries and road tractors^a</i>
Placówki pocztowe	8383	355	4,2	<i>Post offices</i>
Telefoniczne łącza główne ^b :				<i>Telephone main line^b:</i>
w tysiącach	6915,3	198,9	2,9	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności	179,4	165,7	x	<i>per 1000 population</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) w tys.	5861,1	175,0	3,0	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers) in thous.</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 Dec</i>				
Sklepy	344982	10443	3,0	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	112	115	x	<i>Number of population per shop</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^c				<i>Budgets of gminas^c</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	75830,7	2194,1	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	2926	2830	96,7	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	79686,9	2294,0	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3075	2958	96,2	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	56859,8	1842,0	3,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4509	4318	95,8	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	61510,5	2066,2	3,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4877	4844	99,3	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	23551,6	673,1	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	909	868	95,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	24058,8	675,5	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	928	871	93,8	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	15067,1	485,9	3,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	391	404	103,4	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	16338,6	518,2	3,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	424	431	101,7	<i>per capita in zł</i>

a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including vans. b Data concern operators of the public telecommunications network. c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (dok.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				<i>Investment outlays^a (current prices):</i>
w milionach złotych	243346,2	6517,8	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6316	5423	85,9	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets^b (as of 31 Dec; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2701110,7	71309,1	2,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	70089	59376	84,7	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^c	5897	191	3,2	<i>State owned enterprises included in the privatization process^c</i>
skomercjalizowane	1761	49	2,8	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2195	80	3,6	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2117	78	3,7	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1941	62	3,2	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1122	30	2,7	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^d w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3869897	91738	2,4	<i>Entities of the national economy^d in the REGON register (as of 31 Dec)</i>
sektor publiczny	121871	3103	2,5	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3748026	88635	2,4	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2010 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2010</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1416585	32090	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca ^e w zł	37096	26985	72,7	<i>per capita^e in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1247651	28263	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	90193	71610	79,4	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	885184	22817	2,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca ^e w zł	23180	19187	82,8	<i>per capita^e in zł</i>

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej. c W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. e Patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 317.

a By investment location. b By local unit seat. c From 1 Aug 1990 to 31 Dec 2011; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. d Excluding persons tending private farms in agriculture. e See general notes to the chapter “Regional accounts”, item 13 on page 317.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
CHNIA							
EA							
20187	20187	20187	20187	20187	20187	Total area in km ² (as of 31 Dec)	1
ŚRODOWISKA							
PROTECTION							
						Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
15,0	15,6	14,0	13,4	13,7	13,7	production ^b (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
65,0	63,7	62,8	61,5	63,5	62,5	exploitation of water-line system ^c	3
						Water consumption per 1 km ² in dam ³ :	
4,0	3,9	4,0	4,0	3,9	4,0	for needs of the national economy and population	4
0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	for industrial production	5
99,6	98,4	99,7	97,4	99,9	100,0	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^d	6
0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	–	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
62,8	62,4	63,7	62,5	62,5	63,6	Population using waste water treatment plants in % of total population ^e	8
						Emission of industrial air pollutants by plants especially noxious per 1 km ² in t:	
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	particulates	9
0,6	0,6	0,6	0,4	0,5	0,5	gaseous (excluding carbon dioxide)	10
						Reduction of industrial air pollutants in plants especially noxious in % of pollutants produced:	
98,5	98,5	98,4	98,4	98,8	99,0	particulates	11
8,8	10,3	5,8	8,2	13,4	13,7	gaseous (excluding carbon dioxide)	12
47,4	52,4	41,5	36,6	35,3	35,1	Waste (excluding municipal waste) ^f generated (during the year) per 1 km ² in t	13
232	220	207	207	202	210	Municipal waste collected ^g (during the year) per capita in kg	14
						Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 Dec):	
32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	in % of total area	15
5392	5409	5414	5425	5364	5376	per capita in m ²	16
						Outlays on fixed assets ^h (current prices) – in % of total investment outlays – on:	
4,2	3,3	3,6	3,0	5,1	3,8	environmental protection	17
1,8	1,6	1,1	0,7	2,3	1,2	water management	18

d Odprowadzone do wód lub do ziemi. e Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. h Według lokalizacji inwestycji.

water-line system. d Discharged into waters or into the ground. e Population using waste water treatment plants – estimated data, data; since 2003 data have not been comparable to the data for the previous years due to the change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC							
1	Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:						
2	w liczbach bezwzględnych	33570	34022	34023	36842	36444	31873
3	na 10 tys. ludności	277,1	281,1	281,5	305,4	302,7	265,4
4	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę w %	55,7	65,3	66,0	64,1	66,6	67,3
LUD POPU							
5	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1210688	1209439	1207704	1205117	1202425	1199689
6	miasta	709976	710394	711300	710759	710828	709950
7	wieś	500712	499045	496404	494358	491597	489739
8	w tym kobiety	618017	617684	617115	616036	615142	614093
9	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	104	105	105	105
10	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	60	60	60	60	60	59
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):							
11	produkcyjnym	702035	710556	719040	727312	734351	740354
12	poprodukcyjnym	193754	195546	197024	198136	198953	199540
13	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	4,9	5,0	5,1	5,1	5,4
14	Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,2	1,1	1,3	1,6	1,8
15	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	9,6	9,3	8,9	8,9	9,1
16	Zgony ^b na 1000 ludności	9,7	9,6	9,4	9,7	9,7	9,8
17	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	6,4	7,2	6,3	7,1	5,6
18	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,2	-0,0	-0,1	-0,8	-0,9	-0,7
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:							
19	mężczyźni	70,49	70,61	70,68	70,73	71,23	71,04
20	kobiety	79,14	79,92	80,39	79,94	80,07	80,41
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,3	-1,2	-1,5	-1,6	-1,4	-1,6
RYNEK LABOUR							
22	Pracujący ^c (stan w dniu 31 XII):						
23	ogółem: w tysiącach	495,5	485,0	$\frac{483,5}{393,6}$ ^d	392,9	388,7	387,9
24	w tym kobiety	237,3	233,4	$\frac{232,1}{183,3}$ ^d	181,8	179,4	180,1
25	2000 = 100	100,0	97,9	$\frac{97,6}{79,4}$ ^d	79,3	78,4	78,3
26	na 1000 ludności	409,3	401,0	$\frac{400,4}{325,9}$ ^d	326,0	323,3	323,4

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Według faktycznego miejsca pracy wie Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2002–2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Miesz w pełni porównywalne); patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy”, ust. 5 na str. 116. d Dane podaje się w dwóch ujęciach, tj. szczego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 (mianownik).

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Including infant deaths. c By actual workplace and kind of 1996, in 2002–2009 – on the basis of the Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002, from 2010 – on on page 116. d Data are given in two formulations, i.e. considering the number of persons employed on private farms in agriculture (denominator).

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY							
						<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings:</i>	
27725	26651	25498	25819	24670	25588	<i>in absolute numbers</i>	1
231,5	223,1	213,9	216,8	204,9	212,9	<i>per 10 thous. population</i>	2
69,1	68,7	69,0	68,7	69,0	70,3	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in %</i>	3
NOSĆ LATION							
1196101	1192660	1191470	1189731	1203448	1200982	<i>Population (as of 31 Dec)</i>	4
711597	710098	710073	715761	724826	724027	<i>urban areas</i>	5
484504	482562	481397	473970	478622	476955	<i>rural areas</i>	6
612834	611419	611157	610484	616081	614904	<i>of which females</i>	7
105	105	105	105	105	105	<i>Females per 100 males (as of 31 Dec)</i>	8
59	59	59	59	60	59	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 Dec)</i>	9
<i>Population of age (as of 31 Dec):</i>							
744653	747751	751379	754096	764843	764749	<i>working</i>	10
200832	202583	204991	206921	209537	212932	<i>post-working</i>	11
5,7	6,2	6,6	6,3	5,8	5,2	<i>Marriages per 1000 population</i>	12
1,5	1,7	1,5	1,7	1,6	1,6	<i>Divorces per 1000 population</i>	13
9,2	9,3	10,0	10,2	9,9	9,3	<i>Live births per 1000 population</i>	14
9,9	9,8	9,7	10,2	9,8	9,7	<i>Deaths^b per 1000 population</i>	15
6,2	5,0	5,3	4,7	4,5	4,8	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>	16
-0,7	-0,5	0,3	0,0	0,1	-0,4	<i>Natural increase per 1000 population</i>	17
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>							
71,00	71,54	72,02	71,91	72,51	73,25	<i>males</i>	18
80,53	80,88	81,42	81,48	81,90	81,82	<i>females</i>	19
-2,4	-2,1	-1,4	-1,4	-1,3	-1,6	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	20
PRACY MARKET							
<i>Employed persons^c (as of 31 Dec):</i>							
394,4	410,8	418,8	409,0	398,0	403,1	<i>total: in thousand</i>	21
182,3	188,1	191,6	189,4	187,4	189,7	<i>of which women</i>	22
79,6	82,9	84,5	82,5	80,3	81,4	<i>2000 = 100</i>	23
329,8	344,5	351,5	343,8	330,7	335,7	<i>per 1000 population</i>	24

i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe (do 2001 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; dane nie są z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (mianownik)).

activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data (until 2001 – on the basis of the Agricultural Census 2002; data are not fully comparable); see general notes to the chapter "Labour market", item 5 estimated using the results of the Agricultural Census 1996 (numerator) as well as the Population and Housing Census 2002 (denominator).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
RYNEK LABOUR							
	Pracujący ^b – stan w dniu 31 XII (dok.):						
	z liczby ogółem w %:						
1	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	.	.	36,0
2	przemysł i budownictwo	.	.	.	.	.	18,8
3	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ³ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ⁴ , informacja i komunikacja	.	.	.	.	.	18,8
4	działalność finansowa i ubezpiecze- niowa, obsługa rynku nierucho- mości ⁵	.	.	.	.	.	2,8
5	pozostałe usługi ^c	.	.	.	.	.	23,7
6	pracujący w sektorze prywatnym	77,5	78,4	$\frac{79,2}{74,5}^d$	75,3	75,9	76,0
	Przeciętne zatrudnienie:						
	w przemyśle:						
7	w tysiącach	.	.	.	.	.	52,4
8	na 1000 ludności	.	.	.	.	.	43,6
	w budownictwie:						
9	w tysiącach	.	.	.	.	.	10,3
10	na 1000 ludności	.	.	.	.	.	8,6
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):						
11	ogółem: w tysiącach	79,2	86,5	86,1	81,3	76,1	73,2
12	2000 = 100	100,0	109,1	108,6	102,6	96,1	92,4
	z liczby ogółem w %:						
13	kobiety	52,4	50,6	49,1	49,4	49,8	50,3
14	w wieku 24 lat i mniej	29,4	28,3	27,4	26,5	25,6	25,0
15	pozostający bez pracy ^e dłużej niż 1 rok	44,5	49,2	51,8	52,6	50,2	46,7
16	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^f (stan w dniu 31 XII) w %	13,8	15,1	$\frac{15,1}{17,1}^d$	16,9	16,1	15,6
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.							
17	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1675,71	1787,42	1840,21	1933,63	2005,14	2085,12
18	2000 = 100	100,0	106,7	109,8	115,4	119,7	124,4
19	w tym: przemysł	.	.	.	.	.	1986,41
20	budownictwo	.	.	.	.	.	1828,66
21	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^g w tys. ...	291,7	287,7	284,8	283,3	282,1	279,1
22	objętych pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	164,0	162,0	161,5	162,3	163,7	164,3
23	rolników indywidualnych	127,7	125,7	123,3	121,0	118,4	114,8

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. ^b Patrz notka c na str. 34 i 35. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na wyszacowanych przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz Narodowego Powszechnego Spisu porównywalne; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 119. ^g Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

^a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. ^b See the footnote c on page 34 and 35. ^c See the general notes private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 1996 (numerator) as well as the Population and parable; see general notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 119. ^g Excluding retirees and pensioners, who receive international agreements.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)							
MARKET (cont.)							
						<i>Employed persons^b – as of 31 Dec (cont.):</i>	
						<i>of total number in %:</i>	
35,3	34,0	33,2	33,9	31,8	31,4	<i>agriculture, forestry and fishing</i>	1
19,5	20,6	20,6	19,8	20,4	20,6	<i>industry and construction</i>	2
						<i>trade; repair of motor vehicles^d, transportation and storage, accommodation and catering^d, information and communication</i>	3
18,8	19,4	20,2	19,6	20,0	20,2		
2,8	2,7	2,7	2,6	2,7	2,7	<i>financial and insurance activities, real estate activities</i>	4
23,6	23,3	23,3	24,1	25,1	25,1	<i>other services^c</i>	5
76,5	77,4	78,0	77,3	76,7	77,4	<i>employed persons in private sector</i>	6
						<i>Average paid employment:</i>	
						<i>in industry:</i>	
53,1	56,2	57,9	54,0	50,6	51,6	<i>in thousand</i>	7
44,3	47,1	48,6	45,3	42,1	43,0	<i>per 1000 population</i>	8
						<i>in construction:</i>	
11,0	12,2	14,2	14,4	14,2	15,4	<i>in thousand</i>	9
9,2	10,3	11,9	12,1	11,8	12,8	<i>per 1000 population</i>	10
						<i>Registered unemployed persons (as of 31 Dec):</i>	
61,8	48,8	45,8	61,2	63,8	65,9	<i>total: in thousand</i>	11
78,0	61,6	57,8	77,2	80,5	83,2	<i>2000 = 100</i>	12
						<i>of total number in %:</i>	
52,6	53,5	50,4	46,0	47,4	48,1	<i>women</i>	13
22,9	20,9	22,0	24,4	23,9	22,4	<i>aged 24 and less</i>	14
46,4	43,5	32,6	27,8	34,0	39,1	<i>out of job^e for longer than 1 year</i>	15
13,3	10,4	9,7	12,8	13,8	14,1	<i>Registered unemployment rate^f (as of 31 Dec) in %</i>	16
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH							
SOCIAL SECURITY BENEFITS							
2186,74	2373,76	2610,21	2721,99	2854,02	3002,37	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	17
130,5	141,7	155,8	162,4	170,3	179,2	<i>2000 = 100</i>	18
2111,80	2360,88	2563,93	2553,90	2654,37	2828,07	<i>of which: industry</i>	19
1928,17	2102,18	2373,24	2444,52	2686,33	2819,55	<i>construction</i>	20
						<i>Average number of retirees and pensioners^g</i>	21
276,9	275,9	276,1	278,1	276,3	270,0	<i>in thous.</i>	
165,7	168,0	171,4	176,9	178,3	175,0	<i>covered by the non-agricultural social security system</i>	22
111,2	107,9	104,7	101,2	98,0	95,0	<i>farmers</i>	23

str. 21. *d* Dane podaje się w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Ludności i Mieszkań 2002 (mianownik). *e* Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *f* Dane za poszczególne lata nie są w pełni wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, a także

to the Yearbook, item 2 on page 21. *d* Data were given in two formulations, i.e. considering the number of persons employed on Housing Census 2002 (denominator). *e* From the date of registering in a labour office. *f* Data for individual years are not fully compensated by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Ministry of Justice as well as benefits on the basis of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.							
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł:						
1	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ^c	763,57	845,91	905,70	952,16	996,23	1023,31
2	rolników indywidualnych ^d	575,58	648,09	669,19	695,13	714,42	723,38
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC							
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:						
3	wodociągowej rozdzielczej	8904,5	9270,1	9655,7	10105,1	10620,2	11006,4
4	kanalizacyjnej ^e	1354,0	1466,0	1609,5	1798,4	1878,4	2030,3
5	gazowej	797,2	1089,1	1124,8	981,2	1282,0	1299,4
	Zużycie w gospodarstwach domowych:						
	wody z wodociągów:						
6	w hm ³	34,3	33,2	34,1	34,9	34,1	35,4
7	na 1 mieszkańca w m ³	28,3	27,4	28,2	28,9	28,3	29,4
	energii elektrycznej w miastach:						
8	w GW-h	383,9	390,6	385,8	400,1	409,4	432,0
9	na 1 mieszkańca w kW-h	540,4	549,6	542,2	562,8	576,3	608,0
	gazu z sieci ^f :						
10	w hm ³	38,0	41,6	45,1	40,1	39,1	40,3
11	na 1 odbiorcę w m ³	360,7	.	.	357,3	344,8	350,3
	Zasoby mieszkaniowe ^g (do 2001 r. – zamiesz- kane; stan w dniu 31 XII):						
	mieszkania:						
12	w tysiącach	384,2	387,2	389,9	393,7	396,6	399,4
13	na 1000 ludności	317,4	320,1	322,8	326,7	329,8	332,9
14	izby na 1000 ludności	1180,1	1190,7	1265,2	1283,1	1296,6	1309,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
15	na 1000 ludności	20546,5	20768,0	23148,8	23571,3	23877,6	24179,1
16	przeciętna 1 mieszkania	64,7	64,9	71,7	72,2	72,4	72,6
	Mieszkania oddane do użytkowania:						
	mieszkania:						
17	w tysiącach	3,8	3,1	2,6	4,2	3,4	3,2
18	na 1000 ludności	3,1	2,6	2,2	3,5	2,8	2,6
19	izby na 1000 ludności	11,5	9,7	9,9	16,2	12,3	11,7
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
20	na 1000 ludności	234,9	205,9	230,5	389,3	297,8	290,7
21	przeciętna 1 mieszkania	75,6	80,3	106,7	111,6	106,2	110,4
EDUKACJA EDUCA							
	Uczniowie w szkołach ^k (stan na początku roku szkolnego) w tys.:						
22	podstawowych	110,0	105,4	100,6	95,7	90,2	85,2
23	gimnazjach	40,6	59,8	58,6	57,3	55,8	53,9

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, narodowych. c W 2005 r. łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. których następuje rozliczenie z odbiorcami. g Na podstawie bilansów. h Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z wyjątkiem szkół policealnych.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of ments. c In 2005 including one-off compensation for persons receiving retirement pay and pension benefits not higher than the benefits from this fund and the Pension Fund; in 2001 including a one-off valorization payment for 2000. e Distribution network and Population and Housing Census as of 31 Mar. i See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 174. k Excluding

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.) SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)							
						Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:	
1099,84	1134,25	1243,44	1360,00	1441,83	1511,13	from non-agricultural social security system ^c	1
764,69	776,10	821,36	874,20	918,86	951,01	farmers ^d	2
NALNA. MIESZKANIA TURE. DWELLINGS							
						Network (as of 31 Dec) in km:	
11375,7	11572,6	11789,7	11937,5	12321,5	12585,7	water-line distribution	3
2160,6	2243,0	2303,1	2410,4	2556,9	2857,7	sewerage ^e	4
1309,6	1329,0	1334,7	1345,5	1365,0	1396,4	gas-line	5
						Consumption in households:	
						water from water-line system:	
						in hm ³	6
36,6	36,1	36,8	36,9	37,0	37,1	per capita in m ³	7
30,6	30,2	30,9	31,0	30,7	30,9		
						electricity in urban areas:	
						in GW·h	8
443,8	451,6	453,7	462,9	473,7	470,6	per capita in kW·h	9
622,8	635,0	639,1	646,7	653,3	649,5		
						gas from gas-line system ^f :	
						in hm ³	10
44,1	39,5	41,5	42,5	46,6	43,8	per consumer in m ³	11
380,6	352,9	368,8	372,0	400,4	372,4		
						Dwelling stocks ^g (until 2001 – inhabited; as of 31 Dec):	
						dwellings:	
						in thousand	12
402,1	405,6	410,1	414,0	417,4	421,0 ^h	per 1000 population	13
336,2	340,1	344,2	348,0	346,8	350,2 ^h		
1323,4	1340,1	1358,6	1373,8	1369,8	.	rooms per 1000 population	14
						usable floor space of dwellings in m ² :	
						per 1000 population	15
24497,9	24889,1	25328,6	25672,0	25655,7	.	average per dwelling	16
72,9	73,2	73,6	73,8	74,0	73,4 ^h		
						Dwellings completed:	
						dwellings:	
						in thousand	17
3,0	4,0	5,0	4,2	4,3	4,4	per 1000 population	18
2,5	3,3	4,2	3,5	3,6	3,7		
11,3	14,6	19,2	14,5	15,3	16,0	rooms per 1000 population	19
						usable floor space of dwellings in m ² :	
						per 1000 population	20
280,9	360,7	463,3	338,0	360,2	381,1	average per dwelling	21
110,8	108,9	111,1	95,2	100,3	103,2		
I WYCHOWANIE ⁱ TION ⁱ							
						Pupils and students in schools ^k (as of the beginning of the school year) in thous.:	
						primary	22
80,3	75,9	72,6	69,8	67,4	66,0		
51,6	48,8	45,9	43,4	41,1	39,0	lower secondary	23

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, a także świadczeń realizowanych na mocy umów między-
nie wyższej niż kwota najniższej emerytury i renty. ^d Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku
łącznie z jednorazowym wyrównaniem waloryzacji za 2000 r. ^e Sieć rozdzielcza i kolektory. ^f W jednostkach naturalnych, według
według stanu w dniu 31 III. ⁱ Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 174. ^k Bez szkół dla dorosłych,

National Defence, the Ministry of Interior, the Ministry of Justice as well as benefits realized on the basis of international agree-
lowest retirement pay or pension benefit. ^d Including payments from the Social Insurance Fund, in case of a simultaneous right to
collectors. ^f In natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^g Based on balances. ^h Data of the National
schools for adults, except post-secondary schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EDUKACJA EDUCA							
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys. (dok.):						
1	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	x	x	0,1	0,2
2	zasadniczych zawodowych	14,4	9,0	6,3	4,5	5,9	5,8
3	liceach ogólnokształcących	32,8	25,5	26,2	25,9	25,5	25,3
4	uzupełniających liceach ogólnokształcących ..	x	x	x	x	0,0	0,0
5	liceach profilowanych	x	x	3,5	6,4	8,8	7,2
6	technikach	32,9	26,0	24,7	23,1	19,8	19,3
7	technikach uzupełniających	x	x	x	x	0,0	0,2
8	artystycznych ogólnokształcących ^d	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4
9	policealnych	6,0	6,2	7,5	9,0	10,7	11,5
	Absolwenci szkół ^c w tys.:						
10	podstawowych	19,5	18,8	18,4	18,1	16,9	16,1
11	gimnazjów	x	19,7	19,3	19,0	18,3	18,0
12	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	x	x	x	0,0
13	zasadniczych zawodowych	4,8	4,3	3,8	0,5	1,7	1,9
14	liceów ogólnokształcących	6,7	7,6	8,3	8,7	8,3	8,1
15	uzupełniających liceów ogólnokształcących	x	x	x	x	x	0,0
16	liceów profilowanych	x	x	x	x	2,9	2,6
17	techników	6,7	6,0	6,4	7,5	4,9	4,2
18	techników uzupełniających	x	x	x	x	x	x
19	artystycznych ogólnokształcących ^d	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
20	policealnych	2,1	2,0	2,5	2,8	3,3	3,6
21	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych ^e na 1000 ludności	15,2	14,8	15,4	14,0	14,9	14,0
22	Studenci szkół wyższych ^f (stan w dniu 30 XI) w tys.	44,2	48,3	50,1	50,4	52,8	52,9
23	Absolwenci szkół wyższych ^f w tys.	8,0	10,3	10,8	10,7	10,3	10,6
24	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,9	12,7	12,5	13,0	10,9	10,4
25	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,3	3,4	3,8	4,0	2,6	3,5
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
26	miejsca w przedszkolach w tys.	19,2	18,8	18,7	17,8	17,6	17,6
	dzieci w tys.:						
27	w przedszkolach	19,3	17,9	17,3	16,8	16,6	17,1
28	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,1	7,8	7,7	7,3	6,9	6,6
29	w zespołach wychowania przedszkolnego ..	x	x	x	x	x	x
30	w punktach przedszkolnych	x	x	x	x	x	x
31	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	319	323	318	326	334	356

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 174. z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych;
 a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on post-secondary schools. f Including sections, branch departments and consultative units; excluding Academies of the Ministry of

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE ^b (dok.)							
TION ^b (cont.)							
						<i>Pupils and students in schools^c (as of the beginning of the school year) in thous. (cont.):</i>	
0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	<i>special job-training</i>	1
5,6	5,9	5,8	5,7	5,2	4,8	<i>basic vocational</i>	2
25,5	24,9	24,2	23,4	23,0	22,4	<i>general secondary</i>	3
0,0	0,0	0,0	–	0,0	0,1	<i>supplementary general secondary</i>	4
5,5	3,8	2,6	1,7	1,1	0,8	<i>specialized secondary</i>	5
19,2	20,0	19,9	20,5	20,2	19,1	<i>technical secondary</i>	6
0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>supplementary technical secondary</i>	7
0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	<i>general art^d</i>	8
12,1	11,2	12,5	11,4	13,5	16,2	<i>post-secondary</i>	9
<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>							
15,5	14,1	13,6	13,0	11,9	.	<i>primary</i>	10
17,6	16,6	15,6	14,9	13,7	.	<i>lower secondary</i>	11
0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	.	<i>special job-training</i>	12
1,7	1,6	1,8	1,9	1,8	.	<i>basic vocational</i>	13
8,1	8,2	8,2	7,7	7,4	.	<i>general secondary</i>	14
–	0,0	–	–	–	.	<i>supplementary general secondary</i>	15
2,2	1,5	1,1	0,8	0,5	.	<i>specialized secondary</i>	16
3,9	4,0	4,2	4,5	4,7	.	<i>technical secondary</i>	17
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.	<i>supplementary technical secondary</i>	18
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^d</i>	19
3,5	3,6	3,3	3,4	3,3	.	<i>post-secondary</i>	20
13,4	13,0	13,0	12,6	12,2	.	<i>Graduates of upper secondary schools^e per 1000 population</i>	21
53,5	52,8	52,9	53,8	52,8	50,1	<i>Students of higher education institutions^f (as of 30 Nov) in thous.</i>	22
11,7	13,9	12,0	14,9	15,5	.	<i>Graduates of higher education institutions^f in thous.</i>	23
9,4	8,5	8,2	7,6	7,7	7,2	<i>Students of schools for adults (as of the beginning of the school year) in thous.</i>	24
2,6	2,4	2,3	2,0	2,1	.	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	25
<i>Pre-primary education (as of the beginning of the school year):</i>							
17,9	17,9	19,0 ^g	20,8 ^g	22,4 ^g	23,8 ^g	<i>places in nursery schools in thous.</i>	26
17,8	18,4	19,6	20,8	21,8	22,6	<i>children in thous.:</i>	
						<i>in nursery schools</i>	27
						<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	28
6,7	5,9	6,4	6,8	7,2	9,2	<i>in pre-primary education groups</i>	29
x	x	0,1	0,2	0,2	0,2	<i>in pre-primary points</i>	30
x	x	0,1	0,4	0,8	1,5		
383	407	439 ^g	482 ^g	501 ^g	515 ^g	<i>Children in nursery schools (as of the beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6</i>	31

c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. d Dających uprawnienia zawodowe. e Bez szkół policealnych. f Łącznie bez cudzoziemców. g Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi.

page 174. c Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. d Leading to professional certification. e Excluding National Defence and the Ministry of Interior; excluding foreigners. g Including pre-primary education groups and pre-primary points.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE AND							
1	Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):						
2	lekarze	3388	3130	3075	3161	2766	2694
3	lekarze dentyści	236	215	285	298	239	384
4	pielęgniarki ^c	6640	6609	6171	5976	5837	5931
5	Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej (stan w dniu 31 XII)	359	336	359	406	408	441
6	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca:						
7	lekarskie	6,0	5,8	5,7	5,8	6,4	6,7
8	stomatologiczne	0,7	0,7	0,6	0,8	0,8	0,8
9	Łóżka w szpitalach ogólnych ^e (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	52,4	53,1	53,9	53,0	51,9	50,9
10	Leczeni ^f w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1635,4	1753,5	1946,4	1977,3	1864,4	1860,4
11	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	258	249	276	270	279	296
12	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną (stan w dniu 31 XII)	4693	4857	4376	4463	4310	4053
13	Dzieci w żłobkach ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	14	14	16	17	19
KULTURA. CULTURE.							
14	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	267	263	261	259	257	256
15	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3544	3561	3576	3613	3659	3733
16	Czytelnicy bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) na 1000 ludności	164,9	163,3	163,9	162,2	159,1	154,5
17	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) ^h w wol.:						
18	na 1000 ludności	3316	3202	3240	3148	3043	2903
19	na 1 czytelnika	20,1	19,6	19,8	19,4	19,1	18,8
20	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	22	22	22	22	22	26
21	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności ...	277,1	266,7	305,7	295,7	364,3	349,5
22	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,6	1,3	1,5	1,5	1,5	1,3
23	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁱ na 1000 ludności	331,6	306,3	316,0	301,1	268,0	280,8
24	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	20	22	22	23	23	19
25	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,4	4,5	4,5	4,3	4,4	3,7
26	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	321,2	454,3	350,4	274,9	461,3	253,3
27	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
28	radiowi	220,2	215,9	216,1	212,3	219,2	218,9
29	telewizyjni	215,0	210,7	211,0	207,1	212,8	211,8
30	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania:						
31	obiekty (stan w dniu 31 VII)	223	205	201	188	188	180
32	w tym hotele	21	15	20	21	22	22
33	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	130,5	116,1	112,7	106,9	104,5	98,1
34	korzystający z noclegów na 1000 ludności	320,8	300,5	290,8	307,6	312,4	331,6

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Łącznie z lekarzami i pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy; jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi f Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. g Łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Bez wypożyczeń międzybibliotecznych. i Dane

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Including interns – doctors and nurses; since 2005 working -government administration or the National Health Fund. c Including Masters of Nursing. d See general notes to the chapter "Health transfers. g Including nursery wards. h Excluding interlibrary lending. i Data concern activity performed in the voivodship's area;

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
I OPIEKA SPOŁECZNA							
SOCIAL WELFARE							
2662	2696	2693	2813	2809	2888	<i>Medical personnel^b (as of 31 Dec):</i>	
450	474	473	455	516	546	<i>doctors</i>	1
5781	6150	6121	6247	6224	6169	<i>dentists</i>	2
						<i>nurses^c</i>	3
510	545	566	605	628	700	<i>Out-patient health care institutions (as of 31 Dec)</i>	4
6,8	7,3	7,4	7,3	6,9	7,1	<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care^d per capita:</i>	
1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	<i>doctors</i>	5
						<i>dental</i>	6
49,8	49,8	51,4	52,4	49,6	47,5	<i>Beds in general hospitals^e (as of 31 Dec) per 10 thous. population</i>	7
1900,9	1978,4	2091,9	2067,2	1926,3	1950,2	<i>In-patients^f in general hospitals per 10 thous. population</i>	8
308	316	311	322	337	349	<i>Public pharmacies (as of 31 Dec)</i>	9
3883	3774	3831	3695	3571	3441	<i>Number of population per public pharmacy (as of 31 Dec)</i>	10
22	26	26	28	30	30	<i>Children in nurseries^g (as of 31 Dec) per 1000 children up to the age of 3</i>	11
TURYSTYKA							
TOURISM							
250	248	246	246	243	247	<i>Public libraries (including branches; as of 31 Dec)</i>	12
3756	3815	3851	3877	3848	3883	<i>Public library collection (including branches; as of 31 Dec) per 1000 population in vol.</i>	13
147,5	140,7	137,2	136,3	132,2	129,6	<i>Public library borrowers (including branches and library service points) per 1000 population</i>	14
2762	2682	2609	2676	2671	2644	<i>Public library loans (including branches and library service points)^h in vol.:</i>	
18,7	19,1	19,0	19,6	20,2	20,4	<i>per 1000 population</i>	15
29	30	29	24	26	27	<i>per borrower</i>	16
331,8	409,8	361,8	301,7	292,2	341,4	<i>Museums with branches (as of 31 Dec)</i>	17
1,4	1,4	1,8	1,9	1,9	1,8	<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	18
297,6	331,0	338,0	335,8	308,7	273,7	<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 Dec) per 1000 population</i>	19
19	19	19	15	14	14	<i>Audience in theatres and music institutionsⁱ per 1000 population</i>	20
3,7	3,8	5,9	5,2	5,0	4,9	<i>Fixed cinemas (as of 31 Dec)</i>	21
366,9	371,8	496,6	666,5	676,1	689,6	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 Dec) per 1000 population</i>	22
188,0	181,8	169,2	160,6	155,6	155,2	<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	23
182,3	176,3	163,9	155,4	150,5	149,8	<i>Subscribers (as of 31 Dec) per 1000 population:</i>	
176	169	166	168	182	165	<i>radio</i>	24
21	21	22	23	23	24	<i>television</i>	25
98,0	95,0	92,3	95,9	94,7	91,8	<i>Collective tourist accommodation establishments: facilities (as of 31 Jul)</i>	26
337,3	388,6	387,8	368,0	379,1	394,0	<i>of which hotels</i>	27
						<i>number of beds (as of 31 Jul) per 10 thous. population</i>	28
						<i>tourists accommodated per 1000 population</i>	29

od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, ogólne działy „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 4 na str. 198. e Od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. dotyczy działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-care and social help”, item 4 on page 198. e Since 2008 including beds and incubators for newborns. f Excluding interward patient including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ROLNICTWO AGRICULTURE							
1	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1188,7	1182,5	1142,1 ^b	1038,4	1106,6	1089,3
2	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	.	.	.	.	.
3	Powierzchnia zasiewów ^c (stan w czerwcu) w tys. ha	742,5	743,0	638,6 ^b	651,9	677,0	676,8
	w tym w %:						
4	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	75,9	75,0	79,2 ^b	75,4	73,4	73,2
5	w tym: pszenica	9,7	8,2	8,9 ^b	8,0	6,4	5,8
6	żyto	17,9	18,0	17,7 ^b	16,2	17,4	15,4
7	ziemniaki	10,3	9,2	8,9 ^b	7,6	6,0	4,8
8	buraki cukrowe	0,7	0,8	1,0 ^b	1,0	1,0	0,9
	Zbiory w tys. t:						
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	836,1	1449,1	1220,3	1182,9	1334,5	1326,5
10	w tym: pszenica	132,4	175,7	163,2	142,9	132,7	119,4
11	żyto	188,3	299,9	243,5	222,3	285,3	243,3
12	ziemniaki	1479,1	1203,8	1047,9	841,8	751,5	563,5
13	buraki cukrowe	178,3	246,1	242,0	245,5	245,7	240,0
	Plony z 1 ha w dt:						
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	14,8	26,0	24,1	24,1	26,9	26,8
15	w tym: pszenica	18,3	28,7	28,8	27,2	30,7	30,4
16	żyto	14,2	22,4	21,6	21,1	24,2	23,4
17	ziemniaki	194	177	185	169	186	172
18	buraki cukrowe	326	412	372	360	365	414
	Zwierzęta gospodarskie:						
	bydło (stan w czerwcu):						
19	w tysiącach sztuk	667,5	636,7	688,4 ^b	690,9	683,4	737,8
20	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	56,0	53,5	59,9 ^b	66,1	61,4	67,2
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):						
21	w tysiącach sztuk	947,9	866,6	922,3 ^b	936,5	837,8	873,8
22	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	79,5	72,9	80,2 ^b	89,5	75,3	79,6
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^d :						
23	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e w kg ...	153,5	144,1	164,8	193,6	168,1	166,9
24	mleka krowiego w l	1035	1079	1165	1349	1454	1482
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^d :						
25	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	67	103	120	111	103	90
26	ziemniaki w kg	160	136	129	188	145	112
27	buraki cukrowe w kg	149	210	210	235	216	219
28	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^f w kg	89	88	106	124	110	115
29	mleko krowie w l	886	1006	1116	1338	1354	1481

a Do 2009 r. według granic administracyjnych, od 2010 r. według siedziby użytkownika; bez gruntów niestanowiących gospo upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. f Dotyczy mięsa:

a Until 2009 by administrative borders, since 2010 by the land user's seat; excluding non-farm land. b Data of agricultural censuses for ploughing (green fertilizers). d Calculations are based on agricultural land by the land user's seat, excluding non-farm land. meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
ILEŚNICTWO AND FORESTRY							
1094,7	1116,6	1126,2	1147,0	1070,4 ^b	1063,2	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	1
.	97,8	98,3	98,0	97,1 ^b	97,4	of which in good agricultural condition in %	2
697,5	683,9	706,0	716,3	606,8 ^b	605,4	Sown area ^c (as of June) in thous. ha	3
						of which in %:	
70,9	72,8	73,4	73,5	74,3 ^b	77,0	basic cereals (including cereal mixed)	4
5,7	5,4	5,9	6,0	6,2 ^b	6,9	of which: wheat	5
13,6	14,1	14,0	14,1	12,7 ^b	12,0	rye	6
4,4	3,8	3,4	3,2	2,9 ^b	2,8	potatoes	7
0,7	0,7	0,0	0,1	0,0 ^b	0,1	sugar beets	8
						Crop production in thous. t:	
1060,0	1283,6	1383,4	1420,4	1309,7	1215,8	basic cereals (including cereal mixed)	9
97,3	109,3	130,2	132,3	125,6	127,2	of which: wheat	10
190,8	204,3	232,8	230,8	185,8	153,3	rye	11
452,1	505,0	455,9	365,6	368,4	355,1	potatoes	12
243,3	231,6	1,9	16,7	13,0	32,3	sugar beets	13
						Yields per 1 ha in dt:	
21,4	25,8	26,7	27,0	29,1	26,1	basis cereals (including cereal mixed)	14
24,5	29,5	31,0	30,8	33,4	30,4	of which: wheat	15
20,1	21,1	23,5	22,8	23,9	21,1	rye	16
147	196	190	161	203	202	potatoes	17
493	501	411	401	472	451	sugar beets	18
						Livestock:	
						cattle (as of June):	
759,1	793,9	835,1	900,7	879,3 ^b	935,1	in thousand heads	19
68,8	70,6	74,1	78,4	82,1 ^b	88,0	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	20
						pigs (as of the end of July):	
927,6	756,0	602,4	604,9	553,4 ^b	474,8	in thousand heads	21
84,0	67,2	53,4	52,7	51,7 ^b	44,7	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	22
						Production per 1 ha of agricultural land ^d :	
181,1	185,4	191,1	177,2	193,6	190,8	animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e in kg	23
1600	1607	1723	1854	1840	2067	cows' milk in l	24
						Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^d :	
85	69	73	98	82	80	basic cereal (including cereal mixed) in kg	25
88	116	142	102	83	126	potatoes in kg	26
220	206	2	15	6	30	sugar beets in kg	27
130	129	129	116	146	135	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^f in kg	28
1426	1433	1495	1508	1607	1667	cows' milk in l	29

darstw rolnych. b Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r. c Od 2010 r. bez powierzchni siedlisy użytkownika gospodarstwa, bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

as of 20 May 2002 and 30 Jun 2010. c Since 2010 excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. f Concerns

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ROLNICTWO AGRICULTURE							
1	Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^b w szt.	7,1	7,1	7,7 ^c	8,5	7,9	8,8 ^d
2	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{b,e} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	75,2	78,5	79,8	80,1	86,2	87,1
3	wapniowych ^g	61,9	57,8	59,2	56,1	59,7	60,0
4	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	604,5	605,6	606,1	607,7	609,6	614,2
5	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	595,6	596,7	597,4	598,5	600,2	604,6
6	na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
7	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	29,6	29,6	29,7	29,7	30,0
8	Pozyskanie drewna (grubizny) ^h na 100 ha powierzchni lasów w m ³	233,7	220,1	230,7	239,8	287,0	284,5
PRZEMYSŁ INDUSTRY							
9	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	.	.	.	.	.	12239,5
10	2005 = 100 (ceny stałe)	.	.	.	.	.	100,0
11	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	.	.	.	.	233529
12	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	.	.	.	.	10191
13	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^k (ceny bieżące): w milionach złotych	.	.	.	.	.	918,3
14	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.	.	765
15	w tym sektor prywatny w % ogółem	.	.	.	.	.	95,2
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICA							
16	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^l : w kilometrach	783	791	791	682	675	682
17	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	3,9	3,9	3,9	3,4	3,3	3,4
18	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w kilometrach	10569	10557	10796	10683	10865	11013
19	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	52,4	52,3	53,5	52,9	53,8	54,6
20	Samochody osobowe zarejestrowane: w tysiącach sztuk	259,1	267,4	325,1	305,5	335,8	352,4
21	na 1000 ludności	214	221	269	254	279	294
22	Placówki pocztowe ^m : w liczbach bezwzględnych	339	328	309	305	303	298
23	na 10 tys. ludności	2,8	2,7	2,6	2,5	2,5	2,5

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r.; dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. d Stan w czerwcu. e W roku gospodarczym. drewna (grubizny) z zadrzewień. f Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. liczba pracujących przekracza 9 osób. g Łącznie z szerokokorowymi, których długość w 2011 r. wynosiła 48 km. m Do 2001 r. łącznie

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Calculations are based on agricultural land by the land user's activity. d As of June. e In farming year. f Data of the Agricultural Census. g Most frequently in the form of quicklime; including previous editions of the Yearbook. k Realized by construction units – by place of performing works; data concern economic entities municipalities service offices.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)							
AND FORESTRY (cont.)							
.	9,0 ^d	9,0 ^d	8,9 ^d	9,6 ^c	.	Agricultural tractors (as of 31 Dec) per 100 ha of agricultural land ^b in units	1
91,5	89,3	94,5	93,3	105,0 ^f	94,9	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,e} in kg:	2
19,9	11,7	13,4	13,2	14,2 ^f	14,5	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	3
617,6	620,8	622,3	624,0	626,2	627,2	lime ^g	4
607,9	611,0	612,4	614,1	616,2	617,3	Forest land (as of 31 Dec) in thous. ha	5
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	Forest area (as of 31 Dec):	6
30,1	30,3	30,3	30,4	30,5	30,6	in thousand hectares	7
291,8	306,0	284,0	288,9	287,5	280,1	per capita in ha	8
I BUDOWNICTWO							
AND CONSTRUCTION							
13025,2	15841,0	15619,5	16315,4	16687,7	19206,5	Sold production of industry:	9
108,4	124,1	114,4 ⁱ	117,1 ⁱ	118,0 ^j	127,2	in million zlotys (current prices)	10
245477	281768	269586	302394	329510	371902	2005 = 100 (constant prices)	11
10876	13261	13104	13701	13857	15979	per employee in zł (current prices)	12
1048,8	1370,6	1798,4	1701,1	1968,2	2253,5	per capita in zł (current prices)	13
876	1147	1509	1428	1634	1875	Sales of construction and assembly production ^k (current prices):	14
95,6	97,0	96,1	96,8	98,1	95,9	in million zlotys	15
						per capita in zł	
						of which private sector in % of total	
– stan w dniu 31 XII							
TIONS – as of 31 Dec							
683	705	760	760	759	763	Railway lines operated – standard gauge ^l :	16
3,4	3,5	3,8	3,8	3,8	3,8	in kilometres	17
11031	11248	11357	11848	11999	12319	per 100 km ² of total area in km	18
54,7	55,7	56,3	58,7	59,4	61,0	Hard surface public roads (urban and out-of-town):	19
377,4	405,7	436,0	450,1	469,4	491,8	in kilometres	20
316	340	366	378	390	409	per 100 km ² of total area in km	21
303	320	332	338	348	355	Registered passenger cars:	22
2,5	2,7	2,8	2,8	2,9	3,0	in thousand units	23
						per 1000 population	
						Post offices ^m :	
						in absolute numbers	
						per 10 thous. population	

gospodarstwa, bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. c Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 31 XII. d Dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. f Bez pozyskania k Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których zatrudnionych jest więcej niż 9 osób. g Dołączyć do danych z 2005 r. h Dołączyć do danych z 2005 r. i Dołączyć do danych z 2005 r. j Dołączyć do danych z 2005 r. k Dołączyć do danych z 2005 r. l Dołączyć do danych z 2005 r. m Dołączyć do danych z 2005 r.

seat, excluding non-farm land. c Data of agricultural censuses as of 20 May 2002 and 30 Jun 2010; for farms conducting agricultural defecated lime. h Excluding removals (timber) from plantings. i Data have been corrected in relation to the data published in the employing more than 9 persons. l Including broad gauge, the length of which in 2011 was 48 km. m Until 2001 including telecom-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE^a (cd.)
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP^a (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICA							
1	Telefoniczne łącza główne ^b :						
	w tysiącach	337,1	349,2	430,7	378,6	420,2	364,2
2	na 1000 ludności	278,5	288,7	356,6	314,1	349,5	303,6
HAN TRA							
3	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):						
	w milionach złotych	9676,8	10054,2	9902,5	10364,5	10953,2	10571,8
4	na 1 mieszkańca w zł	7987	8308	8193	8593	9097	8803
5	Sklepy ^c (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,9	13,4	13,2	11,3	11,0	10,1
6	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^c ...	101	91	91	106	109	118
FINANSE PUBLIC							
Budżety gmin^d							
Dochody:							
7	w milionach złotych	888,1	954,5	1016,7	1093,2	1160,7	1347,3
8	na 1 mieszkańca w zł	1124	1212	1296	1398	1489	1737
Wydutki:							
9	w milionach złotych	916,6	971,1	1020,3	1110,6	1176,1	1334,7
10	na 1 mieszkańca w zł	1160	1233	1301	1421	1509	1720
Budżety miast na prawach powiatu							
Dochody:							
11	w milionach złotych	714,7	793,1	776,8	761,0	895,1	1015,8
12	na 1 mieszkańca w zł	1695	1876	1831	1793	2107	2389
Wydutki:							
13	w milionach złotych	765,2	831,4	806,6	793,3	959,6	1052,9
14	na 1 mieszkańca w zł	1815	1967	1901	1869	2259	2476
Budżety powiatów							
Dochody:							
15	w milionach złotych	368,4	421,3	376,9	342,5	384,2	418,3
16	na 1 mieszkańca w zł	466	535	481	438	493	539
Wydutki:							
17	w milionach złotych	366,2	419,1	389,7	355,6	383,4	421,2
18	na 1 mieszkańca w zł	464	532	497	455	492	543
Budżet województwa							
Dochody:							
19	w milionach złotych	118,9	158,3	119,9	141,4	172,9	168,9
20	na 1 mieszkańca w zł	98	131	99	117	144	141
Wydutki:							
21	w milionach złotych	122,5	162,7	146,8	143,6	171,1	182,8
22	na 1 mieszkańca w zł	101	134	122	119	142	152
INWESTYCJE. INVESTMENTS.							
23	Nakłady inwestycyjne ^f (ceny bieżące):						
	w milionach złotych	2282,1	2016,4	2190,7	2476,3	2793,0	3266,9
24	na 1 mieszkańca w zł	1884	1666	1813	2053	2320	2720

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 9 na str. 281. d Bez dochodów i wydatków gmin mających inwestycji.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Data concern operators of the public telecommunications published for the previous years; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 9 on page 281. d Excluding revenue previous years. f By investment location.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
– stan w dniu 31 XII (dok.)							
TIONS – as of 31 Dec (cont.)							
350,8	316,9	282,8	252,0	231,3	198,9	Telephone main line ^b :	1
293,3	265,7	237,4	211,8	192,2	165,7	in thousand	2
						per 1000 population	
DEL							
DE							
10965,2	12184,1	11986,5	12339,3	11672,6	13079,2	Retail sales (current prices):	3
9156	10200	10056	10362	9693	10881	in million zlotys	4
						per capita in zl	
11,0	10,3	10,4	9,8	10,3	10,4	Shops ^c (as of 31 Dec) in thous.	5
108	115	114	122	117	115	Number of population (as of 31 Dec) per shop ^c	6
PUBLICZNE							
FINANCE							
						Budgets of gminas^d	
						Revenue:	
1511,9	1604,9	1770,5	1954,6	2039,5	2194,1	in million zlotys	7
1965	2092	2313	2560	2622	2830	per capita in zl	8
						Expenditure:	
1556,4	1559,7	1725,2	2077,9	2325,5	2294,0	in million zlotys	9
2022	2033	2254	2722	2990	2958	per capita in zl	10
						Budgets of cities with powiat status	
						Revenue:	
1130,1	1256,4	1376,5	1592,9	1803,8	1842,0	in million zlotys	11
2640	2940	3227	3727	4229	4318	per capita in zl	12
						Expenditure:	
1143,4	1236,0	1381,2	1686,3	2014,5	2066,2	in million zlotys	13
2671	2892	3238	3946	4723	4844	per capita in zl	14
						Budgets of powiats	
						Revenue:	
434,6	458,3	509,0	626,2	653,8	673,1	in million zlotys	15
565	597	665	820	841	868	per capita in zl	16
						Expenditure:	
452,7	444,8	494,3	634,5	670,5	675,5	in million zlotys	17
588	580	646	831	862	871	per capita in zl	18
						Budget of voivodship	
						Revenue:	
258,7	353,4	391,8	677,4	442,3	485,9	in million zlotys	19
216	296	329	569	367	404	per capita in zl	20
						Expenditure:	
288,3	305,0	334,5	616,4	411,7	518,2	in million zlotys	21
241	255	281	518	342	431	per capita in zl	22
ŚRODKI TRWAŁE ^e							
FIXED ASSETS ^e							
3669,8	4266,5	4822,7	4634,5	5050,9	6517,8	Investment outlays ^f (current prices):	23
3064	3572	4046	3892	4194	5423	in million zlotys	24
						per capita in zl	

c. Ze względu na zmianę metody badania sklepów, począwszy od 2003 r. dane nie są w pełni porównywalne z publikowanymi za również status miasta na prawach powiatu. e. Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. f. Według lokalizacji

network. c. Due to the change in the method of surveying shops, since 2003 data have not been fully comparable to the data and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. e. Since 2002 data have not been comparable to the data for the

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
INWESTYCJE. INVESTMENTS.							
	Udział w nakładach inwestycyjnych ^b (ceny bieżące) w %:						
1	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa	.	.	.	.	.	.
2	przemysłu	.	.	.	.	.	.
3	budownictwa	.	.	.	.	.	.
4	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^Δ	.	.	.	.	.	.
5	transportu i gospodarki magazynowej	.	.	.	.	.	.
6	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	.	.	.	.	.	.
	Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						
7	w milionach złotych	39372,6	41318,5	43943,4	46066,4	48034,9	49915,5
8	na 1 mieszkańca ^d w zł	32497	34143	36358	38193	39948	41607
	Udział w wartości brutto środków trwałych ^e (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:						
9	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa	.	.	.	.	.	.
10	przemysłu	.	.	.	.	.	.
11	budownictwa	.	.	.	.	.	.
12	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^Δ ...	.	.	.	.	.	.
13	działalności finansowej i ubezpieczeniowej	.	.	.	.	.	.
14	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	.	.	.	.	.	.
RACHUNKI REGIONAL							
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):						
15	w milionach złotych	17588	19048	19624	20186	21675	22952
16	na 1 mieszkańca ^g w zł	14517	15740	16237	16736	18002	19111
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
17	w milionach złotych	15647	16988	17355	17821	19263	20222
18	na 1 mieszkańca ^g w zł	12915	14038	14359	14775	15999	16838
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
19	w milionach złotych	13832	15371	15537	15754	16860	17180
20	na 1 mieszkańca ^g w zł	11416	12702	12855	13061	14003	14305
PODMOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^h ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^h							
21	Ogółem: w tysiącach	85,8	90,5	94,5	96,9	91,0	88,9
22	na 1000 ludności ^d	70,9	74,9	78,3	80,4	75,7	74,1
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
23	w tysiącach	15,5	16,5	16,9	17,3	16,4	16,8
	w tym:						
24	przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25	spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
26	spółki handlowe	2,4	2,8	3,2	3,4	3,5	3,7
27	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
28	spółki cywilne	6,6	6,3	6,0	5,7	4,5	4,5
29	2000 = 100	100,0	106,5	109,0	111,2	105,7	108,5
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
30	w tysiącach	70,3	74,0	77,6	79,7	74,6	72,1
31	2000 = 100	100,0	105,2	110,4	113,3	106,0	102,5
32	na 1000 ludności ^d	58,1	61,2	64,3	66,1	62,0	60,1

a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lata 2000–2009 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki gospodarstwa indywidualne w rolnictwie”.

a Since 2002 data have not been comparable to the data for the previous years. b By investment location. c By local unit seat. have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter persons tending private farms in agriculture.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.)							
FIXED ASSETS ^a (cont.)							
.	.	5,9	6,3	6,0	4,9	Share in investment outlays ^b (current prices) in %:	
.	.	28,3	23,1	25,6	33,3	agriculture, forestry and fishing	1
.	.	2,9	3,8	3,2	2,6	industry	2
.	.	11,4	9,0	7,8	8,1	construction	3
.	.	14,5	21,9	24,7	20,1	trade; repair of motor vehicles ^Δ	4
.	.	19,5	14,5	12,6	13,4	transportation and storage	5
.	.					real estate activities	6
52418,3	55697,9	59876,6	63069,0	66592,9	71309,1	Gross value of fixed assets ^c (as of 31 Dec; current book-keeping prices):	7
43824	46701	50254	53011	55335	59376	in million zlotys	8
						per capita ^d in zł	
.	.	13,1	12,8	12,4	11,9	Share in gross value of fixed assets ^e (as of 31 Dec; current book-keeping prices) in %:	9
.	.	22,8	23,4	23,2	23,2	agriculture, forestry and fishing	10
.	.	1,8	1,7	1,7	1,7	industry	11
.	.	4,8	4,7	4,8	5,0	construction	12
.	.	0,7	0,6	0,6	0,6	trade; repair of motor vehicles ^Δ	13
.	.	22,7	21,8	21,4	20,5	financial and insurance activities	14
.	.					real estate activities	14
REGIONALNE ^f							
ACCOUNTS ^g							
24405	27321	29059	30941	32090	.	Gross domestic product (current prices):	15
20378	22872	24380	25983	26985	.	in million zlotys	16
						per capita ^g in zł	
21439	23901	25438	27497	28263	.	Gross value added (current prices):	17
17901	20009	21342	23091	23767	.	in million zlotys	18
						per capita ^g in zł	
18264	19370	20752	22245	22817	.	Gross nominal disposable income in the households sector:	19
15251	16215	17411	18680	19187	.	in million zlotys	20
						per capita ^g in zł	
W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII							
IN THE REGON REGISTER – as of 31 Dec							
88,9	88,7	90,2	89,6	91,9	91,7	Total: in thousand	21
74,4	74,3	75,7	75,3	76,3	76,4	per 1000 population ^d	22
17,4	17,7	17,6	18,0	18,8	19,3	Legal persons and organizational entities without legal personality:	23
						in thousand	
						of which:	
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	state owned enterprises	24
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	cooperatives	25
3,9	4,0	4,1	4,3	4,5	4,7	commercial companies	26
0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	of which with foreign capital participation	27
4,6	4,7	4,5	4,5	4,7	4,8	civil law partnerships	28
111,8	114,2	113,7	116,2	121,1	124,6	2000 = 100	29
71,6	70,9	72,6	71,5	73,1	72,4	Natural persons conducting economic activity:	30
101,8	100,9	103,2	101,7	103,9	103,0	in thousand	31
59,8	59,5	60,9	60,1	60,7	60,3	2000 = 100	32
						per 1000 population ^d	

lokalnej, d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. e Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. f Dane za regionalne^e, ust. 12 na str. 316. g Patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne^e”, ust. 13 na str. 317. h Bez osób prowadzących

d See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. e By the seat of local kind-of-activity unit. f Data for 2000–2009 "Regional accounts", item 12 on page 316. g See general notes to the chapter "Regional accounts", item 13 on page 317. h Excluding

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Wiżajny	54°25'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Mielnik	52°17'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Turośl	21°36'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Białowieża	23°56'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2°08'	236	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°20'	161	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
Source: data of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2011 R.
Stan w dniu 1 I
AREA AND BORDERS IN 2011
As of 1 Jan

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	20187,0	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	937,8	100,0	<i>Length of border in km</i>
z Białorusią	245,9	26,2	<i>with Belarus</i>
z Litwą	104,3	11,1	<i>with Lithuania</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	4,0	0,4	<i>Lubelskie</i>
mazowieckim	357,9	38,2	<i>Mazowieckie</i>
warmińsko-mazurskim	225,7	24,1	<i>Warmińsko-Mazurskie</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Białymstoku.
Source: data of the Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Records in Białystok.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – okolice miejscowości Wizajny	Wizajny	297,53	Highest point – surroundings of Wizajny
Najniżej położony punkt – okolice miejscowości Miastkowo	Miastkowo	91,62	Lowest point – surroundings of Miastkowo

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.
S o u r c e: data of the Central Centre of Geodesy and Cartography Records.

 TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C Average air temperature in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
Białystok	2000	8,6	453	2,4	1856	4,9
	2005	7,1	546	2,6	1836	5,1
	2010	6,8	851	2,6	1734	5,4
	2011	7,6	586	2,6	1889	5,1
Suwałki	2000	8,1	512	3,3	1746	5,0
	2005	6,7	539	3,7	1810	4,9
	2010	6,2	729	3,5	1766	5,4
	2011	7,3	610	3,7	1914	5,0

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych wyłączonych na cele nierolnicze i leśnych na cele nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V–VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górnictwa oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to the environment, environmental protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of viodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register as a result of the regulation of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 Mar 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, on the basis of the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 Feb 1995 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I–III as well as agricultural land included in quality classes IV–VI comprised of organic soils. The law does not, however, include land of V–VI quality classes originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the rural or forest utility value of which has declined due to worsening of natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as due to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in assigning or restoration a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for the needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines as well as building constructions, which is discharged into reservoir without further use;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Podstawą **oceny stanu wód** jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 IX 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. Nr 257, poz. 1545). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych. Stan jednolitych części wód naturalnych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. Stan wód sztucznych i silnie zmienionych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. W zależności od wyników oceny stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, ocena końcowa klasyfikuje jednolitą część wód do dobrego lub złego stanu wód. Aby stan wód uznano za dobry musi być spełniony warunek, iż oceniony stan/potencjał ekologiczny jest dobry lub powyżej dobrego oraz stan chemiczny oceniono jako dobry.

Stan ekologiczny jest definiowany jako bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby, zły.

Dla wód sztucznych lub silnie zmienionych (wody te zostały tak przekształcone przez człowieka, że niemożliwe jest przywrócenie im stanu naturalnego) określa się **potencjał ekologiczny**. Klasyfikuje się go na podstawie wyników klasyfikacji zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako maksymalny, dobry, umiarkowany, słaby, zły.

Stan chemiczny wód klasyfikuje się na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód. Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej dobrego.

- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigation of agricultural or forest land with the area of 20 ha or more, and for the purpose of exploitation of fish ponds with the area of 10 ha or more;
- 3) in the item "exploitation of water-line system" – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

4. The basis of the **assessment of water status** is the regulation of the Minister of Environment, dated 9 Sep 2011 on the method of classifying the status of uniform bodies of surface water as well as environmental quality standards for priority substances (Journal of Laws No. 257, item 1545). The regulation defines the method of classifying the status of uniform bodies of surface water in natural watercourses, lakes or other natural reservoirs, transitional and coastal waters as well as artificial uniform bodies of surface water and heavily modified uniform bodies of surface water. The status of uniform bodies of surface water is assessed by the comparison of the results of ecological status classification with the results of chemical status. The status of artificial and heavily modified waters is assessed by the comparison of the results of ecological potential classification with the results of chemical status. Depending on the results of the assessment of ecological status/potential and chemical status, the final assessment classifies a uniform water body as possessing good or bad water status. There is one condition to recognize the status of water as good that assessed ecological status/potential is good or above good as well as chemical status was assessed as good.

Ecological status is defined as high, good, moderate, poor or bad.

Ecological potential is defined for artificial or severely altered waters (the waters have been so transformed by man that it is impossible to restore them to their natural state). It is made on the basis of the classification results of examined biological, physio-chemical and hydromorphological elements. Ecological potential is defined as: maximum, good, moderate, poor and bad.

Chemical status of water is classified on the basis of chemical ratios of water quality. Chemical status is defined as good and below good.

5. Dane o jakości wody z wodociągów dostarczonej ludności do spożycia opracowano w myśl ustaleń zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

6. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako ścieki wymagające oczyszczania przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi, jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych wydzielonym dla nich systemem kanalizacji,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczone mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

5. *Data concerning quality of water from water-works supplied to the population for consumption were compiled in accordance with regulations contained in the regulation of the Minister of Health, dated 29 Mar 2007 (Journal of Laws No. 61, item 417); data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of physical and chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities of water withdrawal are distinguished – supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary requirements).*

6. *Data regarding waste water concern waste water discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding entities possessing waste water treatment plants concern the same entities.*

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channels or ditch systems directly into waters, the ground or sewerage systems from entities engaged in production (including polluted cooling water and polluted water from drainage of mines and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged into surface waters by a separate sewerage system,*
- *the charge of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the charge of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding treated waste water concern waste water treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogen removal and discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or flotation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

7. Zakres i rodzaje zanieczyszczeń, jakie należy ujmować w sprawozdaniu, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 X 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217) z późniejszymi zmianami.

Wielkości emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych i gazowych należy podać zgodnie z przedkładanym marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wykazem zawierającym informacje i dane o rodzajach i ilościach zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza objętych opłatami wnoszonymi na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska, do którego sporządzania zobowiązuje ustawa z dnia 27 IV 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji zanieczyszczeń pyłowych** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów emitowanych zanieczyszczeń pyłowych.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from waste water occurs in waste water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment of the discharged waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on municipal waste water treatment plants concern those of them, which are used to treat waste water drained off by sewerage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household waste water treatment plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e. waste water treatment plants not working within sewerage system).

Since 2003 municipal chemical treatment plants have been classified as treatment plants with increased biogen removal or mechanical treatment plants.

Data on population using waste water treatment plants are given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

7. Range and types of pollutants that should be recognized in the report, describes the regulation of the Council of Ministers, dated 14 Oct 2008 regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 196, item 1217) with later amendments.

Emission volumes of individual types of particulates and gaseous pollutants should be given in accordance with the list submitted to voivodship marshal and voivodship inspector for environmental protection. The list contains information and data on the types and quantity of falling into the air pollutants for which fees are paid on the account of marshal's office competent for the place of use of the environment. The preparation of the list requires the Law, dated 27 Apr 2001 – Environmental Protection Law (Journal of Laws 2008 No. 25, item 150) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually, which, in principle, assures comparability, may be increased only in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **emission of particulates pollutants** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot as well as other types of emitted particulates pollutants.

Dane o **emisji zanieczyszczeń gazowych** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów emitowanych zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość **emisji dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

8. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach do 2001 r. opracowywane były w oparciu o ustawę z dnia 27 VI 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592) z późniejszymi zmianami oraz zgodnie z klasyfikacją odpadów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 XII 1997 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1135). Dane późniejsze opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami, która weszła w życie 1 X 2001 r. oraz katalog odpadów wprowadzony w życie 1 I 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, bądź prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Data regarding emission of gaseous pollutants concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons as well as other types of emitted gaseous pollutants.

Data regarding emission of particulates and gaseous pollutants include organized and disorganized emission.

Due to the high absolute values which characterize the emission of carbon dioxide, the indicator of reduction of gaseous pollutants was calculated and presented excluding carbon dioxide emission.

Emission volumes from various sources and of different pollutant types were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

8. Waste means any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste, dated 27 Apr 2001 (Journal of Laws No. 62, item 628) with later amendments, which the holder discards, intends or is required to discard.

Information regarding waste until 2001 was compiled on the basis of the Act on Waste, dated 27 Jun 1997 (Journal of Laws No. 96, item 592) with later amendments as well as in accordance with the classification of waste introduced by the regulation of the Minister of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry, dated 24 Dec 1997 (Journal of Laws No. 162, item 1135). Later data were compiled according to the Act on Waste, dated 27 Apr 2001 (Journal of Laws No. 62, item 628) with later amendments, introduced on 1 Oct 2001 as well as the catalogue of waste introduced on 1 Jan 2002 by the regulation of the Minister of Environment (Journal of Laws 2001 No. 112, item 1206).

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste means all operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste means the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life, health or the environment. Storing waste is also a method of treatment of waste.

Waste storage means temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

9. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Dane dotyczące powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głązki narzutowe oraz jaskinie.

Data regarding waste landfilled up to now (accumulated) concern the quantity of waste deposited on own plant areas as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed landfill areas are areas where exploitation was finished, and where work connected with assigning or restoration utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics as well as regulating waterways was carried out.

9. Nature protection consists in maintenance, balanced use and renewal of natural resources, objects and elements as: wild plants, animals and fungi; plants, animals and fungi under species protection; migratory animals; natural habitats; habitats threatened with extinction, rare and protected species of plants, animals and fungi; objects of animate and inanimate nature as well as fossil plant and animal remains; landscape; green belts within cities and villages; plantings.

Data regarding legally protected areas possessing unique environmental value do not include information concerning the areas of Nature 2000 Network.

Landscape protection means conservation of characteristic features of particular landscape.

National park includes protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, not smaller than 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

Nature reserve includes areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. It also protects habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature, having essential environmental, scientific, cultural values or landscape features.

Landscape park is an area protected because of its natural, historical and cultural values as well as for landscape features. The aim of landscape park creation is preservation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape area includes areas protected because of distinguishing landscape characterized by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Nature monuments are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features, trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, karst springs, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Stanowiska dokumentacyjne to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skałmineralności lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak np.: naturalne zbiorniki wodne, źródłone i źródłone oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

10. Fundusze ekologiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

11. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Documentation sites are not distinguished on the surface or possible to be distinguished, important in scientific and educational terms, places of occurrence of geological formations, concentrations of fossils or mineral formations, caves or rock shelters along with silt-covered grounds and fragments of active and closed surface and underground excavations.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peatbogs, dunes, patches of non-used vegetation, old river beds, natural habitats, habitats of rare or protected species of plants, animals or fungi, their refuges and places of reproduction or places of seasonal residence.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

10. Ecological funds (environmental protection and water management funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from payments for the use of the natural environment and for introducing changes to it, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into waters or into the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as fines for exceeding permissible ecological standards and other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in whole or in part, activity connected with environmental protection and water management.

11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities, introduced on the basis of the regulation of the Council of Ministers, dated 2 Mar 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

TABL. 1 (5). STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA^a
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND^a
As of 1 Jan

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION	
	w ha in ha				na 1 miesz- kańca ^b w ha per capita ^b in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2011 r. increase (+) or de- crease (-) in ha in relation to 2011
Powierzchnia ogólna	2018620	2018702	2018702	2018702	1,68	-	Total area
Użytki rolne	1239701	1219915	1217234	1216554	1,01	-680	Agricultural land
grunty orne	792953	772680	771027	770454	0,64	-573	arable land
sady	6047	5535	5436	5341	0,00	-95	orchards
łąki trwałe	208001	207115	206585	206625	0,17	+40	permanent meadows
pastwiska trwałe	193386	192837	192084	192011	0,16	-73	permanent pastures
grunty:							land:
rolne zabudowane ..	30240	32483	32714	32762	0,03	+48	agricultural built-up
pod stawami	928	1500	1669	1716	0,00	+47	under ponds
pod rowami	8146	7765	7720	7646	0,01	-74	under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	613075	639978	641802	642289	0,53	+487	Forest land as well as woody and bushy land
las	601754	624856	626532	627235	0,52	+703	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	11321	15122	15270	15054	0,01	-216	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	27441	27570	27557	27525	0,02	-32	Land under surface waters
płynącymi	24559	24415	24683	24696	0,02	+13	flowing
stojącymi	2882	3155	2873	2829	0,00	-44	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	73114	73139	73651	74022	0,06	+371	Built-up and urbanized land areas:
tereny:							
mieszaniowe	7579	7374	7487	7645	0,01	+158	residential
przemysłowe	1972	2445	2520	2603	0,00	+83	industrial
inne zabudowane ...	2983	4052	4269	4378	0,00	+109	other built-up
zurbanizowane niezabudowane	1193	744	740	793	0,00	+53	urbanized non-built-up
rekreacyjno-wypo- czynkowe	1532	1561	1536	1539	0,00	+3	recreational and rest
tereny komunikacyjne:							transport areas:
drogi	49516	49175	49474	49549	0,04	+75	roads
kolejowe	5310	5421	5352	5264	0,00	-88	railway
inne	521	132	127	127	0,00	-	other
użytki kopalne	2508	2236	2146	2124	0,00	-22	minerals
Użytki ekologiczne	635	1825	1825	1847	0,00	+22	Ecological areas
Nie użytki	59066	54457	54405	54298	0,05	-107	Wasteland
Tereny różne ^c	5588	1818	2228	2166	0,00	-62	Miscellaneous land ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 54. ^b Stan ludności w dniu 31 XII 2011 r. ^c Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes, item 1 on page 54. ^b Population as of 31 Dec 2011. ^c Land designated for reclamation, unmanaged reclaimed land and defensive banks not suitable for motor traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	58	43	60	66	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	52	28	50	55	Agricultural land
Użytki rolne	17	17	30	21	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
III	7	7	11	5	III
IV ^b	7	6	16	14	IV ^b
V i VI	3	4	3	2	V and VI
Inne grunty rolne	35	11	20	34	Other agricultural land
Grunty leśne	6	15	10	11	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
Na tereny:					Areas:
osiedlowe	7	19	33	33	residential
przemysłowe	–	2	13	6	industrial
komunikacyjne	21	5	–	1	transport
Pod użytki kopalne	28	9	8	12	Minerals
Na inne cele	2	8	6	13	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the binding regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral and organic origin.

S o u r c e: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2845	2887	2855	2828	Land requiring reclamation (as of 31 Dec)
zdewastowane	2688	2772	2746	2719	devastated
zdegradowane	157	115	109	109	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	14	58	31	63	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	2	7	9	27	agricultural
leśne	9	49	20	8	forest
zagospodarowane	13	8	6	35	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	90,2	92,7	92,9	93,9	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	15,2	14,0	12,7	12,9	13,7	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	2,3	1,8	1,1	1,0	1,1	surface
podziemne	11,8	11,5	11,6	11,9	12,7	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	18,3	22,2	21,2	22,4	23,9	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	56,7	56,5	59,0	58,7	62,5	Exploitation of water-line system ^a
wody: powierzchniowe	8,5	7,6	8,4	8,2	8,7	waters: surface
podziemne	48,2	48,9	50,5	50,5	53,8	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering water-line system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	76,5	80,6	79,4	80,5	100,0	TOTAL
Przemysł	15,3	14,5	12,8	12,9	16,0	Industry
w tym na cele produkcyjne	12,9	12,6	11,0	11,2	13,9	of which for production purposes
Rolnictwo i leśnictwo ^a	18,3	22,2	21,2	22,4	27,8	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	42,9	43,9	45,4	45,2	56,2	Exploitation of water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ DO NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	11801	15463	11821	8555	Area of irrigated agricultural and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	1395	1417	1471	1471	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	18310	22237	21224	22357	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych ... na 1 ha	1165 0,1	4138 0,3	1062 0,1	858 0,1	for irrigation of agricultural and forest land per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	17145	18099	20162	21499	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	12,3	12,8	13,7	14,6	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including waste water withdrawal for irrigation.

Uwaga do tablic 7 i 8

Note to tables 7 and 8

Stan/potencjał ekologiczny <i>Ecological status/potential</i>		
stan ekologiczny <i>ecological status</i>		potencjał ekologiczny (jednolite części wód silnie zmienione) <i>ecological potential (uniform water bodies heavily modified)</i>
BARDZO DOBRY <i>HIGH</i>	stan bardzo dobry / potencjał maksymalny <i>high status / maximum potential</i>	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO <i>GOOD AND ABOVE GOOD</i>
DOBRY <i>GOOD</i>	stan/potencjał dobry <i>good status/potential</i>	
UMIARKOWANY <i>MODERATE</i>	stan/potencjał umiarkowany <i>moderate status/potential</i>	UMIARKOWANY <i>MODERATE</i>
SŁABY <i>POOR</i>	stan/potencjał słaby <i>poor status/potential</i>	SŁABY <i>POOR</i>
ZŁY <i>BAD</i>	stan/potencjał zły <i>bad status/potential</i>	ZŁY <i>BAD</i>
Stan chemiczny <i>Chemical status</i>		
DOBRY <i>GOOD</i>	stan dobry <i>good status</i>	
PSD_sr	poniżej stanu dobrego <i>below good status</i>	przekroczone stężenia średnioroczne <i>exceeded annual average concentrations</i>
PSD_max		przekroczone stężenia maksymalne <i>exceeded maximum concentrations</i>
PSD		przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne <i>exceeded annual average and maximum concentrations</i>
Stan <i>Status</i>		
DOBRY <i>GOOD</i>	stan dobry <i>good status</i>	
ZŁY <i>BAD</i>	stan zły <i>bad status</i>	

TABL. 7 (11). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W 2011 R.**
CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, ECOLOGICAL POTENTIAL, CHEMICAL STATUS AND STATUS OF UNIFORM WATER BODIES OF RIVERS IN 2011

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny <i>Name of uniform water bodies of rivers for assessment of which the point of measurement and control is used</i>	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego <i>Name of the point of measurement and control</i>	Stan/potencjał ekologiczny <i>Ecological status/potential</i>	Stan chemiczny (według rodzaju monitoringu) <i>Chemical status (by type of monitoring)</i>	Stan jednolitych części wód rzek <i>Status of uniform water bodies of rivers</i>
Kamianka z dopływami ..... <i>Kamianka with tributaries</i>	Kamianka – ujście Turna Mała <i>Kamianka – Turna Mała mouth</i>	SŁABY POOR	PSD	ZŁY BAD
Leśna do Przewłoki ..... <i>Leśna to Przewłoka</i>	Leśna – profil graniczny Topiło <i>Leśna – at the border in Topiło</i>	UMIARKOWANY MODERATE	PSD	ZŁY BAD
Narewka od granicy państwa do Jelonki bez Jelonki <i>Narewka from the state border to Jelonka without Jelonka</i>	Narewka – profil graniczny Białowieża <i>Narewka – at the border in Białowieża</i>	UMIARKOWANY MODERATE	PSD	ZŁY BAD
Narew od granicy państwa do wpływu do zbiornika Siemianówka <i>Narew from the state border to inflow to Siemianówka Reservoir</i>	Narew – profil graniczny Babia Góra <i>Narew – at the border in Babia Góra</i>	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Narew od zbiornika Siemianówka do Narewki ..... <i>Narew from Siemianówka Reservoir to Narewka</i>	Narew – Bondary	UMIARKOWANY MODERATE	PSD _{max}	ZŁY BAD
Świsłocz od Istoczanki wzdłuż granicy państwa <i>Swislocz from Istoczanka along the state border</i>	Świsłocz – profil graniczny Bobrowniki <i>Swislocz – at the border in Bobrowniki</i>	DOBRY GOOD	PSD _{max}	ZŁY BAD
Krynka	Krynka – profil graniczny Krynki <i>Krynka – at the border in Krynki</i>	SŁABY POOR	PSD	ZŁY BAD
Łosośna od źródeł do granicy państwa ..... <i>Łosośna from its source to the state border</i>	Łosośna – Kowale	DOBRY GOOD	PSD	ZŁY BAD
Supraśl od Pilnica do ujścia ... <i>Supraśl from Pilnica to the mouth</i>	Supraśl – ujście Dzikie <i>Supraśl – Dzikie mouth</i>	UMIARKOWANY MODERATE	PSD ^a	ZŁY BAD
Czarna	Supraśl – Nowodworce Czarna – ujście Sochonie <i>Czarna – Sochonie mouth</i>	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Sokołda od źródeł do Jałówki, z Jałówką <i>Sokołda from its source to Jałówka with Jałówka</i>	Sokołda – Straż (powyżej ujścia Kamionki) <i>Sokołda – Straż (above Kamionka mouth)</i>	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Biała	Biała – ujście Nowe Aleksandrowo <i>Biała – Nowe Aleksandrowo mouth</i>	ZŁY BAD	PSD ^a	ZŁY BAD
Supraśl od Dzierniakówki do Grzybówki ..... <i>Supraśl from Dzierniakówka to Grzybówka</i>	Supraśl – poniżej Gródek <i>Supraśl – below Gródek</i>	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Słoja od Starzynki do ujścia ... <i>Słoja from Starzynka to the mouth</i>	Słoja – ujście Kondycja <i>Słoja – Kondycja mouth</i>	BARDZO DOBRY HIGH	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Prosty Rów	Prosty Rów – Siemianówka	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Cisówka	Cisówka – Cisówka	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>

^a Stan chemiczny sklasyfikowano na podstawie ograniczonej liczby wskaźników.

^a Chemical status is classified on the basis of limited number of indicators.

TABL. 7 (11). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W 2011 R. (cd.)**
CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, ECOLOGICAL POTENTIAL, CHEMICAL STATUS AND STATUS OF UNIFORM WATER BODIES OF RIVERS IN 2011 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny <i>Name of uniform water bodies of rivers for assessment of which the point of measurement and control is used</i>	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego <i>Name of the point of measurement and control</i>	Stan/potencjał ekologiczny <i>Ecological status/potential</i>	Stan chemiczny (według rodzaju monitoringu) <i>Chemical status (by type of monitoring)</i>	Stan jednolitych części wód rzek <i>Status of uniform water bodies of rivers</i>
Łuplanka	Łuplanka – Bachury	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Czarna Hańcza od wypływu z jeziora Hańcza do jeziora Wigry <i>Czarna Hańcza from the outflow from Lake Hańcza to Lake Wigry</i>	Czarna Hańcza – wodowskaz Sobolewo <i>Czarna Hańcza – Sobolewo water-gauge</i>	ZŁY BAD	PSD	ZŁY BAD
Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa <i>Czarna Hańcza from Gremzdówka to the state border</i>	Czarna Hańcza – profil graniczny śluza Kudrynki <i>Czarna Hańcza – at the border, Kudrynki Lock</i>	UMIARKOWANY MODERATE	DOBRY GOOD	ZŁY BAD
Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jeziora Sajno	Netta – Polkowo-Zwierzyniec	DOBRY (POWYŻE) DOBREGO GOOD AND ABOVE GOOD	PSD	ZŁY BAD
Biebrza od źródła do Kropiwniej <i>Biebrza from its source to Kropiwna</i>	Biebrza – Lipsk	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Turówka	Turówka – Białobrzegi	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Lebiedzianka	Lebiedzianka – Krasnybór	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Piertanka z jeziora Krzywe Wigierskie, Pierty <i>Piertanka from Lake Krzywe Wigierskie, Pierty</i>	Piertanka – Tartak (dopływ B22 do jeziora Wigry z jeziora Pierty) <i>Piertanka – Tartak (B22 tributary to Lake Wigry from Lake Pierty)</i>	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Czarna Hańcza od jeziora Wigry do Gremzdówki włącznie	Czarna Hańcza – Wysoki Most	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Biebrza od Hordoniarki do Elku bez Elku	Biebrza – Osowiec	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Pisa od wypływu z jeziora Roś do Turośli	Turośl – Potasie	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Kosódka	Kosódka – Dobarz	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Łojewek	Łojewek – Bronowo	SŁABY POOR	nie oceniano <i>not rated</i>	ZŁY BAD
Biała	Biała – ujście Hryniewiczze Duże <i>Biała – Hryniewiczze Duże mouth</i>		PSD^a	ZŁY BAD
Horodnianka	Horodnianka – ujście poniżej Choroszczy <i>Horodnianka – mouth below Choroszcz</i>		PSD^a	ZŁY BAD

^a Stan chemiczny sklasyfikowano na podstawie ograniczonej liczby wskaźników.

^a *Chemical status is classified on the basis of limited number of indicators.*

TABL. 7 (11). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W 2011 R. (dok.)**
CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, ECOLOGICAL POTENTIAL, CHEMICAL STATUS AND STATUS OF UNIFORM WATER BODIES OF RIVERS IN 2011 (cont.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny <i>Name of uniform water bodies of rivers for assessment of which the point of measurement and control is used</i>	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego <i>Name of the point of measurement and control</i>	Stan/potencjał ekologiczny <i>Ecological status/potential</i>	Stan chemiczny (według rodzaju monitoringu) <i>Chemical status (by type of monitoring)</i>	Stan jednolitych części wód rzek <i>Status of uniform water bodies of rivers</i>
Szeszupa od Potopki do granicy państwa <i>Szeszupa from Potopka to the state border</i>	Szeszupa – profil graniczny wodowskaz Poszeszupie <i>Szeszupa – at the border, Poszeszupie water-gauge</i>	DOBRY GOOD	DOBRY^a GOOD^a	DOBRY GOOD
Szelmentka do granicy państwa <i>Szelmentka to the state border</i>	Szelmentka – profil graniczny Kupowo (Smolnica) <i>Szelmentka – at the border in Kupowo (Smolnica)</i>	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Marycha od Marychny do dopływu z jeziora Zelwa <i>Marycha from Marychna to the tributary from Lake Zelwa</i>	Marycha – profil graniczny wodowskaz Zelwa <i>Marycha – at the border, Zelwa water-gauge</i>	DOBRY GOOD	nie oceniano <i>not rated</i>	nie oceniano <i>not rated</i>
Brok do Siennicy ..... <i>Brok to Siennica</i>	Brok – Oldaki	UMIARKOWANY MODERATE	PSD^a	ZŁY BAD
Dopływ z Rzadkowa ..... <i>Tributary from Rzadkowo</i>	Dopływ z Rzadkowa – Piątница <i>Tributary from Rzadkowo – Piątница</i>	ZŁY BAD	PSD^a	ZŁY BAD
Jablonka	Jablonka – Konopki Koziki	UMIARKOWANY MODERATE	PSD^a	ZŁY BAD
Jegrznia od wypływu z jeziora Dręstwo do rozdzielenia się w Kuligach na stare koryto i Kanał Woźnawiejski ..... <i>Jegrznia from the outflow from Lake Dręstwo to the splitting in Kuligi into an old river bed and Woźnawiejski Channel</i>	Jegrznia – Kuligi	DOBRY GOOD	DOBRY^a GOOD^a	DOBRY GOOD
Lepacka Struga	Lepacka Struga – Szablak	UMIARKOWANY MODERATE	PSD_{max}^a	ZŁY BAD
Łabna	Łabna – Pastorczyk	SŁABY POOR	PSD^a	ZŁY BAD
Łomżyńska	Łomżyńska – ujście <i>Łomżyńska – mouth</i>	UMIARKOWANY MODERATE	PSD^a	ZŁY BAD
Narew od Lizy do Biebrzy ..... <i>Narew from Liza to Biebrza</i>	Narew – Strękowa Góra	DOBRY GOOD	DOBRY^a GOOD^a	DOBRY GOOD
Narew od Biebrzy do Pisy <i>Narew from Biebrza to Pisa</i>	Narew – Nowogród (powyżej ujścia Pisy) <i>Narew – Nowogród (above the Pisa mouth)</i>	DOBRY GOOD	PSD_{max}^a	ZŁY BAD
Elk od wypływu z jeziora Elckiego do ujścia ..... <i>Elk from the outflow from Lake Elckie to the mouth</i>	Elk – Osowiec	UMIARKOWANY MODERATE	PSD_{max}^a	ZŁY BAD
Nurzec od Siennicy do ujścia <i>Nurzec from Siennica to the mouth</i>	Nurzec – Tworkowice	UMIARKOWANY MODERATE	PSD^a	ZŁY BAD
Pisa od Turośli do ujścia ze Skrodą od Dzierzbi ..... <i>Pisa from Turośl to the mouth with Skroda from Dzierzbia</i>	Pisa – Morgowniki (ujście) <i>Pisa – Morgowniki (mouth)</i>	UMIARKOWANY MODERATE	PSD^a	ZŁY BAD

^a Stan chemiczny sklasyfikowano na podstawie ograniczonej liczby wskaźników.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

^a Chemical status is classified on the basis of limited number of indicators.

Source: data of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok.

TABL. 8 (12). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD JEZIOR W 2011 R.**
CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, CHEMICAL STATUS AND STATUS OF UNIFORM WATER BODIES OF LAKES IN 2011

NAZWA JEZIORA NAME OF LAKE	Rodzaj monitoringu ^a Type of monitoring ^a	Stan/potencjał ekologiczny Ecological status/potential	Stan chemiczny (według rodzaju monitoringu) Chemical status (by type of monitoring)	Stan jednolitych części wód rzek Status of uniform water bodies of lakes
Długie Wigierskie	MDR	UMIARKOWANY MODERATE	nie oceniano not rated	ZŁY BAD
Gremzdel	MDR	DOBRY GOOD	nie oceniano not rated	nie oceniano not rated
Długie Augustowskie (Kalejty)	MD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Miałkie (Płaskie)	MD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Pietry	MD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Wigry	MD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD	DOBRY GOOD
Rajgrodzkie	MO	DOBRY GOOD	nie oceniano not rated	nie oceniano not rated
Wiłkokuk	MO	BARDZO DOBRY HIGH	nie oceniano not rated	nie oceniano not rated
Zelwa	MO	BARDZO DOBRY HIGH	nie oceniano not rated	nie oceniano not rated

^a MDR oznacza monitoring diagnostyczny w punktach reperowych, MD – monitoring diagnostyczny w punktach podstawowych, MO – monitoring operacyjny.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

^a MDR means diagnostic monitoring in reper points, MD – diagnostic monitoring in main points and MO – operational monitoring.
 Source: data of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok.

TABL. 9 (13). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2011 R.**
QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę Population ^a – in % of population using facilities – supplied with water		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym not meeting sanitary requirements	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			Waterworks with a capacity of m ³ /24h:
poniżej 100	92,5	7,5	below 100
100–1000	94,0	6,0	100–1000
1001–10000	100,0	–	1001–10000
10001–100000	100,0	–	10001–100000

^a Według szacunków.

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

^a Estimated data.

Source: data of the Voivodship Sanitary-Epidemiological Station in Białystok.

TABL. 10 (14). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	40,8	39,3	40,6	40,4	100,0	TOTAL
odprowadzone:						discharged:
bezpośrednio z zakładów ^a ...	6,3	6,8	7,1	7,1	17,4	directly from plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	0,8	0,5	0,5	0,3	0,6	of which cooling water
siecią kanalizacyjną	34,6	32,5	33,5	33,4	82,6	through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	40,1	38,8	40,1	40,2	99,4	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	39,4	38,5	40,1	40,2	99,4	treated
mechanicznie	0,3	0,7	0,8	0,8	2,0	mechanically
biologicznie	31,3	9,8	7,1	7,2	17,8	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	7,9	28,0	32,2	32,2	79,5	with increased biogen removal (disposal)
nieoczyszczane	0,6	0,3	0,0	–	–	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ...	0,0	0,0	0,0	–	–	discharged directly from plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,6	0,2	–	–	–	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

^a Including cooling water and polluted water from mine drainage as well as building constructions and polluted precipitation water.

TABL. 11 (15). JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA
ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE
WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 Dec

JEDNOSTKI	2000	2005	2010	2011	ENTITIES
OGÓŁEM	110	92	77	79	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	37	27	27	26	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	35	25	27	26	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	35	24	26	26	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	–	1	1	–	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	2	2	–	–	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	73	65	50	53	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste water treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 12 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwanianiem biogenów <i>With increased biogen removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						
Liczba	2000	36	4	31	1	Industrial waste water treatment plants <i>Number</i>
	2005	28	4	22	2	
	2010	29	5	19	5	
	2011	29	6	18	5	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	100,6	63,3	37,2	0,1	Capacity in dam³/24h
	2005	152,1	115,1	33,5	3,5	
	2010	156,4	117,4	28,0	11,1	
	2011	180,9	141,5	28,0	11,5	
Komunalne oczyszczalnie ścieków^a						
Liczba	2000	73	–	57	16	Number
	2005	106	1	74	31	
	2010	111	1	79	31	
	2011	111	1	78	32	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	315,3	–	250,1 ^b	65,2	Capacity in dam³/24h
	2005	233,2	0,2	38,7 ^b	194,3	
	2010	234,7	0,2	38,8 ^b	195,7	
	2011	234,6	0,2	38,1^b	196,2	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	2000	55,4	–	40,4	15,1	Population using waste water treatment plants in % of total population^c
	2005	62,1	0,0	12,2	49,9	
	2010	62,5	0,1	11,7	51,4	
	2011	63,6	0,1	11,6	51,8	

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Working on sewerage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances; see the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 13 (17). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a ogółem (stan w dniu 31 XII) ..	52	57	56	57	Total plants especially noxious to air purity^a (as of 31 Dec) of total number: possessing pollutant reduction systems: <i>particulates</i> <i>gaseous</i> without the results of measurements of: emission of: <i>particulates</i> <i>gases</i> <i>imission</i>
z liczby ogółem:					
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					
pyłowych	42	43	42	42	
gazowych	5	7	7	8	
nieposiadające wyników pomiarów:					
emisji:					
pyłów	10	10	14	15	
gazów	10	8	13	14	
imisji	49	52	49	53	

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases at the same time.

TABL. 13 (17). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	2,0	2,0	1,1	1,0	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw ..	1,7	1,6	0,8	0,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,0	12,5	9,2	9,2	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dwutlenek siarki	6,2	5,3	3,3	3,3	<i>sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	3,4	3,2	2,4	2,2	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu ^b	3,2	3,6	3,2	3,2	<i>nitrogen oxides^b</i>
na 1 km ² w tonach:					<i>per 1 km² in tonnes:</i>
pyłowych	0,1	0,1	0,1	0,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,6	0,5	0,5	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	102,4	118,4	86,6	99,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla) ...	0,7	1,6	1,4	1,4	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,1	98,3	98,8	99,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,8	11,2	13,4	13,7	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>

^b W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

^b Expressed in nitrogen dioxide.

TABL. 14 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 Dec							
OGÓŁEM	2000	198	34	53	6	12	6
TOTAL	2005	150	43	63	6	11	11
	2010	151	39	78	8	12	11
	2011	148	35	82	8	12	11
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	3	2	–	–	1	x
low	2005	6	7	–	–	2	x
	2010	7	10	2	–	3	x
	2011	5	10	6	–	3	x
średnia	2000	30	18	8	2	9	x
moderate	2005	28	19	23	–	9	x
	2010	28	9	35	1	9	x
	2011	29	8	36	1	9	x
wysoka	2000	165	14	45	4	2	x
high	2005	116	17	40	6	–	x
	2010	116	20	41	7	–	x
	2011	114	17	40	7	–	x

TABL. 14 (18). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH (dok.)
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	3977	604	1718	1120	146	317
TOTAL	2005	2418	1045	1761	1133	119	347
	2010	2970	933	2025	883	194	381
	2011	3869	654	2039	912	194	380
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	83	23	–	–	4	x
low	2005	86	284	–	–	30	x
	2010	102	361	4	–	105	x
	2011	1025	372	33	–	105	x
średnia	2000	558	169	29	389	89	x
moderate	2005	463	187	175	–	89	x
	2010	457	128	243	42	89	x
	2011	423	111	248	108	89	x
wysoka	2000	3336	412	1689	731	53	x
high	2005	1869	574	1586	1133	–	x
	2010	2411	444	1778	841	–	x
	2011	2421	171	1758	804	–	x

TABL. 15 (19). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND ITS LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	50	56	58	60	Plants generating waste (as of 31 Dec)
Odpady wytworzone (w ciągu roku):					Waste generated (during the year):
w tysiącach ton	717,8	927,9	713,5	707,6	in thousand tonnes
poddane odzyskowi	531,9	795,1	617,0	641,9	recovered
unieszkodliwione	133,5	69,8	60,3	24,7	treated
w tym składowane ^b	110,4	47,3	35,6	3,8	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	52,4	63,0	36,2	41,0	temporarily stored
w % wytworzonych:					in % of generated:
poddane odzyskowi	74,1	85,7	86,5	90,7	recovered
unieszkodliwione	18,6	7,5	8,5	3,5	treated
w tym składowane ^b	15,4	5,1	5,0	0,5	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	7,3	6,8	5,1	5,8	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	2331,0	2474,8	2350,2	2333,4	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of the year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ..	90,9	52,3	21,4	7,7	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Landfill areas in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	32,5	36,5	30,5	29,6	non-reclaimed (end of the year)
zrekultywowane (w ciągu roku) ...	2,7	1,5	–	–	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 58. ^b Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych i innych. ^c Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 58. ^b On own and other landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks). ^c On own landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks).

TABL. 16 (20). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of the year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	707,6	641,9	2333,4	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	41,5	41,5	–	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla	24,4	24,4	1840,3	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	29,7	28,7	361,1	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 58. b W ciągu roku. c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 58. b During the year. c On own landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks).

TABL. 17 (21). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	644040,6	644999,7	645561,4	645634,4	32,0	5375,9	TOTAL
Parki narodowe	92160,4	92089,8	92071,6	92143,9	4,6	767,2	National parks
Rezerwy przyrody ...	14015,3	23599,4	23531,9	23531,9	1,2	195,9	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^a ...	83522,3	83531,9	83531,9	83531,9	4,1	695,5	Landscape parks ^a
Obszary chronionego krajobrazu ^a	452360,8	444021,0	444173,1	444171,2	22,0	3698,4	Protected landscape areas ^a
Stanowiska dokumentacyjne	0,8	0,5	0,2	0,5	0,0	0,0	Documentation sites
Użytki ekologiczne	1921,4	1697,5	2108,4	2110,7	0,1	17,6	Ecological areas
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	59,6	59,6	144,3	144,3	0,0	1,2	Landscape-nature complexes

a Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 18 (22). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 Dec

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protect- ed areas)
	parków narodowych national parks				z ogółem – pod ochroną ścisłą of grand total – strictly protected	
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	razem total			
			razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM 2000	92160,4	35013,1	10445,4	9167,2	96740,1	
TOTAL 2005	92089,8	35012,9	10821,5	9538,9	96740,1	
..... 2010	92071,6	35160,6	10821,5	9571,3	96740,1	
..... 2011	92143,9	35131,5	13628,3	12342,9	96740,1	
Biebrzański	59223,0	15682,9	7279,0	6528,9	66824,0	
Wigierski	15053,6	9381,6	623,2	283,0	11283,8	
Białowiecki	10517,3	9974,0	5726,1	5531,0	3224,3	
Narwiański	7350,0	93,0	–	–	15408,0	

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie.

a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship.

TABL. 19 (23). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 Dec

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha			YEARS RESERVES
		ogółem total	rezerwatów reserves		
			ścisłych ^a strictly protected ^a	częściowych ^b partially protected ^b	
OGÓŁEM 2000	85	14015,3	798,8	13216,5	TOTAL
..... 2005	91	23599,4	952,0	22647,4	
..... 2010	93	23531,9	952,0	22579,9	
..... 2011	93	23531,9	952,0	22579,9	
Faunistyczne	10	1963,0	43,4	1919,6	Fauna
Krajobrazowe	4	1421,6	227,0	1194,6	Landscape
Leśne	55	18284,2	390,1	17894,1	Forest
Torfowiskowe	9	1212,6	286,9	925,7	Peatbog
Florystyczne	7	236,7	–	236,7	Flora
Wodne	3	332,3	4,6	327,7	Water
Przyrody nieożywionej	4	69,5	–	69,5	Inanimate nature
Stepowe	1	12,0	–	12,0	Steppe

a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 20 (24). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 Dec

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water	
OGÓŁEM	2000	88084,5	65831,1	19988,8	1265,4
TOTAL	2005	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
	2010	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
	2011	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego		74447,0	60864,0	4862,0	381,0
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi		7353,5	1341,0	2263,0	242,0
Suwalski Park Krajobrazowy		6284,0	1476,0	3784,0	642,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych.

a Listed according to decreasing total area in the voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within landscape parks.

TABL. 21 (25). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2051	2112	2058	2031	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1756	1861	1791	1753	Individual trees
Grupy drzew	127	120	129	137	Tree clusters
Aleje	42	27	26	29	Alleys
Głazy	121	103	97	97	Boulders

TABL. 22 (26). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM PAYMENTS AND FINES TO THE SPECIAL PURPOSE
ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono <i>Administered</i>		Wpłynęło <i>Income</i>		SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>		
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS</i>					
Opłaty^a	2000	6236,0	17235,1		Payments^a
	2005	.	16116,8		
	2010	.	26592,2		
	2011	.	26418,7		
w tym za:					<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód ...		.	7627,5		<i>Waste water management and protection of waters</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu		.	10285,3		<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarkę odpadami		.	8086,4		<i>Waste management</i>
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2000	610,2	436,9		Fines for not meeting environmental protection norms
	2005	620,3	144,3		
	2010	2248,4	134,0		
	2011	551,1	290,3		
w tym za przekroczenie:					<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		238,6	38,6		<i>Norms of releasing waste water into waters or into the ground</i>
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		23,1	10,3		<i>Permissible emission of pollutants into the air</i>
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH <i>AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND</i>					
O G Ó Ł E M – opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000	1650,9	1736,0		T O T A L – payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005	1044,4	1081,0		
	2010	778,2	747,0		
	2011	952,5	143,6		
w tym:					<i>of which:</i>
Roczne		759,6	741,3		<i>Annual</i>
Jednorazowe należności		192,9	143,6		<i>One-off payments</i>

^a Bez opłat za wydobywanie kopalin.

Źródło: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej: opłaty – dane Inspekcji Ochrony Środowiska, kary – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Excluding payments for mining.

Source: in regard to the environmental protection and water management funds: payments – data of the Inspectorate for Environmental Protection, fines – data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management; in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 23 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

KIERUNKI FINANSOWANIA	2005	2010	2011		DIRECTIONS OF FINANCING
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>	
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1222,4	7184,8	9430,9	17,1	<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19837,3	47804,6	36637,9	66,5	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami	3726,6	5882,7	8490,9	15,4	<i>Waste management</i>
Pozostałe	1304,3	3232,5	525,9	1,0	<i>Others</i>

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 24 (28). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	126413,5	98933,3	257382,5	245991,5	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29440,5	12676,2	19916,7	14196,9	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw – modernizacja kotłowni i ciepłowni	16922,9	3870,1	14478,1	11762,9	of which outlays on modern fuel combustion technologies – the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	73636,5	55722,1	168624,2	202694,7	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	22151,5	6474,3	18297,6	24433,7	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	41700,8	44716,1	143843,6	156990,6	sewerage system for the transport of waste water and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	23199,2	7332,1	49948,3	18384,4	Waste management, protection and recovery of soils as well as protection of underground and surface waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	216,0	1779,2	3054,3	–	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	135,7	72,0	100,0	–	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	21506,5	4687,7	43648,3	13484,8	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	–	60,4	1965,4	3631,6	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfill areas as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	13,3	–	–	–	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	9,9	–	7,5	73,6	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	36820,6	41873,7	118033,0	76529,1	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	22587,9	32948,0	72321,1	46251,5	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	9326,3	8206,9	38721,2	19110,6	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	3374,5	136,1	2441,0	2345,1	Water reservoirs
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1531,9	579,4	4405,0	7341,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	–	3,3	144,7	1480,0	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investment location; these outlays are also included in investment outlays in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 25 (29). **EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/yr:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/yr:</i>
pyłowych	408	16200	–	–	<i>particulates</i>
gazowych	285	–	–	–	<i>gaseous</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna – w km – odprowadzająca:					<i>Sewerage system – in km – for transport of:</i>
ścieki	148,3	96,1	198,3	260,2	<i>waste water</i>
wody (ścieki) opadowe	28,1	18,8	30,4	41,6	<i>precipitation water (waste water)</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	7	3	–	5	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	5	3	–	5	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	–	–	2	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	3	–	3	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	2	–	–	–	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	24684	702	–	650	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	20771	702	–	650	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	3889	–	–	120	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	495	702	–	530	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	20300	–	–	–	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przodomowe):					<i>Individual waste water treatment plants (household):</i>
obiekty	189	95	273	798	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	172	302	646	2012	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste water pre-treatment plants:</i>
obiekty	1	–	–	–	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	150	–	–	–	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Waste management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfill areas of municipal waste:</i>
obiekty	6	1	–	1	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	7,8	2,3	–	8,7	<i>area in ha</i>
wydajność w t/yr	12767	5700	–	16033	<i>capacity in t/yr</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	5429	4247	4482	–	<i>Capacity of water intakes^a in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3034	19530	8137	2397	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	423,0	399,5	420,6	283,2	<i>Water-line system in km</i>
Zbiorniki wodne:					<i>Water reservoirs:</i>
obiekty	2	–	1	–	<i>facilities</i>
pojemność w tys. m ³	214	–	16,9	–	<i>capacity in thous. m³</i>

a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miast w miastach na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za 2011 r., aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

5. Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - a) instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - b) terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasienictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 Jan 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 Jul 1998) was introduced, the units of which are: *gminas*, *powiats* and *voivodships*.

The *gmina* is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary units in *gminas* are, among others, *village administrator's offices*. Their organization and scope of activity are outlined by individual *gmina* councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as *gmina* councils, city councils in cities with *powiat* status and *powiat* councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2011, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 Nov 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by occupational groups was made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, introduced by the regulation of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 Apr 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

5. **State administration** comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - a) principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
  - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspect-orates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

6. Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

7. Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

8. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

6. Local self-government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
  - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

7. Self-government appeal councils are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

8. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powiaty	14	14	14	14	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	118	118	118	118	<i>Gminas</i>
miejskie	13	13	13	13	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	23	23	26	27	<i>urban-rural</i>
wiejskie	82	82	79	78	<i>rural</i>
Miasta	36	36	39	40	<i>Towns</i>

TABL. 2 (31). **GMINY W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2011
As of 31 Dec

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area								
		poniżej below 5,0 km ²	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	300,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM ..... TOTAL	118^a	1	3	6	8	35	25	20	7	13
Poniżej 2500 ..... Below	10	–	–	–	4	3	2	1	–	–
2500–4999	48	–	–	1	2	23	8	8	1	5
5000–7499	33	1	–	–	–	6	10	7	3	6
7500–9999	6	–	1	–	–	–	1	1	2	1
10000–14999	10	–	–	2	–	1	3	3	1	–
15000–19999	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
20000–39999	7	–	2	2	1	1	–	–	–	1
40000–99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej ..... and more	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu, które wykazano także w tabl. 3 na str. 81.
a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status, which are as well given in table 3 on page 81.

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2011
As of 31 Dec

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area					2000,0 km ² i więcej and more
		poniżej below 50,0 km ²	50,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	
OGÓŁEM ..... TOTAL	17	1	2	4	6	2	2
Poniżej 50000 ..... Below	8	–	–	4	3	1	–
50000–74999	7	1	1	–	3	1	1
100000–149999	1	–	–	–	–	–	1
200000 i więcej ..... and more	1	–	1	–	–	–	–

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2011
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1764	74	250	30	TOTAL
W tym kobiety	382	19	38	4	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	73	6	5	2	29 and less
30–39	286	15	27	2	30–39
40–59	1168	37	178	20	40–59
60 lat i więcej	237	16	40	6	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	489	67	171	29	Tertiary
Policealne	43	–	3	–	Post-secondary
Średnie	637	6	66	1	Secondary
Zasadnicze zawodowe	427	1	7	–	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i pozostałe	168	–	3	–	Lower secondary, primary and others
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ...	90	26	93	15	Public government representa- tives, senior officials and managers
Specjaliści	268	43	55	11	Professionals
Technicy i inny średni personel ...	146	4	17	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	96	–	31	1	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	141	–	18	1	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	840	–	25	1	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	52	1	1	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	40	–	3	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	24	–	–	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	11	–	1	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	56	–	6	1	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 5 (34). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT				
O G Ó Ł E M	11901	14015	13441	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Administracja państwowa	5125	5241	5152	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego ...	6740	8735	8252	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	4868	5701	5274	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	1500	1868	1891	<i>powiats</i>
województwo	372	1166	1087	<i>voivodship</i>
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł				
O G Ó Ł E M	2728,04	3650,20	3889,93	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3091,90	4160,89	4329,89	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego ...	2434,95	3331,11	3603,39	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	2505,29	3273,17	3572,61	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2127,52	3229,20	3433,13	<i>powiats</i>
województwo	2754,23	3778,05	4046,05	<i>voivodship</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 147.
a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 147.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Państwowej Straży Pożarnej, Policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

4. Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych, uzupełnianych informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

5. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the State Fire Department, the Police and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted were prepared according to the classification of the Criminal Code of 1997 valid since 1 Sep 1998 (the law dated 6 Jun 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 Oct 1999 (the law dated 10 Sep 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments) or other specific laws.

3. **Ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, crime is a felony or misdemeanour pursued by public prosecution or private prosecution by a public prosecutor. Moreover, it is every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

4. Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information system, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and on juvenile proceedings in family courts.

5. **Rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. **Adults sentenced** are persons who were over 17 at the time of committing the crime.

TABL. 1 (35). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń					Number of events
Požary	5218	5426	3699	3771	<i>Fires</i>
małe	4385	4840	3426	3489	<i>small</i>
średnie	734	553	255	260	<i>medium</i>
duże	86	31	14	20	<i>big</i>
bardzo duże	13	2	4	2	<i>very big</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej	110	95	83	73	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	820	1058	1102	992	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	158	149	101	105	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
środków transportu	221	249	233	246	<i>transport equipment</i>
lasów	867	388	114	143	<i>forests</i>
upraw	1148	1019	579	557	<i>crops</i>
Miejscowe zagrożenia	2403	6232	10639	7816	<i>Local threats</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne ^a	321	1461	5505	2958	<i>natural catastrophes^a</i>
awarie techniczne ^b	161	551	536	500	<i>technical failures^b</i>
środki transportu ^c	881	1643	1918	1560	<i>transport equipment^c</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	195	195	282	266	<i>False alarms</i>
Wypadki z ludźmi	949	1953	1703	1524	Casualties
ofiary śmiertelne	137	170	201	163	<i>fatalities</i>
ranni i poparzeni	812	1783	1502	1361	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	29	17	14	7	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach	113	205	122	119	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	32	49	28	31	<i>fatalities</i>
ranni i poparzeni	81	156	94	88	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	24	13	10	5	<i>of which rescue personnel</i>

^a Silne wiatry, przybór wód, opady śniegu i deszczu. ^b Chemiczne, ekologiczne, radiologiczne, budowlane, infrastruktury komunalnej. ^c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

^a Strong winds, water rise, snow and rain precipitation. ^b Chemical, environmental, radiological, building and municipal infrastructure. ^c Transportation accidents: road, rail, air.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Department in Białystok.

TABL. 2 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	33570	31873	24670	25588	T O T A L
miasta	25698	22982	18115	18464	urban areas
wieś	7872	8891	6555	7124	rural areas
W tym przestępstwa o charakterze:					Of which crimes:
kryminalnym	29014	20533	15306	16387	criminal
gospodarczym	2644	1982	3055	2451	economic

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (37). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY SELECTED TYPE OF CRIME

RODZAJE PRZESTĘPSTW	2000	2005	2010	2011	TYPE OF CRIME
Przeciwko życiu i zdrowiu	1433	1174	941	1005	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	49	25	16	14	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1340	1082	860	931	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji ..	691	7684	5170	5593	Against public safety and safety in transport
w tym drogowe	.	7636	5152	5577	of which traffic
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	}1556	1003	682	751	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		111	102	92	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	76	68	46	28	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1575	946	791	786	Against the family and custody
Przeciwko mieniu	21779	15161	11904	12393	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (38). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

RODZAJE PRZESTĘPSTW	2000	2005	2010	2011	TYPE OF CRIME
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	55,7	67,3	69,0	70,3	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	86,5	83,3	84,5	86,9	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji ..	86,9	99,1	99,3	99,4	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	92,6	93,3	93,7	96,7	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności					
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	99,9	100,0	99,9	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ..	98,4	97,7	90,2	94,3	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	37,6	38,1	42,5	44,3	<i>Against property</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 5 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PURSUED BY PUBLIC PROSECUTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6635	16568	12306	12456	T O T A L
w tym mężczyźni	6230	15497	11437	11613	<i>of which men</i>
w tym rodzaje przestępstw:					<i>of which type of crime:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	861	1573	1234	1290	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	18	29	9	13	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	716	932	635	702	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	.	6659	4350	4711	<i>Against safety in transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	.	6239	4072	4481	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	294	419	247	253	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie	30	33	27	15	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	880	729	679	646	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	391	496	361	338	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	2797	3996	2991	3144	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	584	950	717	838	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	906	668	415	453	<i>burglary</i>
rozbój	389	430	235	187	<i>robbery</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000–2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000–2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
- od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

2. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się **ludność w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się **ludność w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **ludność w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
    - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
    - b) difference between the number of people registered for temporary residence for a period of more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in the gmina and the number of people actually living in the gmina;
  - 2) the registers of the Ministry of Interior on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
  - 3) documentation of the Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of regional courts regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Note. Data on population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000–2009 – the basis of results of the National Population and Housing Census 2002 (for 2000–2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 Dec 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
- since 2010 – the basis of results of the National Population and Housing Census 2011 (for 2010–2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 Dec 2011).

2. **Working age population** refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. **Non-working age population** is defined as **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Stan cywilny faktyczny został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisany.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- a) kawaler/panna,
- b) żonaty/zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- c) partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- d) wdowiec/wdowa,
- e) rozwiedziony/rozwiedziona,
- f) separowany/separowana – dotyczy osób:
  - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
  - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna – niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

4. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskane świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 r. zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

5. Podział ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów – uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. – 20 V, a dla 2011 r. – 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z pracy** zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

3. De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- a) single,
- b) married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- c) cohabitant (living in the same household – irrespective of their legal marital status),
- d) widowed,
- e) divorced,
- f) separated – it is related to persons:
  - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
  - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

4. Educational level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing educational level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

5. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes – obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 – 20 May and for 2011 – 31 Mar) and was settled irrespective of economic activity of these people.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,
- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes, including also rent incomes.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkań, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r., rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z własności** zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** w 2011 r. zaliczono osoby otrzymujące m in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

6. Kraj urodzenia (miejsce urodzenia) – zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami, kraj urodzenia należało podać biorąc pod uwagę granice państw aktualne w momencie spisu, a nie w momencie urodzenia osoby. Rozstrzygnięcie takie zostało przyjęte w związku z koniecznością zabezpieczenia porównywalności, a przede wszystkim niedublowania danych w skali międzynarodowej.

7. Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem. Nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od jej narodowości. Osoba może mieć jedno, dwa lub kilka obywatelstw. Możliwa jest również sytuacja, że osoba nie ma żadnego obywatelstwa.

Osoba mająca obywatelstwo polskie i inne jest w Polsce traktowana zawsze jako obywatel polski – nie jest cudzoziemcem.

Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie posiada polskiego obywatelstwa, bez względu na fakt posiadania lub nie, obywatelstwa (obywatelstw) innych krajów.

Bezpaństwowiec to osoba nieposiadająca obywatelstwa żadnego kraju (bezpaństwowcy są zaliczani do cudzoziemców).

8. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

9. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano w następujący sposób:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of apartments, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance includes persons, who receive: retirement pay including structural pension for farmers in 2011, pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified in 2011 includes persons who receive, i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

6. Country of birth (place of birth) – in accordance with international recommendations, the country of birth should be given taking into consideration the state borders that are actual at the moment of Census, and not those at the moment of person's birth. Such solution was adopted in relation to the necessity to ensure comparability, and first of all in order to avoid doubling of data on the international scale.

7. Citizenship is defined as a particular connection (legal bond) between a person and the State. It does not show the ethnic origin and is not depended on nationality. A person may have one, two or more additional citizenships. It is possible that a person has not any citizenship, i.e. stateless.

The person having Polish and other additional citizenship – in Poland always is a person with Polish citizenship – not an alien.

Alien is every person, which does not possess Polish citizenship, regardless of the fact of having or not the citizenship(s) of other country.

Stateless person is a person not having any citizenship(s) (a stateless person is counting as an alien).

8. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community.

9. Data regarding the vital statistics according to the territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the spouse's place of residence is used; in case of the unanimous petition of both persons, the husband's place of residence is used),

- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym takich jak: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

10. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresem, dla którego opracowano tablice trwania życia.

- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the spouse's place of residence is used),*
- *births – according to the mother's place of permanent residence,*
- *deaths – according to the deceased's place of permanent residence.*

Data on marriages refer to marriages contracted according to lawful rules in the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 Jul 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Association contracted in the presence of clergyman, are registered in the local civil status offices. Marriages contracted on the basis of canonic laws on marriages subordinate to the Polish civil laws and result in the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted only in ten Churches and Religious Association such as: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women at the reproductive age (15–49). Besides total rate, there are also published age specific fertility rates, calculated as the ratios of the number of live births from women in a given age group and the number of these women in the same age group. Births from mothers aged under 15 are included in the group 15–19 and from mothers aged 50 and more – in the group 45–49.

Reproduction rates of the population:

- *total fertility rate refers to the average number of children who would be borne by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e. assuming that age specific fertility rates for this period are constant,*
- *gross reproduction rate refers to the average number of daughters who would be borne by a woman assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),*
- *demographic dynamics rate is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

10. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age of x still is to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

11. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

12. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

13. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

11. Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

12. Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding cancelled registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

13. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (40). **LUDNOŚĆ NA PODSTAWIE BILANSÓW^a**
POPULATION BASED ON BALANCES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 JUN					
O G Ó Ł E M	1211571	1201000	$\frac{1189175}{1204294}^b$	1201990	TOTAL
mężczyźni	593205	586353	$\frac{579087}{587767}^b$	586625	males
kobiety	618366	614647	$\frac{610088}{616527}^b$	615365	females
Miasta	710347	710542	$\frac{718102}{725149}^b$	724497	Urban areas
Wieś	501224	490458	$\frac{471073}{479145}^b$	477493	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 DEC					
O G Ó Ł E M	1210688	1199689	$\frac{1188329}{1203448}^b$	1200982	TOTAL
mężczyźni	592671	585596	$\frac{578687}{587367}^b$	586078	males
kobiety	618017	614093	$\frac{609642}{616081}^b$	614904	females
miasta	709976	709950	$\frac{717781}{724826}^b$	724027	urban areas
wieś	500712	489739	$\frac{470548}{478622}^b$	476955	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	104	105	105	105	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	58,6	59,2	60,2	60,3	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	60	59	60	59	Population per 1 km ² of total area

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. ^b Dane podaje się w dwóch ujęciach, tj. w liczniku opracowane na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz w mianowniku – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

^a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. ^b Data are given in two formulations, i.e. in a numerator they are compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002 and in a denominator – the National Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (41). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE^a
As of 31 Dec

WIEK AGE	2000	2005	2010	2011					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	z ogółem of grand total			
						miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1210688	1199689	1203448	1200982	586078	724027	345099	476955	240979
0–2 lata	37055	32178	37438	36023	18521	21791	11195	14232	7326
3–6	58540	46530	45546	47229	24213	28142	14352	19087	9861
7–12	110323	87683	71009	69010	35263	38778	19755	30232	15508
13–15	63529	54589	42530	40621	20894	22313	11475	18308	9419
16–18	66385	58780	49837	47154	24135	26899	13629	20255	10506
19–24	110842	126000	112026	109209	56209	66606	33716	42603	22493
25–29	84637	90014	101198	101294	52555	65321	33410	35973	19145
30–34	78681	82115	90508	90811	46640	58490	29588	32321	17052
35–39	84132	77378	83005	84668	43229	52189	25984	32479	17245
40–44	95196	82782	77795	77843	39444	46539	22555	31304	16889
45–49	84589	93202	82505	80870	40942	49537	23658	31333	17284
50–54	68526	82027	92020	90658	45326	58650	27602	32008	17724
55–59	50213	65575	79804	82080	40213	53470	24816	28610	15397
60–64	53509	47321	62527	66427	30580	42042	18588	24385	11992
65–69	53236	49179	43736	44205	19159	25776	10868	18429	8291
70–74	49483	46867	43827	42807	17469	23754	9285	19053	8184
75–79	32791	40820	39110	38676	14717	20061	7337	18615	7380
80 lat i więcej and more	29021	36649	49027	51397	16569	23669	7286	27728	9283

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 3 (42). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM^a**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1210688	1199689	1203448	1200982	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	314899	259795	229068	223301	Pre-working age
mężczyźni	161514	133296	117375	114387	males
kobiety	153385	126499	111693	108914	females
Miasta	184249	148594	131500	128155	Urban areas
mężczyźni	94294	76051	67132	65418	males
kobiety	89955	72543	64368	62737	females
Wieś	130650	111201	97568	95146	Rural areas
mężczyźni	67220	57245	50243	48969	males
kobiety	63430	53956	47325	46177	females
W wieku produkcyjnym	702035	740354	764843	764749	Working age
mężczyźni	365497	384207	402478	403777	males
kobiety	336538	356147	362365	360972	females
Miasta	437320	464055	480428	479158	Urban areas
mężczyźni	217598	231359	244513	244905	males
kobiety	219722	232696	235915	234253	females
Wieś	264715	276299	284415	285591	Rural areas
mężczyźni	147899	152848	157965	158872	males
kobiety	116816	123451	126450	126719	females
W wieku poprodukcyjnym	193754	199540	209537	212932	Post-working age
mężczyźni	65660	68093	67514	67914	males
kobiety	128094	131447	142023	145018	females
Miasta	88407	97301	112898	116714	Urban areas
mężczyźni	27432	30842	33902	34776	males
kobiety	60975	66459	78996	81938	females
Wieś	105347	102239	96639	96218	Rural areas
mężczyźni	38228	37251	33612	33138	males
kobiety	67119	64988	63027	63080	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	72,5	62,0	57,3	57,0	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	62,2	52,4	45,9	45,1	Males
Kobiety	83,6	72,4	70,0	70,3	Females

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 5 (44). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISÓW**
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem ^a Total ^a	Poziom wykształcenia <i>Educational level</i>				
		wyższe <i>higher</i>	policealne ^b i średnie post- -secondary ^b and secondary	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	podstawowe ukończone i gimnazjalne <i>completed primary and lower secondary</i>	podstawowe nie- ukończone i bez wykształcenia szkolnego <i>incomplete primary and without school education</i>
W TYSIĄCACH IN THOUSAND						
OGÓŁEM ..... 2002 ^c TOTAL ..... 2011 ^d	1014,6 1049,2	92,8 167,5	312,8 316,5	184,2 167,8	344,1 280,4	66,3 28,8
W ODSETKACH IN PERCENT						
OGÓŁEM ..... 2002 ^c TOTAL ..... 2011 ^d	100,0 100,0	9,1 16,0	30,8 30,1	18,2 16,0	33,9 26,7	6,5 2,7
Mężczyźni ..... <i>Males</i>	100,0	13,5	27,9	21,1	27,2	2,0
Kobiety ..... <i>Females</i>	100,0	18,3	32,3	11,2	26,2	3,5
Miasta ..... Urban areas	100,0	20,8	34,8	14,7	19,3	1,4
Mężczyźni ..... <i>Males</i>	100,0	18,2	32,3	19,6	19,8	1,0
Kobiety ..... <i>Females</i>	100,0	23,2	37,0	10,3	18,9	1,7
Wieś ..... Rural areas	100,0	8,5	23,1	18,0	38,1	4,9
Mężczyźni ..... <i>Males</i>	100,0	6,7	21,5	23,3	38,0	3,4
Kobiety ..... <i>Females</i>	100,0	10,3	24,8	12,6	38,2	6,4

a W dalszym podziale nie uwzględniono nieustalonego poziomu wykształcenia. b Łącznie z kolegiami. c, d Stan w dniu: c – 20 V, d – 31 III.

a In further division unknown educational level is not included. b Including colleges. c, d As of: c – 20 May, d – 31 Mar.

TABL. 6 (45). **LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA NA PODSTAWIE SPISÓW^a**
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE ON THE BASIS OF THE CENSUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002	31 III 2011				
		ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	z ogółem <i>of total</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>			miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
OGÓŁEM ^b ..... TOTAL ^b	1208,6	1202,4	100,0	100,0	100,0	100,0
Posiadający własne źródło utrzymania ..... Owners of own source of maintenance	728,3	754,5	62,9	62,5	62,9	62,6
Dochoły z pracy ..... <i>Incomes from work</i>	404,6	435,2	41,1	31,5	37,5	34,2
najemnej ..... <i>hired</i>	262,7	308,4	27,0	24,3	31,9	16,1
na rachunek własny ^c ..... <i>own-account workers</i> ^c	141,8	126,9	14,1	7,2	5,6	18,1

a W ciągu roku poprzedzającego moment spisu. b W dalszym podziale nie uwzględniono dochodów z własności. c Łącznie z dochodami z wynajmu.

a Within one year before the moment of census. b In further division incomes from property are not included. c Data include incomes from rent.

TABL. 6 (45). **LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA NA PODSTAWIE SPISÓW^a (dok.)**
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE ON THE BASIS OF THE CENSUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002	31 III 2011				
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	z ogółem of total	
					miasta urban areas	wieś rural areas
w tys. in thous.	w odsetkach in percent					
Posiadający własne źródło utrzymania (dok.) Owners of own source of maintenance (cont.)						
Niezarobkowe źródło ..... <i>Non-earned sources</i>	322,1	295,7	19,8	29,1	22,9	27,2
w tym: of which						
emerytura ..... <i>retirement pay</i>	193,2	224,5	13,9	23,2	16,9	21,4
renta ..... <i>pension</i>	83,4	47,8	4,0	3,9	3,8	4,2
zasiłki i świadczenia ..... <i>benefits</i>	21,4	23,3	1,9	2,0	2,2	1,6
Pozostałe źródła dochodów osobno niewymie- nione ..... <i>Other sources of income not elsewhere specified</i>	–	23,6	2,1	1,9	2,5	1,2
Na utrzymaniu ..... Maintained persons	464,2	359,7	29,8	30,0	29,3	30,9
Nieustalone źródło utrzymania ..... Unknown source of maintenance	16,1	87,1	7,1	7,4	7,8	6,4

a W ciągu roku poprzedzającego moment spisu.
a Within one year before the moment of census.

TABL. 7 (46). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I KRAJU URODZENIA NA PODSTAWIE SPISÓW**
POPULATION BY SEX AND COUNTRY OF BIRTH ON THE BASIS OF THE CENSUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
	w tys. in thous.					
OGÓŁEM ..... TOTAL	1208,6	591,3	617,3	1202,4	586,8	615,5
Urodzeni w Polsce ..... Born in Poland	1181,5	579,4	602,1	1185,7	579,3	606,4
Urodzeni za granicą ..... Born abroad	12,9	5,2	7,7	16,1	7,2	8,9
w tym: of which:						
Białoruś ..... <i>Belarus</i>	5,3	2,0	3,2	4,5	1,8	2,7
Belgia ..... <i>Belgium</i>	0,4	0,2	0,2	1,9	1,0	1,0
Wielka Brytania ..... <i>Great Britain</i>	0,1	0,0	0,0	1,7	0,9	0,9
Stany Zjednoczone ..... <i>United States of America</i>	0,7	0,3	0,4	1,5	0,7	0,8
Litwa ..... <i>Lithuania</i>	1,6	0,6	1,0	1,0	0,4	0,6
Rosja ..... <i>Russia</i>	1,7	0,6	1,1	1,0	0,4	0,6
Ukraina ..... <i>Ukraine</i>	1,0	0,4	0,6	0,8	0,3	0,6
Niemcy ..... <i>Germany</i>	0,6	0,3	0,3	0,8	0,5	0,3
Nieustalone miejsce urodzenia Place of birth unknown	14,2	6,6	7,6	0,6	0,4	0,2

TABL. 8 (47). **LUDNOŚĆ Z OBYWATELSTWEM NIEPOLSKIM WEDŁUG PŁCI I KRAJU OBYWATELSTWA NA PODSTAWIE SPISÓW**
POPULATION BY SEX AND COUNTRY OF CITIZENSHIP ON THE BASIS OF THE CENSUSES

KRAJ OBYWATELSTWA NIEPOLSKIEGO COUNTRY OF NON-POLISH CITIZENSHIP	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM	1,1	0,4	0,7	2,1	0,9	1,1
TOTAL						
w tym: <i>of which:</i>						
Białoruskie	0,4	0,1	0,3	1,0	0,4	0,6
<i>Belarussian</i>						
Rosyjskie	0,2	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2
<i>Russian</i>						
Ukraińskie	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
<i>Ukrainian</i>						

TABL. 9 (48). **LUDNOŚĆ WEDŁUG OBYWATELSTWA NA PODSTAWIE SPISÓW**
POPULATION BY CITIZENSHIP ON THE BASIS OF THE CENSUSES

OBYWATELSTWO CITIZENSHIP	20 V 2002	31 III 2011		
	ogółem <i>total</i>	urodzeni w Polsce <i>born in Poland</i>	urodzeni za granicą <i>born abroad</i>	nieustalone miejsce urodzenia <i>place of birth unknown</i>
w tys. <i>in thous.</i>				
OGÓŁEM	1208,6	1202,4	1185,7	16,1
TOTAL				
Obywatelstwo polskie	1190,8	1200,1	1185,4	14,3
<i>Polish citizenship</i>				
Obywatelstwo niepolskie	1,1	2,1	0,3	1,7
<i>Non-Polish citizenship</i>				
Bezpaństwowcy	0,0	0,0	0,0	–
<i>Stateless</i>				
Obywatelstwo nieustalone	16,7	0,2	–	0,0
<i>Citizenship unknown</i>				

TABL. 10 (49). **LUDNOŚĆ WEDŁUG IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNYCH^a W 2011 R.**
Stan w dniu 31 III
POPULATION BY NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES^a IN 2011
As of 31 Mar

IDENTYFIKACJA NARODOWO- -ETNICZNA	W tysiącach <i>In thousand</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
OGÓŁEM	1202,4	100,0	TOTAL
Wyłącznie polska	1106,8	92,1	<i>Polish only</i>
Polska i niepoliska	15,7	1,3	<i>Polish and non-Polish</i>
Wyłącznie niepoliska	33,9	2,8	<i>Non-Polish only</i>
Nieustalona	45,9	3,8	<i>Unknown</i>

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
a Data of the National Population and Housing Census.

TABL. 11 (50). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH^a**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION^a
As of 31 Dec

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	36	709950	59,2
TOTAL 2010	39	724826	60,2
..... 2011	40	724027	60,3
Poniżej 2000 ..... <i>Below</i>	5	7852	0,7
2000–4999	16	46624	3,9
5000–9999	5	36787	3,1
10000–19999	6	81451	6,8
20000–49999	5	124735	10,4
50000–99999	2	132280	11,0
200000 i więcej ..... <i>and more</i>	1	294298	24,5

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 12 (51). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ^a**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION^a
As of 31 Dec

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^b Gminas ^b	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2005	105	489739	40,8
TOTAL 2010	105	478622	39,8
..... 2011	105	476955	39,7
Poniżej 2000 ..... <i>Below</i>	5	6953	0,6
2000–4999	65	229948	19,1
5000–6999	24	137624	11,5
7000–9999	8	66060	5,5
10000 i więcej ..... <i>and more</i>	3	36370	3,0

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Rural and urban-rural.

TABL. 13 (52). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
		ogółem total	w tym wyznaniowe of which religious				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	6471	4866	67	1397	12080	11802	88	278
TOTAL	2005	6498	4895	418	2178	11009	11854	62	-845
	2010	7003	5114	105	1937	11928	11814	54	114
	2011	6294	4293	107	1883	11155	11647	54	-492
Miasta	2000	3629	2584	53	1140	6442	5395	42	1047
Urban areas	2005	3751	2699	301	1777	6347	5544	40	803
	2010	4316	3025	76	1535	7133	5735	34	1398
	2011	3781	2465	82	1502	6610	5734	28	876
Wieś	2000	2842	2282	14	257	5638	6407	46	-769
Rural areas	2005	2747	2196	117	401	4662	6310	22	-1648
	2010	2687	2089	29	402	4795	6079	20	-1284
	2011	2513	1828	25	381	4545	5913	26	-1368
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a									
OGÓŁEM	2000	5,3	4,0	5,5 ^b	1,2	9,9	9,7	7,3 ^c	0,2
TOTAL	2005	5,4	4,1	34,7 ^b	1,8	9,1	9,8	5,6 ^c	-0,7
	2010	5,8	4,2	8,7 ^b	1,6	9,9	9,8	4,5 ^c	0,1
	2011	5,2	3,6	8,9^b	1,6	9,3	9,7	4,8^c	-0,4
Miasta	2000	5,1	3,7	7,5 ^b	1,6	9,1	7,6	6,5 ^c	1,5
Urban areas	2005	5,3	3,8	42,5 ^b	2,5	9,0	7,8	6,3 ^c	1,1
	2010	6,0	4,2	10,5 ^b	2,1	9,8	7,9	4,8 ^c	1,9
	2011	5,2	3,4	11,3^b	2,1	9,1	7,9	4,2^c	1,2
Wieś	2000	5,6	4,5	2,8 ^b	0,5	11,1	12,6	8,2 ^c	-1,5
Rural areas	2005	5,5	4,4	23,6 ^b	0,8	9,4	12,7	4,7 ^c	-3,3
	2010	5,6	4,4	6,1 ^b	0,8	10,0	12,7	4,2 ^c	-2,7
	2011	5,3	3,8	5,2^b	0,8	9,5	12,4	5,7^c	-2,9

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Na 100 tys. ludności. c Na 1000 urodzeń żywych.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Per 100 thous. population. c Per 1000 live births.

TABL. 14 (53). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dis- solved mar- riages ^a	Małżeń- stwa istnie- jące w tys. (stan w dniu 31 XII) Existing marriages in thous. (as of 31 Dec)	
			ogółem total		przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce			
			w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 1000 istnie- jących mał- żeństw per 1000 existing marriages	męża husband	żony wife	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers			na 1000 istnie- jących mał- żeństw per 1000 existing marriages
OGÓŁEM	2005	6498	7308	26,4	3873	1257	2178	7,9	-1239	276,4
TOTAL	2010	7003	6956	25,3	3746	1273	1937	7,0	-434	275,0
	2011	6294	6870	24,8	3718	1269	1883	6,8	-1191	273,8
Miasta	2005	3751	4214	26,0	1830	607	1777	11,0	-816	162,1
Urban areas	2010	4316	4040	25,0	1879	626	1535	9,5	-201	161,3
	2011	3781	4043	23,9	1822	719	1502	8,9	-750	160,6
Wieś	2005	2747	3094	27,1	2043	650	401	3,5	-423	114,3
Rural areas	2010	2687	2916	25,7	1867	647	402	3,5	-233	113,7
	2011	2513	2827	26,1	1896	550	381	3,5	-441	113,2

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 15 (54). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2011 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2011 BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	6294	267	2269	2501	724	224	179	90	40
19 lat i mniej and less	51	33	17	1	–	–	–	–	–
20–24	1235	177	869	174	12	3	–	–	–
25–29	2976	47	1153	1588	167	19	2	–	–
30–34	1210	8	189	593	348	57	14	1	–
35–39	383	2	31	109	132	80	29	–	–
40–49	243	–	9	30	60	55	74	14	1
50–59	118	–	1	4	5	10	45	45	8
60 lat i więcej and more	78	–	–	2	–	–	15	30	31
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	3781	108	1201	1629	477	140	135	59	32
19 lat i mniej and less	23	13	9	1	–	–	–	–	–
20–24	629	74	450	96	7	2	–	–	–
25–29	1833	17	628	1062	110	14	2	–	–
30–34	756	3	94	381	234	34	9	1	–
35–39	249	1	15	68	87	56	22	–	–
40–49	148	–	4	16	35	29	54	9	1
50–59	80	–	1	4	4	5	34	26	6
60 lat i więcej and more	63	–	–	1	–	–	14	23	25
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	2513	159	1068	872	247	84	44	31	8
19 lat i mniej and less	28	20	8	–	–	–	–	–	–
20–24	606	103	419	78	5	1	–	–	–
25–29	1143	30	525	526	57	5	–	–	–
30–34	454	5	95	212	114	23	5	–	–
35–39	134	1	16	41	45	24	7	–	–
40–49	95	–	5	14	25	26	20	5	–
50–59	38	–	–	–	1	5	11	19	2
60 lat i więcej and more	15	–	–	1	–	–	1	7	6

TABL. 16 (55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2011 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2011 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	6294	5726	89	479
Kawalerowie <i>Single</i>	5799	5517	33	249
Wdowcy <i>Widowers</i>	65	13	26	26
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	430	196	30	204
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	3781	3390	55	336
Kawalerowie <i>Single</i>	3422	3242	13	167
Wdowcy <i>Widowers</i>	48	8	18	22
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	311	140	24	147
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	2513	2336	34	143
Kawalerowie <i>Single</i>	2377	2275	20	82
Wdowcy <i>Widowers</i>	17	5	8	4
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	119	56	6	57

TABL. 17 (56). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE ZAWARTE^a W 2011 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES CONTRACTED^a IN 2011

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM TOTAL	4293	2465	1828
w tym: <i>of which:</i>			
Kościół Katolicki	3906	2215	1691
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	368	237	131
Kościół Chrześcijan Baptystów	7	4	3
Kościół Zielonoświątkowy	9	8	1

^a Według miejsca zamieszkania.
^a By place of residence.

TABL. 19 (58). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2178	1937	1883	TOTAL
rozwoody małżeństw:				divorces:
Bez dzieci	671	775	743	Marriages without children
Z dziećmi	1507	1162	1140	Marriages with children
o liczbie dzieci:				by number of children:
1	795	684	712	1
2	501	381	348	2
3	159	78	64	3
4 i więcej	52	19	16	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below 18.

TABL. 20 (59). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM	11063	11972	11199	6637	4562	TOTAL
Urodzenia żywe	11009	11928	11155	6610	4545	Live births
Małżeńskie	9768	10299	9597	5604	3993	Legitimate
chłopcy	4933	5535	4898	2860	2038	males
dziewczęta	4835	4764	4699	2744	1955	females
Pozamałżeńskie	1241	1629	1558	1006	552	Illegitimate
chłopcy	635	887	841	546	295	males
dziewczęta	606	742	717	460	257	females
Urodzenia martwe	54	44	44	27	17	Stillbirths

TABL. 21 (60). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11009	5454	3420	1273	429	218	212
TOTAL	2010	11928	5786	4082	1340	424	158	138
	2011	11199	5321	3930	1267	411	152	118
19 lat i mniej and less		424	388	34	2	–	–	–
20–24		2033	1431	485	98	15	4	–
25–29		4200	2369	1433	296	72	20	10
30–34		3089	911	1466	508	135	45	24
35–39		1188	189	454	295	146	47	57
40 lat i więcej and more		265	33	58	68	43	36	27

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 21 (60). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI (dok.)
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	49,5	31,1	11,6	3,9	2,0	1,9
TOTAL	2010	100,0	48,5	34,2	11,2	3,6	1,3	1,2
	2011	100,0	47,5	35,1	11,3	3,7	1,4	1,0
19 lat i mniej <i>and less</i>		100,0	91,5	8,0	0,5	–	–	–
20–24		100,0	70,4	23,9	4,8	0,7	0,2	–
25–29		100,0	56,4	34,1	7,1	1,7	0,5	0,2
30–34		100,0	29,5	47,5	16,4	4,4	1,4	0,8
35–39		100,0	15,9	38,2	24,8	12,3	4,0	4,8
40 lat i więcej <i>and more</i>		100,0	12,4	21,9	25,7	16,2	13,6	10,2

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 22 (61). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI^a**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku 15–49 lat	39,18	35,46	39,76	37,54	35,12	41,73
Fertility – live births per 1000 women aged 15–49						
15–19 lat	13,13	11,18	12,72	10,77	9,82	12,10
20–24	81,77	55,48	51,35	44,92	34,44	62,65
25–29	99,46	88,78	90,30	85,74	77,61	101,11
30–34	57,59	63,21	72,23	69,77	70,57	68,25
35–39	24,54	23,75	29,73	28,70	28,88	28,38
40–44	5,75	6,12	6,45	6,55	5,82	7,76
45–49 lat	0,14	0,37	0,31	0,30	0,27	0,36
Współczynniki Rates						
Dzietności ogólnej	1,4178	1,2451	1,3091	1,2272	1,1289	1,3998
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,6902	0,6154	0,6043	0,5958	0,5472	0,6813
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,0236	0,9287	1,0096	0,9578	1,1528	0,7686
<i>Demographic dynamics</i>						

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

Uwaga do tablic 23 i 24

Ze względu na dwuetapowy sposób opracowywania danych z kart statystycznych do kart zgonów, dane w tablicach zawierających liczbę zgonów według płci i wieku zmarłych oraz zgonów według przyczyn mogą się różnić.

Note to tables 23 and 24

Due to a two-stage way of data compilation from statistical cards to death cards, data in tables containing number of deaths by sex and age of deceased as well as deaths by causes may differ.

TABL. 23 (62). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Z ogółem Of total						
				miasta urban areas			wieś rural areas			
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	11854	6511	5343	5544	3024	2520	6310	3487	2823
TOTAL	2010	11814	6413	5401	5735	3088	2647	6079	3325	2754
	2011	11647	6262	5385	5734	3039	2695	5913	3223	2690
0-4 lata		63	28	35	32	12	20	31	16	15
5-9		7	3	4	3	1	2	4	2	2
10-14		8	2	6	6	2	4	2	-	2
15-19		34	22	12	14	9	5	20	13	7
20-24		70	60	10	40	34	6	30	26	4
25-29		79	68	11	41	35	6	38	33	5
30-34		91	78	13	57	47	10	34	31	3
35-39		115	85	30	65	50	15	50	35	15
40-44		174	139	35	91	70	21	83	69	14
45-49		289	223	66	172	126	46	117	97	20
50-54		540	404	136	312	222	90	228	182	46
55-59		713	523	190	413	282	131	300	241	59
60-64		861	601	260	541	352	189	320	249	71
65-69		786	512	274	461	281	180	325	231	94
70-74		1126	684	442	607	334	273	519	350	169
75-79		1629	897	732	762	405	357	867	492	375
80-84		2127	955	1172	854	366	488	1273	589	684
85 lat i więcej and more		2935	978	1957	1263	411	852	1672	567	1105

TABL. 24 (63). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN
DEATHS BY CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010					
	ogółem total		na 100 tys. ludności per 100 thous. popu- lation	z ogółem of total				
				męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas	
O G Ó Ł E M – z orzeczoną przyczyną zgonu^a T O T A L – with stated cause of death^a	11854	12165	11814	981,0	6413	5401	5735	6079
w tym: of which:								
Choroby zakaźne i pasożytnicze	46	33	38	3,2	20	18	24	14
<i>Infectious and parasitic diseases</i>								
Nowotwory	2813	2821	2798	232,3	1637	1161	1490	1308
<i>Neoplasms</i>								
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	23	16	7	0,6	5	2	3	4
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>								
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	292	304	234	19,4	98	136	112	122
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>								
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania <i>Mental and behavioural disorders</i>	213	46	76	6,3	72	4	36	40
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	201	192	152	12,6	79	73	78	74
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>								
Choroby układu krążenia	4416	5377	5372	446,1	2505	2867	2400	2972
<i>Diseases of the circulatory system</i>								
Choroby układu oddechowego	688	778	618	51,3	374	244	264	354
<i>Diseases of the respiratory system</i>								
Choroby układu trawiennego	493	543	506	42,0	284	222	286	220
<i>Diseases of the digestive system</i>								
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	24	11	10	0,8	–	10	5	5
<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>								
Choroby układu moczowo-płciowego	146	110	122	10,1	66	56	62	60
<i>Diseases of the genitourinary system</i>								
Stany rozpoczynające się w okresie okółoporodowym	33	29	23	1,9	13	10	16	7
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>								
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	39	22	28	2,3	20	8	19	9
<i>Congenital anomalies^Δ</i>								
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	1449	1021	992	82,4	560	432	518	474
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>								
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	975	862	838	69,6	680	158	422	416

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 25 (64).   **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

L A T A Y E A R S WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Total</i>	Na 1000 urodzeń żywych <i>Per 1000 live births</i>	Z ogółem <i>Of total</i>				
			chłopcy <i>males</i>	dziewczęta <i>females</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
O G Ó Ł E M	2005	62	5,6	28	34	40	22
T O T A L	2010	54	4,5	34	20	34	20
	2011	54	4,8	25	29	28	26
0 dni ^a		20	1,8	11	9	9	11
<i>days^a</i>							
1–6		9	0,8	4	5	5	4
7–29 dni		7	0,6	4	3	4	3
<i>days</i>							
1–2 miesiące		7	0,6	3	4	3	4
<i>months</i>							
3–11 miesięcy		11	1,0	3	8	7	4
<i>months</i>							

a Noworodki żywo urodzone, które nie przeżyły 24 godzin.

a *Live born infants, who did not survive 24 hours.*

TABL. 26 (65).   **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN**
INFANT DEATHS BY CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2009	2010					
	ogółem <i>total</i>		na 1000 urodzeń żywych <i>per 1000 live births</i>	z ogółem <i>of total</i>				
				chłopcy <i>males</i>	dziew- częta <i>females</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
O G Ó Ł E M – z orzeczoną przyczyną zgonu^a T O T A L – with stated cause of death^a	62	57	54	4,5	34	20	34	20
w tym: <i>of which:</i>								
Choroby układu oddechowego	3	5	4	0,3	2	2	3	1
<i>Diseases of the respiratory system</i>								
w tym zapalenie płuc	3	5	4	0,3	2	2	3	1
<i>of which pneumonia</i>								
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	33	28	23	1,9	13	10	16	7
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>								
w tym zaburzenia związane z czasem trwania ciąży	21	23	19	1,6	10	9	14	5
<i>of which disorders relating to length of gestation and fetal growth</i>								
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	25	18	20	1,7	15	5	11	9
<i>Congenital anomalies^Δ</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
wrodzone wady serca	9	9	4	0,3	4	–	2	2
<i>congenital anomalies of heart</i>								
inne wrodzone wady	.	8	13	1,1	8	5	7	6
<i>other congenital diseases</i>								

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a *In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 revision).*

TABL. 27 (66). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^b	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
OGÓŁEM	242	223	234	220	174	TOTAL
w tym dokonane	205	181	168	162	135	of which committed
Miasta	131	131	133	126	93	Urban areas
Wieś	111	91	101	94	81	Rural areas
Wiek samobójców						Age of suicidal persons
14 lat i mniej	5	1	3	–	–	14 and less
15–19	18	21	14	18	11	15–19
20–29	34	48	48	47	38	20–29
30–49	105	80	77	67	55	30–49
50–69	58	59	75	72	60	50–69
70 lat i więcej	22	13	17	16	10	70 and more

a Usiłowane i dokonane. b W podziale na miasto, wieś nie uwzględniono przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia oraz w podziale według wieku – samobójców o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku.

a Attempted and committed. b Data by urban and rural areas exclude cases, in which place of incident is unknown as well as data by age – cases of suicidal persons for whom age is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Białystok.

TABL. 28 (67). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	70,49	56,29	42,02	28,75	17,58
TOTAL	2005	71,04	56,69	42,63	29,18	18,01
	2010	72,51	58,00	43,83	30,16	18,69
	2011	73,25	58,65	44,40	30,70	19,05
Miasta		74,33	59,66	45,30	31,54	19,65
Urban areas						
Wieś		71,82	57,35	43,25	29,63	18,36
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	79,14	64,96	50,23	35,85	22,53
TOTAL	2005	80,41	66,13	51,36	36,82	23,40
	2010	81,90	67,35	52,55	38,01	24,35
	2011	81,82	67,46	52,68	38,11	24,50
Miasta		81,97	67,56	52,76	38,13	24,53
Urban areas						
Wieś		81,67	67,38	52,62	38,15	24,52
Rural areas						

TABL. 29 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	12624	6736	5426	462	14565	8300	5700	565	-1941
TOTAL	2010	12252	6713	5018	521	13768	7682	5665	421	-1516
	2011	12373	6628	5234	511	14347	8174	5586	587	-1974
Miasta	2005	6871	2824	3704	343	8439	4035	3860	544	-1568
Urban areas	2010	6543	2719	3389	435	8232	3875	3979	378	-1689
	2011	6749	2726	3601	422	8424	4018	3879	527	-1675
Wieś	2005	5753	3912	1722	119	6126	4265	1840	21	-373
Rural areas	2010	5709	3994	1629	86	5536	3807	1686	43	173
	2011	5624	3902	1633	89	5923	4156	1707	60	-299
NA 1000 LUDNOŚCI ^c PER 1000 POPULATION ^c										
OGÓŁEM	2005	10,5	5,6	4,5	0,4	12,1	6,9	4,7	0,5	-1,6
TOTAL	2010	10,2	5,6	4,2	0,4	11,4	6,4	4,7	0,3	-1,3
	2011	10,3	5,5	4,4	0,4	11,9	6,8	4,6	0,5	-1,6
Miasta	2005	9,7	4,0	5,2	0,5	11,9	5,7	5,5	0,8	-2,2
Urban areas	2010	9,0	3,7	4,7	0,6	11,4	5,3	5,5	0,5	-2,3
	2011	9,3	3,8	5,0	0,6	11,6	5,5	5,4	0,7	-2,3
Wieś	2005	11,6	7,9	3,5	0,2	12,4	8,6	3,7	0,0	-0,8
Rural areas	2010	11,9	8,3	3,4	0,2	11,6	7,9	3,5	0,1	0,4
	2011	11,8	8,2	3,4	0,2	12,4	8,7	3,6	0,1	-0,6

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Registrations. b Cancelled registrations. c See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 30 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	12162	9868	2294	14000	9868	4132
TOTAL	2010	11731	9469	2262	13347	9469	3878
	2011	11862	9744	2118	13760	9744	4016
Miasta	2005	6528	5165	1363	7895	5229	2666
Urban areas	2010	6108	4744	1364	7854	5216	2638
	2011	6327	5047	1280	7897	5247	2650
Wieś	2005	5634	4703	931	6105	4639	1466
Rural areas	2010	5623	4725	898	5493	4253	1240
	2011	5535	4697	838	5863	4497	1366

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 30 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odplyw ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship	
NA 1000 LUDNOŚCI ^c PER 1000 POPULATION ^c							
OGÓŁEM	2005	10,1	8,2	1,9	11,6	8,2	3,4
TOTAL	2010	9,7	7,9	1,9	11,1	7,9	3,2
	2011	9,9	8,1	1,8	11,4	8,1	3,3
Miasta	2005	9,2	7,3	1,9	11,1	7,4	3,8
Urban areas	2010	8,4	6,5	1,9	10,8	7,2	3,6
	2011	8,7	7,0	1,8	10,9	7,2	3,7
Wieś	2005	11,4	9,5	1,9	12,3	9,4	3,0
Rural areas	2010	11,7	9,9	1,9	11,5	8,9	2,6
	2011	11,6	9,8	1,8	12,3	9,4	2,9

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Registrations. b Cancelled registrations. c See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 31 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU
MIGRANTÓW**
**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX
AND AGE OF MIGRANTS**

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odplyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	12162	5482	6680	14000	6264	7736	-1838	-782	-1056
TOTAL	2010	11731	5111	6620	13347	5757	7590	-1616	-646	-970
	2011	11862	5340	6522	13760	6142	7618	-1898	-802	-1096
0-4 lata		1194	650	544	1320	702	618	-126	-52	-74
5-9		751	360	391	806	398	408	-55	-38	-17
10-14		480	256	224	522	282	240	-42	-26	-16
15-19		541	221	320	571	238	333	-30	-17	-13
20-24		1418	400	1018	1628	464	1164	-210	-64	-146
25-29		2461	981	1480	3269	1299	1970	-808	-318	-490
30-34		1524	719	805	1897	902	995	-373	-183	-190
35-39		934	481	453	1085	547	538	-151	-66	-85
40-44		530	277	253	566	295	271	-36	-18	-18
45-49		442	233	209	470	245	225	-28	-12	-16
50-54		437	227	210	454	230	224	-17	-3	-14
55-59		363	190	173	368	186	182	-5	4	-9
60-64		274	143	131	266	137	129	8	6	2
65 lat i więcej and more		513	202	311	538	217	321	-25	-15	-10

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 32 (71). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	462	205	257	565	270	295	-103	-65	-38
TOTAL	2010	521	266	255	421	189	232	100	77	23
	2011	511	298	213	587	262	325	-76	36	-112
0-4 lata		223	130	93	26	12	14	197	118	79
5-9		25	13	12	37	21	16	-12	-8	-4
10-14		5	2	3	33	21	12	-28	-19	-9
15-19		12	3	9	28	15	13	-16	-12	-4
20-24		27	20	7	39	20	19	-12	-	-12
25-29		43	33	10	67	28	39	-24	5	-29
30-34		33	23	10	99	38	61	-66	-15	-51
35-39		32	16	16	80	35	45	-48	-19	-29
40-44		18	10	8	54	13	41	-36	-3	-33
45-49		19	10	9	45	29	16	-26	-19	-7
50-54		22	10	12	27	7	20	-5	3	-8
55-59		17	9	8	19	8	11	-2	1	-3
60-64		18	11	7	16	8	8	2	3	-1
65 lat i więcej and more		17	8	9	17	7	10	-	1	-1

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 33 (72). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2011 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2011
As of the end of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Kościóły, kaplice, domy modlitwy Churches, chapels, prayer houses	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki (obrzędok łaciński) ^b	1109292	1308	.	393
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	403500	276	272	127
Wschodni Kościół Staroobrzędowców w RP	968	5	3	3

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji białostockiej, drohiczyńskiej i łomżyńskiej. c Dane dotyczą diecezji warszawsko-bielskiej i białostocko-gdańskiej.

a Including i.a. parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern Białostocka, Drohiczyńska and Łomżyńska Dioceses. c Data concern Warszawsko-Bielska and Białostocko-Gdańska Dioceses.

TABL. 33 (72). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2011 R. (dok.)**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2011 (cont.)
As of the end of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Kościóły, kaplice, domy modlitwy Churches, chapels, prayer houses	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^d	3558	17	44	15
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	15	–	–	–
Kościół Chrześcijan Baptystów	559	8	.	9
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	434	4	4	8
Kościół Boży w Chrystusie	114	6	–	4
Kościół Zielonoświątkowy	822	16	4	9
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	51	7	–	2
Nowoapostolski Kościół w Polsce	24	–	–	1
Kościół Chrystusowy w RP	267	9	3	3
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny ...	200	1	–	1
Islamskie Muslim				
Muzułmański Związek Religijny	740	9	4	3
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyū	78	–	2	2
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	55	–	–	–
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	59	7	–	1
Inne Others				
Związek Wyznania Świadków Jehowy	2471 ^e	–	17	39
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	15	3	1	1

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. d Dane dotyczą diecezji mazurskiej. e Głosiciele.

a Including i.a. parishes, congregations, religious communities, centres. d Data concern Mazurska Diocese. e Proclaimers.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzonego w okresie od 1 IV do 30 VI 2011 r. według stanu w dniu 31 III 2011 r. Podstawę prawną NSP 2011 stanowiły Ustawa z dnia 4 III 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz. U. Nr 47, poz. 277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 VII 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE L 218 z dnia 13 VIII 2008 r.).

Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski, bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- a) wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- b) formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące. Ponadto pomagający członkowie rodziny, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu według NSP 2011 nie byli zaliczani do osób pracujących;

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- a) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- b) w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- c) były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2011 carried out in the period between 1 Apr and 30 Jun 2011 according to the state on 31 Mar, 2011. The legal bases for the National Population and Housing Census 2011 constituted the Act of 4 Mar 2010 on the National Population and Housing Census in 2011 (Journal of Laws No. 47, item 277) with its executory legislative provisions and the Regulation (EC) of the European Parliament and Council No. 763/2008 of 9 Jul 2008 on the censuses of population and housing (Official Journal of the European Union L 218 of 13 Aug 2008).

The Census 2011 included persons permanently residing in the Polish territory, regardless whether they stayed in the country during the census or were abroad, and temporary residents.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive persons is a job, i.e. the fact of performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week:

- a) performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,
- b) formally had a job, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months. Moreover, according to the Census 2011, contributing family members who did not perform work during the reference week were not counted among the employed;

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- a) within the reference week were not employed,
- b) within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- c) were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych z pewnymi wyłączeniami w latach 2002–2009; patrz ust. 5 na str. 116,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed

3. Activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Unemployment rate calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employed persons** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment, election or service relation);
- 2) employers and self-employed workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e. working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions in 2002–2009; see item 5 on page 116,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
  - c) other self-employed workers, e.g. persons doing freelance work;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących** według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o pracujących uwzględniają **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** wyznaczonych: do 2001 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996; w latach 2002–2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002–2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach rolnych** w czerwcu 2010 r. opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie zaliczono osoby pracujące **wyłącznie** lub **głównie** w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employed persons** as of 31 Dec are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.

5. Data regarding employment concern **persons employed on private farms in agriculture** estimated: until 2001 – on the basis of the Agricultural Census 1996; in 2002–2009 – on the basis of the National Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, from 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002–2009 are not included the following employed persons:
  - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
  - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) from 2010 are included all employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

Data concerning **persons employed in agricultural holdings** in July 2010 were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010.

The employed on private farms in agriculture in 2010 include persons employed exclusively or mainly on their/family agricultural farm.

Data regarding employed persons on private farms in agriculture from 2010 are not fully comparable to the data for the previous years.

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) **employment as of 31 Dec** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main workplace without converting them into full-time paid employees;
- 2) **average paid employment** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

12. Dane w tabl. 5–10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny.

Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy, łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, whose scope of activity is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 Dec, which until 2000 was compiled by component parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

11. In table 3 data are presented by actual workplace of employed person, however, in other tables – by seat of management of unit.

12. Data in tables 5–10 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private farms in agriculture, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees). The data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be higher than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time.

Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of agreements between entities as well as persons returning to and leaving work within the framework of childcare leaves and unpaid vacations and rehabilitation.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII roku poprzedniego.

14. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo).

15. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

16. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Hire (termination) rate was calculated as the ratio of the number of hires reduced in the number of persons returning to work from childcare leaves and until 2008 from unpaid vacations (or the number of terminations reduced in the number of persons granted childcare leaves and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 Dec of the previous year.

14. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees).

15. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

16. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami, obejmują osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons, in accordance with the Law on Promotion of Employment and Labour Market Institutions dated 20 Apr 2004, in force since 1 Jun 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments include persons who are not employed and not performing any other kind of paid work, able and ready to take full-time paid employment obligatory for a given job or service (or in case of disabled persons – able and ready to take work comprising not less than a half of working time), are not attending a school with the exception of schools for adults (or taking an extramural exam with the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 in the evening, weekend or extramural education system) and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or other kind of paid work if they, among others:

- are aged 18 or more,
- are aged less than 60 – women, less than 65 – men,
- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social pension, family pension, are not receiving a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,
- are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,

- nie posiadają wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlegają – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane do 2001 r., w latach 2002–2009 i w 2010 r. nie są w pełni porównywalne; patrz ust. 5 na str. 116.

Dane o bezrobotnych oraz pracujących wykorzystywane do obliczenia stopy bezrobocia pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania, co może powodować pewne nieścisłości. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących – lokalizacja miejsca pracy.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami. Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

- *are not entered in the register rolls of economic activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers,*
- *are not temporarily under arrest or not serving a prison sentence,*
- *do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from money gathered on bank accounts,*
- *do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,*
- *do not receive, on the basis of the regulation concerning family allowances, a nursing allowance or an allowance supplementary to a family benefit due to single parenthood,*
- *do not receive a training allowance after termination of employment.*

Until 31 May 2004 the obligatory was the Law on Employment and Combating Unemployment dated 14 Dec 1994 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

2. Registered unemployment rate was calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of censuses. Until 2001, in 2002–2009 and in 2010 data are not fully comparable; see item 5 on page 116.

The data on the unemployed are collected according to their place of residence or stay, while the data on the employed – according to address of their place of work. Therefore the unemployment rates are not exactly precise.

3. Information concerning Labour Fund expenditure is given according to the Law dated 20 Apr 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 Jun 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments. Pre-retirement benefits and allowances since 1 Aug 2004 have been financed from the state budget (on the basis of the Law dated 30 Apr 2004 on Pre-retirement Benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 Jul 2004 were financed from the Labour Fund means.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- pełnienia mandatu posła (w kraju lub Parlamencie Europejskim) lub senatora, pobierającego uposażenie,

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employer, even without instructions,
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of employment contract.

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the Law on Social Insurance by Virtue of Accidents at Work and Occupational Diseases if the employee had such an accident:*

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- while performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving a sports scholarship,
- performance of paid work in the time of serving a prison sentence or being temporarily under arrest,
- carrying out a mandate by members of parliament (in Poland or the European Parliament) or senate, who receive salaries,

- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni,
- wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpezcenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

- *undergoing* – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or internship connected with a scholarship received by school-leavers,
- performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives,
- performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,
- performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them,
- clergy performance of religious activities or activities connected with entrusted priestly or monastic functions,
- serving supplementary forms of military service,
- education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

Each accident, regardless whether the person was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems disrupting primary bodily functions as well as incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. Fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.a. according to contact – mode of injury which directly causes them (describing the type of contact of the person with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but the most frequently it is the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact – Mode of Injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 has been grouped according to the EUROSTAT recommendation.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych; łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy; działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych; pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

5. *Information regarding persons working in hazardous conditions with factors harmful to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:*

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture; hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in regard to scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in regard to rental and leasing activities; travel agency, tour operator reservation service and related activities; other cleaning activities); education (in regard to higher education); human health and social work activities (in regard to human health activities); other service activities (in regard to repair of computers and personal and household goods);*
- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

6. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the work environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 21 have been given since 2009 in accordance with the regulation of the Council of Ministers, dated 30 Jun 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

7. *Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical Information and Report" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU W 2011 R.^a**

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE IN 2011^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economic- ally inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współ- czynnik aktyw- ności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Employ- ment rate	Stopa bezrobo- cia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^b unem- ployed ^b					
		w tys. in thous.							
OGÓŁEM	1021,7	500,5	436,6	63,9	434,9	86,3	53,5	46,7	12,8
TOTAL									
miasta	620,5	314,5	269,5	45,0	249,9	56,1	55,7	47,7	14,3
<i>urban areas</i>									
wieś	401,2	186,0	167,1	18,9	185,0	30,3	50,1	45,0	10,2
<i>rural areas</i>									
w tym w wieku produkcyj- nym ^c	764,3	490,3	426,6	63,7	196,2	77,7	71,4	62,1	13,0
<i>of which at working age^c</i>									
15–24 lata	174,9	53,8	37,3	16,5	107,9	13,2	33,3	23,1	30,7
25–34	191,8	137,0	118,9	18,1	25,6	29,2	84,3	73,2	13,2
35–44	161,1	122,8	111,9	11,0	19,6	18,7	86,2	78,6	8,9
45–54	173,2	129,2	116,4	12,8	30,9	13,1	80,7	72,7	9,9
55–64	144,2	52,3	46,7	5,6	84,2	7,7	38,3	34,2	10,6
65 lat i więcej	176,6	5,4	5,4	0,0	166,8	4,4	3,1	3,1	0,8
<i>and more</i>									
Mężczyźni	494,2	276,7	241,4	35,2	176,2	41,4	61,1	53,3	12,7
Men									
w tym w wieku produkcyj- nym ^c	402,5	272,0	236,9	35,2	92,0	38,5	74,7	65,1	12,9
<i>of which at working age^c</i>									
15–24 lata	89,9	32,4	23,0	9,4	51,1	6,5	38,8	27,5	29,0
25–34	98,8	76,0	66,5	9,5	8,9	13,9	89,5	78,3	12,5
35–44	81,9	64,4	58,9	5,5	8,5	9,0	88,4	80,8	8,6
45–54	87,1	66,6	59,8	6,8	13,9	6,6	82,7	74,3	10,2
55–64	68,5	33,7	29,7	4,0	31,1	3,8	52,0	45,8	11,9
65 lat i więcej	67,9	3,7	3,6	0,0	62,7	1,5	5,5	5,5	0,7
<i>and more</i>									
Kobiety	527,5	223,8	195,2	28,7	258,7	44,9	46,4	40,4	12,8
Women									
w tym w wieku produkcyj- nym ^c	361,8	218,3	189,8	28,5	104,2	39,2	67,7	58,8	13,1
<i>of which at working age^c</i>									
15–24 lata	85,0	21,4	14,3	7,1	56,8	6,8	27,4	18,3	33,2
25–34	92,9	61,0	52,5	8,6	16,6	15,2	78,6	67,5	14,0
35–44	79,2	58,4	53,0	5,4	11,1	9,6	84,0	76,2	9,3
45–54	86,1	62,6	56,6	6,0	17,0	6,5	78,6	71,1	9,6
55–64	75,6	18,6	17,1	1,6	53,1	3,9	26,0	23,8	8,4
65 lat i więcej	108,7	1,7	1,7	0,0	104,0	2,9	1,6	1,6	1,2
<i>and more</i>									

a Na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane dotyczą tygodnia poprzedzającego moment spisu, tj. 31 III. b Osoby w wieku 15–74 lata. c Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

a On the basis of the National Population and Housing Census; data concern the week before the moment of census, i.e. 31 Mar. b Persons aged 15–74. c Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (74). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2011 R.^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2011^a

WYKSZTAŁCENIE P Ł E Ć EDUCATION S E X	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współ- czynnik aktyw- ności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Employ- ment rate	Stopa bezrobo- cia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^b unem- ployed ^b					
		w tys. in thous.							
OGÓŁEM	1021,7	500,5	436,6	63,9	434,9	86,3	53,5	46,7	12,8
TOTAL									
Wyższe	167,5	133,5	123,5	10,0	34,0	0,0	79,7	73,7	7,5
Tertiary									
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	200,7	134,8	119,0	15,8	65,8	0,0	67,2	59,3	11,7
Średnie ogólnokształcące	115,8	59,1	48,9	10,2	56,7	0,0	51,0	42,3	17,2
General secondary									
Zasadnicze zawodowe	167,8	113,3	96,6	16,7	54,5	0,0	67,5	57,5	14,8
Basic vocational									
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^c	283,2	59,6	48,5	11,1	223,6	0,0	21,0	17,1	18,6
Lower secondary and completed primary ^c									
Nieustalony poziom wykształcenia	86,6	0,2	0,1	0,1	0,2	86,2	45,1	27,8	38,3
Unknown educational level									
Mężczyźni	494,2	276,7	241,4	35,2	176,2	41,4	61,1	53,3	12,7
Men									
Wyższe	68,7	56,2	52,1	4,1	12,5	0,0	81,7	75,8	7,3
Tertiary									
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	97,7	73,4	65,3	8,1	24,3	0,0	75,2	66,8	11,1
Średnie ogólnokształcące	43,9	26,7	22,2	4,5	17,2	0,0	60,8	50,6	16,7
General secondary									
Zasadnicze zawodowe	107,3	79,5	68,4	11,0	27,9	-	74,0	63,8	13,9
Basic vocational									
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^c	135,0	40,8	33,3	7,6	94,2	0,0	30,3	24,7	18,5
Lower secondary and completed primary ^c									
Nieustalony poziom wykształcenia	41,5	0,1	0,0	0,0	0,1	41,3	39,8	30,3	23,7
Unknown educational level									
Kobiety	527,5	223,8	195,2	28,7	258,7	44,9	46,4	40,4	12,8
Women									
Wyższe	98,8	77,3	71,4	5,9	21,5	0,0	78,3	72,3	7,7
Tertiary									
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	103,0	61,4	53,7	7,7	41,6	0,0	59,6	52,1	12,6
Średnie ogólnokształcące	71,9	32,4	26,7	5,7	39,5	-	45,1	37,1	17,6
General secondary									
Zasadnicze zawodowe	60,5	33,8	28,1	5,7	26,7	0,0	55,9	46,5	16,9
Basic vocational									
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^c	148,2	18,7	15,2	3,6	129,4	-	12,7	10,3	19,0
Lower secondary and completed primary ^c									
Nieustalony poziom wykształcenia	45,1	0,1	0,1	0,0	0,1	44,9	49,0	25,9	47,2
Unknown educational level									

a Na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane dotyczą tygodnia poprzedzającego moment spisu, tj. 31 III. b Osoby w wieku 15–74 lata. c Łącznie z osobami z wykształceniem podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego.

a On the basis of the National Population and Housing Census; data concern the week before the moment of census, i.e. 31 Mar. b Persons aged 15–74. c Including persons with uncompleted primary education and without school education.

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011			
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem – kobiety of total – women
OGÓŁEM TOTAL	387933	398005	403128	90924	312204	189714
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	139559	126703	126584	1469	125115	54605
w tym rolnictwo <i>of which agriculture</i>	.	124208	124199	116	124083	54186
Przemysł <i>Industry</i>	59243	61541	61778	4569	57209	19284
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	501	947	1125	–	1125	141
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	52402	53763	54001	311	53690	17844
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3371	3575	3403	1771	1632	658
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2969	3256	3249	2487	762	641
Budownictwo <i>Construction</i>	13271	19679	21282	602	20680	2222
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	50596	55102	56072	47	56025	29822
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	15502	16339	17049	7554	9495	3783
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4440	4776	4708	499	4209	3284
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3065	3464	3555	200	3355	1215
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	7051	6711	6791	990	5801	4829
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3766	3820	3959	785	3174	1988
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6636	7461	8350	991	7359	4123
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5632	6120	6250	132	6118	2742
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	18405	21407	20710	20695	15	12238
Edukacja <i>Education</i>	31784	33583	33697	31637	2060	25866
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	21109	22638	22959	17461	5498	18394
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3305	3874	4014	3270	744	2318
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4851	4787	5370	23	5347	3001

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe (w 2005 r. – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w latach 2010 i 2011 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; dane nie są w pełni porównywalne); patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 116.

^a By the actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data (in 2005 – on the basis of the National Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002, in 2010 and 2011 – on the basis of the Agricultural Census 2010; data are not fully comparable); see general notes, item 5 on page 116.

TABL. 4 (76). **PRACUJĄCY WYŁĄCZNIE LUB GŁÓWNIEM W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a**
W CZERWCU 2010 R.
PERSONS EMPLOYED EXCLUSIVELY OR MAINLY IN AGRICULTURAL HOLDINGS^a
IN JUNE 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms			W gospodarstwach osób prawnych – pracownicy najemni ^b stali On farms of legal persons – permanent paid employees ^b
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b stali permanent paid employees ^b	
W TYSIĄCACH IN THOUSAND						
OGÓŁEM	123,7	54,2	123,0	122,1^d	0,9	0,7
TOTAL						
W ODSETKACH IN PERCENT						
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: on farms with agricultural land of:						
Do 1,00 ha Up to 1,00 ha	3,8	4,6	3,8	3,8	1,8	3,2
1,01–1,99	3,3	3,7	3,3	3,3	3,9	0,3
2,00–4,99	10,7	11,1	10,8	10,8	10,3	0,7
5,00–9,99	21,9	21,6	22,0	22,1	11,8	2,0
10,00–14,99	21,8	21,3	21,7	21,8	6,7	34,5
15,00–19,99	14,3	14,1	14,4	14,4	3,4	0,7
20,00–49,99	21,5	21,3	21,6	21,6	17,4	5,5
50,00 ha i więcej and more	2,7	2,3	2,4	2,1	44,6	53,2

^a Na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. ^d Z tego w gospodarstwach indywidualnych pracowało wyłącznie 90,7% osób, a głównie – 9,3%.

^a On the basis of the Agricultural Census. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. ^d Of which 90,7% persons were exclusively employed on private farms, while 9,3% were mainly employed.

TABL. 5 (77). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				
		kobiety women	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2000	197527	102263	194016	1068	1953
TOTAL	2005	179113	92536	176684	427	1821
	2010	183384	95202	181019	272	1927
	2011	184837	95048	182322	298	2093
sektor publiczny public sector		83645	55956	83645	–	–
sektor prywatny private sector		101192	39092	98677	298	2093

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 5 (77). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total			
		kobiety women	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2602	682	2465	–	26
Przemysł ..... <i>Industry</i>	48777	16076	48077	64	632
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	952	101	#	–	#
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	43244	15118	42557	64	623
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	1644	284	1644	–	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2937	573	#	–	#
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	11492	1450	11202	–	290
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	25850	12460	25089	43	709
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	5393	828	5271	–	122
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2335	1736	2242	–	93
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	1154	504	1138	–	16
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	3652	2871	#	191	#
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	2959	1492	2951	–	8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2229	1229	2167	–	62
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	3318	1059	3296	–	22
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	19969	11746	19969	–	–
Edukacja ..... <i>Education</i>	32743	25283	32729	–	14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	18664	15372	18591	–	73
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3348	2017	#	–	#
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	352	243	335	–	17

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 6 (78). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011
OGÓŁEM	173387	177785	179338
TOTAL			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2297	1911	1964
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	48255	46698	47643
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	434	694	977
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	42121	41472	42129
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3340	1688	1636
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2360	2844	2902
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	6827	10089	11013
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	21640	24415	24681
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	7692	5148	5233
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2021	2423	2137
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1744	1103	1073
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4448	3277	3391
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2983	2686	2885
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1297	2024	2039
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3957	3113	2901
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	17756	20597	19890
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	31782	32340	32472
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17705	18558	18588
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2551	3070	3158
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	432	334	271
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 7 (79). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2000	183834	95388	10182	5426
TOTAL 2005	165219	85369	11465	6233
..... 2010	168920	87428	12099	6921
..... 2011	170272	87243	12050	6892
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	76549	51633	7096	4323
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	93723	35610	4954	2569
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	1879	517	586	130
Przemysł ..... <i>Industry</i>	46678	15155	1399	704
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	926	99	14	#
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	41295	14242	1262	660
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	1628	275	16	#
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2829	539	107	34
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	10557	1109	645	271
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	24201	11626	888	571
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	5102	730	169	58
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1888	1452	354	252
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	1064	462	74	36
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	3321	2619	133	93
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	2738	1369	213	121
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2015	1120	152	93
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	2672	789	624	263
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	19082	11341	887	405
Edukacja ..... <i>Education</i>	28342	22463	4387	2812
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	17698	14674	893	647
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2845	1693	501	323
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	190	124	145	113

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In the main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary employees.

TABL. 8 (80). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons returning from childcare leaves ^b		
OGÓŁEM	2000	34387	14057	4501	15065	1148	17,5
TOTAL	2005	35322	14276	6419	15300	723	21,4
.....	2010	28925	11274	5186	14789	521	17,1
.....	2011	33051	12516	5288	24678	578	19,3
sektor publiczny		6965	4232	1225	5024	232	8,7
public sector							
sektor prywatny		26086	8284	4063	19654	346	28,2
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		329	111	116	193	5	17,5
Przemysł		12015	3357	2076	8842	141	26,2
Industry							
górnictwo i wydobywanie		479	33	138	322	#	55,7
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		11062	3229	1851	8216	#	27,3
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		90	16	5	39	–	5,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities		384	79	82	265	–	13,4
Budownictwo		3693	260	463	3005	8	36,1
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		6892	3263	1018	5157	142	28,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		959	97	64	754	#	18,6
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		422	296	94	246	11	19,8
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		190	81	66	109	6	17,7
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		417	260	64	308	20	12,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		325	164	27	255	5	11,9
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		427	223	80	288	8	21,2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		1193	261	#	1060	#	43,7

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki. b W latach 2000 i 2005 łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit. b In 2000 and 2005 including persons returning from unpaid vacations.

TABL. 8 (80). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a** (dok.)
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych persons returning from childcare leaves	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2013	1026	337	1518	73	9,9
Edukacja	2220	1667	357	1658	60	7,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1527	1212	365	1000	82	8,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	392	213	87	262	12	13,9
Pozostała działalność usługowa	37	25	#	23	-	20,4

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 9 (81). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z ogółem Of total				Współ- czynnik zwolnień w % Termi- nation rate in %	
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację	korzystający z urlopów wychowaw- czych ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee	retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	taking childcare leaves ^b		
OGÓŁEM	2000	41749	17750	10986	3825	2419	1641	21,1
TOTAL	2005	32089	12998	3867	3151	1961	1333	19,0
.....	2010	27322	10789	3658	1990	1084	660	16,0
.....	2011	30973	12060	4545	2017	1631	644	18,0
sektor publiczny public sector	.....	7569	4278	741	190	992	207	9,5
sektor prywatny private sector	.....	23404	7782	3804	1827	639	437	25,2

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki. b W latach 2000 i 2005 łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit. b In 2000 and 2005 including persons taking unpaid vacations.

TABL. 9 (81). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (cd.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopow wychowaw- czych taking childcare leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	296	99	24	12	13	#	15,9
Przemysł ..... <i>Industry</i>	10622	3340	1729	844	406	203	23,0
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	410	19	20	8	5	-	47,8
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	9709	3207	1654	829	335	#	23,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	86	19	7	#	14	-	5,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	417	95	48	#	52	#	14,5
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	3309	184	433	211	67	12	32,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	6165	2917	1221	570	101	152	25,6
Transport i gospodarka magazynowa .... <i>Transportation and storage</i>	992	112	148	34	89	7	19,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	584	403	97	39	#	27	26,8
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	155	61	#	21	#	8	14,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	321	195	48	34	23	14	9,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	287	154	50	#	65	10	10,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	380	170	41	47	12	6	18,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	1233	253	170	32	24	7	44,9

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 9 (81). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termi- nation rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopów wychowaw- czych taking childcare leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	2509	1246	93	44	292	78	12,4
Edukacja ..... Education	2075	1450	237	65	259	39	7,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities	1700	1291	207	46	237	76	9,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	318	170	30	12	33	#	11,5
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	27	15	#	#	#	-	14,9

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

 TABL. 10 (82). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawo- dowych post- -secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational	
OGÓŁEM	2000	4057	1856	1176	1303	494	1084
TOTAL	2005	5460	2468	1963	1713	797	987
.....	2010	3865	1680	1668	1002	516	679
.....	2011	3846	1638	1622	1011	450	763
sektor publiczny ..... public sector	1010	683	778	132	77	23	
sektor prywatny ..... private sector	2836	955	844	879	373	740	

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 10 (82). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post- secondary and vocational secondary	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	85	37	32	23	27	3
Przemysł ..... <i>Industry</i>	1395	284	350	449	146	450
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	26	1	1	11	7	7
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	1292	273	330	420	129	413
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	5	4	2	–	–	3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	72	6	17	18	10	27
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	289	28	106	77	18	88
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	788	436	205	258	160	165
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	57	22	29	7	7	14
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	57	46	22	21	4	10
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	40	12	36	4	–	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... <i>Financial and insurance activities</i>	52	40	31	14	7	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	18	10	9	5	1	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	66	30	52	9	1	4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	52	14	12	26	6	8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	272	165	188	45	30	9
Edukacja ..... <i>Education</i>	264	218	225	21	16	2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	332	258	284	32	12	4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	77	37	40	20	14	3
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	2	1	1	–	1	–

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 117; by seat of management of unit.

TABL. 11 (83). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE^a
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 Dec)			nowo utworzone newly created		zlikwidowane liquidated	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which newly created	z ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM ..... 2010 TOTAL 2011	1526 774	433 302	1107 702	17460 11501	8714 6568	10126 10004	5493 5624
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5	–	–	167	101	136	78
Przemysł ..... <i>Industry</i>	276	218	269	2296	1942	1832	1411
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	7	–	–	223	192	129	123
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	260	217	260	1933	1636	1589	1179
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4	1	4	24	20	37	37
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	5	–	5	116	94	77	72
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	16	–	16	1526	874	2310	1060
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	132	62	132	3075	1394	2405	1105
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	8	2	8	489	182	473	216
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	11	1	11	238	124	206	100
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	11	8	3	93	55	63	34
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	1	–	1	133	113	66	45
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	20	–	20	171	141	79	51
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2	–	2	216	124	191	64
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and support service activities</i>	9	–	4	1109	61	610	60
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	163	6	163	628	624	437	435
Edukacja ..... <i>Education</i>	9	–	9	563	512	588	558
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	50	–	37	418	170	379	307
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	37	5	27	223	126	125	93
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	24	–	–	156	25	104	7

^a Według siedziby zarządu jednostki.

^a By seat of management of unit.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 12 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE
AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	79232	73193	63761	65920	Registered unemployed persons
mężczyźni	37689	36374	33551	34184	men
kobiety	41543	36819	30210	31736	women
Oferty pracy	63	193	214	257	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	1258	379	298	256	Unemployed persons per job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	23,8	27,4	25,9	24,8	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6,2	2,3	2,2	2,3	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	18,5	11,5	11,8	12,4	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy ^a dłużej niż 1 rok	44,5	46,7	34,0	39,1	Out of job ^a for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b	13,8	15,6	13,8	14,1	Registered unemployment rate ^b

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 119.

a From the date of registering in a labour office. b See general notes, item 2 on page 119.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	75208	81066	88386	75457	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych:					of number of newly registered unemployed persons:
Kobiety	33777	37308	41167	34929	Women
Dotychczas niepracujący	22407	28997	27853	20517	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5500	702	1405	1525	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	68729	83998	85794	73298	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych wyrejestrowanych:					of number of persons removed from unemployment rolls:
Kobiety	30944	38427	39106	33403	Women
Z tytułu podjęcia pracy	30952	32691	32794	31430	Received jobs

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2010		2011	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L								
O G Ó Ł E M T O T A L	79232	41543	73193	36819	63761	30210	65920	31736
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej <i>and less</i>	23262	12324	18318	9369	15250	7681	14737	7404
25–34	21084	12336	19297	10783	18040	9401	19175	10299
35–44	19573	10550	14595	8009	10694	5335	11288	5733
45–54	13281	5997	16927	7788	12998	5916	12860	6002
55 lat i więcej <i>and more</i>	2032	336	4056	870	6779	1877	7860	2298
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe <i>Tertiary</i>	2502	1577	5321	3536	7853	4965	8650	5704
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	18648	12370	17677	10612	14644	7791	15108	8156
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	5748	4540	6430	4541	7895	4937	8107	5063
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	26819	12088	20930	8844	15555	5802	16053	6058
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	25515 ^a	10968	22835	9286	17814	6715	18002	6755
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^b BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^b								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	18560	7116	18341	7967	20175	8855	17180	7147
3–6	12207	6434	10483	5490	10682	5401	10942	5626
6–12	13198	6689	10170	4742	11202	5317	12015	5869
12–24	16119	8366	10119	5048	12411	5902	13245	6746
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	19148	12938	24080	13572	9291	4735	12538	6348

a Bez wykształcenia gimnazjalnego. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Excluding lower secondary education. b From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the 3–6 interval.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2010		2011	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY								
Bez stażu pracy ..... <i>No work seniority</i>	18873	10664	20024	10977	16519	8606	16325	8546
Ze stażem pracy ^c : <i>With work seniority^c:</i>								
1 rok i mniej ..... <i>year and less</i>	22361	12167	11467	6493	9979	5331	10369	5604
1–5	13388	6499	14044	6456	13753	6312	14398	6861
5–10	7941	4165	8764	4307	7213	3207	7812	3588
10–20	10762	5825	10757	5611	8297	3887	8630	4027
20–30	5571	2204	7126	2809	6149	2325	6373	2510
powyżej 30 lat ..... <i>more than 30 years</i>	336	19	1011	166	1851	542	2013	600

c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby ze stażem pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

c Intervals were shifted upward, e.g. persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included in the 1–5 interval.

TABL. 15 (87). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a***REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5127	2404	2196	1580	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2410	1285	1285	892	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	993	1716	2503	622	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	358	786	1127	261	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie	3484	3387	4960	1455	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	1689	1550	1840	463	<i>of which women</i>

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 16 (88). WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a
EXPENDITURE OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	118819,5	265012,6	155313,5	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	59771,0	76361,5	74860,3	48,2	Unemployment benefits
w tym składka na ubezpieczenia społeczne	14587,2	15322,6	15010,6	9,7	of which social security fees
Szkolenia	3879,3	7524,7	2141,1	1,4	Training
Pożyczki oraz środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy ...	9781,1	59263,8	16036,0	10,3	Loans and means for starting economic activity and equipping workstations
Prace interwencyjne	6513,4	11013,2	7934,8	5,1	Intervention works
Roboty publiczne	7536,9	17754,5	4207,2	2,7	Public works
Stáže	17905,9	66887,7	27339,8	17,6	Interships

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 119.

a See general notes, item 3 on page 119.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 17 (89). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z ogółem – w wypadkach ciężkich Of total – in serious accidents	SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal acci- dents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work				
			1–3 dni days	4–29 ^b	30 dni i więcej ^c days and more ^c		
O G Ó Ł E M							TOTAL
2000	2421	9	28	1058	1244	52	
2005	2122	13	10	927	1092	37	
2010	2198	20	19	1034	1025	10	
2011	2245	12	31	1049	1049	18	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30	1	2	13	13	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	804	4	9	392	386	11	Industry
górnictwo i wydobywanie	19	–	–	9	10	–	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe ...	713	2	8	345	347	9	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	38	2	1	18	16	–	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	34	–	–	20	13	2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	186	–	1	68	115	1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	308	3	6	161	126	–	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	162	3	3	74	78	2	Transportation and storage

a Zgłoszonych w danym roku. b, c W 2000 r.: b – 4–28 dni, c – 29 dni i więcej.

a Registered in a given year. b, c In 2000: b – 4–28 days, c – 29 days and more.

TABL. 17 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wypadkach <i>Of which in</i>				Z ogółem – w wypadkach ciężkich <i>Of total – in serious accidents</i>	SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal accidents</i>	powodujących niezdolność do pracy <i>accidents resulting in an inability to work</i>				
			1–3 dni <i>days</i>	4–29 ^b	30 dni i więcej ^c <i>days and more^c</i>		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	27	–	–	11	15	–	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	4	–	–	–	3	–	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czenia	18	–	–	9	6	–	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	44	–	1	14	27	2	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15	–	–	9	6	–	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	53	–	1	27	23	–	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	150	1	2	72	60	2	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	175	–	2	79	71	–	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	245	–	4	107	111	–	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	16	–	–	8	6	–	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	8	–	–	5	3	–	<i>Other service activities</i>

a Zgłoszonych w danym roku. b, c W 2000 r.: b – 4–28 dni, c – 29 dni i więcej.
a Registered in a given year. b, c In 2000: b – 4–28 days, c – 29 days and more.

TABL. 18 (90). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami
indywidualnymi w rolnictwie)**
**CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private
farms in agriculture)**

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agri- culture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>transporta- tion and storage</i>	opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>human health and social work activities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo prze- mysłowe <i>of which manu- facturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
CONTACT – MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2005	2122	39	832	744	152	274	125	222
TOTAL	2010	2198	33	853	764	195	303	131	223
	2011	2245	30	804	713	186	308	162	245
w tym: <i>of which:</i>									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		59	–	34	30	1	2	1	7
<i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									

a Zgłoszonych w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 18 (90). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (cd.)
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwó- rstwo prze- mysłowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT – MODE OF INJURY (cont.)									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie .... <i>Drowned, buried, enveloped</i>	6	–	1	–	4	1	–	–	
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt ..... <i>Horizontal or vertical impact with or against a stationary object (the victim is in motion)</i>	684	6	180	149	70	88	57	96	
Uderzenie przez obiekt w ruchu ..... <i>Struck by object in motion, collision with</i>	469	5	213	199	46	70	41	27	
w tym: of which:									
spadający obiekt ..... <i>falling object</i>	210	2	120	112	25	21	11	10	
obracający się, poruszający się, transportowany obiekt ..... <i>rotating, moving, transported object</i>	98	2	30	28	9	26	10	9	
kolizja z poruszającym się obiektem, włączając pojazdy, kolizja z osobą ..... <i>collision with an object, including vehicles, collision with a person</i>	69	–	21	20	5	8	15	4	
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym ..... <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	350	2	166	156	25	75	6	20	
Uwięzienie, zmiżdżenie ..... <i>Trapped, crushed etc.</i>	127	1	86	77	9	12	9	5	
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Physical or mental stress</i>	274	7	65	55	10	40	19	43	
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia ..... <i>Bite, kick etc. (animal or human)</i>	48	3	1	–	1	4	9	13	
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	4151	80	1775	1607	319	552	230	384
TOTAL	2010	4401	73	1845	1680	425	589	244	404
	2011	4298	49	1656	1492	424	592	264	419
Niewłaściwy stan czynnika materialnego ..... <i>Inappropriate condition of material agents</i>	376	2	126	111	69	38	29	26	
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy ..... <i>work</i>	198	1	104	93	24	19	11	15	
stanowiska pracy ..... <i>work post</i>	222	3	111	104	36	18	7	14	

^a Zgłoszonych w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 18 (90). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwó- rstwo prze- mysłowe of which manu- facturing				
PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.) CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym ..... <i>Absence or inappropriate use of material agents</i>	356	5	159	151	46	47	12	22
Nieużywanie sprzętu ochronnego .. <i>Not using protective equipment</i>	68	–	39	36	10	10	–	2
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika ..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	276	5	141	122	16	51	12	9
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	122	2	34	29	10	16	11	21
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika ..... <i>Incorrect employee action</i>	2351	24	881	804	197	362	151	243
Inna przyczyna ..... <i>Other cause</i>	329	7	61	42	16	31	31	67

^a Zgłoszonych w danym roku. ^b Spowodowany m.in. nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a. sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3544	1803	1459	1395	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	16	8	5	10	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Contact – Mode of Injury:</i>
upadek osób	1753	817	637	573	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	249	148	100	135	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	84	51	27	24	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	416	236	159	185	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	638	388	352	271	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	21	9	7	7	<i>extreme temperatures</i>
materiałów szkodliwych	5	3	2	3	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	378	151	175	197	<i>other events</i>

TABL. 20 (92). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2000	94,7	77,3	57,3	43,2	27,4	25,3	10,0	8,8
TOTAL	2005	78,0	58,1	42,7	29,1	22,1	20,2	13,2	8,8
	2010	55,2	47,2	26,8	22,5	19,8	18,7	8,6	5,9
	2011	64,1	54,3	31,5	24,8	24,9	23,3	7,7	6,1
sektor publiczny		122,3	103,2	49,0	33,9	68,4	66,1	4,8	3,2
public sector									
sektor prywatny		44,9	38,1	25,7	21,9	10,6	9,2	8,6	7,0
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		48,5	18,7	29,8	5,6	11,6	11,6	7,1	1,5
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		60,2	50,6	33,0	28,1	13,4	11,2	13,8	11,4
Industry									
górnictwo i wydobywanie		3,6	3,6	3,6	3,6	-	-	-	-
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		67,6	57,4	37,6	32,0	14,7	12,7	15,4	12,7
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...		6,7	6,7	4,1	4,1	-	-	2,6	2,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		35,2	19,0	10,9	7,4	15,8	5,6	8,4	6,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities									
Budownictwo		32,7	27,8	6,6	5,5	19,6	17,3	6,4	5,0
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		16,0	13,0	13,2	10,5	2,2	2,0	0,6	0,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		170,4	151,0	30,2	23,7	129,2	122,7	11,0	4,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		11,8	11,8	7,1	7,1	-	-	4,7	4,7
Administrative and support service activities									
Edukacja		22,5	22,5	20,9	20,9	-	-	1,5	1,5
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		164,3	140,0	82,8	58,5	80,9	80,9	0,6	0,6
Human health and social work activities									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2000	2005	2010	2011	DISEASES
OGÓŁEM	255	183	113	119	TOTAL
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		1	–	–	<i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>
Pylice płuc		1	–	–	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		3	2	1	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		4	–	3	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		2	1	1	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		29	7	2	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive voice effort</i>
Choroby skóry		2	1	1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nervowego wywołane sposobem wykonywania pracy		–	2	2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		1	2	–	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		140	98	109	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH
DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

*PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS
CONDITIONS^a*

As of 15 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych wa- runkach lub w szczegól- nym cha- akterze <i>Entitle- ments arising from work in particular conditions or character</i>
OGÓŁEM	2000	16799	37146	5277	23997	2090	1312	16202
TOTAL	2005	10067	27696	1764	15914	892	123	8383
	2010	10013	21172	1072	9258	792	189	136
	2011	10632	21795	1013	8475	703	177	207
sektor publiczny		2535	5654	480	1735	613	114	165
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		8097	16141	533	6740	90	63	42
<i>private sector</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (94). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŹLIWYCH^a (dok.)

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions or character</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	762	360	–	5	–	–	6
Przemysł <i>Industry</i>	6042	13551	982	6422	83	64	43
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	267	226	–	198	1	–	–
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	4391	10275	362	3916	76	58	20
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	745	2240	255	1721	–	–	2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	639	810	365	587	6	6	21
Budownictwo <i>Construction</i>	2365	1969	–	183	3	1	20
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	874	1904	2	802	3	6	5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	423	1710	29	1020	4	76	55
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	45	77	–	–	–	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	–	–	–	7	–	4	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	53	–	–	–	–	–	1
Edukacja <i>Education</i>	20	315	–	–	7	6	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	48	1909	–	36	603	20	77

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations				
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	
	liczba świadczeń number of benefits		w zł na 1 świadczenie in zł per benefit		
OGÓŁEM	2000	915	807	2700	2435
TOTAL	2005	719	700	1897	1851
.....	2010	784	768	2558	2547
.....	2011	816	793	2670	2635
sektor publiczny		220	210	2674	2550
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		596	583	2669	2666
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		15	8	3353	3188
Przemysł		407	394	2415	2400
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		11	11	2436	2436
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		355	343	2393	2383
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		20	20	2975	2975
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		21	20	2243	2095
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>					
Budownictwo		76	76	3184	3184
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		126	125	3118	3107
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		42	42	4483	4483
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja		2	2	1250	1250
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1	1	1900	1900
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		8	8	1838	1838
Edukacja		9	8	3867	2738
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		130	129	2065	2005
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatki wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in. wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. Moreover, data in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a. basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, outworkers as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **Average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of outworkers as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, whose wages and salaries have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 Oct 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887) with later amendments.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. – Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatancki.

Świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2005 r. podawane są łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt od 1) do 9).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

4. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

5. Dane o świadczeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditure).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditure) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pension benefits:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives set up on the basis of the mentioned above cooperatives as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 Jun 2002 – the Office of State Protection), the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Department and the Penitentiary Staff;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.

In 2005 benefits from non-agricultural social security system have been given together with one-off compensation for persons receiving retirement pay and pension benefits not higher than the lowest retirement pay or pension benefit.

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 9).

3. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account from 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pension for their families.

4. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** were calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

5. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (96). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		
O G Ó Ł E M	7094504,6	7546850,5	T O T A L
sektor publiczny	3443635,2	3581445,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3650869,4	3965404,8	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	107785,6	121014,5	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1613146,4	1752646,0	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	30936,6	44095,7	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1393390,7	1510260,2	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	83979,3	85998,0	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	104839,8	112292,1	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	457753,9	517365,4	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	940638,7	992158,0	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	208212,5	211426,2	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	73866,9	73240,0	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	63497,9	67533,0	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	178647,3	192907,2	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	115340,4	127552,3	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	116960,9	134742,4	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	77634,4	75918,9	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	968790,7	988580,5	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	1311050,6	1391972,1	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	694356,8	719003,4	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	114663,4	123353,0	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	52158,2	57437,6	<i>Other service activities</i>

a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych na str. 147.

a Data include only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes on page 147.

TABL. 2 (97). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in cooperatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Ucniów Apprentices
OGÓŁEM 2010	6762343,5	6286771,6	1892,5	153123,1	318703,9	1852,4
TOTAL 2011	7152306,7	6680985,8	2103,6	156926,3	310939,3	1351,7
sektor publiczny ..... public sector	3704306,6	3415369,2	1410,4	156926,3	130465,6	135,1
sektor prywatny ..... private sector	3448000,1	3265616,6	693,2	–	180473,7	1216,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	116174,6	112712,1	4,3	–	3458,2	–
Przemysł ..... Industry	1727901,8	1661744,0	1790,9	1670,4	62072,1	624,4
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	42479,5	41597,0	–	–	882,5	–
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	1487000,0	1429235,1	369,1	4,5	56766,9	624,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	85880,8	83901,5	948,5	–	1030,8	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	112541,5	107010,4	473,3	1665,9	3391,9	–
Budownictwo ..... Construction	449164,3	434559,4	–	129,3	14385,1	90,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	783413,9	749738,2	73,0	–	33202,5	400,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	167329,2	159479,4	–	505,3	7322,8	21,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	60411,5	53463,0	–	1105,8	5786,7	56,0
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	58606,8	51649,9	–	–	6956,9	–

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of outworkers; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (97). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in cooperatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	191958,8	184782,0	153,0	–	7023,8	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	117792,9	111230,8	–	1478,3	5077,0	6,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	84676,2	75526,4	–	1338,6	7809,5	1,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	84113,9	64535,7	82,4	37,3	19455,2	3,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	1039373,4	924972,4	–	63523,1	50877,9	–
Edukacja ..... Education	1426142,2	1303152,1	–	74906,7	47965,5	117,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	711149,3	675535,9	–	9469,1	26135,7	8,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	128054,0	112385,9	–	2699,9	12968,2	–
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	6043,9	5518,6	–	62,5	442,2	20,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of outworkers; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (98). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	2085,12	2854,02	3002,37	T O T A L
sektor publiczny	2451,50	3418,49	3612,01	public sector
sektor prywatny	1797,96	2469,41	2605,24	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2739,17	3770,36	4192,11	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1986,41	2654,37	2828,07	Industry
górnictwo i wydobywanie	2116,46	3266,25	3388,33	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1893,14	2570,36	2743,18	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3081,51	4097,11	4318,47	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2219,01	2939,65	3097,44	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo	1828,66	2686,33	2819,55	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1619,11	2239,94	2341,36	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2026,83	2283,33	2280,31	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	1335,30	1839,79	1951,01	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3115,71	3479,87	3821,64	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	2950,81	3975,13	4312,47	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2370,50	3082,25	3180,16	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1967,51	2496,67	2747,38	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1256,06	1797,14	1879,22	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2892,53	3915,27	4137,00	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2403,44	3356,54	3544,27	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1865,69	2945,30	3030,01	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2031,69	2845,95	2973,42	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	2125,10	2261,69	2289,19	Other service activities

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011
	w zł in zł		
OGÓŁEM ..... TOTAL	2192,77	3019,83	3178,15
sektor publiczny ..... public sector	2451,50	3418,50	3612,02
sektor prywatny ..... private sector	1923,77	2663,20	2807,46
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	3133,14	4338,97	4782,90
Przemysł ..... Industry	2049,19	2727,45	2909,10
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	2189,50	3397,09	3548,02
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	1954,90	2643,67	2823,85
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	3085,67	4098,94	4322,03
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2239,42	2971,76	3134,02
Budownictwo ..... Construction	2069,06	3116,85	3228,27
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1778,35	2427,62	2530,68
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	2217,45	2611,19	2547,69
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	1444,15	1936,76	2127,94
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	3349,32	3752,33	4103,80
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	3073,27	4276,37	4544,74
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	2402,65	3155,48	3261,72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	2071,77	2819,67	3183,00

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011
	w zł in zł		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	1204,63	1775,73	1857,27
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2893,96	3917,63	4139,80
Edukacja ..... <i>Education</i>	2408,86	3364,28	3556,20
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	1890,10	2993,80	3070,89
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2032,28	2901,98	3043,79
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	1869,66	1642,59	1716,21

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych Social security benefits

TABL. 5 (100). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIRES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	291695	279096	276277	269976	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	164006	164324	178299	174995	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	83463	98800	127442	125017	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	55913	39686	25167	24250	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	24630	25838	25690	25728	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	127689	114772	97978	94981	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	80609	94071	82074	79497	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętna liczba w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual average number; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (101). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w tys. zł	2384697,9	3014119,4	4165245,2	4257200,0	Benefits in thous. zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w tys. zł	1502764,4	2017827,9	3084909,3	3173270,9	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	763,57	1023,31	1441,83	1511,13	Average monthly retirement pay and pensions in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w tys. zł	840909,4	1316588,4	2332870,7	2396794,8	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	839,60	1110,49	1525,45	1597,65	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w tys. zł	452353,7	412633,5	357071,2	361877,5	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	674,19	866,47	1182,35	1243,57	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w tys. zł	209501,3	288606,0	394967,4	414598,6	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	708,84	930,83	1281,21	1342,88	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w tys. zł	881933,5	996291,5	1080335,9	1083929,1	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	575,58	723,38	918,86	951,01	Average monthly retirement pay and pension in zł
W tym emerytury Of which retirement pay					
Świadczenia w tys. zł	574196,4	838890,2	928682,8	930934,6	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	593,60	743,14	942,93	975,86	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

Wyniki z badania przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłaty za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditure and consumption as well as furnishing the households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. All groups of households, excluding those living in institutional households are included in the survey. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. **One-person** household is understood as an individual maintaining independently, i.e. income is not combined with the income of others, regardless of the fact whether the individual lives alone or with other persons. **Multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

Data obtained from the household budget survey were weighted with data on the structure of households by number of persons and place of residence coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditure, i.e. on purchase of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator etc.), on payments for services (medical, dental etc.) as well as on furnishing the households with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e. source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również członków spółdzielni produkcji rolniczej (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin),
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu;
- 2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: świadczenia z ubezpieczeń społecznych, dochód ze świadczeń pozostałych, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 147) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

- 1) *employed persons include:*
  - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts etc.). Members of agricultural production cooperatives (including contributing family workers) were also included in this group of employees,*
  - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
  - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons doing freelance work;*
- 2) *persons receiving retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is the retirement pay or pension;*
- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, income from other benefits, income from owning, income from leasing buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*
- 4) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income (from hired work and social security benefits as well as from other benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 147) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 147), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń społecznych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie (w tym dochód z wynajmu budynków i budowli) oraz z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty i zasiłki (chorobowe – po ustaniu stosunku pracy, świadczenia rehabilitacyjne);
- 6) dochód ze świadczeń pozostałych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę społeczną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by a given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 147), payments not included in wages and salaries (e.g. severance pay, the monetary equivalent for the use of personal instead of company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditure borne on it (i.e. the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity excluding a private farm in agriculture (including income from leasing buildings and structures) as well as income from doing freelance work. This portion was designated for purchasing consumer goods and services to satisfy household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or a house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing) as well as income from rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducted economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions and benefits (sick benefits – after termination of employment, rehabilitation benefits);*
- 6) *income from other benefits, which includes, i.a. unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 7) *other income, which includes, i.a. gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from gambling games and lotteries.*

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty; niektóre podatki, np. od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Available income is designated for expenditure as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditure. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditure includes expenditure on consumer goods and services as well as other expenditure.

Expenditure on consumer goods and services is designated for meeting household needs. It includes expenditure on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g. food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g. clothing, books, toys) and durable goods (e.g. cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditure includes, i.a. amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g. on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Household revenues and expenses are classified in accordance with national accounts, of which expenditure on consumer goods and services was aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (102). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1102	1204	1210	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,05	2,95	2,92	Average number of persons in a household
w tym:				of which:
pracujących	0,99	1,13	1,12	employed
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i świadczenia pozostałe ^a	0,92	0,88	0,88	receiving social security benefits and other benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,80	0,77	0,77	of which retirement pay and pension
pozostających na utrzymaniu	1,04	0,89	0,85	dependents

a W 2005 r. – świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (103). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	724,68	1103,20	1224,92	T O T A L
w tym:				of which:
z pracy najemnej	256,88	463,31	507,87	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	89,29	208,42	247,74	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	53,61 ^a	67,45 ^b	88,87 ^c	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych ^d	265,74	312,80	325,91	from social security benefits and other benefits ^d
W tym dochód do dyspozycji	691,45	1067,28	1188,46	Of which disposable income

a – c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 16,82%, b – 14,73%, c – 10,90%. d W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a – c Relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 16,82%, b – 14,73%, c – 10,90%. d In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (104). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	650,06	850,56	903,42	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne	616,83	814,64	866,96	Of which consumer goods and services
w tym:				of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	198,41	245,26	255,65	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	18,42	22,80	23,57	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	35,60	42,36	46,12	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	130,20	167,51	182,01	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,01	52,72	49,37	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	32,52	40,92	45,53	health
transport	52,04	78,83 ^a	87,82 ^b	transport
łączność	31,65	37,90	40,82	communications
rekreacja i kultura	38,82	54,22	64,20	recreation and culture
edukacja ^c	9,92 ^d	11,07 ^e	11,84 ^f	education ^c
inne towary i usługi	29,55	39,52	43,27	miscellaneous goods and services

a, b, d – f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 12,07%, b – 14,82%, d – 14,63%, e – 21,95%, f – 24,26%. c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a, b, d – f Relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 12,07%, b – 14,82%, d – 14,63%, e – 21,95%, f – 24,26%. c Including pre-primary education.

TABL. 4 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,33	6,93	6,47	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,68	4,44	4,12	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	6,88	6,93	6,52	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,54	0,57	0,61	<i>Fish^a in kg</i>
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l	6,10	5,18	5,21	<i>Milk^b, milk-based beverages and yoghurt in l</i>
w tym mleko	5,56	4,42	4,39	<i>of which milk</i>
Sery w kg	0,74	0,81	0,84	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt.	16,32	12,40	13,05	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,58	1,50	1,34	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	4,02	3,41	3,45	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	14,66	10,59	10,58	<i>Vegetables in kg</i>
w tym ziemniaki	9,02	5,56	5,39	<i>of which potatoes</i>
Cukier w kg	1,58	1,35	1,20	<i>Sugar in kg</i>

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 5 (106). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych <i>in % of total households</i>			
Chłodziarka	95,7	97,9	98,5	<i>Refrigerator</i>
Zamrażarka	46,4	42,0	37,7	<i>Freezer</i>
Automat pralniczy	70,8	82,9	86,3	<i>Automatic washing machine</i>
Kuchenka mikrofalowa	38,2	56,7	60,0	<i>Microwave oven</i>
Samochód osobowy	44,0	58,0	60,3	<i>Passenger car</i>
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	36,7	36,5	32,2	<i>Hi-fi stereo music system</i>
Odbiornik telewizyjny	97,6	98,4	98,8	<i>Television set</i>
Magnetowid, odtwarzacz wideo	35,2	24,7	20,2	<i>Videorecorder, video player</i>
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	36,3	50,7	56,2	<i>Satellite television equipment^b</i>
Komputer osobisty	30,6	59,9	62,7	<i>Personal computer</i>
w tym z dostępem do Internetu	19,7	52,6	57,5	<i>of which with access to the Internet</i>

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw. Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 22.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

Zdrój uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

3. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method. The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line systems** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information on the gas-line system includes data on the transmission network and the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas-line connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution network or, in case of the sewerage system – with the main drainage system.

Street outlet is a device connected with the water supply system, used by the population as a direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from the water-line system by facilities installed in building.

3. Data regarding the **users of water-line and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using the water-line system through common courtyards or street outlets (devices connected to the street water-line conduit) and in case of sewerage – sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line, sewerage and gas-line systems include also the population in collective accommodation facilities.

4. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

5. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Kotłownia – budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i między-miastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

4. Data regarding the **number of consumers and consumption of electricity** until 2004 do not include households, in which the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

Consumption of electricity and gas from the gas-line system in households (of which consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

5. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within the transmission network considered as a system of conduits used to lead and distribute heating medium to consumer.

Boiler house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus communications** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. Express buses and minibuses as well as suburban and intercity service have been also included in the data regarding bus service; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises serving some urban areas as well as transport lines and routes exclusively serving companies.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on municipal waste is quoted according to the regulation of the Minister of Environment, dated 27 Sep 2001 on the catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

8. Data on **liquid waste** concern waste coming from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case it is not discharged by sewerage system.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię, jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) wyników spisów powszechnych;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Do przeliczeń na 1 osobę (1000 ludności itp.) liczy mieszkań, izb lub powierzchni użytkowej mieszkań (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) od 2002 r. przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2011 mieszkania sklasyfikowano według następujących **form własności**:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and space not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary space, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

Room is space in a dwelling separated from other space by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e. with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** include also rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have additional separate access from street, courtyard or from common space in the building.

Usable floor space of dwelling is the total usable floor space of rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the results of censuses;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 Dec, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census with regard to the current reporting, i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

4. Since 2002 total number of population as of 31 Dec has been used in calculations per capita (1000 population etc.) regarding number of dwellings, number of rooms or dwelling usable floor space (based on balances of dwelling stocks).

5. In the National Population and Housing Census 2011 dwellings were classified according to the following **forms of ownership**:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise) and **tenant's dwellings** (occupied on the basis of a contract of tenancy);

- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
  - może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
  - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **companies** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **public building societies**;
- 6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:
  - can be owner of whole real estate, for example individual detached house,
  - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the law of 15 Dec 2000 on housing cooperatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (107). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	8904,5	11006,4	12321,5	12585,7	Water-line
Kanalizacyjna ^a	1354,0	2030,3	2556,9	2857,7	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	139121	164313	179019	183501	Water-line system
miasta	56402	64540	69298	70571	urban areas
wieś	82719	99773	109721	112930	rural areas
Kanalizacyjne	33360	56415	74479	78453	Sewerage system
miasta	25704	39859	54020	56502	urban areas
wieś	7656	16556	20459	21951	rural areas
Zdroje uliczne	295	177	131	122	Street outlets
Miasta	145	95	80	70	Urban areas
Wieś	150	82	51	52	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	34,3	35,4	37,0	37,1	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	24,4	21,7	21,6	21,5	in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	34,3	30,5	30,1	29,7	per capita ^b in m ³
Wieś w hm ³	9,9	13,7	15,4	15,6	Rural areas in hm ³

a Łącznie z kolektorami. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.
a Including collectors. b See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 2 (108). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.		466,5	469,9	471,2	Consumers (as of 31 Dec) in thous.
Miasta	244,8	256,7	270,0	272,2	Urban areas
Wieś	.	209,8	199,9	199,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	.	806,8	893,1	888,8	In GW-h
miasta	383,9	432,0	473,7	470,6	urban areas
wieś	.	374,8	419,3	418,3	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca ^b	540,4	608,0	653,3	649,5	urban areas: per capita ^b
na 1 odbiorcę ^c	1581,0	1682,9	1754,6	1728,8	per consumer ^c
wieś – na 1 odbiorcę ^c	.	1786,5	2098,1	2102,3	rural areas – per consumer ^c

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. c Do przeliczeń przyjęto: w 2000 r. – przeciętną liczbę odbiorców w roku, od 2005 r. – liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

a In 2000 excluding households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. b See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. c In calculations in 2000 the average number of consumers during the year was used, since 2005 – the number of consumers as of 31 Dec.

TABL. 3 (109). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sieć gazowa w km	1299,4	1365,0	1396,4	Gas-line system in km
miasta	674,9	711,0	727,6	urban areas
wieś	624,5	654,0	668,8	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	21212	23230	23961	Connections leading to residential and non-residential buildings
miasta	17714	19438	19938	urban areas
wieś	3498	3792	4023	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	115,0	116,5	117,6	Consumers of gas from gas-line system in thous.
miasta	110,8	111,6	112,6	urban areas
wieś	4,2	4,9	5,0	rural areas
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	40,3	46,6	43,8	Consumption of gas from gas-line system ^a (during the year) in hm ³
miasta:				urban areas:
w hm ³	36,4	41,5	37,9	in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	71,9	57,2	52,4	per capita ^b in m ³
wieś w hm ³	3,9	5,2	5,9	rural areas in hm ³

a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. b Miast, w których istniała sieć gazowa; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a In natural units on the basis of which settlements with clients occur. b Urban areas where gas-line system existed; see the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 4 (110). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	684	712	735	701	34	Heating network in km
w tym przesyłowa	406	483	487	464	23	of which transmission
Kotłownie	359	379	428	356	72	Boiler houses
Sprzedaż energii cieplnej ^a (w ciągu roku) w GJ	6728723	7344328	6601552	6543612	57940	Sale of heating energy ^a (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	56683	67328	66319	65594	725	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	37938	42727	41971	41505	466	of which residential buildings

a Na cele komunalno-bytowe.

a For municipal and living purposes.

TABL. 5 (111). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Ludność – w tys. – korzystająca ^a z:				Population – in thous. – using ^a :
wodociągu	1034,2	1054,6	1056,2	water-line system
miasta	680,0	693,0	695,0	urban area
wieś	354,2	361,6	361,1	rural area
kanalizacji	692,9	722,6	732,3	sewerage system
miasta	620,8	643,4	648,3	urban area
wieś	72,1	79,2	84,0	rural area
gazu	313,7	323,1	324,1	gas-line system
miasta	301,1	307,8	308,6	urban area
wieś	12,6	15,3	15,6	rural area
Ludność – w % ludności ogółem – korzystająca ^b z:				Population – in % of total population – using ^b :
wodociągu	86,2	87,6	87,9	water-line system
miasta	95,8	95,9	96,0	urban area
wieś	72,3	75,2	75,7	rural area
kanalizacji	57,8	60,0	61,0	sewerage system
miasta	87,4	89,0	89,5	urban area
wieś	14,7	16,5	17,6	rural area
gazu	26,2	26,9	27,0	gas-line system
miasta	42,4	42,5	42,6	urban area
wieś	2,6	3,2	3,3	rural area

^a Dane szacunkowe. ^b Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^a Estimated data. ^b Population using – estimated data, total population – based on balances; see the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 6 (112). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	13	11	10 ^b	9	Towns served by urban transport companies
Ludność ^c w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	580	544	543 ^b	524	Population ^c in urban areas served by urban transport companies in thous.
Długość linii komunikacyjnych w km ...	1134	1113	1108	1122	Length of transport lines in km
Tabor autobusowy	471	428	388	368	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^c Dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^c Estimated data; see the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 7 (113). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Odpady komunalne zebrane^b (w ciągu roku) w t	267990,5	242937,3	252131,4	.	.	Municipal waste collected^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domo- wych	195123,8	182087,5	194438,9	.	.	of which from households
Zmieszane	263204,6	232576,1	236957,6	180507,0	56450,6	Mixed
w tym z gospodarstw domo- wych	192234,9	175203,2	185083,0	137761,9	47321,1	of which from households
Selektywnie	4785,9	10361,2	15173,8	.	.	Separately
w tym:						of which:
papier i tektura	1887,5	2384,2	2938,8	.	.	paper and cardboard
szkło	923,8	1953,0	3051,3	.	.	glass
tworzywa sztuczne	518,0	2235,6	3828,6	.	.	plastic
metale	125,9	126,3	404,8	.	.	metals
tekstylia	646,8	814,6	902,3	.	.	textile
wielkogabarytowe	683,9	940,4	1802,9	.	.	bulky waste
biodegradowalne	.	1768,1	2067,5	.	.	biodegradable
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII)						Controlled landfill areas in operation (as of 31 Dec)
Liczba	80	42	36	7	29	Number
Powierzchnia w ha	143,7	92,4	87,0	16,6	70,4	Area in ha
Nieczystości ciekłe^c wywiezio- ne (w ciągu roku) w dam³	331,7	523,5	461,0	231,0	230,0	Liquid waste^c removed (dur- ing the year) in dam³
W tym z gospodarstw domo- wych	176,9	330,6	264,4	148,0	116,4	Of which from households

a Patrz uwagi ogólne ust. 7 i 8 na str. 163. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a See general notes, item 7 and 8 on page 163. b Estimated data. c Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (114). **TERENY ZIELENI W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
GREEN BELTS IN URBAN AREAS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Parki spacerowo-wypoczynkowe w ha ...	319,0	321,2	303,8	302,0	Strolling-recreational parks in ha
Zieleńce w ha	94,6	93,9	116,7	128,0	Lawns in ha
Zieleń uliczna w ha	236,1	267,0	317,8	344,7	Street greenery in ha
Tereny zieleni osiedlowej w ha	619,5	656,8	651,2	625,4	Estate green belts in ha
Żywopłaty w tys. mb.	204,8	221,1	211,3	214,3	Hedges in thous. running metres
Lasy gminne (mienie komunalne) w ha ..	407,2	406,4	447,0	450,2	Gmina forests (municipal property) in ha

Mieszkania

Dwellings

TABL. 9 (115). ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW
DWELLING STOCKS ON THE BASIS OF THE CENSUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania ogółem w tys. .... Total dwellings in thous.	399,3	242,5	156,8	421,0	265,3	155,7
Przeciętna: Average:						
liczba izb w mieszkaniu ..... number of rooms per dwelling	3,89	3,79	4,06	3,99	3,86	4,22
powierzchnia użytkowa w m ² : usable floor space in m ² per:						
1 mieszkania ..... dwelling	71,2	62,5	84,5	73,4	64,3	88,8
1 izby ..... room	18,3	16,5	20,9	18,4	16,7	21,0

TABL. 10 (116). STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ^a NA PODSTAWIE SPISÓW
STRUCTURE OF DWELLINGS BY USEFUL FLOOR AREA^a ON THE BASIS
OF THE CENSUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM ..... TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
mieszkania o powierzchni użytkowej: dwellings with useful floor area:						
Do 39 m ² ..... Up to	15,7	20,9	7,7	14,9	20,0	6,3
40–79 ..... and more	54,8	61,2	44,7	54,1	60,8	42,7
80 m ² i więcej ..... and more	29,5	17,9	47,6	31,0	19,2	51,0

^a Bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.
^a Excluding dwellings with unknown useful floor area.

TABL. 11 (117). STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG LICZBY IZB^a NA PODSTAWIE SPISÓW
STRUCTURE OF DWELLINGS BY NUMBER OF ROOMS^a ON THE BASIS
OF THE CENSUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM ..... TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
mieszkania o liczbie izb: dwellings with specified number of rooms:						
1 ..... and more	1,3	1,6	0,8	1,1	1,4	0,6
2 ..... and more	10,0	10,5	9,3	9,1	9,8	7,8
3 ..... and more	32,8	35,0	29,4	31,8	34,5	27,4
4 ..... and more	33,1	32,3	34,5	33,3	32,3	34,8
5 i więcej ..... and more	22,8	20,6	26,1	24,7	21,9	29,4

^a Bez mieszkań o nieustalonej liczbie izb.
^a Excluding dwellings with unknown number of rooms.

TABL. 12 (118). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE NA PODSTAWIE SPISÓW**
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS ON THE BASIS OF THE CENSUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings					
Mieszkania wyposażone w: Dwellings fitted with:						
wodociąg ..... water-line system	88,7	97,5	75,3	91,9	98,6	80,5
ustęp splukiwany ..... lavatory rinsed off	79,2	94,2	56,0	90,6	98,4	75,5
łazienkę ..... bathroom	79,4	93,2	58,0	87,1	97,4	68,9
ciepłą wodę ..... hot water	76,7	90,2	55,9	81,4	91,8	63,3
gaz z sieci ..... gas from gas-line system	27,7	44,1	2,4	32,1	49,8	3,0
centralne ogrzewanie ..... central heating	71,5	88,8	44,8	75,9	90,9	49,5

TABL. 13 (119). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH^a W 2011 R.**
Stan w dniu 31 III
STRUCTURE OF DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP^a IN 2011
As of 31 Mar

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM ..... TOTAL	100,0	100,0	100,0
mieszkania stanowiące własność: dwellings with ownership of:			
Spółdzielni mieszkaniowych: Housing cooperatives			
własnościowe ..... member owned	17,3	26,6	1,4
lokatorskie ..... tenant's dwellings	3,1	4,8	0,2
Gmin (komunalne) ..... Gminas (municipal)	4,3	6,3	1,0
Zakładów pracy ..... Companies	0,5	0,4	0,6
Skarbu Państwa ..... State Treasury	0,2	0,1	0,2
Osób fizycznych ..... Natural persons	68,9	55,5	92,0
Towarzystw budownictwa społecznego ..... Public building societies	0,6	1,0	0,0
Pozostałych podmiotów ..... Other entities	0,2	0,2	0,0
Nieustalonych podmiotów ..... Not set entities	4,9	5,1	4,6

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
^a Data of the National Population and Housing Census.

TABL. 14 (120). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkania	3798	3163	4326	4439	Dwellings
miasta	3286	2169	3023	3129	urban areas
wieś	512	994	1303	1310	rural areas
Spółdzielcze	1326	696	229	16	Cooperative
Komunalne (gminne)	29	133	123	62	Municipal (gmina)
Zakładowe	118	–	3	5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1102	577	1999	2193	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	167	50	135	79	Public building society
Indywidualne	1056	1707	1837	2084	Private
miasta	644	805	764	813	urban areas
wieś	412	902	1073	1271	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych mażeństw	586,9	486,8	618,0	705,0	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	905,5	578,2	700,0	828,0	Urban areas
Wieś	180,2	361,8	485,0	521,0	Rural areas
Izby	14013	14012	18400	19249	Rooms
miasta	11364	8489	11562	11794	urban areas
wieś	2649	5523	6838	7455	rural areas
Spółdzielcze	3850	2116	811	48	Cooperative
Komunalne (gminne)	97	192	390	133	Municipal (gmina)
Zakładowe	285	–	11	14	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3529	1797	6115	6895	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	457	78	405	243	Public building society
Indywidualne	5795	9829	10668	11916	Private
miasta	3383	4624	4379	4639	urban areas
wieś	2412	5205	6289	7277	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	287077	349150	433763	458099	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	218314	200955	260908	262658	urban areas
wieś	68763	148195	172855	195441	rural areas
Spółdzielcze	60571	33533	12020	843	Cooperative
Komunalne (gminne)	1268	4384	5735	2868	Municipal (gmina)
Zakładowe	4892	–	340	266	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	59423	33287	125699	126107	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	7295	2120	6308	4014	Public building society
Indywidualne	153628	275826	283661	324001	Private
miasta	88710	132625	123193	132895	urban areas
wieś	64918	143201	160468	191106	rural areas

TABL. 14 (120). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	75,6	110,4	100,3	103,2	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	66,4	92,6	86,3	83,9	urban areas
wieś	134,3	149,1	132,7	149,2	rural areas
Spółdzielcze	45,7	48,2	52,5	52,7	Cooperative
Komunalne (gminne)	43,7	33,0	46,6	46,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	41,5	–	113,3	53,2	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,9	57,7	62,9	57,5	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	43,7	42,4	46,7	50,8	Public building society
Indywidualne	145,5	161,6	154,4	155,5	Private
miasta	137,7	164,8	161,2	163,5	urban areas
wieś	157,6	158,8	149,6	150,4	rural areas

TABL. 15 (121). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>					
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM												
TOTAL												
	2000	3798	1056	0,2	4,0	10,9	84,9	2742	1,6	25,2	51,1	22,1
	2005	3163	1707	0,4	2,6	5,6	91,4	1456	9,7	22,9	42,6	24,8
	2010	4326	1837	0,4	0,8	3,8	95,0	2489	2,2	24,1	44,5	29,2
	2011	4439	2084	–	1,2	5,1	93,8	2355	2,8	21,3	43,3	32,6
Miasta	2000	3286	644	0,3	5,6	13,5	80,6	2642	1,3	23,9	52,2	22,5
Urban areas	2005	2169	805	0,5	2,9	5,0	91,6	1364	10,3	24,4	41,3	24,0
	2010	3023	764	0,4	1,1	3,9	94,6	2259	2,4	19,6	46,3	31,7
	2011	3129	813	–	1,8	5,7	92,5	2316	2,8	21,7	44,0	31,5
Wieś	2000	512	412	–	1,5	6,8	91,7	100	8,0	60,0	22,0	10,0
Rural areas	2005	994	902	0,2	2,5	6,1	91,2	92	0,0	0,0	63,0	37,0
	2010	1303	1073	0,4	0,7	3,6	95,3	230	0,4	68,3	27,4	3,9
	2011	1310	1271	–	0,7	4,7	94,6	39	–	–	–	100,0

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 – 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych),
- od roku szkolnego 2002/03 – **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 – szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne,
- **szkoły ponadpodstawowe** (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych działające do zakończenia cyklu kształcenia, które ujmują się odpowiednio w ponadgimnazjalnych zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących oraz technikach.

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (tekst jednolity Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późniejszymi zmianami), dzieci 6-letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, natomiast dzieci 5-letnie mają prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

2. Dane dotyczące **ogólnokształcących szkół artystycznych** podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07, z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne; dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z rokiem szkolnym 2007/08.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 Sep 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 Jul 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

Pre-primary education as a first stage of education is realized in nursery schools and pre-primary sections of primary schools; and since 2008/09 school year also in pre-primary education groups and pre-primary points according to the regulation of the Minister of National Education dated 10 Jan 2008 on types of other forms of pre-primary education, conditions of establishing and organising these forms as well as their functioning (Journal of Laws No. 7, item 38).

Schools covered by the educational system include:

- since 1999/2000 school year – 6-year compulsory **primary schools** and 3-year compulsory **lower secondary schools**, which replaced 8-year primary schools, where education is compulsory,
- since 2002/03 school year – **upper secondary schools**, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools as well as since 2004/05 school year – schools for graduates of basic vocational schools (2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools. Upper secondary schools include also general art schools leading to professional certification and post-secondary schools,
- **upper secondary (post-primary) schools** (for graduates from 8-year primary schools) and their sections operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools, which are included respectively in basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools.

Moreover since 1 Sep 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as from the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points; until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

Pursuant to the Act on Amendment of the Education System Act and to Certain Acts of 19 Mar 2009 (uniform text Journal of Laws No. 56, item 458, with later amendments), children aged 6, at the parents' request, can be enrolled to the first year of primary school. Furthermore, 5-year-olds are entitled to attend a one-year preparatory (pre-school) course.

2. Data on **general art schools** have been presented since 2007/08 school year, and for graduates – since 2006/07 school year excluding art schools providing art education only; data for previous years are presented in conditions comparable with 2007/08 school year.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku akademickiego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku akademickiego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym:
  - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
  - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
  - c) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym:
  - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
  - b) szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy;
- 3) szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 7) licea profilowane;
- 8) technika;
- 9) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 10) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

7. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

3. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

4. Data include schools and establishments managed by central (government) entities, local self-government entities (gminas, powiats and voivodships) as well as by other legal and natural persons.

5. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can only be public or non-public with the competence of a public school. Public and non-public tertiary education (until 2004/05 academic year defined as state and non-state) since 2005/06 academic year has operated on the basis of the Law of 27 Jul 2005 – Higher Education Act (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments. Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
  - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
  - b) branch schools (excluding special schools),
  - c) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which:
  - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
  - b) schools with job-training sections;
- 3) special job-training schools;
- 4) basic vocational schools;
- 5) general secondary schools, including sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) supplementary general secondary schools based on the programme of basic vocational school;
- 7) specialized secondary schools;
- 8) technical secondary schools;
- 9) supplementary technical secondary schools based on the programme of basic vocational school;
- 10) general art schools leading to professional certification.

7. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and for distance form – include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive Bachelor's degree;
- 3) colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

8. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 – dziennych) i niestacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów, absolwentów i nauczycieli akademickich wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych.

9. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej (łącznie z zakładami leczenia uzdrowiskowego).

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

13. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

8. Tertiary education (university level) includes full-time programmes (until 2005/06 academic year – day study system) and part-time programmes (until 2005/06 academic year – evening, weekend and extramural study systems).

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions).

Data on students, graduates and academic teachers are given according to the seats of higher education institutions including branches, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat as well as advisory. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of Interior.

9. Schools for adults – educating in day and evening as well as weekend form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general secondary schools for adults based on the programme of a basic vocational school;
- 6) specialized secondary schools for adults;
- 7) technical secondary schools for adults;
- 8) supplementary technical secondary schools for adults based on the programme of a basic vocational school.

10. Special schools are organized for children and youth with special educational needs, including handicapped youth. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions (including health resorts).

11. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, due to their disability, are not able to attend nursery schools or regular schools.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life in accordance with legal and social norms.

13. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

17. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2009/10 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2009 – 30 IX 2010); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Współczynnik skolaryzacji brutto – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określanej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do **placówek wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

15. Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions of: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

16. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children aged 3 until beginning education in a primary school, providing children with care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

17. Classrooms do not include classrooms in special schools.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions) concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 Nov; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown according to the academic year (e.g. for 2009/10 academic year, graduates from 1 Oct 2009 – 30 Sep 2010 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

19. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 Dec) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. Boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational secondary schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education is aimed at offering young people favorable conditions to develop interests and aptitudes as well as recreation and rest during free time.

Extracurricular education institutions include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, interschool sports centres and other public and non-public institutions.

22. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the school year 2007/08 (in the case of graduates – since the school year 2006/07), have been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (122). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	625	502	449	438	primary
gimnazja	195	219	222	221	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	10	10	10	special job-training
zasadnicze zawodowe	75	53	50	50	basic vocational
licea ogólnokształcące	72	75	74	74	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	2	2	2	supplementary general secondary
licea profilowane	x	60	17	14	specialized secondary
technika	150	75	68	68	technical secondary
technika uzupełniająca	x	13	4	3	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	3	3	4	4 ^b	general art ^a
policealne	80	124	110	104	post-secondary
wyższe	12	19	17	18	tertiary
dla dorosłych	115	154	128	119	for adults
gimnazja	x	4	4	2	lower secondary
zasadnicze zawodowe	8	2	–	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	47	55	50	51	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	40	42	43	supplementary general secondary
licea profilowane	x	3	–	–	specialized secondary
technika	60	21	11	8	technical secondary
technika uzupełniająca	x	29	21	15	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	5909	5324	5566	5484	primary
gimnazja	1512	2184	2475	2465	lower secondary
ponadgimnazjalne	2939	2965	3206	3196	upper-secondary
w tym licea ogólnokształcące	1048	1066	1137	1181	of which general secondary
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^c	15460	11580	9271	8718	Pre-primary education ^c
Szkoły:					Schools:
podstawowe	110002	85238	67355	65986	primary
gimnazja	40610	53873	41056	38983	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	173	323	354	special job-training
zasadnicze zawodowe	14356	5774	5238	4763	basic vocational
licea ogólnokształcące	32794	25312	22975	22390	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	29	40	70	supplementary general secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 174. b Ponadto 6 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, ujętych również w tabl. 30 na str. 197.

a Leading to professional certification; see general notes item 2 on page 174. b Moreover, 6 art schools providing art education only. c Concerns children aged 6 attending nursery schools and pre-primary sections in primary schools, also described in table 30 on page 197.

TABL. 1 (122). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
licea profilowane	x	7201	1126	753	specialized secondary
technika	32906	19327	20190	19071	technical secondary
technika uzupełniająca	x	189	111	91	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	519	426	430	415 ^b	general art ^a
policealne	6015	11458	13460	16241	post-secondary
wyższe	44516	53306	53963	51448	tertiary
dla dorosłych	11892	10392	7656	7226	for adults
gimnazja	x	226	98	80	lower secondary
zasadnicze zawodowe	570	29	–	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	5610	5679	4003	3759	general secondary
uzupełniająca licea ogólnokształcące	x	1444	2451	2452	supplementary general secondary
licea profilowane	x	235	–	–	specialized secondary
technika	5712	2293	388	377	technical secondary
technika uzupełniająca	x	486	716	558	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	19502	16137	11873	.	primary
gimnazja	x	17970	13666	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	1	64	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	4780	1872	1809	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	6744	8062	7435	.	general secondary
uzupełniająca licea ogólnokształcące	x	28	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2553	461	.	specialized secondary
technika	6748	4173	4704	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	x	34	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	85	93	88 ^c	.	general art ^a
policealne	2101	3642	3280	.	post-secondary
wyższe	8049	10693	15690	.	tertiary
dla dorosłych	3281	3516	2134	.	for adults
gimnazja	x	85	43	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	259	16	–	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1657	1789	962	.	general secondary
uzupełniająca licea ogólnokształcące	x	355	914	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	51	–	.	specialized secondary
technika	1365	1220	69	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	x	146	.	supplementary technical secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 174. b Ponadto 316 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Ponadto 36 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a Leading to professional certification; see general notes item 2 on page 174. b Moreover, 316 students of art schools providing art education only. c Moreover, 36 graduates of art schools providing art education only.

TABL. 2 (123). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2011/12
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN 2011/12 SCHOOL YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absolwenci ^a Graduates ^a	SPECIFICATION
Szkoły podstawowe	438	65986	11873	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	391	63642	11539	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	36	1439	237	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	4	407	55	Religious organizations
Pozostałe	7	498	42 ^b	Others
Gimnazja	221	38983	13666	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	17	11	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	196	37384	13136	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	15	983	318	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	337	134	Religious organizations
Pozostałe	6	262	67	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe^c	60	5117	1873	Basic vocational^c schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	214	68	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	47	4089	1523	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	814	282	Social organizations and associations
Licea ogólnokształcące^d	76	22460	7435	General secondary schools^d
Jednostki samorządu terytorialnego	66	21749	7206	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	417	116	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	260	88	Religious organizations
Pozostałe	1	34	25	Others
Licea profilowane	14	753	461	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	13	721	441	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1	32	20	Social organizations and associations
Technika^e	75	19577	4826	Technical secondary schools^e
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	1875	552	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	57	17076	4227	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	297	39	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	95	–	Religious organizations
Pozostałe	2	234	8	Others
Szkoły policealne	104	16241	3280	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	231	70	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	27	3215	1067	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	12	551	305	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	16	2	Religious organizations
Pozostałe	60	12228	1836	Others
Szkoły wyższe	18	51448	15690	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	38097	9928	Central (government) administration entities
Pozostałe	13	13351	5762	Others
Szkoły dla dorosłych	119	7226	2134	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	92	15	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	37	2422	744	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	26	895	302	Social organizations and associations
Pozostałe	51	3817	1073	Others

a Z roku szkolnego 2010/11. b Łącznie z jednostkami administracji centralnej (rządowej). c – e Łącznie z: c – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, e – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a For 2010/11 school year. b Including central (government) administration entities. c – e Including: c – special job-training schools, d – supplementary general secondary schools, e – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 3 (124). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO^{ab}**
GROSS ENROLMENT RATE^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06	2010/11	2011/12			SPECIFICATION
		ogółem total			mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %		
Wychowanie przedszkolne	6	95,5	85,2	77,5	79,8	75,2	<i>Pre-primary education</i>
Szkoły:							<i>Schools:</i>
podstawowe	7–12	97,2	94,9	95,6	95,5	95,8	<i>primary</i>
gimnazja	13–15	99,1	96,8	96,2	97,2	95,1	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe ^c	16–18	10,2	11,2	10,9	15,8	5,7	<i>basic vocational^c</i>
licea ogólnokształcące ^d	16–18	55,2	59,1	60,8	48,7	73,5	<i>general secondary^d</i>
technika i licea profilowane ^e	16–18	51,9	46,1	45,1	56,5	33,1	<i>technical and specialized secondary^e</i>
policealne	19–21	17,8	24,8	30,6	19,9	41,9	<i>post-secondary</i>
wyższe ^f	19–24	41,4	46,3	45,3	36,0	55,2	<i>tertiary^f</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 177. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. c – e Łącznie z: c – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, e – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Bez studentów cudzoziemców.

a See general notes, item 19 on page 177. b See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. c – e Including: c – special job-training schools, d – supplementary general secondary schools, e – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. f Excluding foreign students.

TABL. 4 (125). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
W ROKU SZKOLNYM 2011/12**

*PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2011/12 SCHOOL YEAR*

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers^a in schools</i>				
			ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and students			
				razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access		
					razem total	w tym szerokopasmowego of which broadband connection	
Podstawowe	97,0	475	9353	7081	6306	3836	
<i>Primary</i>							
Gimnazja	85,5	221	4997	3623	3502	2378	
<i>Lower secondary</i>							
Zasadnicze zawodowe	34,0	20	477	412	409	302	
<i>Basic vocational</i>							
Licea ogólnokształcące ^b	79,0	96	3036	2278	2254	1331	
<i>General secondary^b</i>							
Licea profilowane	35,7	7	124	104	104	104	
<i>Specialized secondary</i>							
Technika ^c	73,3	147	3977	3112	3032	2195	
<i>Technical secondary^c</i>							
Policealne	44,2	36	761	604	589	434	
<i>Post-secondary</i>							

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b, c Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 5 (126). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEÁLNYCH**
Stan w dniu 31 XII

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS
As of 31 Dec

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^a <i>basic vocational^a</i>	liceach ogólnokształcących ^b <i>general secondary^b</i>	liceach profilowanych specjalizowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^c <i>technical secondary^c</i>	policealnych <i>post-secondary</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE <i>OBLIGATORY EDUCATION</i>											
Angielski ..... <i>English</i>	2010/11 2011/12	155669 152916	95,3 97,0	96,3 97,2	93,7 96,5	96,9 98,2	71,3 72,6	98,8 98,4	96,6 96,4	96,5 98,6	30,9 ^d 30,0^d
Francuski ..... <i>French</i>	2010/11 2011/12	4776 5167	0,2 0,1	0,4 0,2	– –	3,7 5,1	– –	11,4 11,3	– –	2,3 2,9	– –
Niemiecki ..... <i>German</i>	2010/11 2011/12	41523 43208	2,2 1,1	3,0 1,4	0,9 0,6	35,8 49,5	5,7 4,7	50,9 47,9	45,7 36,7	61,3 60,7	0,6 ^d 0,0^d
Rosyjski ..... <i>Russian</i>	2010/11 2011/12	21961 23627	1,9 1,8	0,8 0,9	3,9 3,4	19,7 26,9	7,4 7,5	24,0 24,5	56,8 65,2	28,6 27,9	0,7 ^d 0,8^d
Pozostałe ..... <i>Others</i>	2010/11 2011/12	2227 1727	0,6 0,2	0,1 0,2	1,4 –	0,1 0,1	– –	7,1 6,5	– –	0,5 0,5	0,4 ^d 0,1^d
NAUCZANIE DODATKOWE^e <i>ADDITIONAL EDUCATION^e</i>											
Angielski ..... <i>English</i>	2010/11 2011/12	3393 2067	3,0 1,9	2,4 1,3	4,2 2,9	1,1 0,4	– –	1,0 0,4	– –	1,1 0,2	3,3 ^d 3,5^d
Francuski ..... <i>French</i>	2010/11 2011/12	1333 862	0,7 0,5	0,9 0,6	0,4 0,4	1,1 0,4	– –	1,7 1,3	– –	0,1 0,2	– –
Niemiecki ..... <i>German</i>	2010/11 2011/12	10717 8536	4,3 5,1	3,5 5,2	5,6 5,0	15,0 8,7	0,2 –	5,1 5,7	– –	2,3 2,6	0,1 ^d –
Pozostałe ..... <i>Others</i>	2010/11 2011/12	9656 8371	6,2 6,1	4,2 4,1	9,7 9,7	9,5 5,6	– –	6,2 7,6	– 2,4	0,9 2,1	– 0,1^d

a – c Łącznie z: a – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. e Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work. e Conducted during the hours which are at the disposal of headperson and also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

TABL. 6 (127). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH^a W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
Stan w dniu 31 XII
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES^a IN SCHOOLS FOR ADULTS
As of 31 Dec

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students		
		gimnazjach lower secondary	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	technikach ^c technical secondary ^c
Angielski 2010/11	6116	100,0	82,8	61,2
English 2011/12	6011	98,8	86,5	59,9
Niemiecki 2010/11	155	–	0,6	10,7
German 2011/12	156	–	0,2	15,2
Rosyjski 2010/11	1342	–	16,4	25,5
Russian 2011/12	983	1,3	12,7	20,8

a Jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego. b, c Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi.

a As a compulsory and additional subject. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools.

TABL. 7 (128). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students			absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	2367	1940	1784	442	463	394	Primary schools
w tym specjalne	746	490	503	115	71	90	of which special
Gimnazja	1904	1546	1501	629	449	469	Lower secondary schools
w tym specjalne	788	606	555	267	149	192	of which special
Szkoły specjalne przysposabia- jące do pracy	173	323	354	1	68	64	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe ..	455	318	297	129	106	102	Basic vocational schools
w tym specjalne	424	271	242	120	101	91	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	142	97	89	56	24	30	General secondary schools ^b
Licea profilowane	85	38	25	33	24	9	Specialized secondary schools
Technika ^c	41	74	98	6	4	2	Technical secondary schools ^c
Szkoły policealne	9	–	–	2	2	–	Post-secondary schools

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 176. b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. c Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a See general notes, item 10 on page 176. b Including supplementary general secondary schools. c Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 8 (129). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

Stan w dniu 30 IX

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AS WELL AS REFORMATION AND EDUCATION CENTRES FOR THE DELINQUENTS

As of 30 Sep

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2010	2011	SPECIFICATION
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze					Special educational centres
Ośrodki	6	5	5	5	Centres
Miejsca	433	334	404	396	Places
Wychowankowie	491	257	269	263	Residents
z upośledzeniem umysłowym	393	214	249	245	mentally disabled
z zaburzeniami sprzężonymi	66	43	20	18	with associated defects
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	19	–	–	–	socially maladjusted
z autyzmem	13	–	–	–	with autism
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	1	2	3	3	Centres
Miejsca	45	130	256	236	Places
Wychowankowie	38	123	171	110	Residents
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii					Youth social therapy centres
Ośrodki	–	–	1	1	Centres
Miejsca	–	–	16	16	Places
Wychowankowie	–	–	16	15	Residents
Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze					Reformation and education centres for the delinquents
Ośrodki	–	–	4	3	Centres
Miejsca	–	–	96	76	Places
Wychowankowie	–	–	52	57	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	–	–	20	19	deeply mentally disabled
z zaburzeniami sprzężonymi	–	–	32	38	with associated defects
z autyzmem	–	–	–	–	with autism

^a Stan w dniu 31 X.

^a As of 31 Oct.

TABL. 9 (130). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE^a**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION^a
As of 30 Sep

LATA YEARS RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki <i>Institutions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^b <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^b</i>					
		ogółem <i>total</i>	artystycznych <i>art</i>	technicznych <i>technical</i>	sportowych <i>sports</i>	pozostałych <i>others</i>	
OGÓŁEM	2000	6	14875	7229	336	4510	2800
TOTAL	2005	8	9841	4147	277	4161	1256
	2010	8	10198	4012	758	4426	1002
	2011	21	14053	4714	640	4430	4269^c
Młodzieżowe domy kultury		2	5264	4031	640	128	465
<i>Youth community centres</i>							
Ogniska pracy pozaszkolnej		1	269	269	–	–	–
<i>Extracurricular interest groups</i>							
Międzyszkolne ośrodki sportowe		2	4292	–	–	4292	–
<i>Inter-school sports centres</i>							
Pozostałe placówki		16	4228	414	–	10	3804
<i>Other institutions</i>							

a W latach 2000 i 2005 – stan w dniu 31 X. b Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w latach 2000 i 2005 – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w latach 2000 i 2005 – do 31 X) roku badanego. c Z tego uczestnicy zajęć: informatycznych – 150, przedmiotowych – 2451, turystyczno-krajoznawczych – 974 i innych – 694.

a In 2000 and 2005 – as of 31 Oct. b Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 Oct (in 2000 and 2005 – from 1 Nov) of the year preceding the surveyed year to 30 Sep (in 2000 and 2005 – to 31 Oct) of the surveyed year. c Of which participants of pursuits: computing – 150, subject – 2451, tourist – 974 and other – 694.

TABL. 10 (131). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKÓŁ POLICEALNYCH
(bez szkół specjalnych)**
Stan w dniu 31 X
**BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES OF SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AS WELL AS POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)**
As of 31 Oct

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01 ^a	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Placówki	55	49	42	40	<i>Facilities</i>
Miejsca	8105	6043	4663	4272	<i>Beds</i>
Korzystający	6206	4157	3454	3414	<i>Boarders</i>
na 100 miejsc	76,6	68,8	74,1	79,9	<i>per 100 beds</i>
INTERNATY BOARDING SCHOOLS					
Placówki	45	38	32	30	<i>Facilities</i>
Miejsca	5653	4132	2858	2697	<i>Beds</i>
Korzystający	4399	2805	2058	2037	<i>Boarders</i>
na 100 miejsc	77,8	67,9	72,0	75,5	<i>per 100 beds</i>
BURSY DORMITORIES					
Placówki	10	11	10	10	<i>Facilities</i>
Miejsca	2452	1911	1805	1575	<i>Beds</i>
Korzystający	1807	1352	1396	1377	<i>Boarders</i>
na 100 miejsc	73,7	70,7	77,3	87,4	<i>per 100 beds</i>

a Stan w listopadzie.
a As of November.

TABL. 11 (132). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 Nov

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	8	10	11	11	Dormitories
Miejsca	3412	3456	3559	3619	Beds
Liczba studentów:					Students of:
studiów stacjonarnych uprawniających do zakwaterowania w domach studenckich	4788 ^a	9130 ^a	8259	.	full-time programmes entitled to accommodation in student dormitories
zakwaterowanych w domach studenckich	3221 ^a	2188 ^a	2508	2579	accommodated in student dormitories
w tym studiów stacjonarnych	.	.	2503	2567	of which full-time programmes
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	4	4	4	Canteens
Miejsca konsumenckie	616	221	221	221	Seats

^a Dane dotyczą studentów studiów dziennych.
^a Data concern students of the day study system.

TABL. 12 (133). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
As of 30 Nov

SZKOŁY	2000/01 ^b	2005/06	2010/11	2011/12			SCHOOLS
				ogółem total	w tym studiów stacjonarnych of which full-time programmes	otrzymujący stypendia w % ogółu studentów scholarship recipients in % of total students	
OGÓŁEM	5466	19330	17563	12607	7369	25,2	TOTAL
Uniwersytety	2099	4874	4992	3464	2219	23,6	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2315	4704	4345	3349	2403	24,6	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	25	1554	883	405	221	25,4	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne ...	110	3287	1952	994	131	22,7	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	13	208	395	337	37	21,5	Teacher education schools
Akademie medyczne	904	1535	1487	1173	1092	26,7	Medical academies
Pozostałe szkoły wyższe	–	3168	3509	2885	1266	29,4	Other higher education institutions

^a Bez cudzoziemców. ^b Studenci studiów dziennych.
^a Excluding foreigners. ^b Students of the day study system.

TABL. 13 (134). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2010/11			2011/12		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	610	140	470	484	110	374	432	117	315	419	119	300
Schools												
w tym filialne	45	–	45	29	–	29	15	–	15	14	–	14
of which branch												
Pomieszczenia szkolne ..	5909	2294	3615	5324	2172	3152	5566	2498	3068	5484	2553	2931
Classrooms												
Oddziały	5305	2741	2564	4269	2149	2120	3714	1915	1799	3607	1921	1686
Sections												
Uczniowie	108798	68165	40633	84492	51495	32997	66865	42390	24475	65483	42318	23165
Pupils												
w tym I klasa	16491	10049	6442	12262	7508	4754	10560	6739	3821	10881	7289	3592
of which the 1st grade												
w tym kobiety	52650	32976	19674	41013	24963	16050	32725	20752	11973	32146	20800	11346
of which females												
w tym szkoły filialne ...	854	–	854	471	–	471	256	–	256	264	–	264
of which branch schools												
Absolwenci	19374	12487	6887	16022	9993	6029	11783	7574	4209	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	9433	6109	3324	7720	4804	2916	5754	3705	2049	.	.	.
of which females												
w tym szkoły filialne ...	49	–	49	–	–	–	11	–	11	.	.	.
of which branch schools												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	178	487	86	175	468	88	155	362	78	156	356	77
school												
1 pomieszczenie szkolne	18	30	11	16	24	10	12	17	8	12	17	8
classroom												
1 oddział	21	25	16	20	24	16	18	22	14	18	22	14
section												

TABL. 14 (135). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2010/11			2011/12		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	180	93	87	200	102	98	204	113	91	203	113	90
Lower secondary												
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	2	2	–	4	4	–	6	6	–	6	6	–
sports and athletic												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a	2	2	–	6	6	–	6	6	–	7	7	–
with job-training sections ^a												
Pomieszczenia szkolne ..	1512	1060	452	2184	1415	769	2470	1654	816	2462	1658	804
Classrooms												
Oddziały	1597	1108	489	2135	1393	742	1777	1183	594	1693	1145	548
Sections												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 14 (135). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2010/11			2011/12		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Uczniowie ..... <i>Pupils</i>	40043	28397	11646	53085	35649	17436	40450	27947	12503	38428	26850	11578
w tym I klasa of which the 1st grade	19949	14169	5780	17070	11306	5764	13105	9083	4022	12243	8623	3620
w tym kobiety ... of which females	19462	13875	5587	25630	17214	8416	19474	13429	6045	18514	12882	5632
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... <i>sports and athletic</i>	496	496	–	1115	1115	–	1930	1930	–	1833	1833	–
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a ..... with job-training sections ^a	112	112	–	648	648	–	622	622	–	610	610	–
Absolwenci ..... <i>Graduates</i>	x	x	x	17703	11991	5712	13474	9344	4130	.	.	.
w tym kobiety ... of which females	x	x	x	8595	5813	2782	6606	4602	2004	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... <i>sports and athletic</i>	x	x	x	352	352	–	638	638	–	.	.	.
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a ..... with job-training sections ^a	x	x	x	186	186	–	219	219	–	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę ..... <i>school</i>	222	305	134	265	350	178	198	247	137	189	238	129
1 pomieszczenie szkolne ..... <i>classroom</i>	26	27	26	24	25	23	16	17	15	16	16	14
1 oddział ..... <i>section</i>	25	26	24	25	26	23	23	24	21	23	23	21

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 15 (136). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12
Szkoły ..... <i>Schools</i>	66	45	43	43
Oddziały ..... <i>Sections</i>	512	213	249	204
Uczniowie ..... <i>Students</i>	13779	5350	4967	4521
w tym I klasa ..... of which the 1st grade	4457	2091	1786	1587
w tym kobiety ..... of which females	4119	1220	1206	1059
Absolwenci ..... <i>Graduates</i>	4621	1752	1718	.
w tym kobiety ..... of which females	1452	453	441	.

TABL. 16 (137). **UCZNIOWIE I ABSLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			abslwenci graduates			
OGÓŁEM	5350	4967	4521	1752	1813	1718	TOTAL
w tym:							of which:
Artystyczne	9	2	3	5	–	–	Arts
Ekonomiczne i administracyjne ..	312	187	162	142	99	95	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	2322	2115	2004	700	773	688	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1180	784	590	375	286	249	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	369	655	622	118	230	246	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	221	145	134	62	44	47	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	937	1079	1006	350	381	393	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 17 (138). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE I UZUPEŁNIAJĄCE LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY AND SUPPLEMENTARY GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	
	ogółem total			w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	72	77	74	74	71
Schools					
Oddziały	1115	864	823	811	801
Sections					
Uczniowie	32794	25341	22999	22437	22254
Students					
w tym I klasa	9282	8727	7752	7331	7281
of which the 1st grade					
w tym kobiety	21032	15885	14547	14120	14036
of which females					
Abslwenci	6744	8090	7435 ^b	.	.
Graduates					
w tym kobiety	4514	5101	4729 ^c	.	.
of which females					

a W roku szkolnym 2000/01 bez uzupełniających liceów ogólnokształcących. b, c W tym absolwentów w miastach: b – 7408, c – 4712.

a In 2000/01 school year excluding supplementary general secondary schools. b, c Of which graduates in urban areas: b – 7408, c – 4712.

TABL. 18 (139). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
Szkoły	60	17	14	Schools
Oddziały	268	49	34	Sections
Uczniowie	7201	1126	753	Students
w tym I klasa	1990	325	143	of which the 1st grade
w tym kobiety	4112	667	453	of which females
Absolwenci	2553	461	.	Graduates
w tym kobiety	1415	294	.	of which females

TABL. 19 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	7201	1126	753	2553	757	461	TOTAL
Artystyczne	206	14	–	48	14	13	Arts
Ekonomiczne i administracyjne ..	4488	502	302	1592	446	231	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	325	48	22	145	12	31	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	474	–	–	200	–	–	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	306	56	51	83	44	13	Agriculture, forestry and fishery
Opieki społecznej	370	273	252	144	82	80	Social services
Usług dla ludności	974	147	71	323	73	67	Personal services
Usług transportowych	58	–	–	18	–	–	Transport services
Ochrona środowiska	–	86	55	–	86	26	Environmental protection

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 20 (141). **TECHNIKA I TECHNIKA UZUPEŁNIAJĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY AND SUPPLEMENTARY TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12
Szkoły	150	88	72	71
Schools				
Oddziały	1190	741	866	823
Sections				
Uczniowie	32906	19516	20301	19162
Students				
w tym I klasa	8814	6053	5429	4896
of which the 1st grade				
w tym kobiety	13735	6509	7195	6728
of which females				
Absolwenci	6748	4173	4738	.
Graduates				
w tym kobiety	2998	1400	1714	.
of which females				

a W roku szkolnym 2000/01, a w przypadku absolwentów również w roku szkolnym 2005/06 bez techników uzupełniających.

a In 2000/01 school year and in case of graduates also in 2005/06 school year excluding supplementary technical secondary schools.

TABL. 21 (142). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW I TECHNIKÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH**
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL AND SUPPLEMENTARY TECHNICAL
SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06 ^b	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
OGÓŁEM	19516	20301	19162	4173	4495	4738	TOTAL
Artystyczne	30	23	22	–	11	–	Arts
Społeczne	2917	1845	1477	650	668	594	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1091	935	989	188	117	154	Business and administration
Informatyczne	433	2637	2631	–	428	552	Computing
Inżynierjno-techniczne	5937	4501	4260	1543	983	1016	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2100	961	754	596	367	344	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1008	1958	1900	219	256	416	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	2175	2317	2106	355	741	632	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	291	225	223	45	68	68	Veterinary
Usług dla ludności	2811	4579	4569	456	728	864	Personal services
Usług transportowych	73	107	79	18	11	17	Transport services
Ochrony środowiska	650	213	152	103	117	81	Environmental protection

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Bez techników uzupełniających.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Excluding supplementary technical secondary schools.

TABL. 22 (143). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły – kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	14	19	23	26	Schools – schooling only in art subjects
Uczniowie	1822	1910	1378	1624	Students
w tym kobiety	1119	1132	889	1070	of which females
Absolwenci	209	337	181	.	Graduates
w tym kobiety	134	196	112	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	6	8	9	10	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	3	5	5	6	of which schooling only in art subjects
Uczniowie	805	747	697	731	Students
w tym kobiety	523	499	488	497	of which females
Absolwenci	121	114	124	.	Graduates
w tym kobiety	84	87	92	.	of which females
<i>w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne</i> <i>of which general art schools</i>					
Szkoły	3	3	4	4	Schools
Uczniowie	519	426	430	415	Students
w tym kobiety	363	318	322	301	of which females
Absolwenci	85	93	88	.	Graduates
w tym kobiety	59	74	73	.	of which females

TABL. 23 (144). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych) WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY TYPE OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12				SPECIFICATION
				ogółem total	dziennie day	zaoczne weekend	stacjo- narne full-time	
Szkoły	80	124	110	104 ^a	17	88	4	Schools
Oddziały	265	507	526	630	77	540	13	Sections
Uczniowie	6015	11458	13460	16241	1685	14443	113	Students
w tym I klasa	3177	6679	9296	12224	914	11232	78	of which the 1st grade
w tym kobiety	3994	5966	8730	10783	1264	9419	100	of which females
Absolwenci ^b	2101	3642	3280	.	547	2679	54	Graduates ^b
w tym kobiety	1493	2178	2292	.	385	1864	43	of which females

a Dane według form kształcenia nie sumują się na ogółem, ponieważ jedna szkoła może prowadzić kształcenie w kilku formach.
b W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2010/11.

a Data by type of education do not add up to total because one school may lead training in several forms. b According to type of education – for 2010/11 school year.

TABL. 24 (145). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie	students		absolwenci	graduates		
O G Ó Ł E M	11458	13460	16241	3642	3394	3280	T O T A L
Pedagogiczne	1555	908	265	524	392	138	Education science and teacher training
Artystyczne	93	104	179	30	8	29	Arts
Społeczne	797	234	464	268	78	33	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	10	8	4	5	–	–	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	1586	3373	4435	433	535	587	Business and administration
Fizyczne	27	–	–	–	–	–	Physical sciences
Informatyczne	2156	983	1440	674	262	200	Computing
Inżynierjno-techniczne	55	120	152	22	16	28	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	6	288	347	6	56	43	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	370	793	801	36	370	273	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	–	–	27	–	–	–	Veterinary
Medyczne	1435	1491	1610	528	580	560	Health
Opieki społecznej	438	451	412	189	93	143	Social services
Usług dla ludności	1610	2151	2323	463	485	573	Personal services
Usług transportowych	111	–	–	39	–	–	Transport services
Ochrona środowiska	–	–	39	–	–	–	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	1164	2076	3312	405	262	331	Security services
Pozostałe	45	480	431	20	257	342	Others

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 25 (146). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
O G Ó Ł E M	2000/01	12	2470	44516	8049	T O T A L
	2005/06	19	2941	53306	10693	
	2010/11	17	3078	53963	15690	
	2011/12	18	3088	51448	.	
Uniwersytety	1	883	15408	4746	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	1	687	13778	3174	Technical universities	
Wyższe szkoły rolnicze	1	60	1663	587	Agricultural academies	
Wyższe szkoły ekonomiczne ..	3	217	4468	2124	Academies of economics	
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	1	41	1566	647	Teacher education schools	
Akademie medyczne	1	766	4681	1084	Medical academies	
Pozostałe szkoły wyższe	10	434	9884	3328	Other higher education institutions	

a Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2010/11.

a Full-time and part-time employees converted into full-time employees, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b According to type of schools – for 2010/11 academic year.

TABL. 26 (147). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>		
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	2000/01	44516	18854 ^a	25662 ^b	GRAND TOTAL
	2005/06	53306	24047 ^a	29259 ^b	
	2010/11	53963	26978	26985	
	2011/12	51448	27750	23698	
Uniwersytety		15408	9204	6204	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		13778	10005	3773	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		1663	337	1326	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		4468	520	3948	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1566	132	1434	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		4681	4111	570	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		9884	3441	6443	<i>Other higher education institutions</i>
w tym KOBIETY <i>of which FEMALES</i>					
R A Z E M	2000/01	24757	10073 ^a	14684 ^b	TOTAL
	2005/06	29264	13353 ^a	15911 ^b	
	2010/11	31956	16144	15812	
	2011/12	30195	16622	13573	
Uniwersytety		11352	6691	4661	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		5281	4337	944	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		670	144	526	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		2751	273	2478	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1036	105	931	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		3566	3139	427	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		5539	1933	3606	<i>Other higher education institutions</i>

a, b Dane dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaoczných, eksternistycznych.

a, b Data concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (148). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Y E A R S <i>TYPE OF SCHOOLS</i>
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	
O G Ó Ł E M T O T A L				
O G Ó Ł E M	2000/01	8049	3293 ^a	3895 ^b GRAND TOTAL
	2005/06	10693	5003	5690
	2009/10	15056	6928	8128
	2010/11	15690	6776	8914
Uniwersytety	4746	2539	2207	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	3174	2298	876	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	587	53	534	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	2124	253	1871	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	647	34	613	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1084	821	263	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	3328	778	2550	<i>Other higher education institutions</i>
w tym KOBIETY <i>of which FEMALES</i>				
R A Z E M	2000/01	5205	1971 ^a	2606 ^b TOTAL
	2005/06	6545	2961	3584
	2009/10	9561	4347	5214
	2010/11	10449	4365	6084
Uniwersytety	3696	1942	1754	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1359	1053	306	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	411	26	385	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1467	158	1309	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	395	31	364	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	874	631	243	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	2247	524	1723	<i>Other higher education institutions</i>

a, b Dane dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaoczných, eksternistycznych.

a, b Data concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (149). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
O G Ó Ł E M	2000/01	355	251	73	57	TOTAL
	2005/06	420	281	91	61	
	2010/11	1186	600	169	104	
	2011/12	1367	678	.	.	
studia: stacjonarne		1229	581	138	77	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne		138	97	31	27	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		708	365	113	74	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		138	58	10	4	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		69	26	–	–	<i>Agricultural universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		86	32	14	8	<i>Academies of economics</i>
Akademie medyczne		286	154	27	15	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		80	43	5	3	<i>Other higher education institutions</i>

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2010/11.

a Also shown in other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of schools – for 2010/11 academic year.

TABL. 29 (150). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoly <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>		
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Gimnazja	2005/06	4	9	226	57	85	22
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	4	7	98	27	43	9
	2011/12	2	5	80	28	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe	2000/01	8	21	570	214	259	106
<i>Basic vocational schools</i>	2005/06	2	2	29	3	16	1
	2010/11	–	–	–	–	–	–
	2011/12	–	–	–	–	.	.
Licea ogólnokształcące i uzupełniające licea ogólnokształcące ^a	2000/01	47	186	5610	2460	1657	771
<i>General secondary and supplementary general secondary schools^a</i>	2005/06	95	303	7123	3124	2144	1034
	2010/11	92	279	6454	2875	1876	968
	2011/12	94	286	6211	2780	.	.
Licea profilowane	2005/06	3	9	235	109	51	30
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	–	–	–	–	–	–
	2011/12	–	–	–	–	.	.
Technika i technika uzupełniająca ^b	2000/01	60	205	5712	2210	1365	582
<i>Technical secondary and supplementary technical secondary schools^b</i>	2005/06	50	119	2779	778	1220	365
	2010/11	32	65	1104	177	215	45
	2011/12	23	52	935	147	.	.

a W roku szkolnym 2000/01 bez uzupełniających liceów ogólnokształcących. b W roku szkolnym 2000/01, a w przypadku absolwentów również w roku szkolnym 2005/06 bez techników uzupełniających.

a In 2000/01 school year excluding supplementary general secondary schools. b In 2000/01 school year and in case of students also in 2005/06 school year excluding supplementary technical secondary schools.

TABL. 30 (151). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a**
PRE-PRIMARY EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
Placówki	661	554	609	644	Establishments
miasta	198	185	239	248	urban areas
wieś	463	369	370	396	rural areas
Przedszkola	177	157	183	189	Nursery schools
w tym specjalne	3	–	1	2	of which special
miasta	151	136	154	161	urban areas
wieś	26	21	29	28	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	484	397	361	355	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^b	x	x	18	15	Pre-primary education groups ^b
Punkty przedszkolne ^b	x	x	47	85	Pre-primary points ^b
Miejsca					Places
Przedszkola	19246	17649	21141	21722	Nursery schools
w tym specjalne	186	–	3	31	of which special
miasta	17824	16435	19312	19913	urban areas
wieś	1422	1214	1829	1809	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^b	x	x	288	253	Pre-primary education groups ^b
Punkty przedszkolne ^b	x	x	929	1823	Pre-primary points ^b
Dzieci	27364	23648	30073	33527	Children
miasta	20286	18150	23259	25023	urban areas
wieś	7078	5498	6814	8504	rural areas
w tym w wieku 6 lat	15460	11580	9271	8718	of which aged 6
Przedszkola	19253	17079	21798	22573	Nursery schools
w tym specjalne	265	–	3	29	of which special
miasta	18038	15976	20069	20799	urban areas
wieś	1215	1103	1729	1774	rural areas
w tym w wieku 6 lat	7945	5856	4471	4271	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	8111	6569	7237	9216	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	7515	5724	4800	4435	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^b	x	x	222	193	Pre-primary education groups ^b
Punkty przedszkolne ^b	x	x	816	1545	Pre-primary points ^b
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku					Children in pre-primary education establishments per 1000 children aged
3–6 lat	455	489	636	686	3–6
3–5	262	325	568	658	3–5
6 lat	980	955	852	775	6
Dzieci w przedszkolach na					Children in nursery schools per
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	319	356	457	458	3–6
6 lat	503	483	411	380	6
1 przedszkole	109	109	119	119	Nursery school
100 miejsc	100	97	103	104	100 places

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 174.

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 bez wychowania przedszkolnego w zakładach opieki zdrowotnej.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b See general notes, item 1 on page 174.

N o t e. In 2010/11 and 2011/12 school years – excluding pre-primary education in health care institutions.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1217, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.
Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami) z mocą obowiązującą od dnia 1 X 2004 r., w miejsce ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 I 2003 r.

3. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w głównym miejscu pracy. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

4. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentystrów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wykazano łącznie z poradami udzielonymi w ramach praktyk lekarskich, a także w izbach przyjęć szpitali ogólnych. W 2000 r. porady ambulatoryjne obejmują porady refundowane przez kasy chorych (środki publiczne), jak i opłacone przez pacjentów (środki niepubliczne). Od 2009 r. nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy.

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL HELP

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services, excluding health care service of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 Aug 1991 (uniform text Journal of Laws 2007 No. 14, item 89, with later amendments), on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 Jul 1996 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 151, item 1217, with later amendments), on the basis of which a nurse or midwife may establish an individual practice or individual specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 Dec 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, individual specialized medical practices and group practices** are established. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 Aug 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments) with the effect from 1 Oct 2004, in place of the Law on Common Insurance in the National Health Fund, dated 23 Jan 2003.

3. Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work in main workplace. These persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with interns.

4. **Consultations provided** by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented together with consultations provided within the framework of medical practices as well as in admissions of general hospitals. In 2000 out-patient consultations include consultations refunded by health fund (public funds) as well as paid by patients (non-public funds). Since 2009 they do not include medical certification activities of occupational medicine doctors.

5. Informacje o **szpitalach** podano łącznie z filiami szpitali; oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o **łóżkach w szpitalach oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennego pobytu, a ponadto do 2007 r. – miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 170, poz. 1797) z późniejszymi zmianami. Dane o oddziałach chorób wewnętrznych wykazano łącznie z oddziałami kardiologicznymi; o oddziałach gruźlicy i chorób płuc – łącznie z oddziałami pulmonologicznymi. Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, naczyniową, onkologiczną, plastyczną, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową i kardiochirurgię; do oddziałów zakaźnych – oddziały obserwacyjno-zakaźne.

8. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne. Dane nie obejmują zakładów o profilu psychiatrycznym.

9. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; za 2005 r. – ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

Szpitalne oddziały ratunkowe od 29 III 2007 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 III 2007 r. (wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej).

11. Działalność **aptek i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

5. Information regarding **hospitals** is given together with hospital branches; i.e. these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity are included in the main hospital.

6. Data regarding **beds in hospitals and other in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards (fully equipped) either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding **beds in general hospitals** do not include places in day wards and moreover until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

7. Types of wards in general hospitals (table 5) were given in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 16 Jul 2004 (Journal of Laws No. 170, item 1797) with later amendments. Data regarding internal diseases wards are shown together with cardiological wards; tubercular and pulmonary wards – with pulmonology wards. Surgical wards include: general surgery, paediatric surgery, vascular surgery, oncological surgery, plastic surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, oral and maxillofacial surgery as well as cardiosurgery; communicable diseases wards – monitoring-communicable diseases wards.

8. **Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials. Data do not include facilities with psychiatric profile.

9. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the treatment, rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

10. Data concerning **emergency medical services and first aid** (the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 Sep 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; data for 2005 – the Law dated 25 Jul 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the rescue system (emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

Hospital emergency wards since 29 Mar 2007 have operated on the basis of the regulation of the Ministry of Health, dated 15 Mar 2007 (earlier operated on the basis of regulations of the health care facilities).

11. The activity of **pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by the Pharmaceutical Law, dated 6 Sep 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

Public pharmacies do not include hospital pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one-year's work experience or pharmaceutical technician with three-years' work experience in public pharmacies.

12. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie np. licznemu rodzeństwu, zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **sojalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i sojalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i sojalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
  - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
  - specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

14. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

15. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

12. Data regarding incidence of infectious diseases are given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems", valid since 1 Jan 1997 (ICD-10 Revision).

13. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

Centre provides the child with 24-hour permanent or temporary care and upbringing as well as meets the child's living and developmental needs, including emotional, social and religious, and provides also the use of treatment benefits and education reserved on the basis of separate regulations.

Such centres are differentiated:

- **intervention** – providing for the period of a crisis situation immediate care and upbringing as well as education adapted to age and developmental abilities, diagnosing the child and the child's living conditions as well as recommending the further course of working with the child,
- **family** – forming numerous family, providing 24-hour care and upbringing of e.g. numerous siblings as well as education and compensating for the developmental and school retardation,
- **socialization** – providing 24-hour care, upbringing and education as well as satisfying the child's essential needs, providing such activities as: corrective, compensatory, speech-therapy, therapeutic compensating for the lack of upbringing in the family and preparing for social life and providing disabled children with appropriate rehabilitation and specialized activities,
- **multipurpose** – providing daytime and 24-hour care and upbringing by realization of activities anticipated for day-support, intervention and socialization centres, as well as combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activities directed to the child and the child's family,
- **day-support** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
  - care – carried out in the form of special interests groups, after-school clubs, clubs and childcare centres helping children to overcome school difficulties and to organize free time,
  - specialized – realizing psychocorrective and psychoprotective programme, including pedagogical and psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

14. Foster family provides care and upbringing of the child deprived completely or partly of parental care.

15. Data regarding social welfare homes and facilities are related to the institutions managed by: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

16. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (tekst jednolity Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414, z późniejszymi zmianami), od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasilek stały** – wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasilek okresowy** – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasilek celowy** – przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

16. Data on social assistance benefits until 30 Apr 2004 are presented according to the Law on Social Help, dated 29 Nov 1990 (uniform text Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), from 1 May 2004 according to the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments), by which the division into monetary and non-monetary assistance is made. Monetary assistance includes i.a.:

- **permanent benefit** – paid on account of the total incapacity to work due to age or disability,
- **temporary benefit** – entitled to a person or a family on account of long-term illness, disability, unemployment, possibility of keeping or getting the right to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** – granted in order to fulfil necessary existential needs, to cover part or all expenses for health benefits, to buy food, fuel, clothing, essential household articles, to make small renovations and repair in dwellings, to cover funeral cost. It can be granted to a person or a family that incurred losses in result of a random incident, a natural or ecological disaster.

TABL. 1 (152). PRACOWNICY MEDYCZNI^a
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Lekarze	3388	2694	2809	2888	Doctors
w tym kobiety	1907	1495	1762	1770	of which women
Lekarze dentyści	236	384	516	546	Dentists
w tym kobiety	179	318	430	457	of which women
Farmaceuci ^b	646	579	702	738	Pharmacists ^b
w tym kobiety	576	492	615	644	of which women
Fizjoterapeuci ^c	.	338	468 ^d	483	Physiotherapist ^c
Pielęgniarki	6640	5931	6224	6169	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	136	295	595	740	of which Masters of Nursing
Położne ^e	907	794	834	803	Midwives ^e

^a Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Dane obejmują mgr farmaceutów pracujących zarówno w aptekach ogólnodostępnych, jak i aptekach szpitalnych. ^c Dane obejmują mgr fizjoterapii i rehabilitacji oraz techników fizjoterapii. ^d Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika. ^e Łącznie z magistrami położnictwa.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Since 2005 working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. ^b Data include Masters of Pharmacy working in public pharmacies as well as hospital pharmacies. ^c Data include Masters of Physiotherapy and Rehabilitation and physiotherapy. ^d Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^e Including Masters of Midwifery.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists – including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (153). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	359	441	628	700	<i>Health care institutions (as of 31 Dec)</i>
miasta	223	346	481	539	<i>urban areas</i>
wieś	136	95	147	161	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^a (stan w dniu 31 XII)	243	328	334	312	<i>Medical practices^a (as of 31 Dec)</i>
miasta	203	251	263	245	<i>urban areas</i>
wieś	40	77	71	67	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^b w tys.	8123,8	9002,5	9452,0	9694,6	<i>Consultations provided^b in thous.</i>
lekarskie	7230,2	8050,1	8327,7	8509,2	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	2615,5	3059,7	3115,5	3212,3	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	893,6	952,4	1124,3	1185,4	<i>dental</i>

a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej” (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3) na str. 198); od 2009 r. bez praktyk lekarskich przeprowadzających badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy. b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 198.

a Data concern entities that have signed "a medical practice – National Health Fund" contract or "a medical practice – health care facility" contract (see general notes, item 2, point 3) on page 198); since 2009 excluding medical practices conducting preventive examinations within the framework of occupational medicine. b See general notes, item 4 on page 198.

TABL. 3 (154). **SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
OCCUPATIONAL MEDICINE SERVICE
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
Jednostki podstawowe służby medycyny pracy ^a	163	122	<i>Primary occupational medicine service units^a</i>
zakłady opieki zdrowotnej	95	69	<i>health care institutions</i>
publiczne	23	18	<i>public</i>
niepubliczne	72	51	<i>non-public</i>
praktyki lekarskie	68	53	<i>medical practices</i>
Badania profilaktyczne ^b (w ciągu roku) w tys.	137,7	147,6	<i>Prophylactic examinations^b (during the year) in thous.</i>
wstępne	58,7	63,9	<i>pre-employment</i>
okresowe	70,6	75,2	<i>periodic</i>
kontrolne	8,4	8,6	<i>control</i>

a Pojęcie jednostki podstawowej określa art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o służbie medycyny pracy z dnia 27 VI 1997 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 593) z późniejszymi zmianami. b Ogólna liczba badań nie jest sumą badań wstępnych, okresowych i kontrolnych ze względu na brak danych na temat struktury badań profilaktycznych wykonywanych w pewnych, nielicznych jednostkach podstawowych służby medycyny pracy.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

a Primary unit is defined by art. 2 item 2 point 1) of the Law on Occupational Medicine Service, dated 27 Jun 1997 (Journal of Laws No. 96, item 593) with later amendments. b General number of examinations is not the sum of pre-employment, periodic and control examinations due to the lack of data on the structure of prophylactic examinations carried in few primary occupational medicine service units.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 4 (155). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
ZAKŁADY^a – stan w dniu 31 XII FACILITIES^a – as of 31 Dec					
Szpital ogólny	24	26	30	31	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	5	10	11	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	2	7	9	10	Nursing homes ^b
Hospicja	1	2	4	4	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – sanatoria ...	1	1	1	1	Health resort treatment – sanatoria
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 Dec					
Szpital ogólny ^c	6348	6109	5970 ^d	5699 ^d	General hospitals ^c
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	54	140	232	234	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	46	250	242	288	Nursing homes ^b
Hospicja	5	36	45	45	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – sanatoria ...	170	195	195	195	Health resort treatment – sanatoria
LECZENI IN-PATIENTS					
Szpital ogólny ^e	198146	223430	231984	234413	General hospitals ^e
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	176	271	684	694	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	117	624	727	809	Nursing homes ^b
Hospicja	30	339	442	526	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze w sanatoriach	2302	3541	4060	2680	Health resort treatment – patients in sanatoria

a Bez filii. b W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. c Od 2010 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. d W tym liczba łózek i inkubatorów dla noworodków: w 2010 r. – 203, w 2011 r. – 196. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Excluding branches. b In 2000 including treatment and education homes. c Since 2010 including beds and incubators for newborns. d Of which amount of beds and incubators for newborns: in 2010 – 203, in 2011 – 196. e Excluding interward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (156). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	24	26	30	31	Hospitals (as of 31 Dec)
Publiczne	23	23	23	23	Public
Niepubliczne	1	3	7	8	Non-public
Łóżka^a (stan w dniu 31 XII)	6348	6109	5970^b	5699^b	Beds^a (as of 31 Dec)
w szpitalach: publicznych	6338	5989	5807	5527	in: public hospitals
niepublicznych	10	120	163	172	non-public hospitals
na 10 tys. ludności ^c	52,4	50,9	49,6	47,5	per 10 thous. population ^c
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1268	1208	1097	1068	Internal diseases
w tym kardiologicznych	209	185	168	168	of which cardiological
Chirurgicznych	1553	1393	1354	1259	Surgical
Pediatrycznych	645	512	507	482	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	722	608	551	530	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	184	172	172	158	Oncological
Intensywnej terapii	69	79	94	95	Intensive therapy
Zakaźnych	337	313	271	267	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	332	353	317	308	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	73	53	53	51	Dermatology
Neurologicznych	266	267	252	238	Neurological
Psychiatrycznych	41	161	161	161	Psychiatric

a Od 2010 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. b W tym liczba łózek i inkubatorów dla noworodków: w 2010 r. – 203, w 2011 r. – 196. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Since 2010 including beds and incubators for newborns. b Of which amount of beds and incubators for newborns: in 2010 – 203, in 2011 – 196. c See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 5 (156). **SZPITALA OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^d w tys.	198,1	223,4	232,0	234,4	<i>In-patients^d in thous.</i>
w tym na oddziałach ^e :					<i>of which in specified wards^e:</i>
chorób wewnętrznych	41,6	44,8	44,2	44,6	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych	7,2	8,6	9,3	9,5	<i>of which cardiological</i>
chirurgicznych	49,0	58,4	59,3	59,1	<i>surgical</i>
pediatrycznych	24,4	25,2	21,7	21,5	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-płożniczych	30,3	32,3	34,8	36,4	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	6,4	8,1	9,3	9,2	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	2,0	1,8	1,8	2,0	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	10,5	10,9	9,8	10,1	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	8,1	8,7	8,5	8,9	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	1,7	1,5	1,6	1,7	<i>dermatology</i>
neurologicznych	6,8	7,4	7,4	7,7	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	0,6	2,2	2,0	2,0	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	189,8	215,5	224,8	227,0	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	4,9	5,0	4,8	4,7	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni ^d na:					<i>In-patients^d per:</i>
10 tys. ludności ^c	1635,4	1860,4	1926,3	1950,2	<i>10 thous. population^c</i>
1 łóżko	31,1	36,7	38,6	40,7	<i>bed</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	8,8	6,8	5,7	5,7	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	289,3	257,0	231,3	241,6	<i>Average bed use in days</i>

^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^e Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^c See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. ^d Excluding interward patient transfers. ^e Including interward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (157). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	48	53	54	<i>Emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	29	30	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	24	24	<i>specialization</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^b	2	2	2	<i>Medical air rescue^b</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	–	11	11	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^c	13	14	10	<i>Admissions^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d	135183	93495	87542	<i>Departures to accident place^d</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d	135537	94273	88269	<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d</i>
w tym dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat ..	9892	14846	8916	<i>of which children and youth aged 0–18</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 199. ^b Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^c Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 10 on page 199. ^b An airplane or helicopter, including crew, i.e. a pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^c Organization cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. ^d During the year.

TABL. 7 (158). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Apteki	258	296	337	349	Pharmacies
w tym prywatne	215	296	335	348	of which private
w tym na wsi	36	41	36	33	of which in rural areas
Punkty apteczne	29	60	65	62	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	24	56	61	58	of which in rural areas
Liczba ludności ^b na:					Number of population ^b per:
1 aptekę i punkt apteczny	4233	3370	2994	2922	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	4693	4053	3571	3441	pharmacy
w tym na wsi	13909	11945	13295	14453	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	455 ^c	541	661	698	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 199. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. c W przeliczeniu na pełne etaty.
a See general notes, item 11 on page 199. b See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. c Calculated as full-time employment.

TABL. 8 (159). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 Dec)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	6	4	4	Local branches (as of 31 Dec)
Krwiodawcy	12589	21490	30030	31181	Blood donors
w tym honorowi	12578	21459	29885	31181	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	28657	34440	46052	53287	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	32651	34005	72682	56468	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (160). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności ^a per 100 thous. population ^a				
Krztusiec	250	173	271	139	20,6	14,4	22,5	11,6	<i>Whooping cough</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	2	3	3	–	0,2	0,3	0,2	–	<i>type A</i>
typ B	64	31	13	76	5,3	2,6	1,1	6,3	<i>type B</i>
typ C	25	28	30	98	2,1	2,3	2,5	8,2	<i>type C</i>
Różyczka	1332	193	91	91	109,9	16,1	7,6	7,6	<i>Rubella</i>
AIDS ^b	3	3	2	6	0,3	0,3	0,2	0,5	<i>AIDS^b</i>
Salmonellozy	1051	562	464	248	86,6	46,8	38,5	20,6	<i>Salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna	9	–	1	–	0,7	–	0,1	–	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	17	321	70	35	1,4	26,7	5,8	2,9	<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>
Gruźlica	271	191	158	173	22,2	15,9	13,1	14,4	<i>Tuberculosis</i>
Biegunki u dzieci do lat 2 ^c	738	755	1055	1577	295,1	350,5	418,0	659,9	<i>Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years)^c</i>
Szkarlatyna (płonica)	212	180	222	414	17,5	15,0	18,4	34,4	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	62	46	35	29	5,1	3,8	2,9	2,4	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	38	133	50	28	3,1	11,1	4,2	2,3	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	77	104	139	93	6,4	8,7	11,5	7,7	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	444	951	96	82	36,6	79,2	8,0	6,8	<i>Mumps</i>
Toksoplazmoza ^d	35	105	.	.	2,9	8,7	x	x	<i>Toxoplasmosis^d</i>
Tasiemczyce ^d	45	23	.	.	3,7	1,9	x	x	<i>Cestode infestations^d</i>
Włośnica	–	1	7	2	–	0,1	0,6	0,2	<i>Trichinellosis</i>
Świerz ^d	658	668	.	.	54,3	55,6	x	x	<i>Scabies^d</i>
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	63410	6995	18171	32813	5233,7	582,4	1508,9	2729,9	<i>Influenza and suspected influenza</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	516	253	221	247	42,6	21,1	18,4	20,5	<i>Rabies vaccinations</i>

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23. b Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. c Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. d Od 2009 r. nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczyce i świerz.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23. b Preliminary data because of specific features of the disease. c Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. d Since 2009 there is no obligation to inform about incidence of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (161). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Żłobki	6	6	8	9	Nurseries
Oddziały żłobkowe	7	7	8	6	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	663	666	1128	1121	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	1143	1198	1669	1707	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^{ab} na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	33	36	50	51	Places in nurseries ^{ab} per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci w żłobkach ^{ab} na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	19	30	30	Children in nurseries ^{ab} per 1000 children up to the age of 3

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Including nursery wards. b See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 11 (162). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE

A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE
ROUND-THE-CLOCK CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	liczba placówek number of centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII as of 31 Dec									
OGÓŁEM	17	17	17	718	469	444	107	139	179	TOTAL
Interwencyjne	1	1	1	14	14	10	6	–	–	Intervention
Rodzinne	4	4	4	20	27	25	–	2	2	Family
Socjalizacyjne	6	2	3	296	54	88	58	10	3	Socialization
Wielofunkcyjne	6	10	9	388	374	321	43	127	174	Multipurpose

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^a
DAY-SUPPORT CENTRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	liczba placówek (stan w dniu 31 XII) number of centres (as of 31 Dec)			wychowankowie residents			
OGÓŁEM	77	72	71	3550	3850	4486	TOTAL
w tym placówki pracujące minimum 5 dni w tygodniu i 20 godzin tygodniowo	49	53	49	2490	3347	3863	of which centres working mini- mum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	69	62	62	3185	3543	4248	Care
Specjalistyczne	8	10	9	365	307	238	Specialized

a Ponadto w 2011 r. 4 spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych (ujętych w tabl. 11A) pełniło również funkcję placówek wsparcia dziennego; w ciągu roku przebywało w nich 292 wychowanków.

a Moreover, in 2011 four of multipurpose round-the-clock centres (presented in table 11A) also had the function of day-support centres; there were 292 residents during the year.

TABL. 12 (163). **RODZINY ZASTĘPCZE**
Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1005	891	893	904	<i>Foster families</i>
Dzieci w rodzinach zastępczych	1147	1354	1418	1465	<i>Children in foster families</i>
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	49	77	128	130	<i>of which children with legal confirma- tion of disability</i>
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku ^a	101	14	8	10	<i>Children who gained independence during the year^a</i>

^a Dzieci, które opuściły rodzinę zastępczą.
^a *Children who left foster families.*

TABL. 13 (164). **PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE FACILITIES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^a	26	39	43	45	<i>Homes and facilities (excluding branches)^a</i>
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
Osoby w podeszłym wieku	7	11	16	16	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorzy	8	9	8	9	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie ^b ...	7	2	3	4	<i>Adults mentally retarded^b</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ^b	–	5	5	5	<i>Children and young mentally retarded^b</i>
Przewlekłe psychicznie chorzy	1	3	5	5	<i>Chronically mentally ill</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	–	2	2	1	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	3	7	8	9	<i>Homeless</i>
Inne osoby	–	–	2	4	<i>Other persons</i>
Miejsca	2144	3100	3043	3075	<i>Places</i>
Na 10 tys. ludności ^c	18	26	25	26	<i>Per 10 thous. population^c</i>

^a W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^b W 2000 r. – umysłowo upośledzeni. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^a *In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for a few groups of residents.*
^b *In 2000 – mentally disabled.* ^c *See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.*

TABL. 13 (164). **PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE FACILITIES (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkańcy	2110	2919	2964	2976	Residents
w tym umieszczeni w ciągu roku ...	406	1338	681	878	<i>of which placed during the year</i>
na 10 tys. ludności ^c	17	24	25	25	<i>per 10 thous. population^c</i>
Osoby w podeszłym wieku	219	358	658	620	<i>Aged persons</i>
Przewlekle somatycznie chorzy	893	968	695	737	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie ^b ...	917	193	145	151	<i>Adults mentally retarded^b</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ^b	–	533	508	519	<i>Children and young mentally retarded^b</i>
Przewlekle psychicznie chorzy	33	543	598	610	<i>Chronically mentally ill</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	–	36	35	15	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	48	288	308	303	<i>Homeless</i>
Inne osoby	–	–	17	21	<i>Other persons</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	374	149	318	311	Persons awaiting a place

^b W 2000 r. – umysłowo upośledzeni. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^b In 2000 – mentally disabled. ^c See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 14 (165). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
O G Ó Ł Ę M	2000	71964	86791,8	TOTAL
	2005	79990	82275,6	
	2010	77348	126293,1	
	2011	75801	125641,5	
Pomoc pieniężna	62541	96175,7	Monetary assistance	
w tym zasiłki:			<i>of which benefits:</i>	
Stały	5230	18918,9	<i>Permanent</i>	
Okresowy	22876	38959,5	<i>Temporary</i>	
Celowy	31785	20776,2	<i>Appropriated</i>	
Pomoc niepieniężna	38918	29465,7	Non-monetary assistance	
w tym:			<i>of which:</i>	
Schronienie	107	305,7	<i>Shelter</i>	
Posiłek	36281	17724,2	<i>Meal</i>	
Ubranie	18	4,9	<i>Clothing</i>	

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó ł ō: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. ^b According to kind of benefits, beneficiaries may be shown several times.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

***Borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).*

Tourism

1. ***Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than those connected with earning income, i.e. mainly for recreational, work-related, religious and etc. and remaining outside their usual environment not longer than a year.*

2. ***Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities as well as other facilities; they do not include rooms for rent and agrotourism lodgings.*

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze), a ponadto ośrodki kolonijne i zakłady uzdrowiskowe.

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Informacje o działalności klubów sportowych opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **klubach sportowych** obejmują zarówno działalność klubów sportowych zajmujących się głównie sportem (w tym wyczynowym), jak i wybranych organizacji, których działalność ma przede wszystkim charakter rekreacji ruchowej (uczniowskie kluby sportowe, wyznaniowe kluby sportowe).

3. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczone są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

4. Dziedziny i dyscypliny sportowe podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 X 2003 r. (Dz. U. Nr 193, poz. 1888).

Within:

- *hotels and similar facilities, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,*
- *other facilities, the group "miscellaneous facilities" includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres as well as health establishments.*

3. *In data regarding facilities and number of beds for tourists, facilities and places in temporarily inactive facilities due to expansion, renovation etc. are not included.*

4. *Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Bars also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars etc.*

5. *Foreign tourists using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

Sport

1. *Information regarding the activity of sports clubs was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding sports clubs cover the activity of sports clubs dealing mainly with sport (including professional sport) as well as the activity of selected organizations focused mainly on physical recreation (student sports clubs, religious sports clubs).*

3. *Depending on the age exercisers are included in the junior or senior category; different age limits are used for individual sports disciplines.*

4. *Sports fields and disciplines have been presented according to the regulation of the Minister of National Education and Sport, dated 29 Oct 2003 (Journal of Laws No. 193, item 1888).*

Kultura

Culture

TABL. 1 (166). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	267	256	243	247	Libraries (as of 31 Dec)
w tym na wsi	200	189	172	175	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	122	68	50	49	Library service points (as of 31 Dec)
w tym na wsi	104	45	27	22	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					
w tys. wol.	4291,3	4478,9	4630,6	4663,3	Collection (as of 31 Dec) in thous. vol.
w tym na wsi	2018,2	2010,8	1902,0	1878,7	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	199,8	185,6	159,2	155,7	Borrowers ^a in thous.
w tym na wsi	56,8	51,2	40,8	40,3	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach woluminów	4017,2	3487,1	3216,3	3177,5	in thousand volumes
w tym na wsi	1326,6	1157,4	922,5	908,3	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	20,1	18,8	20,2	20,4	per borrower in vol.
w tym na wsi	23,4	22,6	22,6	22,5	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (167). **MUZEJA^a**
MUSEUMS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea ^b Museums ^b	Muzealia ^{bc} w tys. Museum exhibits ^{bc} in thous.	Wystawy czasowe Temporary exhibitions		Zwiedzający muzea i wystawy w tys. Museum and exhibition visitors in thous.		SPECIFICATION
			własne ^d own ^d	obce ^e external ^e	ogółem total	w tym młodzież szkolna ^f of which primary and secondary school students ^f	
2000	22	137,3	72	24	335,7	186,3	
2005	26	181,8	98	27	419,7	165,5	
2010	26	173,3	78	55	351,9	94,3	
2011	27	189,4	75	60	410,3	97,6	
Artystyczne	5	95,4	21	14	66,3	12,8	Art
Biograficzne	1	–	3	4	8,1	4,0	Biographical
Etnograficzne	4	3,6	8	8	8,2	4,0	Ethnographic
Historyczne	2	–	8	8	69,7	27,1	Historical
Przyrodnicze	2	9,0	8	6	25,9	6,4	Natural history
Militarne	1	14,9	9	–	18,7	4,1	Military
Martyrologiczne	1	0,1	–	–	0,3	0,2	Martyrological
Interdyscyplinarne	1	1,7	2	2	6,1	2,6	Interdisciplinary
Regionalne	6	36,3	12	11	75,6	21,0	
Skansenowskie	2	–	1	–	71,0	9,1	Open-air
Inne	2	28,4	3	7	60,4	6,3	Others

a Łącznie z oddziałami muzealnymi. b Stan w dniu 31 XII. c Muzealia znajdujące się w oddziałach muzealnych w podziale według rodzajów muzeów wykazano w muzeach macierzystych. d W kraju. e Krajowe i z zagranicy. f Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a Including museum branches. b As of 31 Dec. c Museum exhibits in museum branches, in division by type of museums, were shown in parent museums. d In Poland. e Domestic and foreign. f Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (168). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	7	10	9	8	8	–	Galleries (as of 31 Dec)
Wystawy ^a	83	105	108	109	109	–	Exhibitions ^a
w tym:							of which:
zagraniczne	–	9	8	9	9	–	foreign
międzynarodowe	.	4	2	10	10	–	international
Ekspozycje ^a	88	109	110	109	109	–	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	34,8	60,5	58,2	86,6	86,6	–	Visitors in thous.

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 4 (169). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2000	5	1929	2061	352,6	
2005	5	1553	1801	287,8	
2010	7	2246	2419	353,7	
2011	8	2110	2023	296,1	
Teatry	6	1072	1289	155,0	Theatres
dramatyczne	2	652	388	64,2	dramatic
lalkowe	4	420	901	90,8	puppet
Filharmonie	2	1038	734	141,1	Philharmonic halls

a Stan w dniu 31 XII. b Według siedziby.
a As of 31 Dec. b By the seat.

TABL. 5 (170). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2009	2011			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	160	166	169	158	58	100	<i>Institutions</i>
domy kultury	26	29	32	29	18	11	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	71	77	73	75	29	46	<i>cultural centres</i>
kluby	26	21	12	12	10	2	<i>clubs</i>
świetlice	37	39	52	42	1	41	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	171	197	222	248	149	99	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	7375	7588	9221	6748	4104	2644	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1257,0	1429,5	1514,0	1145,8	913,1	232,7	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>

TABL. 5 (170). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2009	2011			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Kursy (w ciągu roku)	136	225	224	234	200	34	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	2142	4512	3635	4327	3780	547	Course graduates (during the year)
Zespoły artystyczne	595	715	645	530	350	180	Artistic ensembles
Członkowie zespołów artystycznych	8272	9379	9155	7568	5125	2443	Members of artistic ensembles
Koła (kluby)	169	329	334	403	256	147	Groups (clubs)
Członkowie kół (klubów)	4524	7621	6720	9160	6111	3049	Members of groups (clubs)

TABL. 6 (171). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	20	19	14	14	Cinemas (as of 31 Dec)
w tym w miastach	18	17	13	14	of which in urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	21	20	29	29	Screens (as of 31 Dec)
w tym w miastach	19	18	28	29	of which in urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	5,3	4,5	6,0	5,9	Seats (as of 31 Dec) in thous.
w tym w miastach	5,0	4,2	5,8	5,9	of which in urban areas
Seanse:					Screenings:
w tysiącach	13,5	10,8	36,0	33,0	in thousand
w tym w miastach	13,3	10,7	35,9	32,9	of which in urban areas
na 1 kino	674	569	2572	2356	per cinema
Widzowie:					Audience:
w tysiącach	389,2	304,2	814,2	828,8	in thousand
w tym w miastach	384,2	301,9	813,5	828,3	of which in urban areas
na 1 kino	19459	16013	58160	59204	per cinema
na 1 seans	29	28	23	25	per screening

TABL. 7 (172). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI^a**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	266,6	262,6	187,2	186,3	220,2	218,9	155,6	155,2	Radio subscribers
miasta	168,7	170,7	125,7	125,1	237,6	240,4	173,4	172,8	urban areas
wieś	97,9	91,9	61,5	61,2	195,5	187,7	128,6	128,4	rural areas
Abonenci telewizyjni	260,3	254,1	181,1	179,9	215,0	211,8	150,5	149,8	Television subscribers
miasta	164,7	164,4	121,0	120,1	232,0	231,6	166,9	165,9	urban areas
wieś	95,6	89,7	60,1	59,8	190,8	183,1	125,6	125,4	rural areas

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

a See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka Tourism

TABL. 8 (173). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	223	180	182	165	Facilities (as of 31 Jul)
w tym całoroczne	.	99	132	123	of which open all year
Obiekty hotelowe	29	36	68	74	Hotels and similar facilities
hotele	21	22	23	24	hotels
motele	5	2	2	2	motels
pensjonaty	3	4	4	5	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	.	8	39	43	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	194	144	114	91	Other facilities
domy wycieczkowe	9	5	3	3	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	24	26	14	10	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	.	3	6	6	of which school youth shelters
kempingi	2	2	2	2	camping sites
pola biwakowe	19	12	8	6	tent camp sites
ośrodki wczasowe	29	18	7	4	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	19	14	12	13	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	–	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	26	15	14	13	complexes of public tourist cottages
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego	4	3	–	–	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	–	–	1	1	hostels
inne obiekty	60	47	51	38	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	15814	11769	11409	11032	Number of beds (as of 31 Jul)
w tym całoroczne	6891	6109	7409	7710	of which open all year
Obiekty hotelowe	2311	3078	4634	5151	Hotels and similar facilities
hotele	1943	2292	2596	2902	hotels
motele	184	53	91	105	motels
pensjonaty	184	131	146	190	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	.	602	1801	1954	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	13503	8691	6775	5881	Other facilities
domy wycieczkowe	492	212	121	176	excursion hostels
schroniska	14	14	11	11	shelters
schroniska młodzieżowe	834	1334	826	672	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	.	215	331	340	of which school youth shelters
kempingi	248	270	240	240	camping sites
pola biwakowe	1915	905	615	462	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3357	1962	982	378	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	1852	1230	1103	1212	training-recreational centres
domy pracy twórczej	110	123	99	–	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	1582	504	610	876	complexes of public tourist cottages ^b
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego	119	177	–	–	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	–	–	45	43	hostels
inne obiekty	2980	1960	2123	1811	miscellaneous facilities

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w „pozostałych obiektach”. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in "other facilities". ^b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 8 (173). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	388662	398271	456571	473592	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	79900	85981	72141	90293	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	149408	234758	309955	345905	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	125245	172182	203846	229916	<i>hotels</i>
motele	18745	10533	9253	11906	<i>motels</i>
pensjonaty	5418	5901	4389	6721	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	.	46142	92467	97362	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	239254	163513	146616	127687	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	24677	16433	18265	20373	<i>excursion hostels</i>
schroniska	369	109	160	108	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	10446	8417	8560	6383	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	.	191	3110	2450	<i>of which school youth shelters</i>
kempingi	2416	3105	2556	2703	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	23493	6484	2677	1787	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	26095	14650	10024	2464	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	36302	24143	25241	22797	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	3054	4750	3497	281	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	12042	5518	10876	11238	<i>complexes of public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	689	1332	–	–	<i>weekend and holiday accom- modation establishments</i>
hostele	–	–	7317	8455	<i>hostels</i>
inne obiekty	99671	78572	57443	51098	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	910570	806138	903286	901695	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym ..	119789	131948	108038	136448	<i>of which by foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	248444	354719	488119	551374	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	206376	259902	314936	363203	<i>hotels</i>
motele	23561	13197	12689	16216	<i>motels</i>
pensjonaty	18507	9008	9646	11693	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	.	72612	150848	160262	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	662126	451419	415167	350321	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	38465	18415	19890	22239	<i>excursion hostels</i>
schroniska	407	353	486	177	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	25047	27032	23734	18233	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	.	1822	6374	4953	<i>of which school youth shelters</i>
kempingi	6723	6485	3634	4091	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	29729	13341	13071	2676	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	169392	97338	48703	21643	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	133018	60329	80433	79714	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	9256	11533	10309	778	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	40789	11878	27027	31585	<i>complexes of public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	2981	7245	–	–	<i>weekend and holiday accom- modation establishments</i>
hostele	–	–	9694	10822	<i>hostels</i>
inne obiekty	206319	197470	178186	158363	<i>miscellaneous facilities</i>

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w „pozostałych obiektach”. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in "other facilities". ^b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 9 (174). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 Jul

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000	46	83	66	33	TOTAL
	2005	48	70	35	15	
	2010	68	45	18	13	
	2011	71	49	24	8	
Obiekty hotelowe		56	29	5	3	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele		25	13	1	–	<i>hotels</i>
motele		1	1	–	–	<i>motels</i>
pensjonaty		2	2	2	–	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe		28	13	2	3	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty		15	20	19	5	<i>Other facilities</i>
kempingi		–	1	1	–	<i>camping sites</i>
schroniska		1	–	–	–	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe – szkolne schroniska młodzieżowe		–	–	2	–	<i>youth shelters – school youth shelters</i>
pola biwakowe		–	–	–	1	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe		–	3	2	1	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe		2	5	5	–	<i>training-recreational centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych		–	4	4	–	<i>complexes of public tourist cottages</i>
inne obiekty		12	7	5	3	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 10 (175). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	79900	85981	72141	90293	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	28535	68064	60512	76010	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	24661	49479	44822	56907	<i>hotels</i>
motele	3775	887	3823	4674	<i>motels</i>
pensjonaty	99	240	271	218	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	.	17458	11596	14211	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	51365	17917	11629	14283	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	7547	3642	1713	2851	<i>excursion hostels</i>
schroniska	262	32	3	13	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	610	843	978	867	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	.	-	492	320	<i>of which school youth shelters</i>
kempingi	735	785	901	1236	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	279	394	336	120	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	224	158	94	98	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1939	674	534	316	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	288	764	231	4	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	105	232	390	808	<i>complexes of public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	7	-	-	<i>weekend and holiday accommodation establishments</i>
hostele	-	-	1731	2522	<i>hostels</i>
inne obiekty	39376	10386	4718	5448	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	119789	131948	108038	136448	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	46809	103625	88361	113987	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	42215	75577	64308	86963	<i>hotels</i>
motele	4340	1280	5629	6243	<i>motels</i>
pensjonaty	254	1124	543	328	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	.	25644	17881	20453	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	72980	28323	19677	22461	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	9874	3743	1713	2890	<i>excursion hostels</i>
schroniska	299	32	3	13	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	1665	1730	1906	1324	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	.	-	1260	624	<i>of which school youth shelters</i>
kempingi	1163	1263	1187	1722	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	330	464	449	120	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	731	750	531	263	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3367	1237	983	1108	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1010	1480	636	4	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	198	297	513	1517	<i>complexes of public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	10	-	-	<i>weekend and holiday accommodation establishments</i>
hostele	-	-	1986	2825	<i>hostels</i>
inne obiekty	54343	17317	9770	10675	<i>miscellaneous facilities</i>

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w „pozostałych obiektach”. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in "other facilities". b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 11 (176). **KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
SPORTS CLUBS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2006	2008	2010	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	242	404	449	442	Organizational entities
Sekcje	619	969	1114	1021	Sections
Członkowie	21962	30020	28538	28191	Members
Ćwiczący	19067	27891	29135	28694	Exercisers
w tym kobiety	6078	9124	9722	9185	of which females
Zawodnicy ^a	5735	8652	8589	10326	Competitors ^a
w tym kobiety	1025	1693	1722	2052	of which females
w tym młodzież do 18 lat	4187	6492	6212	7265	of which youth up to age of 18
Trenerzy	243	326	368	466	Coaches
Instruktorzy	449	688	756	831	Instructors

a Zarejestrowani w polskich lub okręgowych związkach sportowych.

a Registered in Polish or local sports associations.

TABL. 12 (177). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH**
SPORTOWYCH W 2010 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2010
As of 31 Dec

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a Exercisers ^a			Trenerzy ^b Coaches ^b	Instruktorzy ^b Instructors ^b	SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
OGÓŁEM	1021	31648	10193	26054	491	1010	TOTAL
w tym:							of which:
Badminton	24	563	242	481	7	29	Badminton
Bieg na orientację	6	102	34	99	–	4	Orienteering
Jeździectwo ^c	18	277	188	166	13	26	Equestrian sport ^c
Karate ^c	19	955	216	739	8	41	Karate ^c
Kolarstwo ^c	8	131	20	98	5	6	Cycling ^c
Koszykówka	75	2411	916	2223	55	70	Basketball
Kulturystryka i trójbój siłowy ^c	22	443	262	199	5	18	Body-building and strength triathlon ^c
Lekkoatletyka	126	3666	1771	3402	67	135	Athletics

a Osoba ćwicząca może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia więcej niż jedną dyscyplinę sportu. b Trenerzy, instruktorzy mogą być wykazywani wielokrotnie, jeżeli prowadzą zajęcia w kilku dyscyplinach sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

a An exercising person may be indicated more than once depending upon the number of the practised sports disciplines. b Coaches, instructors may be indicated more than once depending upon the number of the taught sports disciplines. c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

TABL. 12 (177). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH W 2010 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2010 (cont.)

As of 31 Dec

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a Exercisers ^a			Trenerzy ^b Coaches ^b	Instruktorzy ^b Instructors ^b	SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Łyżwiarstwo szybkie ^c	6	212	103	192	13	8	Speed skating ^c
Narciarstwo klasyczne	10	327	156	324	4	14	Classic skiing
Piłka nożna	179	7279	616	5645	132	145	Football
Piłka ręczna	47	1678	605	1617	23	46	Handball
Piłka siatkowa	152	3700	1949	3385	73	129	Volleyball
Pływanie	23	1379	694	1287	19	44	Swimming
Strzelectwo sportowe ^c	19	688	265	479	1	34	Sports shooting ^c
Szachy	31	860	189	657	6	25	Chess
Taniec sportowy	10	225	170	204	–	14	Sports dance
Tenis	5	110	35	65	2	1	Tennis
Tenis stołowy	95	1815	705	1599	8	71	Table tennis
Unihokej	12	269	134	246	1	6	Unihockey
Zapasy ^c	9	417	42	392	8	10	Wrestling ^c
Żeglarstwo regatowe	9	259	75	154	2	29	Sailing

a Osoba ćwicząca może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia więcej niż jedną dyscyplinę sportu. b Trenerzy, instruktorzy mogą być wykazywani wielokrotnie, jeżeli prowadzą zajęcia w kilku dyscyplinach sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

a An exercising person may be indicated more than once depending upon the number of the practised sports disciplines. b Coaches, instructors may be indicated more than once depending upon the number of the taught sports disciplines. c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych):
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk,
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618),
  - c) inne, tj. pozostałe jednostki, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** – biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – państwowe i samorządowe instytucje oraz niewymienione wcześniej instytucje niekomercyjne, m.in. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Do zatrudnionych w działalności B+R zaliczani są również uczestnicy studiów doktoranckich prowadzący prace B+R.

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, of which knowledge about man, culture and society as well as to discover new uses of this knowledge.

Research and development activity includes **basic and applied research as well as experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific, research and development units** (i.e. units involved mainly in carrying out research and development):
  - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
  - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 Apr 2010 (Journal of Laws No. 96, item 618),
  - c) others, i.e. other units classified according to NACE Rev. 2 to the division 72 "Scientific research and development";
- 2) **auxiliary scientific units** – libraries, archives, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development;
- 3) **economic entities** (not classified according to NACE Rev. 2 to the division 72 "Scientific research and development") include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – state or local government institutions and non-profit institutions not mentioned above, i.a. hospitals, national parks, botanical gardens, state agencies and institutions.

2. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their normal work time on R&D.

Employment in R&D activity includes also participants of doctoral studies dealing with R&D activities.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady bieżące od 2003 r. podaje się bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, lecz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 (Dz. U. Nr 161, poz. 1359) do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki. Koszty te ujmowane są w nakładach inwestycyjnych na środki trwałe.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle polega na opracowywaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów, usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne oraz budynki, budowle i grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development activity. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditure on research and development activity includes current expenditure borne on basic research, applied research and experimental development as well as capital expenditure on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Since 2003 **current expenditure** has been given excluding expenditure on purchase or manufacture of research equipment, meeting criteria for inclusion in fixed assets, necessary for performing particular R&D projects, but according to the regulation of the Ministry of Science and Information Society Technologies, dated 4 Aug 2005, Journal of Laws No. 161, item 1359), till completion of the projects mentioned above, not included in fixed assets of the entity. Expenditure on the equipment mentioned above has been included in the capital expenditure on fixed assets.

4. Innovation activity in industry consists in elaborating and implementing new or significantly improved products (goods and services) and processes which are novel at least for the enterprise. It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditure on innovation activity includes expenditure on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment as well as buildings, constructions and land), other preparations for the implementation of innovations before starting industrial production, training of personnel linked directly to innovation activity and marketing for technologically new and significantly improved products.

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation and is used in order to automatically control and regulate technical equipment as well as to control technological processes.

7. Patentable invention is any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. Utility model eligible for protection is any new and useful solution of a technical character concerning shape, construction or permanent assembly of an object.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, informacja i komunikacja, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

3. Pojęcie **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)**, nazywanych też technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi lub teleinformatycznymi, odnosi się do rodziny technologii, które przetwarzają, gromadzą i przesyłają informacje w formie elektronicznej. „Technologie informatyczne” (IT) są pojęciem węższym, używanym do opisu technologii związanych z komputerami i oprogramowaniem, natomiast nie obejmują technologii komunikacyjnych i dotyczących sieci.

4. **Lokalna sieć komputerowa (LAN)** to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

5. **Intranet** to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

Information society

1. The presented information was compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the subject scope "Information society indicators".

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)** concern economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply, sewerage and waste management and remediation activities, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities), administrative and support service activities, other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. **Information Communication Technology (ICT)** includes all technologies for the processing, storing and transmission of information in an electronic form. **Information Technology (IT)** is a narrower term for technologies connected with computers and software, which does not include communications and network technologies.

4. **Local area network (LAN)** is a type of network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

5. **Intranet** is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (178). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011				
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 Dec)				zatrudnieni ^a personnel ^a							
					ogółem total				pracownicy nauko-wo-badawczy re-searchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel other supporting staff	
OGÓŁEM ..... TOTAL	8	22	36	41	1458,9	1284,6	1533,9	1763,6	1316,0	213,0	234,6	
W tym podmioty gospodarcze ..... Of which economic entities	3	12	17	23	16,2	77,7	162,8	361,0	35,6	157,2	168,2	

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In so-called full-time equivalents.

TABL. 2 (179). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Z wykształceniem Education						pozostałym other
		Ogółem Total	wyższym higher					
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)		
OGÓŁEM ..... TOTAL	2005 2010 2011	2386 2437 2552	243 244 248	302 313 321	947 # 1057	823 812 765	71 # 161	
W tym podmioty gospodarcze ..... Of which economic entities	2005 2010 2011	90 210 327	– # –	– – –	– # 4	75 189 #	15 18 #	

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post at university.

TABL. 3 (180). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011				
	ogółem grand total				nakłady expenditure			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital on fixed assets	
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przrządy, ruchomości i wyposażenie of which machinery, technical equipment and tools, instruments, movables and endow- ment				
w tys. zł				in thous. zł				
OGÓŁEM ..... TOTAL	36283,6	61421,7	103865,4	139519,8	#	28497,6	#	#
W tym podmioty gospodarcze ..... <i>Of which economic entities</i>	8143,3	8426,7	16264,1	25904,9	16542,0	10669,1	9362,9	#

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 222.

a See general notes, item 3 on page 222.

TABL. 4 (181). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experi- mental develop- ment	SPECIFICATION	
		podsta- wowe basic	stosowane applied			
		w tys. zł				in thous. zł
OGÓŁEM	2000	24299,2	12144,7	6320,4	5834,1	TOTAL
	2005	38419,2	25828,1	5800,1	6791,0	
	2010	60279,4	#	#	14731,7	
	2011	#	#	7870,6	#	
W tym podmioty gospodarcze		16542,0	#	#	8571,0	<i>Of which economic entities</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 222.

a See general notes, item 3 on page 222.

TABL. 5 (182). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	67,6	74,3	#	78,8	TOTAL
Jednostki rozwojowe	–	6,2	#	78,5	Development units
Podmioty gospodarcze	–	6,2	60,6	39,8	Economic entities
Szkoły wyższe	67,6	75,2	89,9	80,8	Higher education institutions

TABL. 6 (183). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a W 2011 R. (ceny bieżące)****EXPENDITURE ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a IN 2011 (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditure								
		zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of knowledge from external sources	na oprogramowanie on software	inwestycyjne capital				na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment		razem total			w tym z importu of which import
w tys. zł in thous. zł										
OGÓŁEM	290544	252	#	28740	239456	171300	1190	5629		
W tym przetwórstwo przemysłowe	277028	252	1567	#	#	171300	#	5629		
<i>Of which manufacturing</i>										
w tym: of which:										
Produkcja artykułów spożywczych	99799	–	#	5461	90437	#	#	#		
Manufacture of food products										
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1383	–	63	–	1195	–	#	–		
Manufacture of metal products ^Δ										
Produkcja maszyn i urządzeń	30364	#	670	2835	20974	#	89	2189		
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.										

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (184). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a W 2011 R.**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c Net revenues from sales of new or significantly improved products ^b in % of total turnover ^c			
	ogółem total	nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku new or significantly improved for the market	nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa new or significantly improved only for the enterprise	z ogółem – eksport of total – export
OGÓŁEM ..... TOTAL	4,9	2,5	2,4	1,4
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	5,3	2,7	2,6	1,5
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych ..... Manufacture of food products	2,6	0,3	2,3	0,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..... Printing and reproduction of recorded media	14,4	0,6	13,8	11,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... Manufacture of rubber and plastic products	4,1	–	4,1	0,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	9,0	8,5	0,4	0,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	1,8	0,6	1,2	0,3
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	23,5	15,5	8,0	10,2
Produkcja mebli ..... Manufacture of furniture	0,8	0,6	0,1	0,6
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..... Repair and installation of machinery and equipment	10,9	10,8	0,1	–

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Wprowadzonych na rynek w latach 2009–2011. ^c Produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Introduced into the market during 2009–2011. ^c Products, goods and materials.

TABL. 8 (185). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSLE^a W 2011 R.
Stan w dniu 31 XII
MEANS OF AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a IN 2011
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
w szt. in units						
OGÓŁEM ..... TOTAL	261	293	152	175	162	566
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	254	281	152	175	162	355
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych .... Manufacture of food products	117	107	3	18	15	105
Produkcja wyrobów tekstylnych ..... Manufacture of textiles	3	39	–	1	1	10
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..... Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	11	13	6	–	–	69
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..... Printing and reproduction of recorded media	2	6	–	5	5	5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... Manufacture of rubber and plastic products	77	30	1	124	124	2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	18	28	–	1	1	21
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	3	5	14	1	–	3
Produkcja urządzeń elektrycznych .... Manufacture of electrical equipment	5	2	6	2	2	13
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	8	9	87	14	13	77
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	–	2	2	–	–	1
Produkcja mebli ..... Manufacture of furniture	4	2	8	–	–	37
Pozostała produkcja wyrobów ..... Other manufacturing	–	–	25	9	1	–

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (185). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a**
W 2011 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
MEANS OF AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a IN 2011 (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6	3	-	-	-	163
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1	8	-	-	-	44
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
W tym odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	-	7	-	-	-	43
<i>Of which sewerage</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 9 (186). **WYNAZAKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC PATENTS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Wynalazki:					
zgłoszone	19	25	56	73	Patent applications
udzielone patenty	6	13	11	11	Patents granted
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	-	12	31	29	Utility model applications
udzielone prawa ochronne	-	15	14	10	Rights of protection granted

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 10 (187). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING INTERNET
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in % of total enterprises</i>		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące:			<i>Enterprises using:</i>
dostęp do Internetu	95,8	95,6	<i>Internet access</i>
połączenie z Internetem przez:			<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	74,6	76,3	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna)	42,2	37,8	<i>analogue modem (connection over plain telephone line)</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS itp.)	14,9	14,9	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>
własną stronę internetową	60,8	63,9	<i>own website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii z rodziny DSL (ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC).

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b DSL connections (ADSL, SDSL etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, power supply traction – PCL).

TABL. 11 (188). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in % of total enterprises</i>		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące:			<i>Enterprises using:</i>
komputery	97,4	97,0	<i>computers</i>
automatyczną wymianę danych na zewnątrz przedsiębiorstwa	48,0	42,8	<i>automatic exchange of data out of enterprise</i>
automatyczną wymianę danych wewnątrz przedsiębiorstwa	35,8	32,7	<i>automatic exchange of data inside of enterprise</i>
bezpłatne oprogramowanie „open source” ogółem	.	84,8	<i>total free, open source software</i>
z ogółem:			<i>of total:</i>
systemy operacyjne np. Linux	18,3	17,4	<i>operating systems, like Linux</i>
oprogramowania biurowe np. Open Office	.	69,7	<i>office software, like Open Office</i>
aplikacje ERP lub CRM	.	7,0	<i>Enterprise Resource Planning or Customer Relationship Management applications</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500–2100 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badania.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych 25 targowiskach w województwie. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500–2100 in various years).

Price indices of consumer goods and services were calculated applying the system of weights from the year preceding the surveyed year.

The weight system was based on the structure of households expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by consumers for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The information on retail prices of goods and services comes from price quotations conducted by interviewers in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices were calculated as arithmetic means of average monthly prices apart from annual prices of selected goods which were calculated as weighted averages of coefficients expressing shares of purchases made by consumers in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected 25 marketplaces in the voivodship. Until 2004 the information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 have not been fully comparable with the data for the previous years.

Average annual prices were calculated as the arithmetic means of average monthly prices.

TABL. 1 (189). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
OGÓŁEM	110,7	102,0	102,3	104,5	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	111,5	101,9	101,5	105,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	108,0	102,7	104,5	103,0	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	105,6	96,3	98,2	99,8	Clothing and footwear
Mieszkanie	.	103,3	103,3	105,7	Dwelling
Zdrowie	110,1	102,5	102,5	104,0	Health
Transport	123,3	105,7	105,3	107,0	Transport
Rekreacja i kultura	109,4	99,8	100,6	100,5	Recreation and culture
Edukacja	112,0	101,3	101,8	104,3	Education

TABL. 2 (190). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,57	2,88	4,53	4,42	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,03	1,20	1,77	2,08	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Mąka pszenna – za 1 kg	.	1,43	1,75	2,06	Wheat flour – per kg
Kasza gryczana prażona cała – za 500 g	1,97	2,55	3,29	5,23	Buckwheat whole roasted – per 500 g
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	9,98	17,54	19,43	21,82	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,03	13,74	14,35	14,55	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,02	5,56	6,24	7,17	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,91	19,80	20,09	21,05	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	13,19	13,65	13,84	14,88	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,56	11,93	16,13	18,38	Filletts of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,56	10,67	11,76	13,56	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,44	7,32	9,01	9,89	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze 3-3,5% tłuszczu sterylizowane – za 1 l	2,16	2,46	2,80	2,86	Cows' milk, fat content 3-3,5% sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,18	1,24	1,57	1,52	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	8,11	9,30	10,78	11,49	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,17	16,05	17,99	19,08	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,33	0,45	0,44	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,88	3,37	4,11	4,53	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,15	4,61	5,57	6,38	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,70	4,54	5,22	4,69	Oranges – per kg
Jabłka ^{ab} – za 1 kg	2,34	1,79	2,21	3,00	Apples ^{ab} – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,10	1,12	1,51	1,60	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,18	1,29	1,72	1,88	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,64	0,80	1,33	1,25	Potatoes ^a – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,90	3,02	2,63	3,99	White sugar, crystallized – per kg
Czekolada mleczna – za 100 g	2,37	3,16	3,38	3,33	Milk chocolate – per 100 g
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic” – za 250 g	6,41	4,46	5,85	6,61	Natural coffee "Tchibo Family Classic", ground – per 250 g

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. b W 2000 r. – droższe.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing shares of purchases made by consumers in particular months of the year. b In 2000 – dessert apples.

TABL. 2 (190). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
 RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Herbata „Madras” – za 100 g	2,04	2,28	3,36	3,72	Tea "Madras" – per 100 g
Sok jabłkowy – za 1 l	3,32	2,90	3,66	3,85	Apple juice – per l
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^c – za 0,5 l	24,86	20,30	19,04	19,37	Pure vodka "Polonaise – Polish Vodka" 40% ^c – per 0,5 l
Piwo jasne pełne 12,5% ekstraktu wagowego, butelkowane – za 0,5 l	2,67	2,69	3,03	2,94	Beer, full light, 12,5% of extract, bottled – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt.	4,43	5,30	9,34	10,32	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl	457,13	502,66	375,74	425,97	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Koszula męska z elanobawełny, rękaw długi – za 1 szt.	65,30	75,03	76,07	76,87	Men's shirt, polyester staple fibres and cotton, long sleeve – per 1 pc
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	128,66	147,15	148,05	151,06	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	111,56	130,24	122,09	130,22	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,40	31,86	34,78	35,22	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodo- ciągowej – za 1 m ³	1,37	2,00	2,55	2,69	Cold water from municipal water-line system – per m ³
Wywóz śmieci – za 1 pojemnik	.	.	9,96	10,60	Refuse collection – per container
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d – za 1 kW·h	0,29	0,44	0,61	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^d – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^e – za 1 m ³	0,90	1,47	2,38	2,53	Natural, high-methane gas from gas-line system ^e for households – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	393,70	471,92	683,64	735,13	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	11,44	14,18	15,71	16,03	Hot water – per m ³
Centralne ogrzewanie lokali miesz- kalnych – za 1 m ² powierzchni użytkowej	2,57	3,63	4,58	4,68	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1530,51	1292,83	1289,55	1202,12	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	399,45	323,74	330,65	328,69	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	158,38	133,50	176,70	189,06	Steam iron
Rower turystyczny – za 1 szt.	419,65	478,10	615,00	668,66	Touring bike – per 1 pc
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	40,82	51,81	67,63	70,21	Consultation of a second-graduated physician in specialist practice
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	.	.	4,56	5,12	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd jedno- razowy autobusem miejskim	1,43	1,77	2,03	2,09	Regular ticket for travelling by intra- urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,41	11,74	13,43	13,53	Taxi daily fare – for 5 km distance
Kurs samochodowy kategorii „B”	667,25	1020,83	1168,42	1175,83	Car course "B"
Bilet normalny do kina	9,59	12,25	13,31	13,75	Regular cinema ticket
Gazeta – dziennik lokalny	0,93	1,20	1,58	1,68	Local daily newspaper
Ondulacja na zimno włosów damskich	42,44	47,66	53,62	57,88	Women's cold wave
Mydło toaletowe – za 100 g	1,38	1,40	1,86	2,01	Toilet soap – per 100 g
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	5805,39	12877,00	16783,13	19526,25	Tractor mounted grain drill Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	13,60	23,77	29,67	39,03	
Przemiał pszenicy – za 1 dt	15,45	20,63	22,00	17,50	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krwi	14,63	19,87	30,67	31,46	Cows' clinical examination

c W 2000 r. – 50%. d Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składnik stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. e Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

c In 2000 – 50%. d Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. e Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 3 (191). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					<i>Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:</i>
pszenicy	51,08	36,03	63,48	85,28	<i>wheat</i>
żyta	36,91	25,68	43,33	77,18	<i>rye</i>
jęczmienia	54,33	34,51	49,69	74,89	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	41,80	25,04	30,25	60,37	<i>oats and mixed cereal</i>
pszennyta	49,77	30,33	43,71	72,49	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	15,98	17,97	18,65	25,18	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	40,39	47,05	69,61	45,07	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,55	17,22	10,68	12,93	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	80,64	77,21	130,28	184,99	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	659,96	305,00	842,95	831,09	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,87	4,00	4,43	5,40	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,18	9,48	9,16	8,27	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,69	3,83	3,82	4,47	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,87	1,01	1,16	1,29	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt.	0,28	0,24	0,23	0,20	<i>Hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (192). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	57,20	43,74	61,37	96,59	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	42,06	28,57	41,63	75,36	<i>rye</i>
jęczmienia	51,05	41,73	56,06	89,82	<i>barley</i>
owsa	44,53	30,56	40,72	70,17	<i>oats</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	35,12	51,92	92,43 ^a	92,72	<i>Potatoes (excluding edible early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					Livestock – per head
Krowa dojna	1347,13	2180,91	2440,24	2796,34	<i>Dairy cow</i>
Jałówka 1-rocza	839,54	1315,78	1600,58	1688,16	<i>One-year heifer</i>
Prosię na chów	83,87	132,28	132,74	112,00	<i>Piglet</i>
Koń roboczy	3055,17	3400,00	3997,22	4366,67	<i>Farm horse</i>
Żrebię 1-roczne	1710,18	2159,26	2600,00	2747,92	<i>One-year colt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Bydło (bez cieląt) ^b	1,89	3,00	.	.	<i>Cattle (excluding calves)^b</i>
Cielęta	.	6,84	9,43	9,71	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	3,64	3,70	.	4,66	<i>Pigs</i>

^a Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

^a Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: nakładów pracy w gospodarstwach rolnych, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określone do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określone do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o **nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r. (nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzka,
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: labour input in agricultural holdings, land use, sown area, crop output, live-stock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity within the scope of crop and animal production conducted by economic entities, regardless of the sections of the NACE in which they are included.

3. **Agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock, if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running an agricultural holding.

4. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data of **labour input in agricultural holdings** were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i. e. between 1 Jul 2009 and 30 Jun 2010 (even if it was minimal volume of work).

The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent paid employees and temporary paid employees, contracted workers, mutual aid,
- 2) on farms of legal persons: permanent paid employees and temporary hired employees, contracted workers, as well as others persons (i.e. members of agricultural producers' cooperatives, students working on school agricultural holdings, employed persons, including clergymen working on holding run by monasteries).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych **rocznych jednostkach pracy** (AWU). Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią EUROSTAT-u zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

6. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków od 2002 r. prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. Dane za 2000 r. podano w warunkach porównywalnych.

Zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, **użytki rolne w dobrej kulturze** – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe; dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmiaru.

*Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional **Annual Work Unit** (AWU). The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of worked time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland it equals 2120 working hours over a year as an equivalent of full-time employment (annual work unit). In accordance with the EUROSTAT methodology, the assumption is that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work was higher.*

6. *Data regarding the total area of agricultural land and area by land type since 2002 have been presented excluding non-farm land. Data for 2000 are presented in comparative conditions.*

*According to EUROSTAT methodology, **agriculture land in good agricultural condition** – maintained in accordance with norms defined in the regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 Mar 2007 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306) with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures; data since 2010 are not comparable with the data for the previous years.*

***Sown area** is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.*

***Fallow land** is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).*

***Permanent crops** stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.*

***Orchards** are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.*

***Kitchen gardens** stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.*

***Meadows and pastures** are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywa rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują strączkowe konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniuczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemioplodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nieobjętych sprawozdawczością.

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) plant products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) animal products as well as the increase in farm animal stocks (livestock – basic and working herd), which includes: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal products and the increase in farm animal stocks (livestock – basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sowing material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on market-places.

8. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oil-bearing plants concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale do not include cereal mixed, unless otherwise indicated.

Pulses for grain include edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: feed pulses, legumes (of which perennial: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses as well as root plants (mangold, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip etc.) and maize for feeds.

9. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

12. Dane za 2010 r. w zakresie nakładów pracy w gospodarstwach rolnych, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

14. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2009/10 oznacza okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.).

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych oraz Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcyjnych i kółek rolniczych oraz lasów oddanych im w zarząd i bezpłatne użytkowanie,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej, stanowiące rezerваты przyrody lub wchodzące w skład parków narodowych, ewentualnie wpisane do rejestrów zażytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

12. *Data for 2010 in terms of labour input in agricultural holdings, land use, sown area, livestock, tractors, agricultural machines and equipment, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 as of 30 Jun.*

13. *Agricultural land calculated by the land user's seat was assumed for calculation of results and production factors per area unit – as of June.*

14. *Farming years cover the period from 1 Jul to 30 Jun (e.g. the 2009/10 farming year covers the period from 1 Jul 2009 to 30 Jun 2010).*

15. *Data, unless otherwise indicated, are presented by the land user's seat.*

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by other ministers, voivods, gminas or municipal associations as well as the Agricultural Property Agency (until 15 Jul 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) production cooperatives and farmers' associations as well as forests given them into administration and free use,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes forest area as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for silviculture production, which are nature reserves or comprise portions of national parks or eventually are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas etc.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Najczęściej występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years, and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years, as well as crops and greenwoods in the I age category, with plantings less than 0,5 (full plantings – 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the II age category (21–40 years) with plantings up to 0,3 inclusive or planted with trees in the III or higher age category (41 years or more) with plantings up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed on forest land through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture, i.e. non-forest land.

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs on public and private areas outside the forest and green areas in cities. The most frequently the term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes forests and forest land, land designated by legally binding decisions for afforestation, orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Forest cover (forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008 implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 29 Oct 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), replacing the PKWiU classification used until 31 Dec 2008.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (193). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Użytki rolne ^{ab} (stan w czerwcu) w tys. ha	1188,7	1089,3	1070,4	1063,2	Agricultural land ^{ab} (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	1135,8	1061,2	1050,8	1047,9	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^{bc} w %:					Share in total sown area (as of June) ^{bc} in %:
zboż podstawowych	43,6	44,4	43,9	43,3	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	42,2	44,0	43,6	43,0	of which private farms
ziemniaków	10,3	4,8	2,9	2,8	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	10,3	4,9	2,9	2,9	of which private farms
rzepaku i rzepiku	0,1	0,4	1,4	1,2	rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	0,0	0,2	1,1	0,9	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	15,8	26,8	29,0	25,9	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	15,5	25,7	29,0	25,6	of which private farms
ziemniaków	194	172	203	202	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	194	172	203	202	of which private farms
rzepaku i rzepiku	22,9	28,4	23,9	26,4	rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	19,2	27,2	23,9	26,5	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bd} (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	60,0	67,6	75,5	79,2	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads ^{bd} (as of June) per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	62,8	68,9	76,5	80,0	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	54,1	52,9	52,1	48,8	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	54,2	52,9	52,1	48,8	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	8,5	9,7	9,4	8,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	8,5	9,7	9,3	8,5	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg ..	153,5	166,9	193,6	190,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	1035	1482	1840	2067	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	1089	1516	1870	2093	of which private farms
na 1 krowę	3426	4163	4303	4754	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3422	4160	4302	4752	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	7,1 ^f	8,8	9,6 ^g	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	7,4 ^f	9,0	9,7 ^g	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^h w kg	75,2	87,1	105,0	94,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^h in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	75,9	86,7	104,7	94,0	of which private farms

a Według granic administracyjnych; od 2010 r. według siedziby użytkownika. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 251; trzoda chlewna – stan w końcu lipca. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej łącznie. f Stan w dniu 31 XII. g W gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą. h Dane dotyczą odpowiednio lat gospodarczych: 1999/2000, 2004/05, 2009/10 i 2010/11; w roku gospodarczym 2009/10 dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a By administrative borders; since 2010 by the land user's seat. b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Since 2010 excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop for ploughing (green fertilizers). d See note to table 11 on page 251; pigs – as of the end of July. e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. f As of 31 Dec. g On farms conducting agricultural activity. h Data concern farming years respectively: 1999/2000, 2004/05, 2009/10 and 2010/11; in 2009/10 farming year data of the Agricultural Census.

TABL. 2 (194). **NAKLĄDY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2009/10 R.**^a
LABOUR INPUT IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2009/10^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons			
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which				razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b		razem total		stali permanent	dorywczy temporary
					stali permanent	dorywczy temporary				
w rocznych jednostkach pracy (AWU) in annual work unit (AWU)										

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

O G Ó Ł E M	114,9	44,6	114,0	111,9	0,7	0,8	0,9	0,6	0,1
TOTAL									

W ODSETKACH
IN PERCENT

w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: on farms with agri- cultural land of:									
Do 1,00 ha	3,1	3,9	3,1	3,2	0,9	0,7	2,1	2,9	0,0
Up to 1,00 ha									
1,01–1,99	3,0	3,2	3,0	3,0	1,9	1,3	0,1	0,2	0,0
2,00–4,99	10,3	10,2	10,4	10,4	8,6	6,1	0,2	0,3	0,1
5,00–9,99	22,0	21,3	22,2	22,3	9,5	13,6	0,7	1,0	0,1
10,00–14,99	22,0	21,5	22,0	22,2	6,4	11,0	27,3	37,7	0,0
15,00–19,99	14,4	14,7	14,5	14,6	3,2	10,8	0,3	0,4	0,1
20,00–49,99	21,8	22,4	21,9	22,0	16,2	23,0	3,2	4,0	0,7
50,00 ha i więcej	3,3	2,7	2,8	2,3	53,3	33,4	66,0	53,6	99,0
and more									

^a Obejmuje okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.; dane opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 235; dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin.

^a Including the period from 1 Jul 2009 to 30 Jun 2010; data compiled on the basis of the Agricultural Census 2010; see general notes, item 5 on page 235; data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers.

TABL. 3 (195). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH^a WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND^a BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
	<i>Grand total</i>	<i>Of which private farms</i>	
	w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2000 1192693	1140298	T O T A L
	2005 1097480	1068906	
	2010 ^b 1070353	1050769	
	2011 1063177	1047883	
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	1036021	1022382	Agricultural land in good agricultural condition
Pod zasiewami	605379	594657	Sown area
Grunty ugorowane	18511	18204	Fallow land
Uprawy trwałe	5622	5606	Permanent crops
w tym sady	4484	4478	of which orchards
Ogrody przydomowe	2066	2064	Kitchen gardens
Łąki	294480	292801	Meadows
Pastwiska	109963	109050	Pastures
Użytki rolne pozostałe	27156	25501	Other agricultural land

a Według siedziby użytkownika; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 236. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

a By the land user's seat; see general notes, item 6 on page 236. b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun.

TABL. 4 (196). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100				previous year = 100			
Produkcja globalna	90,5	100,4	107,6	91,9	90,2	100,4	107,9	91,9
<i>Gross output</i>								
roślinna	77,8	97,5	99,3	97,5	77,1	96,1	99,4	97,5
<i>crop</i>								
zwierzęca	99,9	101,9	111,7	89,7	99,9	102,8	112,2	89,8
<i>animal</i>								
Produkcja końcowa	94,5	99,9	109,0	90,9	94,1	100,4	109,5	90,9
<i>Final output</i>								
roślinna	67,9	81,9	93,5	98,3	64,5	78,6	93,1	97,9
<i>crop</i>								
zwierzęca	100,2	103,1	111,3	90,0	100,2	104,0	111,8	90,1
<i>animal</i>								
Produkcja towarowa	96,2	102,3	104,7	99,2	96,0	102,9	105,3	99,4
<i>Market output</i>								
roślinna	80,4	101,4	98,4	99,9	78,7	99,4	98,3	99,6
<i>crop</i>								
zwierzęca	99,5	102,4	105,6	99,1	99,3	103,3	106,1	99,4
<i>animal</i>								

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 23.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 23.

TABL. 5 (197). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	36,7	34,4	31,1	30,3	Crop output
Zboża	10,0	13,3	14,1	9,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,2	8,1	6,9	6,2	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,2	1,5	1,6	1,3	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,9	2,1	2,2	1,3	rye
jęczmień	0,5	0,7	0,8	0,6	barley
Ziemniaki	11,3	3,7	2,3	2,7	Potatoes
Przemysłowe	1,3	1,5	0,5	0,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,7	1,1	0,0	0,0	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	2,4	2,1	1,7	2,5	Vegetables
Owoce	1,1	0,9	1,1	1,0	Fruit
Siano łąkowe	4,0	5,0	4,6	5,5	Meadow hay
Pozostałe	6,6	7,9	6,8	8,0	Others
Produkcja zwierzęca	63,3	65,6	68,9	69,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,0	24,1	20,4	27,2	Animals for slaughter ^b
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	5,1	4,7	5,4	9,4	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	2,0	1,6	1,5	1,6	calves
trzoda chlewna	15,8	11,9	7,6	9,2	pigs
owce	0,1	0,1	0,0	0,0	sheep
drób	4,7	5,2	5,3	6,1	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,1	1,4	3,1	-0,2	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	28,4	35,0	40,3	37,5	Cows' milk
Jaja kurze	2,8	1,7	1,4	1,7	Hen eggs
Obornik	3,7	3,0	2,9	3,1	Manure
Pozostałe	0,5	0,4	0,8	0,4	Others

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 23. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 23. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (197). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	14,1	11,8	11,2	10,6	Crop output
Zboża	3,7	4,6	5,4	3,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	3,3	4,1	5,2	3,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,0	1,3	1,5	1,0	of which: wheat
żyto	0,7	0,9	1,2	0,6	rye
jęczmień	0,1	0,3	0,5	0,3	barley
Ziemniaki	3,7	1,9	1,8	1,7	Potatoes
Przemysłowe	2,6	2,2	0,7	0,9	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,1	1,7	0,0	0,0	of which sugar beets
Warzywa	2,5	2,0	2,0	2,8	Vegetables
Owoce	1,3	1,0	1,2	1,1	Fruit
Pozostałe	0,3	0,1	0,1	0,2	Others
Produkcja zwierzęca	85,9	88,2	88,8	89,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	42,0	32,9	28,8	37,7	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	7,8	6,6	7,9	13,3	cattle (excluding calves)
cielęta	2,4	1,8	1,8	1,8	calves
trzoda chlewna	22,2	15,7	9,8	12,6	pigs
owce	0,1	0,1	0,0	0,1	sheep
drób	7,4	7,6	8,4	8,8	poultry
Mleko krowie	39,9	52,8	57,4	49,6	Cows' milk
Jaja kurze	3,2	1,9	1,7	1,7	Hen eggs
Pozostałe	0,8	0,6	0,9	0,4	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (198). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**
Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2010 ^{ab}	2011 ^a		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	742463	676806	606763	605379	594657	T O T A L
Zboża	569897	503853	459672	473732	465689	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	323376	300294	266582	261882	255753	<i>basic cereals</i>
pszenica	72288	39286	37614	41840	39472	<i>wheat</i>
żyto	132852	103919	77570	72671	71752	<i>rye</i>
jęczmień	27090	21295	21840	22740	22124	<i>barley</i>
owies	49032	53506	52168	51826	51017	<i>oats</i>
pszenżyto	42114	82288	77389	72806	71388	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	240076	194859	184055	204318	204053	<i>cereal mixed</i>
gryka i proso	4924	4426	3618	2976	2758	<i>buckwheat and millet</i>
kukurydza na ziarno ..	1521	4273	4827	4556	3124	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	6581	8745	3891	5100	4724	Pulses
konsumpcyjne	471	139	612	109	92	<i>edible</i>
pastewne ^c	6110	8606	3279	4991	4632	<i>feed^c</i>
Ziemniaki	76238	32759	17448	17250	17243	Potatoes
Przemysłowe	7867	9372	10792	8417	6728	Industrial
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	5468	5802	275	716	544	<i>sugar beets</i>
oleiste	1050	2504	9501	7337	5791	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	1010	2449	8310	6981	5463	<i>of which rape and tunip rape</i>
Pastewne	72872	113690	111707	97777	97214	Feed
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	3602	650	165	219	207	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę ..	11076	46190	68599	63886	63583	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^d	9008	8387	3253 ^e	3102	3059	Other crops ^d
w tym warzywa gruntowe	5315	4206	1393	1281	1280	<i>of which field vegetables</i>

a Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. d Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp. e Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika.

a Excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop for ploughing (green fertilizers). b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Including cereal and pulse mixed for grain. d Vegetables, strawberries, root plant planting etc. e Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 7 (199). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLODÓW
 SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLODY	2000	2005	2010	2011		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	846814	1351688	1336642	1244936	1208897	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	511883	804321	772006	677789	653914	<i>basic cereals</i>
pszenica	132423	119372	125637	127199	115056	<i>wheat</i>
żyto	188346	243347	185771	153348	151397	<i>rye</i>
jęczmień	38975	60533	73166	60768	58657	<i>barley</i>
owies	55527	129500	141975	127425	125502	<i>oats</i>
pszenżyto	96613	251569	245457	209049	203302	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	324239	522170	537650	538012	537251	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1479065	563506	368385	355138	355006	Potatoes
Buraki cukrowe	178256	240025	12992	32274	23686	Sugar beets
Rzepak i rzepik	2313	6957	19885 ^a	18427	14455	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	880205	1367874	1594905	1636582	1632537	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	14,9	26,8	29,1	26,3	26,0	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	15,8	26,8	29,0	25,9	25,6	<i>basic cereals</i>
pszenica	18,3	30,4	33,4	30,4	29,1	<i>wheat</i>
żyto	14,2	23,4	23,9	21,1	21,1	<i>rye</i>
jęczmień	14,4	28,4	33,5	26,7	26,5	<i>barley</i>
owies	11,3	24,2	27,2	24,6	24,6	<i>oats</i>
pszenżyto	22,9	30,6	31,7	28,7	28,5	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	13,5	26,8	29,2	26,3	26,3	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	194	172	203	202	202	Potatoes
Buraki cukrowe	326	414	472	451	435	Sugar beets
Rzepak i rzepik	22,9	28,4	23,9	26,4	26,5	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	36,7	52,7	54,0	55,6	55,8	Meadow hay

a Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 8 (200). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2010	2011		VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^a w ha – stan w czerwcu <i>AREA^a in ha – as of June</i>						
O G Ó Ł E M	5315	4206	2407	2553	2552	T O T A L
Kapusta	1227	925	619	421	420	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	158	189	116	153	153	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	601	490	265	172	172	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	740	799	321	295	295	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	663	446	145	85	85	<i>Beetroots</i>
Ogórki	671	448	186	288	288	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	586	230	110	150	150	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^b	669	679	645	988	988	<i>Others^b</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
O G Ó Ł E M	81075	84480	73002	54802	54777	T O T A L
Kapusta	35884	37914	30027	16556	16542	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	1369	2586	2560	2148	2145	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	7004	5784	7562	5350	5350	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	12231	16668	10577	8190	8185	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	10264	7971	4644	2328	2325	<i>Beetroots</i>
Ogórki	4670	3610	3669	4498	4498	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	4834	2377	2157	2025	2025	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^b	4819	7571	11806	13707	13707	<i>Others^b</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Kapusta	292	410	485	393	394	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	87	137	220	140	140	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	117	118	285	311	311	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	165	209	330	277	277	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	155	179	321	273	274	<i>Beetroots</i>
Ogórki	70	81	197	156	156	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	82	104	196	135	135	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^b	72	111	183	139	139	<i>Others^b</i>

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (201). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^a w ha – stan w czerwcu AREA ^a in ha – as of June						
O G Ó Ł E M	4930	2921	2952	3094	3089	T O T A L
Jablonie	2674	1762	1826	1838	1833	Apples
Grusze	458	199	152	209	209	Pears
Śliwy	716	384	147	322	322	Plums
Wiśnie	911	431	182	385	385	Cherries
Czereśnie	137	98	53	125	125	Sweet cherries
Pozostałe ^b	34	47	592	215	215	Others ^b
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
O G Ó Ł E M	7426	18507	16111	16092	16087	T O T A L
Jabłka	4734	15059	13353	13124	13118	Apples
Gruszki	405	603	758	796	796	Pears
Śliwki	976	1027	930	950	950	Plums
Wiśnie	1195	1599	870	1033	1033	Cherries
Czereśnie	105	192	160	147	147	Sweet cherries
Pozostałe ^b	11	27	40	43	43	Others ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Jabłka	18	85	73	71	72	Apples
Gruszki	9	30	50	38	38	Pears
Śliwki	14	27	63	30	30	Plums
Wiśnie	13	37	48	27	27	Cherries
Czereśnie	8	20	30	12	12	Sweet cherries
Pozostałe ^b	3	5	7	2	2	Others ^b

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.
 a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 10 (202). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT

O W O C E	2000	2005	2010	2011		F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^a w ha – stan w czerwcu <i>AREA^a in ha – as of June</i>						
O G Ó Ł E M	4595	4064	4000	3964	3964	T O T A L
Truskawki	2736	1979	1357	1544	1544	<i>Strawberries</i>
Maliny ^b	124	56	195	126	126	<i>Raspberries^b</i>
Porzeczki	1570	1651	1619	1463	1463	<i>Currants</i>
Agrest	110	28	49	78	78	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^c	55	350	780	753	753	<i>Others^c</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
O G Ó Ł E M	8953	12703	12072	7995	7995	T O T A L
Truskawki	3646	6791	5120	3783	3783	<i>Strawberries</i>
Maliny ^b	73	45	341	235	235	<i>Raspberries^b</i>
Porzeczki	4596	4310	4050	1656	1656	<i>Currants</i>
Agrest	490	303	176	196	196	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^c	148	1254	2385	2125	2125	<i>Others^c</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Truskawki	13	34	38	25	25	<i>Strawberries</i>
Maliny ^b	6	8	18	19	19	<i>Raspberries^b</i>
Porzeczki	29	26	25	11	11	<i>Currants</i>
Agrest	45	108	36	25	25	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^c	27	36	31	28	28	<i>Others^c</i>

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Łącznie z jeżyną bezkolcówą, c Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b Including thornless blackberry, c Chokeberry, highbush blueberry, hazel and others.

TABL. 11 (203). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2000	667490	664138	Cattle
	2005	737797	735795	
	2010 ^a	879273	877179	
	2011	935105	933398	
w tym krowy	2000	361139	359876	of which cows
	2005	390570	389568	
	2010 ^a	457676	456792	
	2011	456016	455235	
Trzoda chlewna ^b	2000	947899	916088	Pigs ^b
	2005	873838	849526	
	2010 ^a	553363	534787	
	2011	474753	461411	
w tym lochy	2000	80860	78102	of which sows
	2005	84525	82528	
	2010 ^a	51788	49869	
	2011	40402	39051	
Owce	2000	21270	21178	Sheep
	2005	23347	23347	
	2010 ^a	22144	22109	
	2011	19854	19820	
w tym maciorki	2000	13336	13276	of which ewes
	2005	14145	14145	
	2010 ^a	13674	13651	
	2011	12219	12201	
Konie ^c	2000	37857	37850	Horses ^c
	2005	20213	20200	
	2010 ^a	20218	20133	
	2011	20819	20800	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlew- na, owce i konie)	2000	715736	708267	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	741714	736452	
	2010 ^a	808412	803863	
	2011	841704	838316	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe.
a Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b As of the end of July. c Estimated data.

TABL. 11 (203). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION	
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads				
Bydło	2000	56,0	58,9	Cattle
	2005	67,2	68,8	
	2010 ^a	82,1	83,5	
	2011	88,0	89,1	
w tym krowy	2000	30,3	31,9	of which cows
	2005	35,6	36,4	
	2010 ^a	42,8	43,5	
	2011	42,9	43,4	
Trzoda chlewna ^b	2000	79,5	81,2	Pigs ^b
	2005	79,6	79,5	
	2010 ^a	51,7	50,9	
	2011	44,7	44,0	
w tym lochy	2000	6,8	6,9	of which sows
	2005	7,7	7,7	
	2010 ^a	4,8	4,7	
	2011	3,8	3,7	
Owce	2000	1,8	1,9	Sheep
	2005	2,1	2,2	
	2010 ^a	2,1	2,1	
	2011	1,9	1,9	
w tym maciorki	2000	1,1	1,2	of which ewes
	2005	1,3	1,3	
	2010 ^a	1,3	1,3	
	2011	1,1	1,2	
Konie ^c	2000	3,2	3,4	Horses ^c
	2005	1,8	1,9	
	2010 ^a	1,9 ^d	1,9 ^d	
	2011	2,0	1,1	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	60,0	62,8	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	67,6	68,9	
	2010 ^a	75,5	76,5	
	2011	79,2	80,0	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe. d Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b As of the end of July. c Estimated data. d Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

Note. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (204). **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
As of the end of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b	2011		SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	4582,4	7469,9	5070,9	4981,2	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1341,6	1102,1	1026,0	1025,6	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	225,8	615,8	47,6	45,0	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	172,1	277,6	344,9	328,2	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^c w tys. szt.	39,4	52,5	20,2	20,2	<i>Ducks^c in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	417,5	697,9	477,0	475,4	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	122,2	103,0	96,5	97,9	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c Łącznie z drobiem pozostałym.

a More than 2 weeks old. b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Including other poultry.

TABL. 13 (205). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	146,1	110,3	172,4	132,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	148,1	131,4	108,2	56,2	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	1199,8	1017,7	759,1	910,8	<i>Pigs</i>
Owce	19,9	14,3	16,0	13,2	<i>Sheep</i>
Konie	15,2	8,2	10,6	10,9	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	51,3	55,9	98,7	72,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	10,7	10,0	8,8	3,7	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	136,4	115,8	97,4	115,8	<i>Pigs</i>
Owce	0,6	0,4	0,5	0,4	<i>Sheep</i>
Konie	7,2	4,8	6,5	6,7	<i>Horses</i>
Drób	40,9	62,2	80,1	81,8	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,2	0,1	0,2	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.
a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 14 (206). **PRODUKCJA MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW^a**
PRODUCTION OF MEAT, FATS AND PLUCK^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	183,1	183,2	207,3	202,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	172,8	172,4	193,1	190,2	meat and fats
wołowe	26,8	29,2	51,6	36,6	beef
cielęce	6,4	6,0	5,3	2,2	veal
wieprzowe	106,4	90,3	76,0	90,3	pork
baranie	0,3	0,2	0,2	0,2	mutton
końskie	3,9	2,7	3,4	3,5	horseflesh
drobiowe	28,6	43,6	56,1	57,3	poultry
kozy i królicze ^b	0,4	0,4	0,5	0,1	goat and rabbit ^b
podroby	10,3	10,8	14,2	12,7	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c	153,5	166,9	193,6	190,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. b Łącznie z dziczyzną. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. b Including game. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game.

TABL. 15 (207). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	1234,3	1626,0	1969,4	2197,6	2193,2	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	103,5	148,2	184,0	206,7	209,3	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3426	4163	4105	4754	4752	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt.	316,3	228,8	216,8	220,2	220,2	Hen eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	176	188	240	221	221	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 16 (208). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	358,8	359,3	350,5	350,6	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	183,4	184,6	185,2	185,3	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	179,6	180,9	181,4	181,5	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	175,4	174,7	165,3	165,3	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	29,0	29,3	29,7	29,7	<i>of which: drained</i>
nawadniane	65,7	65,5	61,1	61,3	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	29,8	32,7	32,7	33,0	<i>in % of total agricultural land</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 17 (209). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2000 ^a	84230	83240	<i>In units</i>
	2005	96389	96082	
	2009	102524	101147	
	2010 ^b	102245	101872	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2000 ^a	14,2	13,6	<i>Agricultural land per tractor in ha</i>
	2005	11,4	11,1	
	2009	11,2	11,2	
	2010 ^b	10,4 ^c	10,2 ^c	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI; dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. ^c Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

^a As of 31 Dec. ^b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun; for farms conducting agricultural activity. ^c Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 18 (210). **CIĄGNIKI ORAZ WYBRANE MASZYNY I URZĄDZENIA ROLNICZE^a**
AGRICULTURAL TRACTORS AND SELECTED AGRICULTURAL MACHINES
AND EQUIPMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002	2010								
	ogółem grand total	w gospodarstwach rolnych o powierzchni użytków rolnych on private farms with agricultural land								
		do 1,00 ha up to 1,00 ha	1,01– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00– –99,99	100,00 ha i więcej and more	
		w sztukach in units								
Ciągniki rolnicze ..... Agricultural tractors	87229	102245	931	8857	19638	22094	16765	29683	3023	1254
Kombajny: Combine harvesters:										
zbożowe ..... for cereals	8399	10681	6	176	806	1849	2092	4952	562	238
ziemniaczane ..... for potatoes	6043	3844	2	36	273	755	814	1794	146	24
buraczane ..... for beet	645	294	–	7	24	48	53	127	16	19
Silosokombajny ..... FORAGE harvesters:	1771	1696	–	13	52	208	292	927	157	47
Opryskiwacze polowe Field crop sprayers	32608	33174	59	1611	6486	8386	6129	9448	806	249
Opryskiwacze sado- wnicze ..... Orchard sprayers	820	613	5	80	130	140	86	122	12	38

^a Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r.; dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

^a Data of agricultural censuses as of 20 May 2002 and 30 Jun 2010; for farms conducting agricultural activity.

TABL. 19 (211). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AS WELL AS LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2009/10 ^a	2010/11		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	89677	95606	112402	100867	98550	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	49196	52492	64738	50843	49587	nitrogenous
fosforowe	19486	20541	24148	25183	24667	phosphatic
potasowe	20995	22573	23517	24841	24296	potassic
Nawozy wapniowe ^c	73819	65863	15252	15376	14059	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 19 (211). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK (dok.)**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AS WELL AS LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2009/10 ^a	2010/11		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	75,2	87,1	105,0	94,9	94,0	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	41,2	47,8	60,5	47,8	47,3	nitrogenous
fosforowe	16,3	18,7	22,5	23,7	23,5	phosphatic
potasowe	17,6	20,6	22,0	23,4	23,2	potassic
Nawozy wapniowe ^c	61,9	60,0	14,2	14,5	13,4	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 20 (212). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	1625,1	2487,9	3127,9	3501,7	3449,1	T O T A L
Produkty: roślinne	157,8	152,5	166,6	200,3	170,3	Products: crop
zwierzęce	1467,3	2335,4	2961,3	3301,4	3278,8	animal
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
O G Ó Ł E M	1349	2267	2922	3294	3291	T O T A L
Produkty: roślinne	131	139	156	188	163	Products: crop
zwierzęce	1218	2128	2766	3106	3128	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 21 (213). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2010	2011		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	83896	123819	104880	111714	86253	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podsta- wowe	79737	98772	89689	85161	68078	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	47836	41847	44692	46606	36068	<i>wheat</i>
żyto	21877	32858	23819	20600	18908	<i>rye</i>
jęczmień	4254	3348	3031	2529	1773	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1998	9411	5901	8225	5973	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	3772	11308	12246	7201	5356	<i>triticale</i>
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	77888	123778	102719	110258	84834	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podsta- wowe	73908	98731	87529	83705	66659	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	44942	41806	43729	45623	35095	<i>wheat</i>
żyto	21016	32858	23639	20600	18908	<i>rye</i>
jęczmień	3640	3348	2684	2271	1540	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1386	9411	5695	8061	5811	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	2924	11308	11782	7150	5305	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne w t	1	1	0	0	0	<i>Edible pulses in t</i>
Ziemniaki w t	190960	123429	87906	133510	133483	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	178255	240025	5972	32274	23686	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	2313	7008	20447	11452	8180	<i>Rape and turnip rape^a in t</i>
Warzywa w t	10149	13203	21225	20953	20396	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	10704	10045	10925	6992	6989	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	153397	183034	237516	214275	210519	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	35541	43694	82941	58543	58314	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1824	2094	2253	2041	2036	<i>calves</i>
trzoda chlewna	71436	77905	70651	69383	67779	<i>pigs</i>
owce	303	270	217	206	206	<i>sheep</i>
konie	5094	2875	3064	3244	3244	<i>horses</i>
drób	39199	56196	78390	80858	78940	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przelicze- niu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	105889	125976	156637	143548	140836	<i>Animals for slaughter in terms of meat (includ- ing fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	1056649	1625835	1719914	1771969	1767871	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurcze konsumpcyjne w tys. szt.	1803	2466	3565	2339	2327	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing material. b In live weight. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 22 (214). WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)
 VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2010	2011		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
Zboża	39586,1	40346,1	57932,3	87634,9	67557,2	Cereals
w tym zboża podsta- wowe	37638,8	30456,1	47683,5	67855,5	54147,1	of which basic cereals
pszenica	24556,5	15078,1	28510,2	39824,2	30848,7	wheat
żyto	8081,3	8437,3	10340,7	15898,9	14571,4	rye
jęczmień	2294,0	1155,5	1562,4	1925,4	1325,7	barley
owies i mieszanki zbożowe	849,5	2356,1	1826,7	4978,5	3533,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	1857,5	3429,1	5443,5	5228,5	3867,6	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	36568,4	40316,3	56453,3	86333,9	66308,8	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podsta- wowe	34725,5	30426,2	46205,7	66554,6	52898,7	of which basic cereals
pszenica	22955,5	15048,2	27757,2	38905,2	29948,1	wheat
żyto	7757,8	8437,3	10242,7	15898,9	14571,4	rye
jęczmień	1977,5	1155,5	1333,6	1700,8	1132,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	579,4	2356,1	1722,5	4866,5	3423,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	1455,3	3429,1	5149,6	5183,3	3822,4	triticale
Strączkowe konsumpcyjne	2,6	2,5	4,8	4,0	4,0	Edible pulses
Ziemniaki	30521,2	22184,8	16397,4	33621,2	33604,8	Potatoes
Buraki cukrowe	20583,6	41337,4	637,9	4172,9	2989,2	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	1865,2	5411,1	26639,1	21238,2	15011,3	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	23531,9	28125,5	16190,7	13138,7	10715,7	Vegetables
Owoce	14971,3	8415,1	31296,5	25549,4	25544,6	Fruit
Żywiec rzeźny	527203,4	693103,0	944714,7	989745,5	972083,6	Animals for slaughter
bydło (bez cieląt)	101998,0	174611,9	367195,5	316015,2	314751,3	cattle (excluding calves)
cielęta	11270,8	19847,7	20636,2	16876,5	16827,3	calves
trzoda chlewna	263294,7	298219,0	270043,4	310219,5	302797,9	pigs
owce	1601,6	1851,0	1530,3	1587,6	1587,6	sheep
konie	24447,4	17992,8	17994,6	20290,3	20290,3	horses
drób	124590,9	180580,6	267314,8	324756,4	315829,2	poultry
Mleko krowie	919566,6	1635139,0	1997399,2	2289891,5	2284953,8	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne ..	509,9	600,0	820,1	465,3	463,2	Consumer hen eggs

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego.
 a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing material.

Leśnictwo Forestry

TABL. 23 (215). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	604477	614239	626157	627242	T O T A L in ha
Lasy	595609	604626	616206	617318	Forests
Publiczne	411097	414841	417204	417348	<i>Public</i>
zalesione	409393	411785	412718	412487	<i>wooded</i>
niezalesione	1705	3056	4485	4861	<i>non-wooded</i>
własność Skarbu Państwa	409975	413666	415917	416057	<i>owned by the State Treasury</i>
zalesione	408296	410654	411472	411233	<i>wooded</i>
niezalesione	1680	3012	4445	4824	<i>non-wooded</i>
w tym:					<i>of which:</i>
w zarządzie Lasów Pań- stwowych	372752	377074	379722	380025	<i>managed by State Forests</i>
zalesione	371442	374661	375806	375724	<i>wooded</i>
niezalesione	1311	2413	3915	4301	<i>non-wooded</i>
parki narodowe	32204	32352	32637	32703	<i>national parks</i>
zalesione	31937	31898	32191	32253	<i>wooded</i>
niezalesione	267	454	447	450	<i>non-wooded</i>
własność gmin ^a	1122	1175	1286	1291	<i>owned by gminas^a</i>
zalesione	1097	1131	1246	1254	<i>wooded</i>
niezalesione	25	45	40	37	<i>non-wooded</i>
Prywatne	184512	189786	199002	199971	<i>Private</i>
zalesione	181071	186245	194983	195006	<i>wooded</i>
niezalesione	3442	3540	4019	4965	<i>non-wooded</i>
Grunty związane z gospodarką leśną	8868	9613	9950	9924	Land connected with silvicul- ture
LESISTOŚĆ w %	29,5	30,0	30,5	30,6	FOREST COVER in %
POWIERZCHNIA LASÓW NA 1 MIESZKANCA^b w ha	0,49	0,50	0,51	0,51	FOREST AREA PER CAPITA^b in ha

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.
a It also concerns gminas which are also cities with powiat status. b See the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 24 (216). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII) ..	160	153	121	110	110	110	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 Dec)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2961	2629	2221	2278	1950	1950	328	<i>Renewals and afforestation^b</i>
szuczne	2928	2595	2153	2210	1920	1920	291	<i>artificial</i>
zrębów ^c	958	1564	1750	1882	1855	1855	27	<i>felling sites^c</i>
halizn i płazowin ..	240	99	44	73	45	45	28	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	1730	932	359	255	20	20	236	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	33	35	68	67	30	30	37	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia	619	300	121	255	172	172	83	<i>Corrections and supplements</i>
Pielęgnowanie ^e	14520	12385	10792	12053	11359	11356	694	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	8031	8642	7598	8441	7747	7744	694	<i>crops^f</i>
młodników	5384	3408	3169	3552	3552	3552	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	1093	330	25	60	60	60	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	1348	1894	2028	2265	2265	2265	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. e Bez cięć trzebieżowych. f Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. c Including renewals protected by tree stands. d Designated for afforestation in a land development plan. e Without extirpation. f Tending soil and early tree cutting. g Planting bushes or trees remaining in a lower layer of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 25 (217). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1454,5	1800,3	1846,9	1830,1	1700,7	1700,4	129,3	TOTAL in dam³
Grubizna	1391,8	1720,1	1771,7	1729,0	1599,7	1599,4	129,3	Timber
Grubizna iglasta	957,9	1267,9	1381,5	1346,1	1255,4	1255,1	90,8	<i>Coniferous</i>
w tym drewno: wielkowymiarowe średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	381,0	492,5	587,0	606,2	547,8	547,6	58,4	<i>of which: large-size wood medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	433,8	452,2	390,1	382,9	344,3	344,3	38,6	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno: wielkowymiarowe średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	158,0	135,7	108,7	103,2	89,0	89,0	14,2	<i>of which: large-size wood medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe	62,7	80,2	75,2	101,0	101,0	101,0	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	31,1	35,1	10,3	10,4	10,4	10,4	-	<i>For industrial uses</i>
Opałowe	31,6	45,1	64,9	90,7	90,7	90,7	-	<i>For fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	233,7	284,5	287,5	280,1	374,4	375,5	64,7	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 26 na str. 261.
a Excluding removals (timber) from plantings; see table 26 on page 261.

TABL. 26 (218). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENI^a**
PLANTINGS AND REMOVALS FROM PLANTINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt.: drzew	9296	16689	18136	7826	1764	<i>Planting in units of: trees bushes</i>
krzewów	19264	4049	16989	9278	971	
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	21358	46507	39019	46215	37552	<i>Removals (timber)^a in m³ coniferous</i>
grubizna iglasta	2702	10065	4099	6540	4992	
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	1417	5263	2024	3781	2746	<i>of which large-size gen- eral purpose wood</i>
grubizna liściasta	18656	36442	34920	39675	32560	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	7500	12653	10879	14356	11396	<i>of which large-size gen- eral purpose wood</i>

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
a Estimated data; excluded from the data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż wyżej wymienione.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 22.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług, PKWiU 2008 obowiązującą od 1 I 2009 r. Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpłynęło na dotąd prezentowane dane.

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu przedstawia się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 23.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

In tables 1 and 4 budgetary entities and establishments as well as auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) were presented. Moreover, data regarding the production of products, in table 4 include also the activity of entities producing industrial products included in sections other than above mentioned.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of products, which was compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008 used since 1 Jan 2009. Introduction of this classification, instead of PKWiU, binding until 30 Dec 2008, has not influenced the data presented up to now.

In some cases the so-called "items inconsistent" with PKWiU codes were introduced. They comprise:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on criteria different than the ones in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of the fact whether payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of work and services rendered for a payment, i.e. both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 23.

As **constant prices** since 2006 have been adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np. słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnieniu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 22.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecieniodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution by natural persons – on the order and for the benefit of economic entities (outwork employers) – of activities consisting in the manufacture of products or their parts from materials supplied by the outwork employers as well as from raw materials of local origin, e.g. straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the outwork employers.

6. Data concerning **paid employment in industry** include employees hired on the basis of an employment contract.

Employees in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) outworkers.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction", employing more than 9 persons.

2. Data by NACE Rev. 2 divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized within the country and includes construction work with an investment, restoration and conservation character as well as temporary construction on construction sites – realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average paid employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election) and include full- and part-time paid employees, within the country, converted into full-time paid employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (219). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	2010 = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	12239,5	16687,7	19206,5	107,8 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	59243	61541	61778	100,4	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	52411	50644	51644	102,0	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1986,41	2654,37	2828,07	106,5	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.
a Constant prices. b As of 31 Dec; by actual workplace. c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 (220). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		2010 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices		w tys. zł in thous. zł	w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	11045876	15291656	17669703	100,0	108,3
TOTAL					
sektor publiczny	1089869	541077	555881	3,1	x
public sector					
sektor prywatny	9956007	14750579	17113822	96,9	x
private sector					
Górnictwo i wydobywanie	81035	220247	346838	2,0	120,6
Mining and quarrying					
Przetwórstwo przemysłowe	10049230	14219060	16380229	92,7	108,2
Manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych	4944791	8007025	8994550	50,9	103,3
Manufacture of food products					
Produkcja wyrobów tekstylnych	244773	122950	130897	0,7	105,3
Manufacture of textiles					
Produkcja odzieży	86717	115830	118727	0,7	101,5
Manufacture of wearing apparel					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1048149	1239669	1411993	8,0	99,6
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	14049	80086	121594	0,7	153,5
Manufacture of paper and paper products					
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	129750	165945	102322	0,6	61,7
Printing and reproduction of recorded media					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	36907	75791	89443	0,5	105,1
Manufacture of chemicals and chemical products					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (220). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		2010 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices		
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	559592	1035646	1214923	6,9	110,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	223933	302257	370297	2,1	120,5
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	241476	452856	472518	2,7	98,8
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	50328	66569	38998	0,2	58,0
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	599896	683720	935270	5,3	128,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	31500	174051	206425	1,2	123,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	141368	92166	86554	0,5	95,7
Produkcja mebli ..... <i>Manufacture of furniture</i>	355377	217910	273905	1,6	125,7
Pozostała produkcja wyrobów ..... <i>Other manufacturing</i>	30971	109753	165052	0,9	179,3
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..... <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	128436	70336	86577	0,5	122,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	714347	517429	557608	3,1	103,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	201264	334920	385028	2,2	109,4
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	#	20300	47206	0,3	216,8
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków ..... <i>Sewerage</i>	#	173192	180190	1,0	98,0
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ ..... <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	65602	141428	157632	0,9	110,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSLE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
O G Ó Ł E M	11045876	15291656	17669703	T O T A L
Podmioty o liczbie zatrudnionych:				Entities with following number of paid employees:
49 i mniej	1509251	1947176	2258675	49 and less
50–249	2969530	3818669	4963527	50–249
250–499	1480944	2776946	3001106	250–499
500–999	2913406	1897121	#	500–999
1000 i więcej	2172745	4851744	#	1000 and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (222). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2010	2011	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	PRODUCTS
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					
Świeże lub chłodzone mięso wołowe i cielęce w t	7720	6569	31509	32925	10,9	Fresh or chilled beef and veal meat in t
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w t:						Slaughter products ^b included in post-slaughter capacity in t:
bydła i cieląt	7138	5183	26210	20549	8,8	cattle and calves
trzody chlewnej	20965	23882	21208	13502	1,5	pigs
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w t	22690	38875	46817	43231	3,3	Fresh or chilled pork meat in t
Wędliny ^c w t	14111	28274	20351 ^d	27077	3,5	Meat products ^c in t
Mleko płynne przetworzone w hl	3012068	4789989	7573293	7567187	27,5	Processed liquid milk in hl
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w t ..	31981	37750	52817	56372	32,9	Butter and other fats from milk in t
Sery i twarogi w t	68160	118678	193336	189746	25,2	Cheese and curd in t
w tym:						of which:
sery podpuszczkowe dojrzewające	42584	73270	105165	108362	38,1	rennet ripening cheese
ser świeży niedojrzewający i twaróg w t	21399	41159	72107	75750	19,7	unripened fresh cheese and curd
Produkty stosowane w żywieniu zwierząt hodowlanych w t	283171	221873	471582	526583	6,8	Preparations used in farming animal feeding in t

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, produkty oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej. c Bez końskich i dziczyzny. d Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. c Excluding horseflesh and game. d Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 4 (222). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2010	2011		PRODUCTS
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Mąka pszenna w t	42557	40905	40151	37168	1,7	Wheat flour in t
Tarcica iglasta w m ³	185642	164436	205715 ^d	198570	5,0	Coniferous sawnwood in m ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w m ²	674365	504435	118143	100867	0,7	Wooden windows and doors, frames and sills in m ²
Cegła w tys. ceg	71415	84622	26467	30588	5,8	Bricks in thous. bricks
Maszyny i urządzenia rolnicze i dla gospodarki leśnej w t	6790	13925	5667 ^d	8201	15,4	Machinery and equipment for agriculture and forestry in t

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^d Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^d Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (223). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYSLE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2010	2011	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto average monthly gross wages and salaries		
O G Ó Ł E M	46698	46913	2727,45	2911,89	T O T A L
sektor publiczny	4452	3355	3195,15	3561,69	public sector
sektor prywatny	42246	43559	2678,17	2861,77	private sector
Górnictwo i wydobywanie	694	977	3397,09	3548,02	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	41472	42125	2643,67	2823,95	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	13482	13898	2640,11	2862,15	Manufacture of food products
Produkcja napojów	462	188	4834,42	2396,72	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	992	779	2247,15	2373,19	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1609	1562	1622,50	1775,67	Manufacture of wearing apparel
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3520	3475	2613,10	2870,72	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	541	603	1974,95	2474,41	Manufacture of paper and paper products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (223). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2010	2011	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto average monthly gross wages and salaries		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	944	590	2558,77	2196,43	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	335	342	2342,36	2601,61	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4390	4514	2420,98	2548,13	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1394	1528	2520,36	2604,01	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2556	2685	2648,85	2718,71	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	338	341	2701,90	2770,19	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	1393	906	2476,39	2853,34	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4039	4635	3107,77	3408,51	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	903	967	2454,77	2474,76	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	783	763	2535,74	2869,99	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1622	1909	2114,25	2152,92	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	736	887	2485,54	2664,08	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	537	549	3528,32	3769,58	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	1688	1636	4098,94	4322,03	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2844	2176	2971,76	3267,21	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	846	342	2667,79	2905,56	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	1156	1036	3315,00	3582,25	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	842	799	2805,92	3009,45	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (224). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	
	w tys. zł in thous. zł			w odsetkach in percent
O G Ó Ł E M	1003590,2	2108273,1	2553941,1	100,0
TOTAL				
sektor publiczny	45816,5	20555,6	#	#
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	957773,7	2087717,5	#	#
<i>private sector</i>				
Budowa budynków ^Δ	487446,2	927418,6	1340408,8	52,5
<i>Construction of buildings</i>				
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ ..	317184,2	670260,2	750459,8	29,4
<i>Civil engineering</i>				
Roboty budowlane specjalistyczne	198959,8	510594,3	463072,5	18,1
<i>Specialized construction activities</i>				

^a Zrealizowana systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board on the territory of Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 7 (225). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW
BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty	Roboty	SPECIFICATION
		<i>Total</i>	o charakterze inwestycyjnym <i>Investment work</i>	o charakterze remontowym <i>Restoration work</i>	
		w tys. zł in thous. zł			
O G Ó Ł E M	2005	1003590,2	845386,0	158204,2	TOTAL
	2010	2108273,1	1611297,1	496976,0	
	2011	2553941,1	1984698,7	569242,4	
Budynki		1504238,1	1235720,7	268517,4	Buildings
Budynki mieszkalne		769725,9	698942,8	70783,1	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		49969,3	37844,8	12124,5	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		645836,7	603143,5	42693,2	<i>two- and multi-dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		73919,9	57954,5	15965,4	<i>residences for communities</i>

^a Zrealizowana systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board on the territory of Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 7 (225). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Investment work</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Restoration work</i>	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	734512,2	536777,9	197734,3	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	41756,1	17172,0	24584,1	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	38987,7	25554,2	13433,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	107987,7	78680,2	29307,5	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	4689,3	1638,3	3051,0	<i>transport and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazy- nowe	207555,2	181195,8	26359,4	<i>industrial buildings and ware- houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze eduka- cyjnym, budynki szpitali i zakła- dów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	242085,2	196041,8	46043,4	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	91451,0	36495,6	54955,4	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1049703,0	748978,0	300725,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	717612,6	527297,4	190315,2	<i>Transport infrastructure</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	556320,6	405816,2	150504,4	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i pod- ziemne	148013,5	#	#	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	11813,9	11381,1	432,8	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	289148,0	184689,7	104458,3	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	105995,1	62988,4	43006,7	<i>long-distance pipelines, com- munication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablówce rozdzielcze	183152,9	121701,3	61451,6	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych, budowle sportowe i rekreacyjne oraz obiekty inży- nierii lądowej i wodnej pozostałe	42942,4	36990,9	5951,5	<i>Complex constructions on industrial sites, sports and recreational constructions and other civil engineering works</i>

^a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board on the territory of Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 8 (226). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Budynki^a	1581	2516	2870	3086	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	985	1664	1987	2209	<i>of which one-dwelling as well as two- and multi- dwelling residential buildings</i>
miasta	836	1186	1247	1212	<i>urban areas</i>
wieś	745	1330	1623	1874	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1371	2323	2574	2792	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	647	1038	992	1004	<i>urban areas</i>
wieś	724	1285	1582	1788	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	873	1601	1813	2068	<i>one-dwelling as well as two- and multi-dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	498	722	759	722	<i>non-residential</i>
Kubatura^c w dam³	2468,5	3550,7	4740,6	4642,2	Cubic volume^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1370,7	1640,5	2025,7 ^d	2186,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and multi- dwelling residential buildings</i>
miasta	1731,4	2018,4	2445,6	2667,7	<i>urban areas</i>
wieś	737,1	1532,3	2295,1	1974,5	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1254,6	2401,4	2672,8	2710,4	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	585,1	1131,7	966,7	954,8	<i>urban areas</i>
wieś	669,5	1269,7	1706,1	1755,6	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	710,1	1259,1	1256,5	1478,8	<i>one-dwelling as well as two- and multi-dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	544,5	1142,3	1411,3	1224,9	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). d Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika.

a Newly built. b Realized by natural persons, churches and religious associations. c Of newly built and expanded buildings (concerns only the expanded portion). d Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 9 (227). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	985	1664	1989	2211	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe	985	1664	1987	2209	One-dwelling buildings as well as two- and multi-dwelling buildings
w tym jednorodzinne	912	1618	1920	2139	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	–	2	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	596	852	881	875	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	38	23	8	16	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	9	10	12	8	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	87	137	137	86	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	2	2	1	1	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	101	175	158	231	Garage buildings
Budynki przemysłowe	32	37	37	27	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	45	109	67	54	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	7	2	9	7	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	4	9	8	3	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	2	4	6	3	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1	7	16	8	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	266	326	413	415	Farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	1	8	3	3	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Nowo wybudowane.
a Newly built.

TABL. 9 (227). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	1370,7	1640,5	2030,6	2192,9	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciewe	1370,7	1640,5	2025,7	2186,2	One-dwelling buildings as well as two- and multi-dwelling buildings
w tym jednorodzinne	725,4	1256,7	1315,2	1505,8	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	–	5,0	6,6	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1097,8	1910,2	2710,0	2449,4	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37,3	24,4	49,4	38,1	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	26,9	58,9	106,2	93,8	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	373,5	236,3	620,5	514,6	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	0,5	0,1	9,7	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	15,7	32,6	36,7	72,7	Garage buildings
Budynki przemysłowe	148,8	175,9	626,9	307,5	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	82,0	477,9	204,8	307,8	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	19,5	4,5	22,9	42,0	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	62,0	124,3	70,4	80,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16,4	45,2	15,6	54,7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	0,1	83,1	140,9	91,1	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	300,9	549,5	799,0	799,2	Farm buildings
Budynki przeznaczone do spr- awowania kultu religijnego i czynności religijnych	1,8	90,6	14,3	23,4	Buildings used as places of wor- ship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (concerns only the expanded portion).

TABL. 10 (228). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**

**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2010	2011	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto average monthly gross wages and salaries		
O G Ó Ł E M	10024	10962	3120,16	3229,46	T O T A L
sektor publiczny	205	#	3122,32	#	public sector
sektor prywatny	9818	#	3120,44	#	private sector
Budowa budynków ^Δ	4468	5197	3451,89	3759,63	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2894	3231	3190,25	3028,07	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2661	2534	2488,13	2398,92	Specialized construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w kilometrach pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 Dec were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with each other.

Gmina roads include roads with local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling regularly between these locations according to a defined schedule.

Length of a bus line is the length of the route in kilometres between two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taboru komunikacji miejskiej.

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

4. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.

5. Data regarding road accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Road accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

Person injured in a road accident is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunications network, i.e. the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 telecommunications service offices.

3. Communications services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (229). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE**
Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	783	682	759	763	TOTAL
Normalnotorowe ^a	783	682	759	763	Standard gauge ^a
w tym zelektryfikowane	217	220	220	222	of which electrified
jednotorowe	675	575	652	656	single track
dwu- i więcej torowe	108	107	107	107	double- and more track
Na 100 km² powierzchni ogólnej ...	3,9	3,4	3,8	3,8	Per 100 km² of total area

a Łącznie z szerokotorowymi, których długość w 2011 r. wynosiła 48 km.
a Including broad gauge, the length of which in 2011 was 48 km.

TABL. 2 (230). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which with improved surface	
w km in km						
OGÓŁEM	10569	11013	11999	12319	11116	TOTAL
miejskie	1445	1553	1726	1767	1707	urban
zamiejskie	9124	9460	10273	10552	9409	non-urban
Krajowe	979	977	977	972	972	National
miejskie	202	201	204	201	201	urban
zamiejskie	777	776	773	771	771	non-urban
Wojewódzkie	1216	1243	1240	1241	1241	Voivodship
miejskie	168	175	176	181	180	urban
zamiejskie	1048	1068	1065	1060	1060	non-urban
Powiatowe	5929	6452	6624	6658	5700	Powiat
miejskie	487	502	513	523	500	urban
zamiejskie	5442	5950	6111	6135	5200	non-urban
Gminne	2445	2341	3157	3448	3203	Gmina
miejskie	588	675	832	863	826	urban
zamiejskie	1857	1666	2325	2585	2377	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (231). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	407773	536637	697228	729621	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	259088	352351	469392	491784	Passenger cars
Autobusy	2044	2177	2314	2368	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	43832	61315	77503	82002	Lorries and truck tractors ^a
Ciągniki balastowe i rolnicze	77905	92942	113395	116910	Ballast and agricultural tractors
Motorcykle	22590 ^b	25228	31177	32812	Motorcycles

a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. b Łącznie ze skuterami.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a Including vans. b Including scooters.

S o u r c e: data of the Ministry of Interior.

TABL. 4 (232). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS LINES^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1193	1128	829	805	National: number
długość w km	55747	56043	48721	47345	length in km
dalekobieżne: liczba	22	28	38	38	long distance: number
długość w km ...	6199	9416	12921	12771	length in km
regionalne: liczba	439	477	198	190	regional: number
długość w km	24960	25987	15683	14945	length in km
podmiejskie: liczba	719	607	586	567	suburban: number
długość w km	24488	20520	20063	19548	length in km
miejskie: liczba	13	16	7	10	urban: number
długość w km	100	120	54	81	length in km
Międzynarodowe: liczba	19	26	15	15	International: number
długość w km ..	14104	45375	21442	21442	length in km

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Of entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 5 (233). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
ROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic transport
Przewozy ładunków w tys. t	844,0	728,9	1065,4	1881,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	81,8	153,2	80,1	141,1	Average transport distance per 1 t of goods in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	29731,0	21278,1	16485,6	14560,2	Transport of passengers ^b in thous. persons
Średnia odległość przewozu 1 pasażera ^b w km	33,9	38,3	54,5	48,6	Average transport distance per passenger ^b in km
Komunikacja międzynarodowa					International transport
Przewozy ładunków w tys. t	63,8	127,9	880,0	1631,7	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1035,1	1131,7	1326,9	1607,3	Average transport distance per 1 t of goods in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	143,9	114,7	77,1	70,9	Transport of passengers in thous. persons
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	609	1325	1607	1722,5	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
 a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (234). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Wypadki	1538	1185	847	816	Total road accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	37,7	22,1	12,1	11,2	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2111	1701	1271	1158	Road accident casualties
Śmiertelne	201	211	146	152	Fatalities
Ranni	1910	1490	1125	1006	Injured

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 Dec.
 Source: data of the General Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 7 (235). **WAŻNIEJSZE DANE O ŁĄCZNOŚCI^a**
MAJOR COMMUNICATIONS DATA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	339 ^b	298	348	355	Post offices (as of 31 Dec)
miasta	107	106	120	122	urban areas
wieś	232	192	228	233	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	6107,3	6512,7	8507,2	9895,8	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	494,4	436,8	458,3	533,3	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe i telegraficzne wplacane ^c w tys.	3444,3	2343,9	1069,3	461,0	Postal and telegraphic transfers paid ^c in thous.
Przekazy dla wpłat na rachunki bankowe w tys.	8455,6	6312,5	2912,0	6946,7	Orders of payments on bank accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej. b Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

a Data concern public post. b Including telecommunications service offices. c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 (236). **ABONENCI TELEFONICZNI ORAZ APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	337,1	364,2	231,3	198,9	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	287,0	289,3	175,5	147,7	of which private subscribers ^b
miasta	238,0	272,7	167,2	141,0	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	196,5	207,5	119,5	97,1	of which private subscribers ^b
wieś	99,1	91,5	64,1	58,0	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	90,5	81,7 ^c	56,0	50,7	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	333,7	330,2	204,6	175,0	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	234,8	243,7	143,2	119,2	urban areas
wieś	98,9	86,5	61,5	55,8	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	3617	2895	1361	844	Public pay telephones
miasta	2796	2259	880	646	urban areas
wieś	821	636	481	198	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych. c Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzednich edycjach Rocznika.

a Data concern operators of the public telecommunications network. b Possessing telephones installed in private dwellings. c Data has been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej,
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaż produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaż na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 22.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary niezwywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise indicated, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
  - retail sales outlets,
  - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods, both for the general public as well as for collective consumers, i.e. government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. However, marketplace sales made by salesmen paying only a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets) are not included.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 22.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. Goods designated for agricultural production (e.g. agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feed, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials etc., were included in particular in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding **wholesale of commodities** include sales from own or leased warehouses, in which the stored commodities are the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers) as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hypermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Dane dotyczące sklepów prezentowane są zgodnie z ich faktyczną lokalizacją.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Począwszy od 2006 r. badanie dotyczące magazynów handlowych prowadzone jest w cyklu trzyletnim.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

5. *The division of shops by organizational forms was made on the basis of the sales area and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores are shops with multiple departments, selling a wide and universal range of non-foodstuff goods mainly, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are shops with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system offering a wide range of foodstuff goods as well as frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are shops with a sales area from 2500 m², selling goods in a self-service system offering a wide range of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a car park.

Grocery shops are shops primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized shops are shops selling a wide range of articles to fully meet specific needs, e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods etc.

Other shops include stores with a sales area up to 119 m².

Data concerning shops are presented according to their actual location.

6. *Shops are presented including public pharmacies.*

7. *Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, whose scope of activity is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than 6 months in a calendar year.*

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks. Since 2006 survey concerning trade warehouses has been conducted in a three-yearly cycle.*

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the result of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations was compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** uznano te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, covered markets) with permanent or seasonal small-retail sales outlets or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where due to the increased demand from buyers (e.g. holiday seaside demand) trade outlets conduct activity for a period up to 6 months and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (237). **SPRZEDAŻ DETALICZNA (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	9676,8	10571,8	11672,6	13079,2	T O T A L in mln zł
W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w %	.	18,8	20,8	18,7	Of which share of trade enterprises ^a in %
NA 1 MIESZKAŃCA^b w zł	7987	8803	9693	10881	PER CAPITA^b in zł

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^a Data concern trade enterprises employing more than 49 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

TABL. 2 (238). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W MILIONACH ŻŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	3817,8	4882,7	7097,4	7132,0	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	69,8	65,7	65,3	59,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	25,3	22,9	21,2	23,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	6,3	5,3	4,3	4,3	alcoholic beverages
nieżywnościowe	38,2	37,5	39,8	32,4	non-foodstuff
Towary niekonsumpcyjne	30,2	34,3	34,7	40,3	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) and employing more than 9 persons.

TABL. 3 (239). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS				
OGÓŁEM	8464,1	11274,1	12162,9	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	31,7	24,8	13,9	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	9,0	6,8	5,7	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	59,3	68,4	80,4	Non-foodstuff goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (240). **SKLEPY I STACJE PALIW**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sklepy	10140	10299	10443	Shops
Domy towarowe	3	5	3	Department stores
Domy handlowe	20	10	9	Trade stores
Supermarkety	77	135	149	Supermarkets
Hipermarkety	8	10	11	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	263	264	273	Grocery shops
Sklepy wyspecjalizowane	581	931	962	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^a	9188	8944	9036	Other shops ^a
Stacje paliw	351	366	310	Petrol stations

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.
a Data concern economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (241). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	338	356	334	291	Number of catering establishments (as of 31 Dec)
w tym restauracje	67	78	107	107	of which restaurants
Przychody z działalności gastrono- micznej (ceny bieżące) w tys. zł	100539	144566	223578	221430	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	71179	95502	169536	176123	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholo- wych i wyrobów tytoniowych ..	17208	29061	29850	29439	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (242). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2009	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					<i>Secured warehouses:</i>
liczba	720	746	790	721	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	461535	510985	544184	619748	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	49	72	71	81	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	16126	32097	31215	51677	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	121	112	116	134	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	333445	302146	311141	501506	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:					<i>Silos and reservoirs:</i>
liczba	299	91	100	145	<i>number</i>
pojemność w dam ³	17885	6547	9889	32749	<i>capacity in dam³</i>

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail distribution; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 7 (243). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	77	82	79	79	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	61	64	61	61	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	772	808	850	863	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	576	550	564	545	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3252	3648	4055	3818	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2757	2933	2770	2631	<i>of which at marketplaces open daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	23	20	58	59	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	3609,2	4333,5	3527,8	3649,7	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabywania);

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Law on Accounting, dated 29 Sep 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, cooperative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of reusable packages);
- 3) other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, in which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets received free of charge, including donated assets (cash), as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether totally or partially), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;

- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanых ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

3) *other operating costs which comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and fixed assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, damages, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition and restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets given free of charge;*

4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. Financial result on economic activity is the sum of the financial result on the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organized part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. Gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted. It includes:

- *the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax at the end and at the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. Net financial result (profit or loss) is derived after decreasing gross financial result by obligatory encumbrances.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaznik rentowności obrotu**:
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaznik płynności finansowej**:
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych.

12. **Aktywa obrotowe** obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. **Kapitały (fundusze) własne** ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowo z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowy, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniezione wkłady kapitałowe.

14. **Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce)** obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
  - **the first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities, excluding special funds,
  - **the second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities, excluding special funds,
  - **the third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditure) to short-term liabilities, excluding special funds.

12. **Current assets** include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditure.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. **Equity capital (fund)** is recorded in accounting ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. It includes: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital – in limited liability companies, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in cooperatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. **Liabilities of enterprises (outside capital)** include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans. Total liabilities of enterprises are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (244). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w tys. zł in thous. zł		
Przychody z całokształtu działalności ..... Revenues from total activity	30514165	39281796	43117880	1091535	42026345
w tym: of which:					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	17184290	22052247	23376002	838055	22537947
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>					
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów ...	12661975	16338566	18706189	199039	18507150
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>					
Przychody finansowe	228395	266086	325241	8850	316391
<i>Financial revenues</i>					
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności ..... Costs of obtaining revenues from total activity	29437138	37982824	41760313	1073875	40686438
w tym: of which:					
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	17658873	23004813 ^a	24326895	852109	23474059
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>					
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	11120187	14112841	16311445	192386	16119059
<i>Value of goods and materials sold</i>					
Koszty finansowe	246983	476451	613611	11787	601824
<i>Financial costs</i>					
Wynik finansowy na działalności gospodarczej ... Financial result on economic activity	1077027	1298972	1357567	17660	1339907
Zyski nadzwyczajne ..... Extraordinary profits	5854	16758	2707	13	2694
Straty nadzwyczajne ..... Extraordinary losses	2263	6763	1777	15	1762
Wynik finansowy brutto ..... Gross financial result	1080618	1308967	1358497	17658	1340839
Zysk brutto	1166610	1575139	1690175	31543	1658632
<i>Gross profit</i>					
Strata brutto	85992	266172	331678	13885	317793
<i>Gross loss</i>					
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ..... Obligatory encumbrances of gross financial result	198949	182370	204607	8326	196281
W tym podatek dochodowy ^b	180323	182370	204607	8326	196281
<i>Of which income tax^b</i>					
Wynik finansowy netto ..... Net financial result	881669	1126597	1153890	9332	1144558
Zysk netto	967684	1380484	1476881	23929	1452952
<i>Net profit</i>					
Strata netto	86015	253887	322991	14597	308394
<i>Net loss</i>					

a Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika. b Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 286.

a Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b See general notes, item 9 on page 286.

TABL. 2 (245). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finan- sowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	30514165	29437138	1080618	198949	881669
TOTAL	2010	39281796	37982824	1308967	182370	1126597
	2011	43117880	41760313	1358497	204607	1153890
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		117828	101688	16181	111	16070
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Górnictwo i wydobywanie		331807	289765	42655	7528	35127
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe		17434971	16922594	512820	86443	426377
<i>Manufacturing</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		705421	627007	78414	15648	62766
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ...		515011	491613	23396	3560	19836
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		4116795	3976244	140564	31948	108616
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		17176230	16744311	431456	38159	393297
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1084867	1056434	28474	4242	24232
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		120408	114837	5573	915	4658
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		200329	181963	18366	4012	14354
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		657311	630151	27304	6453	20851
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		103376	94972	8404	645	7759
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		196502	186676	9924	2533	7391
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		8404	8114	290	34	256
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		55874	55181	693	210	483
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 4 (247). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
				w % <i>in %</i>			
OGÓŁEM	2005	96,5	3,5	2,9	24,3	93,5	138,1
TOTAL	2010	96,7	3,3	2,9	24,3	95,2	148,4
	2011	96,9	3,2	2,7	19,1	88,9	143,5
sektor publiczny		98,4	1,6	0,9	69,0	145,0	190,3
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		96,8	3,2	2,7	18,0	87,6	142,5
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		86,3	13,7	13,6	68,4	195,2	330,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Górnictwo i wydobywanie		87,3	12,9	10,6	16,3	92,4	134,4
<i>Mining and quarrying</i>							
Przetwórstwo przemysłowe		97,1	2,9	2,4	15,6	86,1	132,8
<i>Manufacturing</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		88,9	11,1	8,9	29,6	126,8	222,7
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ...		95,5	4,5	3,9	51,4	128,0	147,0
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		96,6	3,4	2,6	23,0	93,6	156,3
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		97,5	2,5	2,3	10,4	75,2	140,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		97,4	2,6	2,2	19,9	112,2	121,0
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		95,4	4,6	3,9	49,5	89,9	105,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		90,8	9,2	7,2	122,5	204,3	241,5
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		95,9	4,2	3,2	148,1	195,8	245,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		91,9	8,1	7,5	70,3	192,2	233,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		95,0	5,1	3,8	30,1	132,1	165,3
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		96,5	3,5	3,0	111,8	243,6	253,6
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		98,8	1,2	0,9	77,8	184,5	201,7
<i>Human health and social work activities</i>							

TABL. 5 (248). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 Dec

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materialy <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>	
w tys. zł						
1	OGÓŁEM	2005	7359524	2279041	548526	319483
2	TOTAL	2010	11039338	3711481	785887	455779
3		2011	12954154	4626999	960718	605200
4	sektor publiczny		384450	82553	71736	3926
	<i>public sector</i>					
5	sektor prywatny		12569704	4544446	888982	601274
	<i>private sector</i>					
	w tym: <i>of which:</i>					
6	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo		58177	23418	7290	3258
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
7	Górnictwo i wydobywanie		96393	25016	8435	689
	<i>Mining and quarrying</i>					
8	Przetwórstwo przemysłowe		5249844	1775390	727649	329410
	<i>Manufacturing</i>					
9	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		276646	115096	91748	396
	<i>Electricity, gas steam and air conditioning supply</i>					
10	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		136383	13147	10099	462
	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
11	Budownictwo		1824799	629577	62155	234970
	<i>Construction</i>					
12	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		4359289	1985945	38352	16033
13	Transport i gospodarka magazynowa		239101	10056	6923	36
	<i>Transportation and storage</i>					
14	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		23074	2946	1805	-
	<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
15	Informacja i komunikacja		67131	9136	1640	912
	<i>Information and communication</i>					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		374641	26482	2662	17542
	<i>Real estate activities</i>					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		40721	6002	821	1351
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		70125	3253	608	141
	<i>Administrative and support service activities</i>					
19	Edukacja		2457	81	-	-
	<i>Education</i>					
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		9861	432	362	-
	<i>Human health and social work activities</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 287.

a See general notes, item 12 on page 287.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditure</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in thous. zł</i>						
404454	985307	3685915	3230418	1295352	99216	1
626517	1712828	5274247	4578439	1807205	246405	2
685276	2246090	6293725	5225947	1725758	307672	3
4049	2829	153372	117217	139418	9107	4
681227	2243261	6140353	5108730	1586340	298565	5
11085	1447	22332	11914	12050	377	6
15626	260	54555	50794	11722	5100	7
562081	125520	2785402	2116972	616352	72700	8
10	22941	120880	110513	36714	3956	9
292	2251	71061	54419	47699	4476	10
60469	256918	824329	727542	268187	102706	11
31303	1817658	2005266	1819279	321487	46591	12
238	2448	182463	147033	39275	7307	13
–	1137	8805	6158	10779	544	14
2508	3959	22741	21199	34058	1196	15
534	5396	72762	53124	225708	49689	16
1119	2692	21274	18310	12263	1182	17
5	2499	43280	34485	12793	10799	18
–	81	1277	378	1083	16	19
–	66	5213	4747	3806	410	20

TABL. 6 (249). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
EQUITY CAPITAL (FUND) OF ENTERPRISES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	10674248	5689689	3107017	-122648	882506
TOTAL 2010	12633781	6007308	4689890	-197755	1131210
..... 2011	13659159	6380413	5423318	-196796	1182726
sektor publiczny ..... public sector	1243297	848812	239310	-25696	8651
sektor prywatny ..... private sector	12415862	5531601	5184008	-171100	1174075
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	95326	10436	49480	-2476	16070
Górnictwo i wydobywanie ..... Mining and quarrying	153781	90127	18846	-18604	35127
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	5500307	2278095	2878417	-615088	449904
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... Electricity, gas, steam and air conditioning supply	939000	273132	82586	440325	62766
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ... Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	621351	424880	93202	-16151	19155
Budownictwo ..... Construction	896056	146967	533536	1260	114768
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2363007	810885	1025738	76621	393100
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	262131	170354	85319	-22716	24232
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	40538	23796	10662	-853	4658
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	73964	5126	33159	-263	14354
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	2566340	2053923	564316	-1108	20851
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	32648	13908	9841	104	7459

TABL. 6 (249). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
EQUITY CAPITAL (FUND) OF ENTERPRISES (cont.)
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
w tys. zł in thous. zł					
Administrowanie i działalność wspierająca ^A <i>Administrative and support service activities</i>	58279	30611	17895	1920	7913
Edukacja <i>Education</i>	1850	426	1161	–	256
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	17813	13605	5626	–2384	483

TABL. 7 (250). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
 Stan w dniu 31 XII
INITIAL (SHARE) CAPITAL OF ENTERPRISES
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate of				
		Skarbu Państwa <i>the State Treasury</i>	państwowych osób prawnych <i>state legal persons</i>	krajowych osób fizycznych <i>domestic natural persons</i>	osób zagranicznych <i>foreign persons</i>	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	1979404	136795	107774	591486	201794
TOTAL	2010	2468509	73178	55047	754091	270557
	2011	2655784	70770	14990	760292	410529
sektor publiczny <i>public sector</i>		848812	18749	12075	447	–
sektor prywatny <i>private sector</i>		1806972	52021	2915	759845	410529
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		3977	–	2794	1183	–
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>		71616	–	–	62716	–
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>		1036388	14060	2930	272458	381963
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		265296	36658	–	11	–
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		424861	–	–	2978	–
Budownictwo <i>Construction</i>		94098	2230	1741	58582	2268

TABL. 7 (250). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL (SHARE) CAPITAL OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate of			
		Skarbu Państwa the State Treasury	państwowych osób prawnych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagranicznych foreign persons
w tys. zł in thous. zł					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	430937	8463	–	313282	14764
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	123782	–	5975	10883	11421
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	15994	–	–	12081	–
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	5126	783	–	4078	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	99923	8084	500	8093	43
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	7300	42	868	2185	70
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... Administrative and support service activities	30250	450	–	1976	–
Edukacja ..... Education	251	–	–	–	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	12229	–	–	2470	–

TABL. 8 (251). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowiązania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deliveries and services ^a
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM 2005	6719105	1287924	1110685	5431181	1065469	3069063
TOTAL 2010	11463572	3858233	2315519	7605339	1619779	3994389
..... 2011	13222999	4048277	3520119	9174722	2317407	4908671
sektor publiczny ..... public sector	459235	201125	179937	258110	41906	91780
sektor prywatny ..... private sector	12763764	3847152	3340182	8916612	2275501	4816891
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... Agriculture, forestry and fishing	27230	8281	7975	18949	8434	5633

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 287.

a See general notes, item 14 on page 287.

TABL. 8 (251). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deliv- eries and services ^a
w tys. zł in thous. zł						
Górnictwo i wydobywanie ..... Mining and quarrying	158363	82232	51699	76131	26320	19504
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	6377789	2378828	2134457	3998961	960128	2006988
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	173664	47072	22023	126592	24868	64843
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	123468	27124	23984	96344	20171	41639
Budownictwo ..... Construction	1386633	213093	176297	1173540	148444	723488
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3739201	634457	562636	3104744	1024333	1785638
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	270363	70052	58743	200311	38217	108309
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	82197	59836	58989	22361	3177	8922
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	33682	5555	5388	28127	3067	18308
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	619872	400891	382386	218981	27296	85751
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna ..... Professional, scientific and technical activities	27298	9092	8815	18206	1735	9057
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	66407	20352	19138	46055	8737	16848
Edukacja ..... Education	990	-	-	990	-	132
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	10972	5740	4577	5232	950	2197

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 287.
^a See general notes, item 14 on page 287.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysonowaniem, a w szczególności: gromadzeniem dochodów i przychodów publicznych, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysonowaniem środków publicznych stanowią: do 2009 r. – ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami, od 2010 r. – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 i 1241). Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526, z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1592 i 1590, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu obejmują łącznie dochody i wydatki części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 207), z późniejszymi zmianami.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the accumulation of public revenue and income, spending public funds, financing loan needs of the state budget and the budgets of local self-government entities, committing funds, the management of public funds and public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds are: until 2009 – the Law on Public Finances, dated 30 Jun 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments, from 2010 – the Law on Public Finances, dated 27 Aug 2009 and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws No. 157, items 1240 and 1241). The legal basis for the financial management of local self-government entities is: the Law on Revenue of Local Self-government Entities, dated 13 Nov 2003 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 80, item 526, with later amendments), the Law on Gmina Self-government, dated 8 Mar 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591, with later amendments), the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 Jun 1998 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, items 1592 and 1590, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the laws on local self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables, revenue and expenditure of gminas are given without revenue and expenditure of gminas being also cities with powiat status, but revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the regulation of the Minister of Finance. The presented data, divided into divisions, were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the regulation of the Minister of Finance, dated 2 Mar 2010 (Journal of Laws No. 38, item 207), with later amendments.

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny, podatek od czynności cywilno-prawnych,
  - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np. skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
  - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z wynajmu i dzierżawy,
  - e) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 2) dotacje celowe:
  - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) otrzymane z funduszy celowych,
  - c) pozostałe dotacje, w tym na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) dotacje lub płatności przekazane w ramach budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 – w 2009 r. traktowane jako rozwojowe), na finansowanie i współfinansowanie projektów i programów realizowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi;
- 4) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej, regionalnej i uzupełnienia subwencji ogólnej.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) wydatki bieżące:
  - a) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, tj. zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych,
  - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
  - c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym: wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, zakup materiałów i usług,
  - d) wydatki bieżące na obsługę długu publicznego,
  - e) wydatki bieżące z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji,
  - f) pozostałe wydatki bieżące;
- 2) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Revenue of local self-government entities budgets comprises:

- 1) own revenue, i.e.:
  - a) revenue from the shares in receipts from corporate and personal income taxes,
  - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e. the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax, tax on civil law transactions,
  - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts, e.g. the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,
  - d) revenue from property of local self-government entities, e.g. income from renting and leasing,
  - e) funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources;
- 2) appropriated allocations
  - a) from the state budget of which for government administration tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
  - b) allocations received from appropriated funds,
  - c) other allocations, of which for tasks realized on the basis of self-government agreements;
- 3) allocations or payments transferred under the budget of European funds (paragraphs 200 and 620 – in 2009 as development allocations) for financing and cofinancing projects and programmes realized with the participation of European and other foreign non-refundable funds;
- 4) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing, regional and its supplement.

7. Expenditure of local self-government entities budgets includes among others:

- 1) current expenditure:
  - a) allocations, of which allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities, i.e. budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds;
  - b) benefits for natural persons;
  - c) current expenditure of budgetary entities, of which: wages and salaries, derivatives of wages and salaries, purchase of materials and services;
  - d) current expenditure for public debt servicing,
  - e) current expenditure for providing guarantees,
  - f) other current expenditure;
- 2) property expenditure, of which investment expenditure.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (252). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiat	Voivodship
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2000	2090057,9	888057,7	714653,2	368442,5	118904,4
TOTAL	2005	2950304,3	1347341,7	1015782,7	418272,0	168907,9
	2010	4939332,2	2039527,8	1803781,5	653763,3	442259,5
	2011	5194997,5	2194054,9	1841950,5	673065,7	485926,4
Dochody własne		2040418,4	883950,0	897172,7	152099,9	107195,8
<i>Own revenue</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – w podatku dochodowym ...		742317,6	247522,8	354131,0	67805,1	72858,7
<i>share in income from taxes comprising state budget revenue – in income tax</i>						
od osób prawnych		78576,8	7913,7	17849,3	1641,5	51172,3
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		663740,9	239609,1	336281,7	66163,6	21686,4
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości		428616,6	257306,0	171310,6	–	–
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		38171,3	37981,4	189,9	–	–
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		25405,1	14592,6	10812,5	–	–
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		38020,9	17438,2	20582,7	–	–
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową		12370,7	5498,0	6872,7	–	–
<i>treasury fee</i>						
dochody z majątku		192586,4	51085,1	131033,4	5955,5	4512,3
<i>revenue from property</i>						
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		85094,1	18383,8	61707,5	4135,1	867,7
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>						
Dotacje celowe		892551,4	432455,5	187739,0	191592,4	80764,5
<i>Appropriated allocations</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
z budżetu państwa		779397,5	397774,7	173229,3	141686,2	66707,3
<i>from the state budget</i>						
na zadania:						
<i>for tasks:</i>						
z zakresu administracji rządowej		551892,5	278151,4	121927,8	96469,0	55344,3
<i>for government administration tasks</i>						
własne		224838,2	118812,7	50681,8	43980,6	11363,0
<i>for own tasks</i>						
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		2666,8	810,7	619,6	1236,5	–
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>						
otrzymane z funduszy celowych		25187,8	12029,2	4220,9	1443,1	7494,7
<i>received from appropriated funds</i>						
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realized on the basis of self-government agreements		43449,9	18132,6	10258,8	12295,0	2763,4

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (252). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dotacje lub płatności przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich <i>Allocations or payments transferred under programmes financed with European funds</i>	535217,2	117370,9	225606,2	28519,5	163720,6
Subwencje ogólne z budżetu państwa <i>General subsidies from the state budget</i>	1726810,5	760278,5	531432,6	300853,9	134245,5
w tym na zadania oświatowe <i>of which for educational tasks</i>	1191126,2	498857,1	482407,1	190980,6	18881,4

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (253). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	5194997,5	2194054,9	1841950,5	673065,7	485926,4
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	183401,5	133259,9	57,6	9939,4	40144,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	3898,5	3898,5	–	–	–
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	393523,8	56191,3	220428,9	68833,9	48069,7
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	208852,7	53062,8	144378,1	7467,9	3944,0
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	59467,3	1108,1	47041,4	9895,3	1422,4
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	64776,6	18443,2	13944,2	18792,1	13597,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	83165,0	16985,0	30678,5	35501,5	0,0
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych <i>Corporate income tax and personal income tax</i>	1357783,6	620265,8	588075,6	75646,1	73796,1
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	96496,3	41671,9	34445,6	19872,1	506,7
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	43151,4	628,7	1470,0	40342,8	709,9
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	484998,8	297698,2	140834,6	43007,1	3458,8
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	25071,5	15944,3	6664,7	2404,5	58,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	115410,7	85502,1	27831,0	1714,8	362,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and protection of national heritage</i>	60824,9	22827,8	7260,1	154,7	30582,4
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	43450,3	17245,3	25904,4	263,5	37,1

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (254). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2000	2170465,2	916577,7	765212,0	366215,6	122459,8
TOTAL	2005	2991602,1	1334696,9	1052882,2	421236,8	182786,2
	2010	5422261,8	2325544,7	2014525,3	670511,9	411679,9
	2011	5553905,5	2293956,2	2066192,5	675531,9	518225,0
w tym: of which:						
Dotacje		365784,3	93466,2	135560,5	33220,2	103537,4
<i>Allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych		21832,2	7336,8	13594,0	115,0	786,4
<i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		535237,4	355700,9	155744,3	20693,9	3098,3
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3082103,4	1275373,8	1153332,0	479778,5	173619,1
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		1716395,1	717349,2	652078,0	274413,8	72554,0
<i>wages and salaries</i>						
pochodne od wynagrodzeń		280409,8	122258,3	105139,1	41097,5	11914,9
<i>derivatives of wages and salaries</i>						
zakup materiałów i usług		855092,7	318921,2	345172,2	108369,1	82630,2
<i>purchase of materials and services</i>						
Obsługa długu publicznego		64317,0	27603,4	31631,4	4484,4	597,8
<i>Public debt servicing</i>						
Wydatki majątkowe		1497206,7	536421,8	586749,4	136928,4	237107,0
<i>Property expenditure</i>						
w tym inwestycyjne ^b		1493012,2	534862,3	585784,4	135258,4	237107,0
<i>of which investment expenditure^b</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (255). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM ..... TOTAL	5553905,5	2293956,2	2066192,5	675531,9	518225,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo ..... Agriculture and hunting	190426,8	136019,3	58,3	9955,2	44394,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ..... Electricity, gas and water supply	7378,9	7050,1	328,8	–	–
Transport i łączność ..... Transport and communication	1013929,4	228173,1	454047,7	149924,3	181784,3
Gospodarka mieszkaniowa ..... Dwelling economy	173709,3	40983,9	127626,4	4736,8	362,2
Działalność usługowa ..... Service activity	65156,2	4719,2	47729,3	10123,8	2583,9
Administracja publiczna ..... Public administration	472106,8	229917,3	117486,6	71671,9	53031,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ..... Public safety and fire care	127741,1	47863,2	43477,1	36305,8	95,0
Obsługa długu publicznego ^b ..... Public debt servicing ^b	64423,2	27709,6	31631,4	4484,4	597,8
Oświata i wychowanie ..... Education	1668359,7	783269,5	676541,3	187818,8	20730,1
Ochrona zdrowia ..... Health care	101466,0	12534,3	15998,4	43334,4	29598,8
Pomoc społeczna ..... Social assistance	674783,2	360926,5	241331,0	67377,9	5147,7
Edukacyjna opieka wychowawcza ..... Educational care	126817,7	33534,5	57033,1	34090,4	2159,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ..... Municipal economy and environmental protection	270284,2	193469,7	75870,0	510,3	434,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ..... Culture and protection of national heritage	258318,8	89544,4	60578,4	1894,8	106301,3
Kultura fizyczna ..... Physical education	124995,0	50518,5	67027,6	1938,7	5510,2

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes expenditure on public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np. budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców).

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts and the recommendations of "European System of Accounts ESA 1995".

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which construction and assembly works, design and cost estimate documentations among others,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g. residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to the amendment to the Law on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease, being fixed assets of units using them (lessee), have been included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays were reported by units that had financed them (lessor).

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,

– osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. **Wartość zużycia środków trwałych** odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

– *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence – was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimation regarding the value of investment outlays on private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. do not include the difference between unfinished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 Jan 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized as fixed assets since 1 Jan 1991, in accordance with the regulation of the Council of Ministers, dated 12 Dec 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land recognized as fixed assets since 1 Jan 2002, in accordance with the Law on Accounting, dated 29 Sep 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. **Gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

As gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 Dec within the scope of fixed assets designated for exploitation is understood:

- *before 1 Jan 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
- *after 1 Jan 1995 – the purchasing or manufacturing value at current prices.*

Gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 Jan 1995, in accordance with the decisions of the regulation of the Minister of Finance, dated 20 Jan 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. **Value of consumption of fixed assets** corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

Degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) – niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

4. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e. all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care etc.) are included in the section "Manufacturing". Residential buildings on private farms in agriculture classified in the section "Real estate activities" are an exception.

5. Since 2002, due to the amendment to the Law on Accounting (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments), some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they were included into fixed assets of units that had financed them (lessor).

6. The gross value of fixed assets of:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (of natural persons) and recreational buildings not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures – was estimated.

7. Value of fixed assets by groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.

The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
  - a) buildings and places; since 1 Jan 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
  - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
  - a) boilers and power industry machinery,
  - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
  - c) special use machinery, equipment and apparatus,
  - d) technical equipment,
  - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e. long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (256). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a** (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
		w tys. zł	<i>in thous. zł</i>		
O G Ó Ł E M	5050866	6517825	2512549	4005276	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	300830	320112	46482	273630	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1292894	2172912	388908	1784004	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	26127	39919	–	39919	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	702883	1502533	96	1502437	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	204460	323295	87895	235400	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	359424	307165	300917	6248	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	162459	167892	1027	166865	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	396325	527554	619	526935	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	1247675	1307119	1177927	129192	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	58538	73998	4485	69513	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	28248	71268	288	70980	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	29383	26145	5780	20365	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	637916	876484	55423	821061	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	33406	38216	7269	30947	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	18786	12151	105	12046	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	147385	237347	236848	499	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	220449	273586	240705	32881	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	182261	218690	174000	44690	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	263588	176917	170604	6313	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa ...	30723	17434	2079	15355	<i>Other service activities</i>

^a Według lokalizacji inwestycji.
^a By investment location.

TABL. 2 (257). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM TOTAL	1650582	1904132	2959308	430997	2528311
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	33173	24065	46343	43650	2693
Przemysł ..... <i>Industry</i>	825195	976465	1906772	168026	1738746
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	5369	23467	36647	–	36647
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	659833	664165	1469584	96	1469488
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	130896	190573	297204	68998	228206
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	29097	98260	103337	98932	4405
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	52294	105956	120291	250	120041
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	196095	318722	397025	619	396406
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	335819	140924	87251	33264	53987
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	8325	25834	35618	–	35618
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	26543	22480	61725	288	61437
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	31335	25565	25392	5780	19612
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	69347	70425	76554	21548	55006
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7140	9747	9123	5801	3322
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	3962	7685	7656	105	7551
Edukacja ..... <i>Education</i>	10189	14428	25933	4132	21801
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	46821	146779	140667	131786	8881
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4183	14728	18583	15748	2835
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	161	329	375	–	375

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

TABL. 3 (258). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	983079	469887	385273	109432
TOTAL	2005	1286104	473140	698769	109170
	2010	1519036	579477	747123	189443
	2011	2448798	962227	1297443	184638
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		44408	34992	5090	4321
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		1643167	519586	1064355	57927
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		38500	3957	19596	14947
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		1420185	376718	1004036	38247
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		84299	57309	26875	98
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		100183	81602	13848	4635
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		117610	55588	47071	14156
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		279842	143551	78585	57446
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		65415	17003	4663	43733
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		20826	13161	6714	355
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		8623	3373	4396	854
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		12934	7110	3997	1616
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		59542	56788	1679	875
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Profesjonal, scientific and technical activities		9117	3887	3751	816
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4550	1573	2034	943
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		25783	18226	7255	203
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		139994	74693	63944	1323
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		16612	12598	3654	48
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		375	98	255	22
<i>Other service activities</i>					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (259). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)

INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	470831	400808	45059	9252
TOTAL	2005	807700	698023	70121	35982
	2010	1915265	1686761	116322	103972
	2011	2061400	1766505	160965	124335
własność państwowa		858004	729381	110841	12998
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		1203396	1037124	50124	111337
local self-government entities ownership					
w tym: of which:					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		10245	7075	834	2336
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Transport i gospodarka magazynowa		18976	13013	53	5910
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		769	356	408	5
Accommodation and catering ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		8782	8509	273	–
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		2316	1021	822	473
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1769964	1568527	82069	114500
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		238306	159912	72938	729
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3289	2058	1231	–
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		6848	4252	2214	382
Arts, entertainment and recreation					

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (260). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
		w tys. zł	<i>in thous. zł</i>		
O G Ó Ł E M	66592872	71309096	29043404	42265692	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8260332	8495537	344392	8151145	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	15447957	16560872	4137530	12423342	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	186722	240646	–	240646	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	8650822	9158993	33253	9125740	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3948433	4160359	1219825	2940534	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2661980	3000874	2884452	116422	<i>water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities</i>
Budownictwo	1116305	1182701	101916	1080785	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	3215359	3537871	56170	3481701	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa	14511410	16100217	15462690	637527	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	341392	392368	22510	369858	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	775069	822116	40889	781227	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	396382	408512	119712	288800	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	14229770	14618832	770161	13848671	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna	342413	374109	84479	289630	<i>Professional, scientific and tech- nical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	156781	220544	20844	199700	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2789727	2953126	2941410	11716	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	2504968	2801252	2573569	227683	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1577360	1718788	1440943	277845	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	810855	975415	918633	56782	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa ...	116792	146836	7556	139280	<i>Other service activities</i>

^a Podziału środków trwałych według sekcji dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
^a The division of fixed assets by sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (261). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w tys. zł in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	19079898	25034680	26494083	6071816	20422267
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	276478	368149	408234	314683	93551
Przemysł ..... <i>Industry</i>	9244781	13626160	14480609	2481587	11999022
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	47829	180838	226101	–	226101
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	5036867	8328108	8814839	29304	8785535
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3369805	3874245	4094829	1200626	2894203
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	790280	1242969	1344840	1251657	93183
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	363983	797449	819480	81017	738463
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .. <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1381173	2329967	2592883	54850	2538033
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	886170	1514364	1662397	1279442	382955
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	143880	270699	310064	–	310064
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	997774	695219	731916	40889	691027
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	289376	365011	371750	119712	252038
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	4374816	3389808	3262943	255621	3007322
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	66747	85900	74298	20511	53787
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	38751	73811	126255	7056	119199
Edukacja ..... <i>Education</i>	93957	144794	165833	34166	131667
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	834216	1186761	1293537	1222309	71228
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	79105	176124	177878	159086	18792
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	8691	10464	16006	887	15119

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (262). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS (current book-keeping prices)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł in thous. zł			
OGÓŁEM	2000	3663748	3047489	451687	163297
TOTAL	2005	6519500	5409547	826875	280585
	2010	11226809	9337921	1298178	578404
	2011	12776629	10631739	1451545	689499
własność państwowa state ownership		2815818	1695008	883045	237205
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership		9960811	8936731	568500	452294
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		455	143	76	236
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas steam and air conditioning supply		19199	17281	1738	180
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1632795	1516224	82398	31933
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		4060591	3893933	6495	160163
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		22510	17690	4060	729
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		514540	497503	11150	5887
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		63968	47345	8949	7674
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		13788	11907	504	1377
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		2941410	1742577	763916	434216
Edukacja Education		2539403	2027904	484499	26196
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		218527	164829	47347	6330
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		716606	667445	37361	11751
Pozostała działalność usługowa Other service activities		6669	5832	636	201

TABL. 8 (263). STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w %	in %		
OGÓŁEM	2000	36,4	30,7	65,7	63,1
TOTAL	2005	33,9	26,7	70,2	65,3
	2010	34,3	27,0	78,5	54,6
	2011	33,2	26,3	74,9	52,0
własność państwowa		45,7	27,8	74,9	65,8
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		29,7	26,0	75,0	44,7
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		78,7	41,3	86,8	98,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		24,3	19,5	69,0	54,4
<i>Electricity, gas steam and air conditioning supply</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		33,1	31,4	55,6	56,9
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		20,6	20,2	47,3	31,6
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		51,2	44,0	76,1	90,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		37,8	36,7	64,6	76,1
<i>Real estate activities^Δ</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		37,9	21,2	87,4	83,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		30,5	26,5	50,0	58,0
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		46,7	31,6	76,3	55,5
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		39,8	30,5	76,8	82,3
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		43,9	30,4	85,6	84,4
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		17,6	14,8	56,7	56,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		30,5	23,7	82,9	61,7
<i>Other service activities</i>					

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie rejestrowane jest jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

9. Grupowanie danych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane dotyczące PKB i wartości dodanej brutto za lata 2008–2009 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zmiany zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora przedsiębiorstw oraz sektora instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, dokonanej w wyniku standardowej procedury zgodnej z wymogami notyfikacji fiskalnej.

Dane dotyczące PKB w ujęciu realnym za lata 2000–2007 zostały zmienione w wyniku przeliczenia danych według rodzajów działalności w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za lata 2008–2009 w wyniku wprowadzenia przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym nowej metodologii szacowania wynagrodzeń oraz transferów bieżących.

9. *The grouping of data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services);*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector;*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of "hidden economy" is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning GDP and gross value added for the years 2008–2009 were changed in relation to data previously published due to the change of the subject scope of the general government sector, the non-financial corporations sector as well as the financial institutions sector, accomplished as a result of standard procedure, in accordance with the fiscal notification requirements.*

Data concerning GDP in real terms for the years 2000–2007 were changed as a result of data recalculation by kind of activity in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007.

Moreover, data concerning income in the households sector for the years 2008–2009 were revised as a result of introducing by the National Bank of Poland a new methodology of wages and salaries and current transfers estimation in the Balance of Payments.

13. Dane w przeliczeniu na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. W 2013 r. zostaną opublikowane dane przeliczone na 1 mieszkańca przy wykorzystaniu liczby ludności opracowanej na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2010 r.”.

13. Data per capita were calculated on the basis of number of population, which considered the results of the Population and Housing Census 2002. In the 2013 data per capita calculated on the basis of population number considering the Population and Housing Census 2011 will be published.

14. Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2010".

TABL. 1 (264). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent			
OGÓŁEM ..... TOTAL	17588	22952	30941	32090	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ..... Of which gross value added	15647	20222	27497	28263	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:								
przedsiębiorstw ..... non-financial corporations	5560	7116	10497	10914	35,5	35,2	38,2	38,6
instytucji rządowych i samorządowych ..... general government	3184	4017	5480	5698	20,3	19,9	19,9	20,2
gospodarstw domowych ..... households	6308	8313	10666	10715	40,3	41,1	38,8	37,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... Agriculture, forestry and fishing	1563	2422	2808	2943	10,0	12,0	10,2	10,4
Przemysł ..... Industry	2901	3781	5344	5502	18,5	18,7	19,4	19,5
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	2544	3232	4519	4547	16,3	16,0	16,4	16,1
Budownictwo ..... Construction	1069	1234	2023	2201	6,8	6,1	7,4	7,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	4490	5601	7752	7826	28,7	27,7	28,2	27,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Financial and insurance activities; real estate activities	1701	2018	2463	2511	10,9	10,0	9,0	8,9
Pozostałe usługi ^b ..... Other service ^b	3923	5166	7107	7281	25,1	25,5	25,8	25,8
NA 1 MIESZKAŃCA^c ..... PER CAPITA^c	14517	19111	25983	26985	x	x	x	x

^a Dane za lata 2000, 2005 i 2009 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 316. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 21. ^c W złotych; patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 317.

^a Data for 2000, 2005 and 2009 have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 316. ^b See the general notes to the Yearbook, item 2 on page 21. ^c In zlotys; see general notes, item 13 on page 317.

TABL. 2 (265). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW^a (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja globalna	33566	44249	60735	62708	Gross output
Zużycie pośrednie	17919	24027	33238	34445	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	15647	20222	27497	28263	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	6860	7985	10946	11388	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	8651	12340	16569	16822	Gross operating surplus

^a Dane za lata 2000, 2005 i 2009 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 316.

^a Data for 2000, 2005 and 2009 have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 316.

TABL. 3 (266). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:					Gross primary income:
w milionach złotych	13540	17008	22095	22513	in million zlotys
na 1 mieszkańca ^b w zł	11175	14161	18554	18931	per capita ^b in zł
Dochody do dyspozycji brutto:					Gross disposable income:
w milionach złotych	13832	17180	22245	22817	in million zlotys
na 1 mieszkańca ^b w zł	11416	14305	18680	19187	per capita ^b in zł

^a Dane za lata 2000, 2005 i 2009 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 316. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 317.

^a Data for 2000, 2005 and 2009 have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 316. ^b See general notes, item 13 on page 317.

DZIAŁ XXIII PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych (z wyłączeniem ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
  - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
    - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
    - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych – NFI,
    - innym;
  - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **Process of privatizing** state owned enterprises began on 1 Aug 1990 on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 Jul 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 Apr 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 Aug 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 Apr 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 Sep 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 Oct 1991, as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 Apr 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above (excluding the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury) three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
  - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
    - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
    - the transfer of shares or holdings to the national investment funds – NIF,
    - other;
  - b) until 30 Apr 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. According to the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury the assets of former state farms, being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 Jul 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization, are subject to separate processes.

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Entities of the national economy

Presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the regulation of the Council of Ministers dated 29 Jun 1995 on Public Statistics (Journal of Laws No. 88, item 439) with later amendments and the provisions of the regulation of the Council of Ministers dated 27 Jul 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

Prywatyzacja Privatization

TABL. 1 (267). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	191	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	49	25,6	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	80	41,9	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	78	40,8	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	62	32,5	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	30	15,7	<i>of which liquidated</i>

a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 2 (268). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.

STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wyniku As a result of		
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki transfer of assets to a company	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing
OGÓŁEM	78	21	14	43
TOTAL				
w tym: of which:				
Przetwórstwo przemysłowe	23	10	5	8
Manufacturing				
Budownictwo	20	6	3	11
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	21	2	4	15
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3	1	-	2
Real estate activities				

TABL. 3 (269). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ZLIKwidOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.

STATE OWNED ENTERPRISES LIQUIDATED FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa państwowe State owned enterprises	SPECIFICATION
OGÓŁEM	30	TOTAL
Przetwórstwo przemysłowe	10	Manufacturing
Budownictwo	5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	3	Transportation and storage
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	Professional, scientific and technical activities

TABL. 4 (270). SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	48	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	37	privatization ^a
innym	11	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	24	Of which privatized by indirect (capital) method
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.
a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.

TABL. 5 (271). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	63	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	14	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	49	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 6 (272). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	85845	88915	91876	91738	TOTAL
sektor publiczny	2714	3183	3065	3103	public sector
sektor prywatny	83131	85732	88811	88635	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	70	23	2	2	State owned enterprises
Spółki	9040	8316	9281	9684	Companies
w tym:					of which:
handlowe	2376	3698	4492	4739	commercial companies
cywilne	6565	4509	4675	4825	civil law partnerships
Spółdzielnie	560	525	474	469	Cooperatives
Fundacje	80	134	213	248	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1725	2492	2924	3025	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	70324	72071	73083	72406	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (273). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives				
				razem total	w tym of which			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury								
OGÓŁEM 2000	85845	15521	70	2376	10	345	6565	560	70324		
TOTAL 2005	88915	16844	23	3698	10	415	4509	525	72071		
..... 2010	91876	18793	2	4492	17	529	4675	474	73083		
2011	91738	19332	2	4739	12	560	4825	469	72406		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	3630	455	-	73	1	6	58	107	3175		
Przemysł ..... Industry	8153	1738	-	986	3	140	654	52	6415		
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	121	38	-	25	-	-	13	-	83		
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	7665	1513	-	839	3	133	617	50	6152		
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	119	63	-	54	-	6	7	2	56		
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	248	124	-	68	-	1	17	-	124		
Budownictwo ..... Construction	11337	936	-	507	2	33	393	27	10401		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	25402	3840	-	1789	1	269	1937	109	21562		
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	6789	395	-	164	3	22	207	7	6394		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	2116	469	-	126	-	15	292	2	1647		

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (273). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
				razem total	w tym of which	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury						
Informacja i komunikacja Information and communication	1683	290	–	187	1	11	93	3	1393
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	3097	283	–	81	–	10	52	33	2814
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	2460	1859	–	126	–	7	93	110	601
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	7234	888	2	318	1	24	464	7	6346
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	1725	246	–	111	–	11	126	3	1479
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulsory social security	1094	1094	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja ..... Education	2822	1587	–	38	–	–	54	1	1235
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	5715	657	–	180	–	4	232	3	5058
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	1694	1016	–	27	–	4	65	–	678
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	6784	3576	–	26	–	4	105	5	3208
Organizacje i zespoły eksterytorialne ..... Extra-territorial organizations and bodies	3	3	–	–	–	–	–	–	–

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (274). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited	koman- dytowe limited	
OGÓŁEM	2000	2376	2329	115	2214	47	31	16
TOTAL	2005	3698	2827	118	2709	871	797	24
	2010	4492	3298	105	3193	1194	1063	69
	2011	4739	3481	107	3374	1258	1087	93
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		73	68	–	68	5	5	–
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		986	760	44	716	226	207	18
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		25	14	1	13	11	11	–
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		839	635	41	594	204	189	14
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		54	51	2	49	3	2	1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ		68	60	–	60	8	5	3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		507	393	15	378	114	90	23
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		1789	1243	21	1222	546	517	29
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ...		164	117	3	114	47	42	5
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		126	81	2	79	45	45	–
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		187	163	5	158	24	21	3
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		81	64	5	59	17	11	6
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		126	89	5	84	37	35	2
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		318	264	3	261	54	37	6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		111	97	2	95	14	14	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		38	32	–	32	6	6	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..		180	64	–	64	116	50	1
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		27	25	2	23	2	2	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		26	21	–	21	5	5	–
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie podlaskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2005 r. – 50 spółek partnerskich, w 2010 r. – 62, natomiast w 2011 r. – 76 i dodatkowo 2 spółki komandytowo-akcyjne.

^a In Podlaskie Voivodship among partnerships there were registered in: 2005 – 50 professional partnerships, 2010 – 62 and 2011 – 62 and additionally 2 joint stock-limited partnerships.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF PODLASKIE VOIVODSHIP IN 2011

As of 31 Dec

Nowogród

nazwy gmin
names of gminas

augustowski

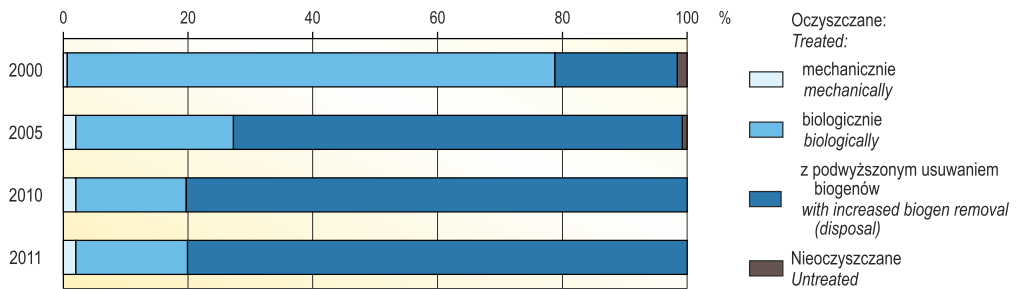
nazwy powiatów
names of powiaty

M. Białystok

nazwy miast na prawach powiatu
names of cities with powiat status

**STRUKTURA ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WYMAGAJĄCYCH OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI**

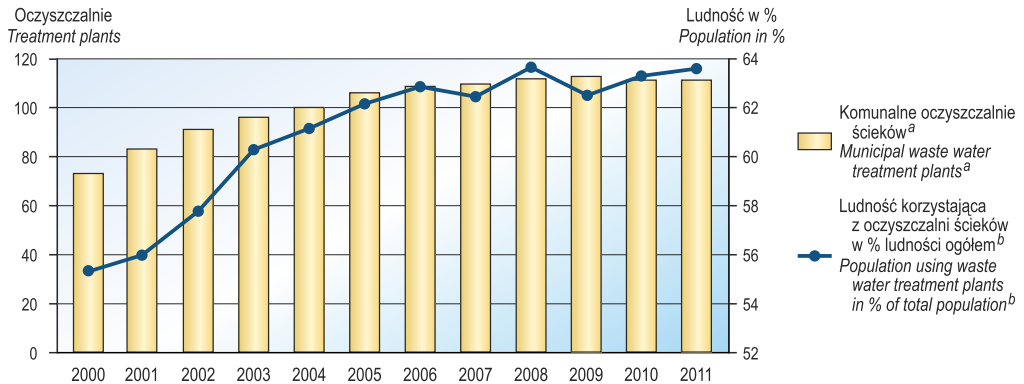
STRUCTURE OF INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS AND POPULATION USING WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 Dec

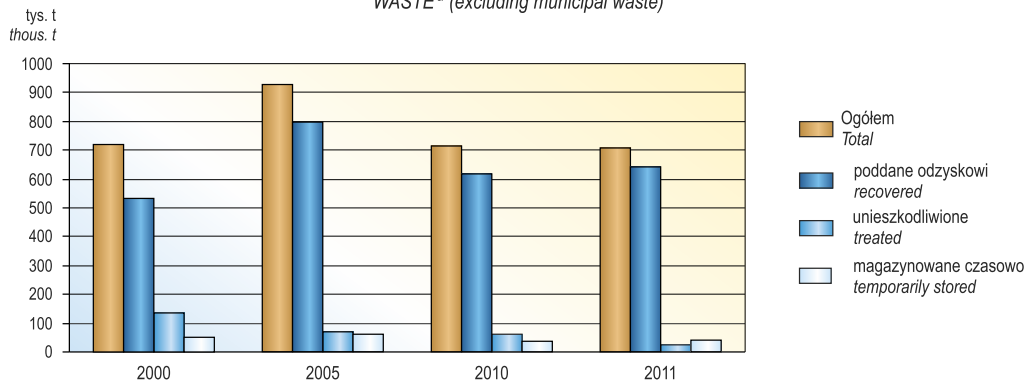

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Working on sewerage system. b Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances; see the general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

ODPADY^a (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

WASTE^a (excluding municipal waste)

a Wytworzone w ciągu roku.

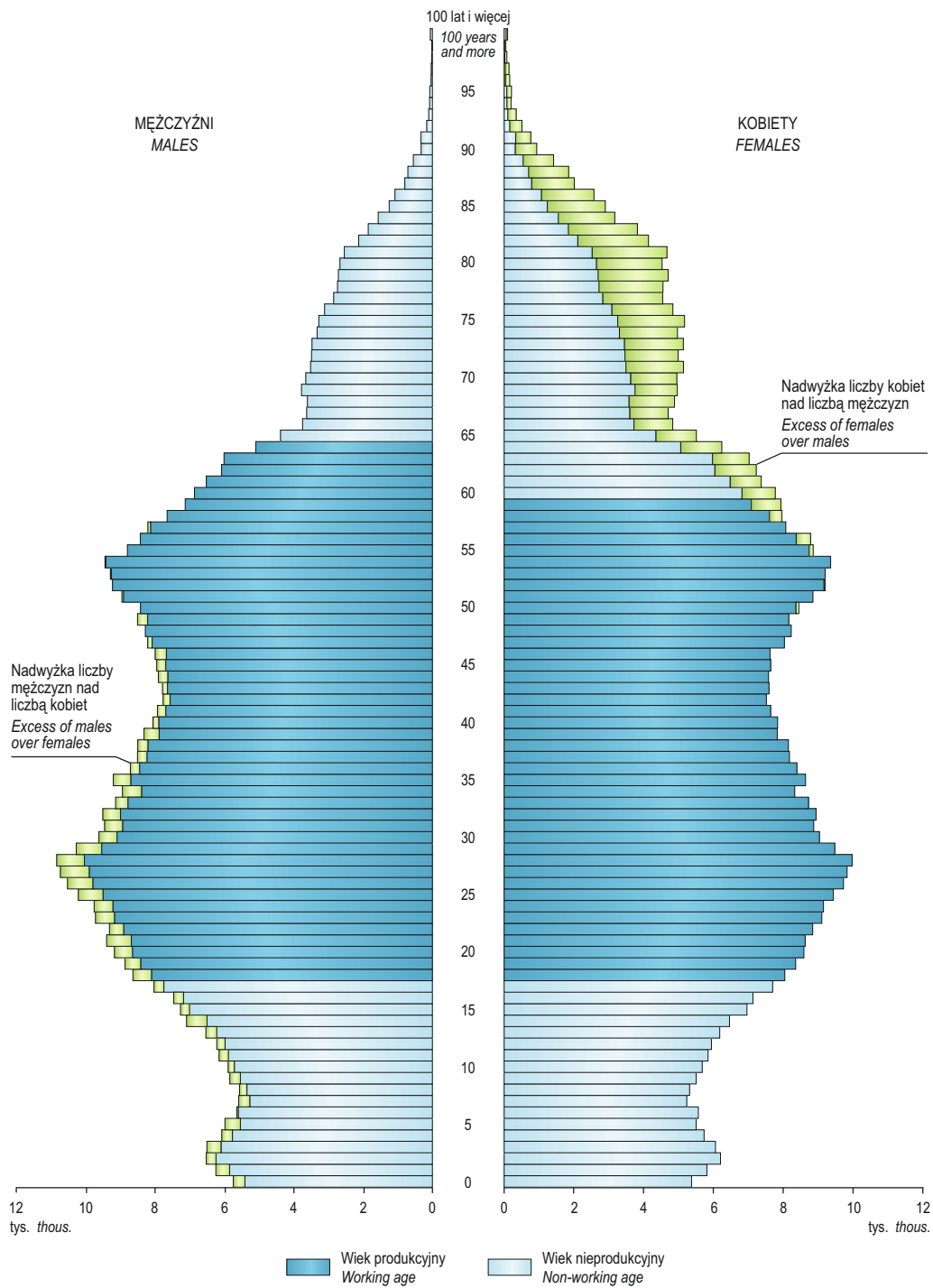
a Generated during the year.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2011

As of 31 Dec

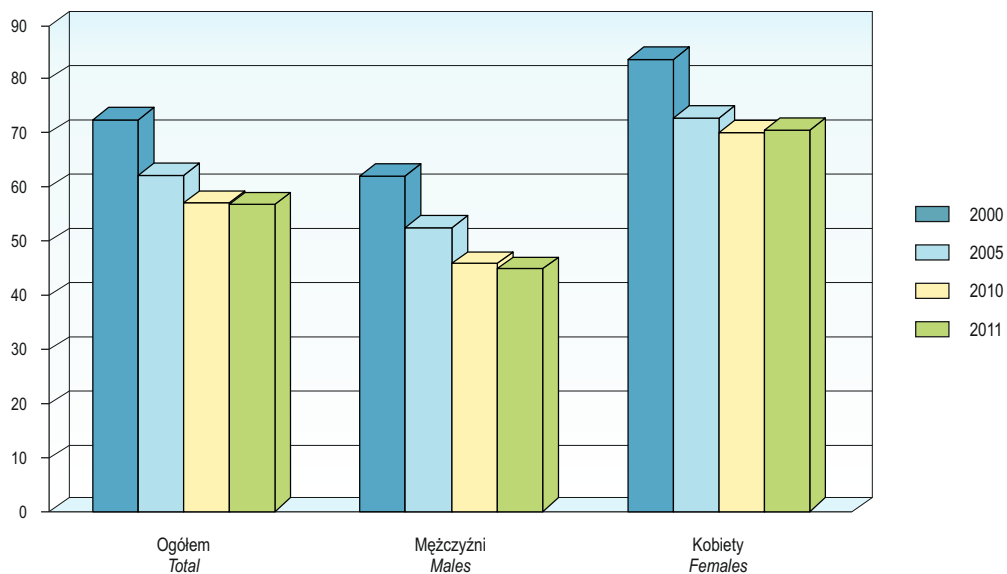

LUĐNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM^a

Stan w dniu 31 XII

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE^a

As of 31 Dec

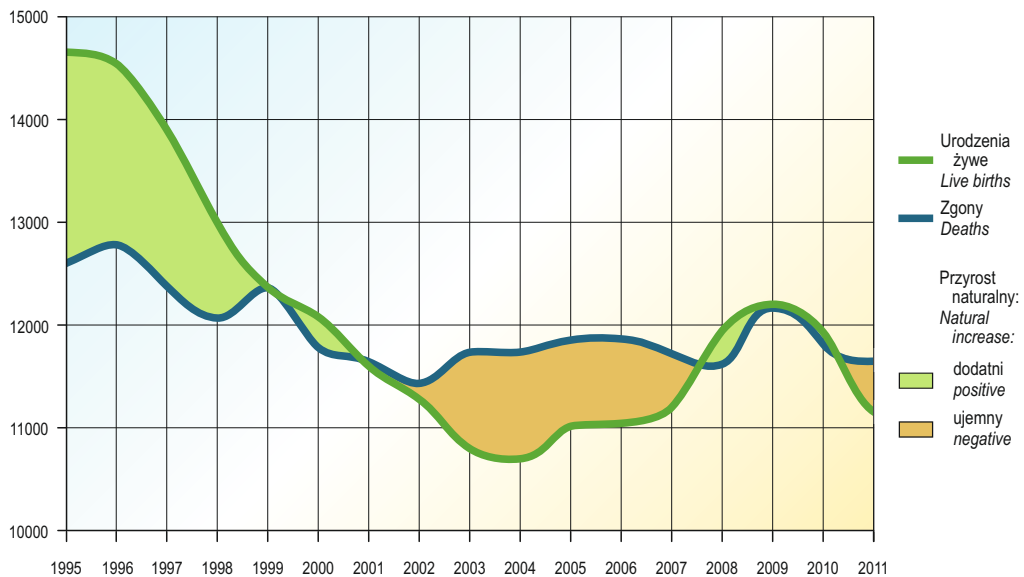

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

^a See general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

RUCH NATURALNY ŁUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA NA PODSTAWIE SPISÓW^a

ACTIVITY RATE AND EMPLOYMENT RATE ON THE BASIS OF THE CENSUSES^a

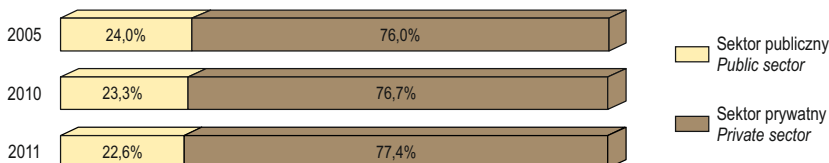
^a Dane dotyczą tygodnia poprzedzającego moment spisu.

^a Data concern the week before the moment of census.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY OWNERSHIP SECTORS
As of 31 Dec

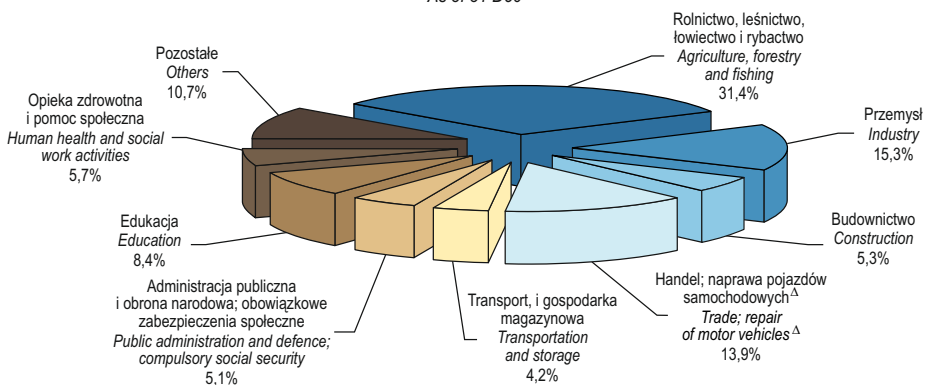
^a Według faktycznego miejsca pracy; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe (w 2005 r. – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; dane nie są w pełni porównywalne); patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 116.

^a By the actual workplace; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data (in 2005 – on the basis of the National Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002, since 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010; data are not fully comparable); see general notes, item 5 on page 116.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS IN 2011
As of 31 Dec

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe (w 2005 r. – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; dane nie są w pełni porównywalne); patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 116.

^a By the actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data (in 2005 – on the basis of the National Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002, since 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010; data are not fully comparable); see general notes, item 5 on page 116.

STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS IN 2011

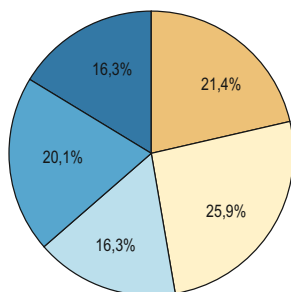
As of 31 Dec

Według płci i wieku

By sex and age

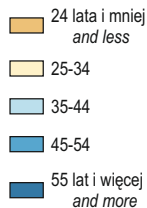
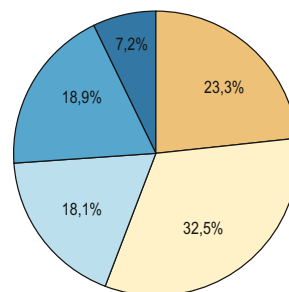
Mężczyźni

Men

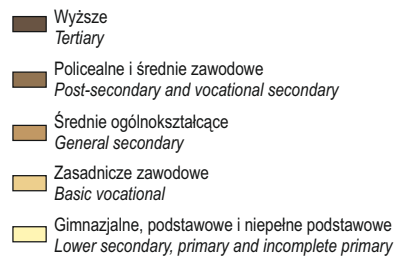
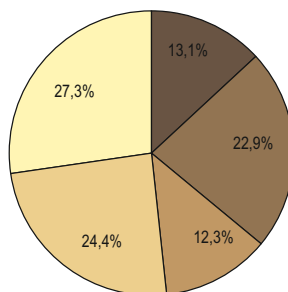
Kobiety

Women

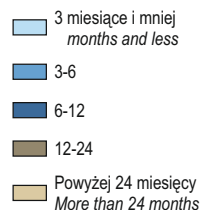
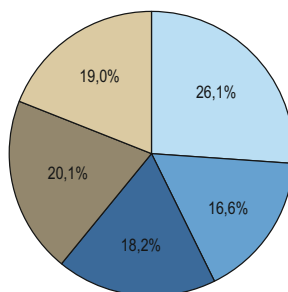
Według poziomu wykształcenia

By educational level

Według czasu pozostawania bez pracy^a

By duration of unemployment^a

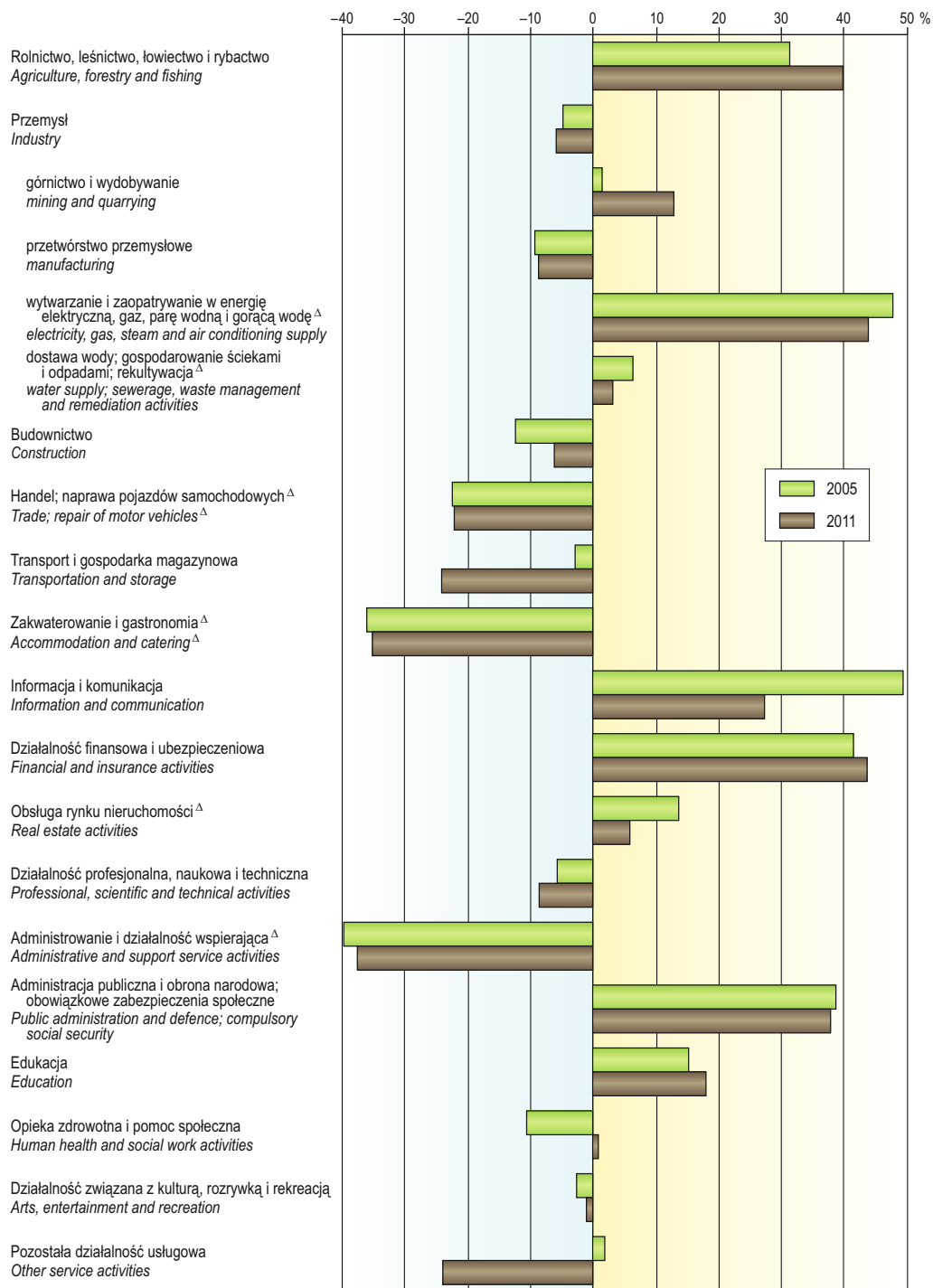

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

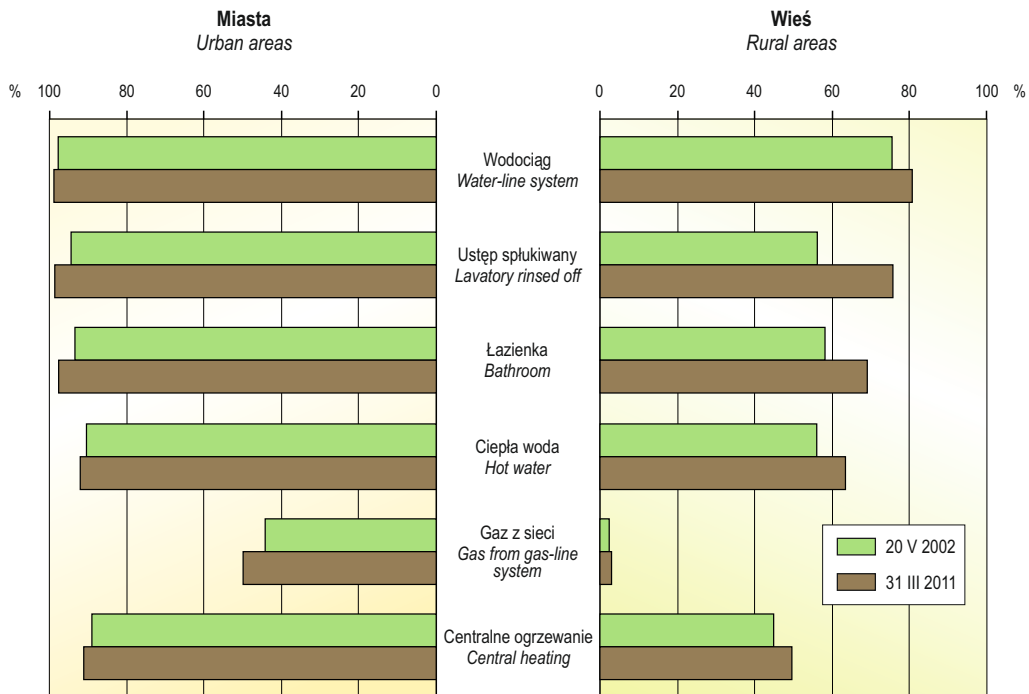
^a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the 3-6 interval.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**

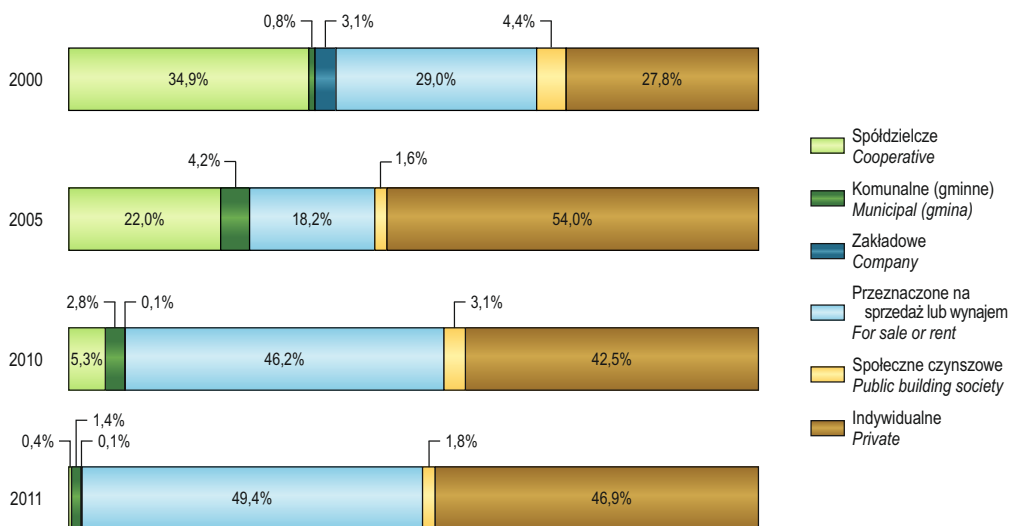
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
FROM AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W % OGÓŁU MIESZKAŃ NA PODSTAWIE SPISÓW
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN % OF TOTAL DWELLINGS ON THE BASIS OF THE CENSUSES

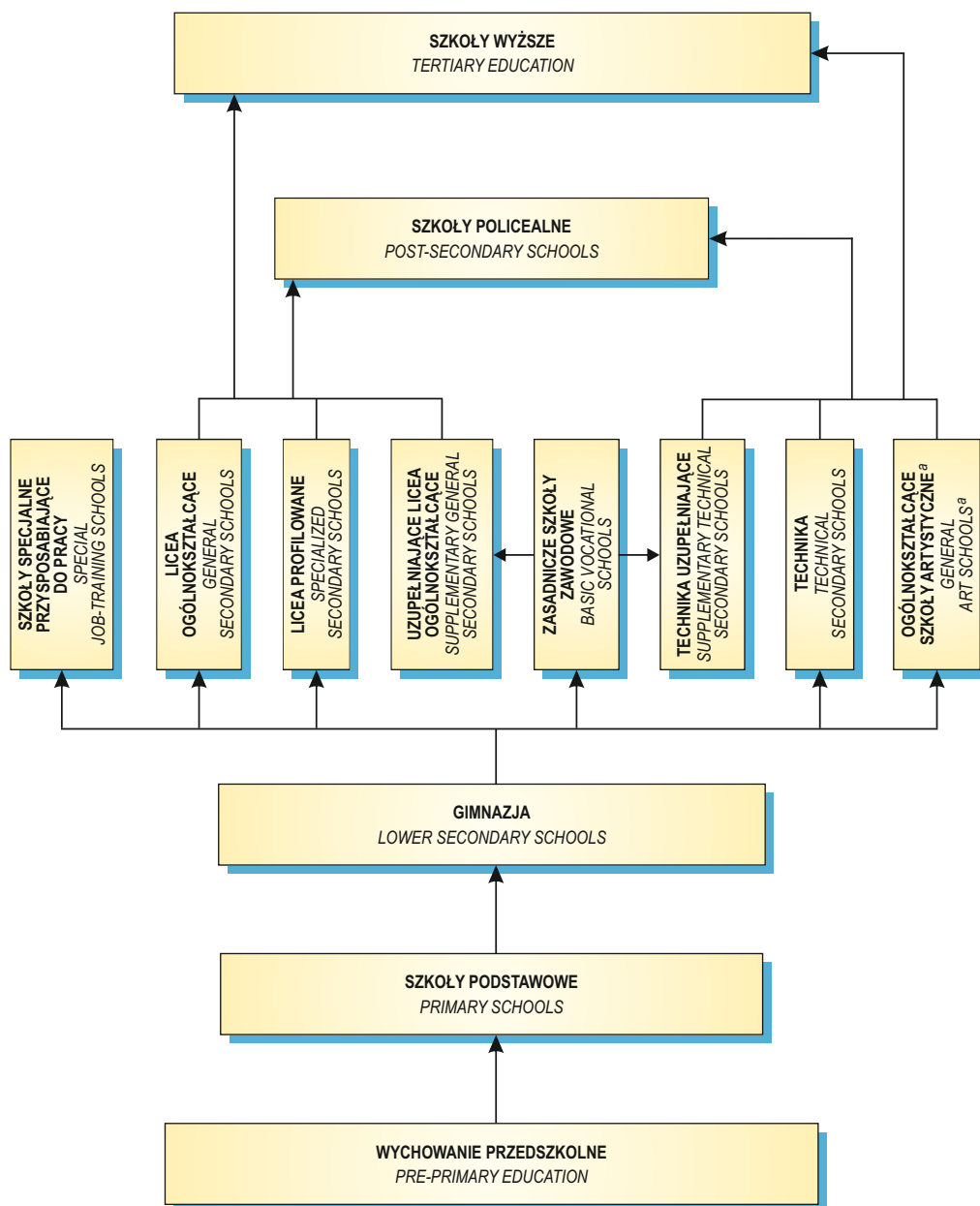

STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2011/12
EDUCATION BY LEVEL IN 2011/12 SCHOOL YEAR

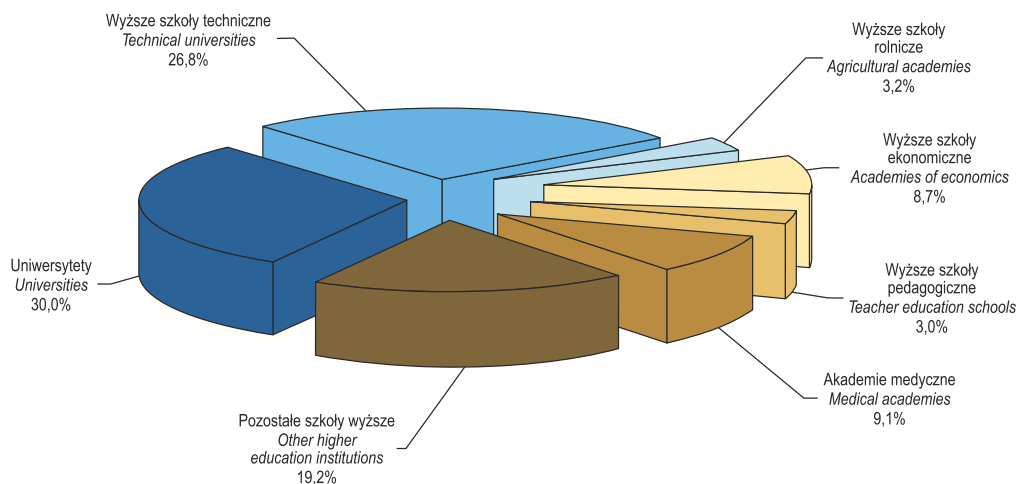
^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

STRUKTURA STUDENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ W ROKU AKADEMICKIM 2011/12

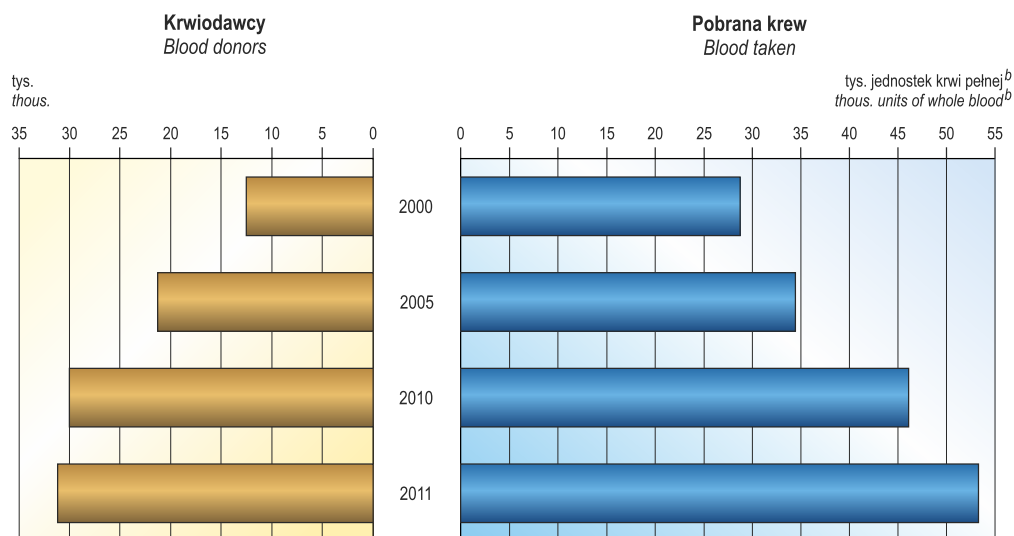
Stan w dniu 30 XI

STRUCTURE OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY TYPE OF SCHOOLS IN 2011/12 ACADEMIC YEAR
As of 30 Nov

KRWIODAWSTWO^a

BLOOD DONATION^a

^a Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki.

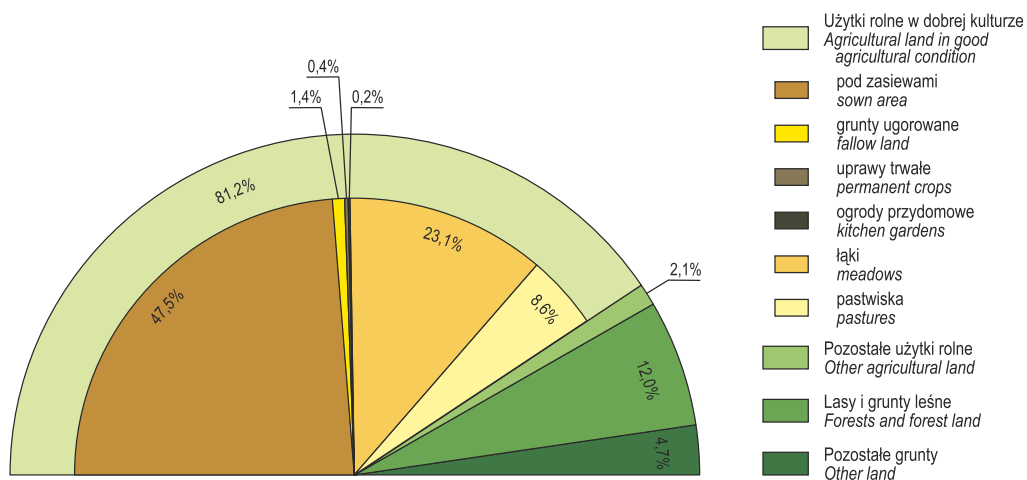
Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. ^b One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units.

Source: Data of the National Blood Centre.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2011 R.^a

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2011^a

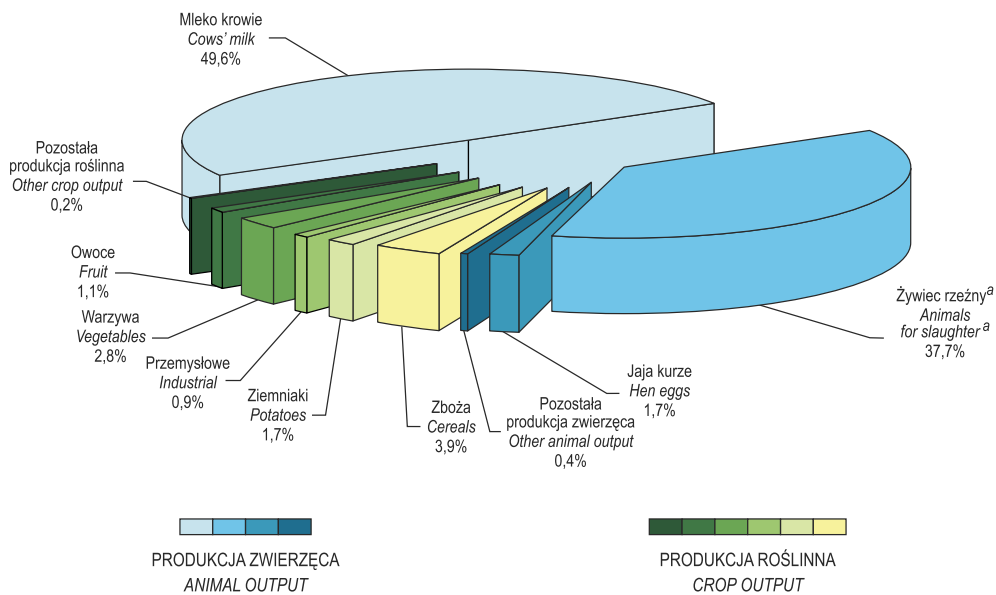

^a Według siedziby użytkownika; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 236.

^a By the land user's seat; see general notes, item 6 on page 236.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe) W 2010 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices) IN 2010

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

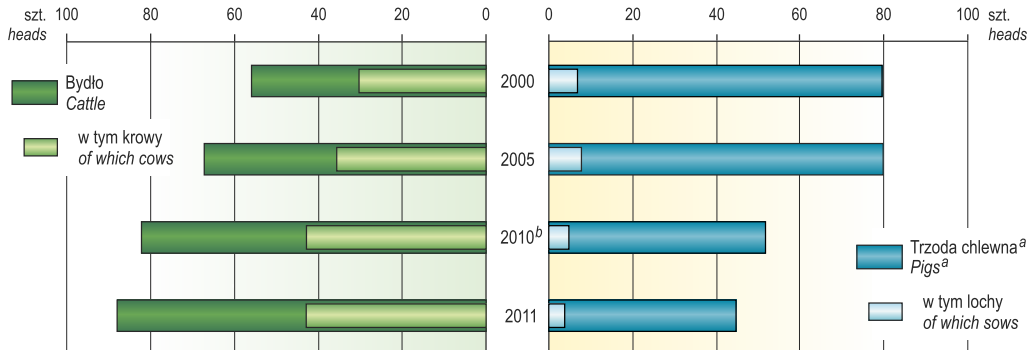
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

LIVESTOCK PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND

As of June

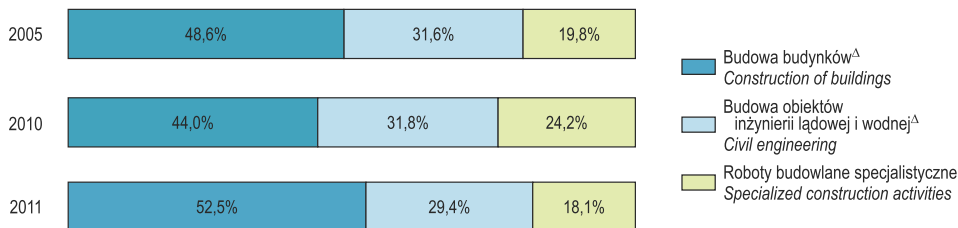

a Stan w końcu lipca. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

a As of the end of July. b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a WEDŁUG DZIAŁÓW (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY DIVISIONS (current prices)

a Zrealizowanej systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane; wykonywanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

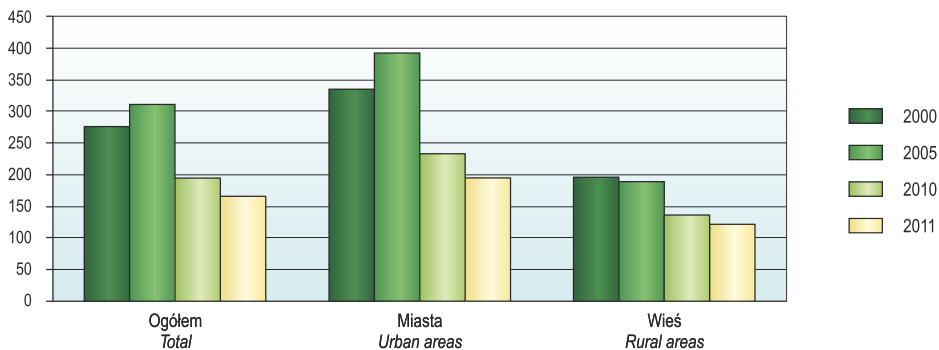
a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board in Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation; data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TELEFONICZNE ŁĄCZA GŁÓWNE NA 1000 LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE MAIN LINE PER 1000 POPULATION^a

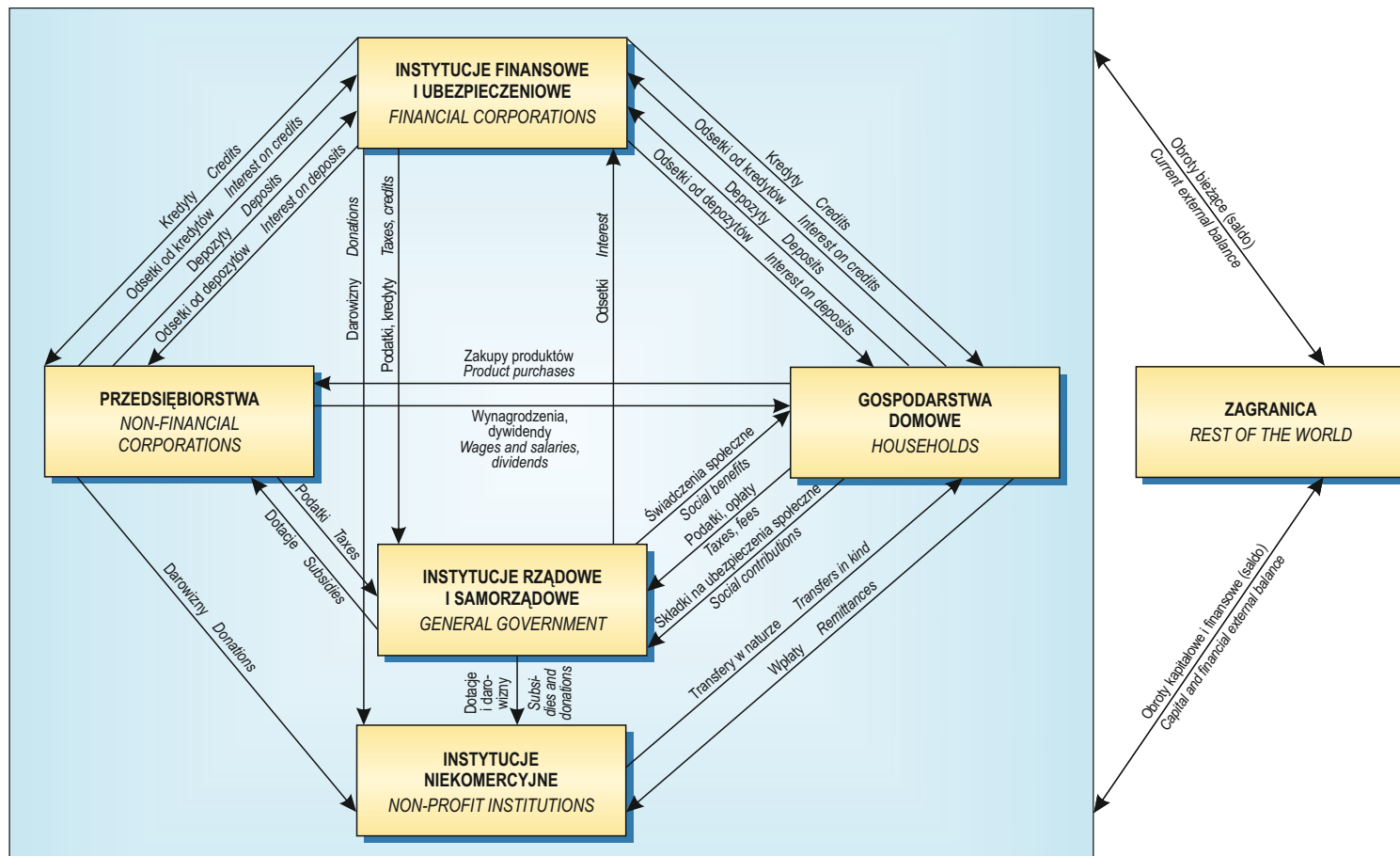
As of 31 Dec

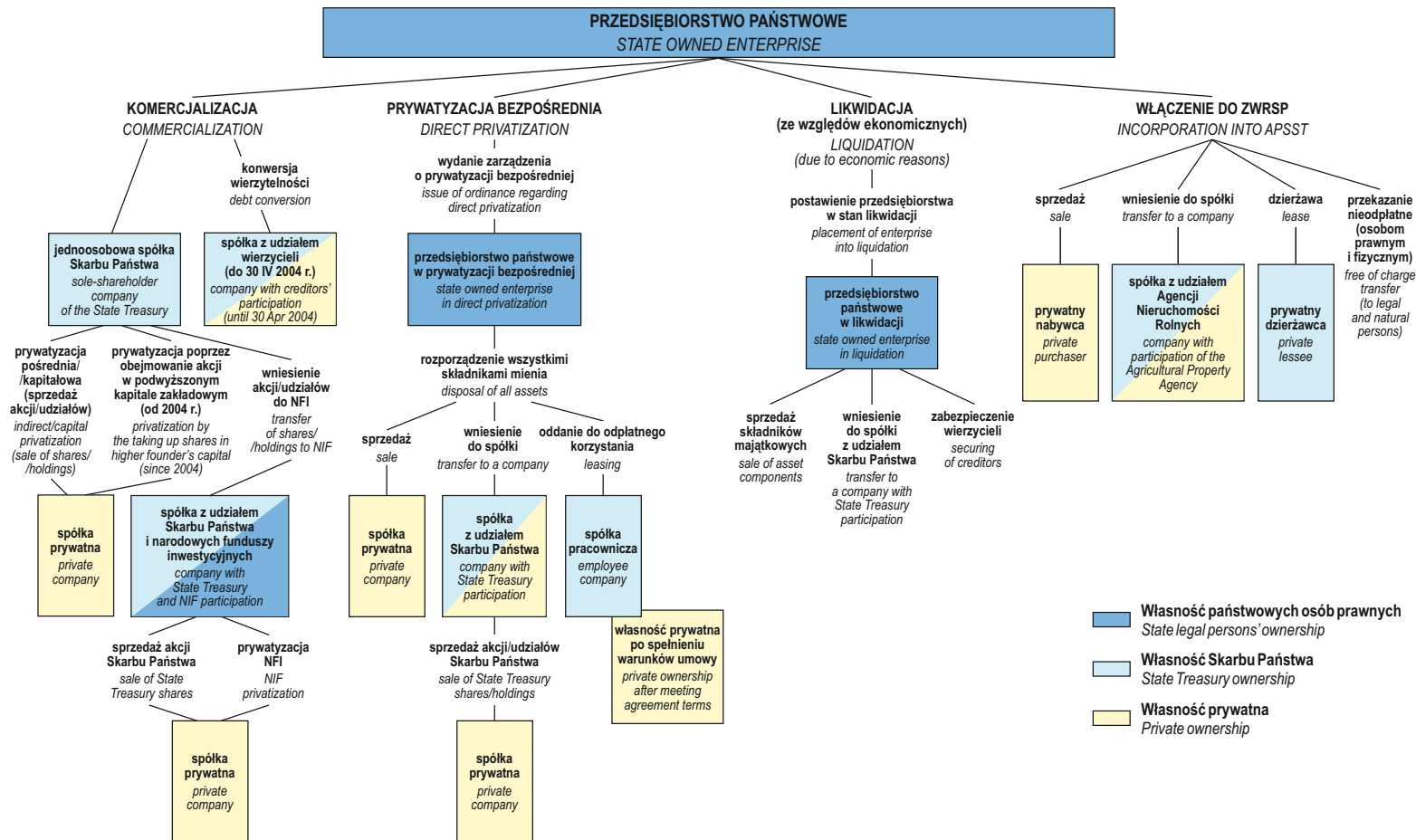
a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 23.

a Data concern operators of the public telecommunications network. See general notes to the Yearbook, item 12 on page 23.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA
INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI
PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

- Własność państwowych osób prawnych
State legal persons' ownership
- Własność Skarbu Państwa
State Treasury ownership
- Własność prywatna
Private ownership